M
223
X

8

BIBLIOTECA
DE LA 220
Universidad de Salamanca.
Est. 1 Caj. 2 Núm. 8

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA
SALAMANCA

M
223

omps deus: ut
Qui ex merito nr̄e actionis
affligimur. tue gr̄e consolatioē
respiremus. P. Secta.
Sacrificiis p̄sentib; dn̄e qs intende
placatus. ut et deuotioni nr̄e pro
ficiant et saluti. P. Post cō.
Da nobis misericors ds. ut sca tua
quib; incessanter explemur. sin
ceris tractemus obsequiis. et sem
per fideli mente sumamus. P.
Pr̄a qs omps ds. Fer. ii.
ut obseruationis sacras annua
deuotione recolentes. et corpore
tibi placeamus et mente. P.
Propitius intuere dn̄e Secta.
munera qs que tuis altaribus
exhibemus. ut qd nr̄a fragilitate
defertur. tua uirtute sacretur. P.

Aristides orator. d. 3.
Aeschines orator
platonis epistole.

Ego fernandus nugnius pincianus Commendatarius
dmi Jacobi emi hunc librum bononie a Joanne baptista
pio precio Ducatorum · 3 ·

M. ... D. Gonçalo

τοῦ ἀριστείδου ῥήτορος. παναθηναϊκός. λόγος α΄.

Νόμος ἐστὶ τοῖς ἕλλησι παλαιός. οἶμαι δὲ καὶ τῶν βαρβάρων
τοῖς πλείστοις, τροφεῦσι χάριν ἐκτίνειν ἅπασαν. ὅσην δυνατόν·
τοῦ εἶναι δύο τροφέας, πρὸς τὸ ἔργον ὑμεθλεγομένοις τῶν ἂν ἀρχαίων ἀθηναίοισι.
δεδυθέγμενοι ὅπως ἐξελήλυθε τέχνη, οὐ ῥᾴδιον εἰπεῖν. ὥστε μοι φαίνεται.
μάλιστα μὲν γὰρ καὶ τὴν νομιζομένην ταύτην τροφὴν καὶ κοινήν, ὑμᾶς
ἀνθεὶς ἂν ἀνθρώποις ἐπωνύμους καὶ ποιήσας εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς. ὥστε
ἔξεστιν ἐκεῖθεν, ἰδίᾳ μὲν ἄλλων ἄλλοις εἶναι τροφέας. οὓς ἂν ἡ τύχη ὁ
συμπίπτων χρόνος ἑκάστοις προσνείμῃ. κοινοὺς δὲ ἁπάντων τροφέας,
ὑμᾶς εἶναι μόνους. καὶ πρός γε αὖ τούτοις τῶν τροφέων, ὥσπερ τοὺς πα
τέρας πατέρων καλοῦσιν οἱ ποιηταί. δι᾽ ἃ καὶ μόνα τὴν δίκαιον ἂν ἦν μάλ
παρὰ πάντων ὑμῖν εἶναι κατὰ φύσιν. ὑμετέραν. ἀλλ᾽ οἱ βλέποντες δίκαιον
ἐποιοῦ ὑμετέραν. καὶ περὶ ἧς ἔχουσιν ἐκ τῶν τροφῆς ἐπῶν. τῆς τῶν σοφιστῶν καθαρᾶς
καὶ διαφερόντως αὐτοῦ. τῆς ἐν μαθήμασι καὶ λόγοις, τίς οὕτως ἔξω
τούτων ἐστίν, ὡς ταῦτα ἀγνοεῖν παρ᾽ ὑμῶν οὖσαν ἅπασι τὴν ἀρχήν. ὥστε
ἴσως. καὶ τοῦ περὶ τούτων λόγον δεῖ κομίζειν, καὶ τιμᾶν τοῖς γνωμοις
τὴν πόλιν. ὡς τὰς μὲν ἄλλας χάριτας, δικαίας μὲν ὑμετέρων τῶν πραγ
μάτων ἀντιπυροὺς εἶναι συμβέβηκε. μόνην δὲ ταύτην γνησίαν τῆς
εὐεργεσίας ἔξεστι προσειπεῖν. ἡ γὰρ ὑπὸ λόγων λόγῳ γινομένη χάρις,
οὐ μόνον τὸ δίκαιον ἔχει μεθ᾽ ἑαυτῆς. ἀλλὰ καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ λόγου περὶ ἀμφοτέρων
ἐπωνυμίαν φυλάττουσι. μόνη γάρ ἐστιν ἀντίδοσις ὡς ὁ λόγος. μηδεὶς
δὲ ὑμῶν, τῶν νῦν τε παρόντων τοῖς λόγοις. καὶ χρόνῳ συνεσομένων οἱ,

πεδοι

μηδὲ μὴ ἂν προπετὲς ἂν μὲν δοκεῖν ἀληθὲς ἀναγκαῖον τοῦ παντὸς ἐγχει-
ρήματος, οἱ μέν τε προσποιησάμενοι σχῆμα φαῦλον τῶν λόγων, μήτε ἃ πολλὰ
καὶ ἐνῆν ἐν τῷ λόγῳ προστιθέντες, ὑπέστησαν αὐτοῖς φαῦλον τοσοῦτον
ἀγῶνα. μάλιστα μὲν γὰρ οὐδὲ τοῦτο ἄξιόν ἐστιν, οὐδὲ τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς ἡμῖν

[μ]υθώδης λόγος

πεπίστευται, ὃ μὲν οὐ τετολμήκασιν. ἔπειτα οὐδὲ με τοῦτο λέληθεν, ὡς ἔστιν ἀηδὴς ὁ
λόγος καὶ χαλεπὸς διηγεῖσθαι, καὶ τὰς συνδρομὰς ὁπόσας ἔχει· ἃς ἐστι συνιδεῖν ἅπασαν
καὶ διηγεῖσθαι καθ' ἕκαστον καὶ πληρῶσαι διατελεῖν. ἀδύνατον μὲν οὖν οὐ σφόδρα μεγάλη
καὶ λαμπρὰ τῇ τέχνῃ. περὶ δὲ τούτοις, οἱ φόβοι ἔνεισι τοῖς περὶ αὐτῶν ἐ-
ρηκόσι, καὶ προκατειληφόσι τὰς ἀκοάς. ἐπιχειροῦμεν μεῖζον ἔχοντες ἔργον. ὅτι
φυλαξόμεθα, καὶ ὅπως χρησόμεθα οὐδέν. ἄλλων γὰρ ὀλίγα κεκοσμηκότων, καὶ
διεξεληλυθότων τὰ πᾶσι προειρημένα, πᾶσι καὶ προπεπληρῶσθαι. καὶ συμβαίνει
διπλοῦν τὸν ἀγῶνα γίγνεσθαι τῷ μὴ τὸ πᾶν ἐγχειροῦντι· καὶ χωρὶς πρὸς ἕ-
καστον, καὶ κοινῇ πρὸς ἅπαντας. οὐ μὴν ἀλλ' αὐτό γε τοῦτ' ἐστὶ καὶ τὸ μόνον
πεποιηκός μοι τὸν λόγον, ὅτι οὕτω πολλοῖς καὶ μεγάλοις τῆς πόλεως ὑπαρ-
χούσης. καὶ τὸ πόνου δέοντα τοῖς βουλομένοις ἀφ' ἡμῶν ἀρχὴν ἐπιδεῖξαι,
οὐδείς πω μέχρι τῆς δεῦρο ἡμέρας, εἰς ἅπαντα καθῆκεν ἑαυτόν. οὐδὲ ἐθάρρησεν.
ἀλλ' οἱ μὲν, τῶν ἄνω χρόνων ἐν τοῖς ποιήμασιν ᾄδουσι. καὶ τὰ περὶ
τοὺς θεοὺς κοινὰ τῇ πόλει. καὶ ταῦτα ἀπὸ τοῦ προήκοντος. οἱ δέ, τὰ
ἐπὶ τῶν καιρῶν πολεμικῶν πρὸς Ἕλληνας καὶ βαρβάρους αὐτῆς ἀφηγούμενοι
μεμνησμένως. οἱ τρίτοι δέ, τὴν πολιτείαν καταλέγουσιν. οἱ δέ, ἐν τοῖς ἐπι-
ταφίοις λόγοις περὶ τῶν ἀποθανόντων ἀνδρῶν προστεθείκασιν. οἱ δὲ οἱ κω-
μῳδοῦντες, οὐχ ὡς νομίζεται διὰ τῶν πράξεων ἡλθον· ἀλλ' ἐπὶ τὸν ἕτερον τρόπον.

δὲ σαυτοὺς ἐποιοῦμεν. ἢ γὰρ περιγενέσθαι τῶν πραγμάτων οὐκ ἔξωμεν
συγγνώμης λαβοῦντες φόβου. ἄλλως τε οὕτω πολλάς τινος ἐδεήθη περὶ
πάντων γε τῶν ὑπαρχόντων τῇ πόλει διεξελθεῖν. Καὶ μὴν οἱ μὲν τὴν
σοφίαν αὐτῆς ἐγκωμιάζουσιν. οἱ δὲ τὰς ἀποικίας καταλέγουσιν. ἕτεροι δὲ τὴν
πρᾳότητα καὶ φιλανθρωπίαν ὑμνοῦσι. Καὶ ταῦτα, οἱ μὲν τοῖς συγγράμμασι
τοῖς ἄλλοις ἐγκαταμιγνύντες. οἱ δ' ἀπὸ ταὐτομάτου, οὕτω κατὰ τὸ συμβαῖνον
τῆς μνήμης. τῶν δὲ ἁπλῶς εἰπεῖν, ἁπάντων. ἢ τῷ διηγήματι τῷ σοφιστῶν
μὴν ζητήμασιν. ἢ τῇ δεινότητα πρὸς τὴν πόλιν. οὐ τῶν τῆς πόλεως μέτρων
οὐδὲ τῶν περὶ τῶν πραγμάτων. ἀλλ' ὥσπερ παρέργου ἅπτεσθαι τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐχο-
ρίζοντος. ἐνάς ὅς ὁ συνηθέστερος. τοῦτο θαυμάζει. Καὶ συμβέβηκεν ὥσπερ
αἰνίγματι τῇ πόλει. ἢ γὰρ τοσοῦτον ὑφ' ἡμῖν ἐνδόξης περίεστι, ταύτῃ κἂν
τῷ ἐλάχιστον τοῦ τῶν μετέστιν ὁ ποιῶν, τοῦ παντὸς ἁμαρτήσεται. οὐδὲ
δίκαιον τὴν μόνην τοῦ τολμήματος αἰτίαν. Καὶ διὰ τοῦ δ' αὐτοὺς ἐδέησε τοῦ
ναυκλήρου, ταύτην εἰκὸς ἀξιῶσαι τῆς αἰτίας, τὸ τῆς μὲν ψυχῆς ἐστιν ὄνομα
πτα. Εἰ μὲν μὴ πολλοὶ καὶ παλαιοὶ μετὰ ἀγωνούντων ἦμεν ὥσπερ οὔτε ἀπαριθ-
μῆσαι ῥάδιον. οὔτε μετρῆσαι δυνατόν. ὧν ἤδη τοσοῦτον τὴν πόλιν
ἦρκε πρὸς τοῦτο τῶν λόγων ἡ ἀγαθόν, οὐκ ἂν ἴσως ἥρμοττε
παραινεῖν δεῖσθαι. ἀλλ' ἐναύσματι τυχεῖν τῆς δόξης αὐτῆς. νῦν δὲ,
ὥσπερ τῶν ἄλλων ἁπάντων ἡγεμὼν τοῖς ἕλλησιν. οἱ μὲν δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις
ἀνοίγεσθαι, οὕτως ὅτι καὶ τῶν λόγων πρώτη, γνώριμόν ἐστιν.
ὥστε οὐκ ἄλλο τι ἀντιπαραχεόμεθα. οὐδὲ ἐπειδὴ ὥσπερ φθονοῦντες
λόμεθα. ἀλλὰ πειρώμεθα τὴν πόλιν καὶ τὰς ἀθήνας. οὐδὲ ἐλάττω τὰ τῆς πόλεως

ποιοῦμεν. ἀλλ' ἐντεῦθεν τῆς πόλεως ἐπαινοῦμεν, ἐς ὅσον ἐγχωρεῖ.
εἰρημένον δὲ ὑπὸ πολλῶν πολλάκις, ὡς ἄρ' οὐ ῥᾴδιον εὑρεῖν, ὅθεν
ἄρξεταί τις, ἐμοὶ οὐκ ἄλλου τοῦτον γε τὸν λόγον εἶναι νομίζω τῇ χρείᾳ. οὐ γὰρ
μόνον τῷ πρὸς δυνατὴν εἶναι τῷ ἐγκωμιάζειν τὴν πόλιν συμβαίνει, καὶ
τὴν ἀρχὴν ἀνῄρηκεν ἐς τὸ πλῆθος τοῦ φανέντος καὶ προκαταλαβόν, ἀλλ' ὅτι
καὶ πολλὰς ὥσπερ συνεκκεκλημένας ἀρχὰς ὁ λόγος προδείκνυσιν. ἃς οὔτε ὁμοῦ
ποιήσασθαι δὴ παρὰ δυνατόν, οὔθ' ἥτις ἀρχὴ ταῖς ἄλλαις εἶναι νικήσουσα, ῥᾴδιον
κρῖναι. ἀλλὰ γὰρ τῶν ἄλλων ἐν σπαράγματι, ὥσπερ ἐν τοῖς προφαινομένοις πρῶτα
λεχθῆναι δόξαν παρέχουσιν. ἣν δὲ ἁπασῶν ἐπικαιροτάτην ἀρχὴν ὑπο
λαμβάνω, καὶ πρὸς ἣν οὐκ ἂν ἁμαρτεῖν. ἅπαντα καθιστάμενος τὸν λόγον,
ταύτην καὶ δὴ ποιησόμεθα. εἰ δὲ ὀρθῶς ἢ μή, πάρεστι κοινωνεῖν τῆς γνώμης
οἶμαι δέ, ἂν ὥσπερ οἰκεῖοι καὶ μετέχοντες τῶν ἀγαθῶν ἐπισκοπῆτε, φαίνωμαι τῷ λό
γῳ χρώμενος, οὐδὲ μικρὸν ἀφεστάναι σχεδὸν. ἡ γὰρ τῆς χώρας ἡμῖν φύσις, τῇ
φύσει τῶν ἀνθρώπων συμβαίνουσα φανήσεται. καὶ οὐ πρὶν ἢ περὶ παντὸς ἔστιν
εἶναι, οὐκ ᾤκησαν οὐδ' ἔξω γῆς, ὥσπεροί ἄνθρωποι ἄλλοις αἰτίαις τισί ἄξιοι
οὐκ οἴκων οὐδὲν ἠλλάξαντο. ἀλλ' ἔμειναν ἐν ᾗ ἔφυσαν ἔχον. ἀμφοτέρως δὲ ταῦτα, ὅτι γε
καὶ μενετέον κρίνεται. οἵ τε γὰρ οἰκήσαντες αὐτὴν τὴν χώραν ἐν ἀρχῇ
καὶ θαυμασίως τῶν αὐτῶν ἐπισκεψόμεθα ἐξ ἐνεστηκυίας ἐν παντὶ τῷ παρασχόντι.
τὰ μὲν γὰρ οὕτως οἵτινες ἂν ὦσι φιλανθρωπίας ἐπιδεικνύμενοι τῇ πόλει τεθρεπτόντων
παρ' αὐτῇ, καὶ ταῖς ὁμιλίαις οὐδὲ σὺν ἄλλοις ὁμοίως ἡμεδαποῖς εἶναι δοκοῦντας
λιπόντες. τὰ δ' ἐν ταῖς χερσὶ καὶ τοῖς κινδύνοις ἐν προβόλου μοίρᾳ τοῖς ἄλλοις
τεταγμένοι, ἥ τε τῆς χώρας αὐτῆς σχῆμα τοιοῦτον ἐν γῇ καὶ θαλάττῃ περιφόρου.

περίκειται γὰρ αὐτῇ ἄλλων φυλακτήριον ὁ ἑλλήσποντος· τὴν γινομένην τὰ ἐντὸς χώρα
περιφέρει πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα· προκειμένης δὲ τοῦ πελάγους· καὶ μεγάλης ἐναργῆς
συμβαλεῖν· ὅτι τῆς θαλάσσης ἐστὶν ἐνδύμα· ὑπὸ τῶν πρεσβυτέρων πεποιημένον· καὶ
μόνη ταύτη κατὰ φύσιν ἐστὶν ἢ λαθεῖν τοῦ δήμου· ἔτι δὲ καὶ τῆς φιλανθρωπίας ὥσπερ
σύμβολον ἐμφαίνει· προβαίνουσα μιμεῖται πλέον τὴν θάλασσαν ἐκείνου· καὶ ταῖς
νήσοις ἐνδιαλαμβάνεται· θεάματα χαλεπὰ ἥδιστον· ἡ περὶ τὰς νήσους· καίτοι περὶ ἐνίων νο
τιωτέρα· πρὸς τὴν μέντοι ἐν τοῦ πελάγους ὥσπερ χεῖρα προτείνουσα δὲ ὑπο
δοχεῖον· παντοδαπῶν δεομένων καὶ λιμένας περιεχομένην κύκλῳ· περὶ πᾶσαν
ἑαυτήν· εἶτα δὲ αὐτὰς ἄλλας κατὰ ἄλλα μέρη τῆς τε θαλάσσης καὶ αὐτῆς· καὶ
πορθμῶν πρὸς τὰς ἐπικειμένας νήσους· οὐ πλὴν διὰ λόφων τινῶν· ὅσον αἱ
νῆσοι πρὸς ἀλλήλας· ὥστε καὶ παράπλουν· καὶ περίπλουν· καὶ πεζὸν· καὶ τοῖς
πελαγίοις εἶναι διὰ τῆς ἀτμίδος· ὥσπερ ἐν πομπῇ· κατὰ ἔχουσι ἂν τὸ πρ
ἡδονὴν αἱρουμένων· αἱ δὲ ἐπίκεινται πανταχόθεν πεποικιλμέναι· καὶ
κλάδοις καὶ ἀσπαλάθοις περὶ τὴν ἀκτὴν· ὥσπερ τῆς θαλάσσης ἐξ ἐπιτηδ
εύσεως· αἵ τε προάστειαι τῆς πόλεως· χοροῦ σχῆμα σώζουσαι· καὶ τὰς εἰκόνας κάλλη
καὶ κοσμούμενον· τῆς πόλεως εἶναι κάλλιον καὶ κοσμούμενον συμβαίνει· δύνανται καὶ
ὥσπερ τοῖς βασιλεῦσι τὰ πρῶτα ἔχειν· καὶ σημεῖον ἀστέρων ἡμῖν· ποιητὴς ἂν
ἐποίησε· μεῖζον φέρουσα κέρδος· ὅσον περιέχουσι, χαίρω δὴ τοῦ προσοικεῖν·
διὰ δὴ καὶ μόνη ἡ πόλις ἐκεῖσε αὐτῆς φαίη τὴν ἀρχὴν αὐτῶν συμβαίνει·
καί γε ἂν τῶν ἑλληνικῶν· τῶν ἄλλων· νόθων δὲ τὴν θάλασσαν εἶναι·
ὥσπερ ὑποβολιμαίων· οὐ πειναῖς ταῖς νήσοις ἐπιθυμοῦν· ἀλλὰ ἁρπάσαντας
τύχης ἀλόγου· ὥσπερ αὐτῶν καὶ τάχος πάλιν ἐξήλασε· τοῦτο δὲ τὸ σχῆμα

Καὶ ταύτην τὴν θέσιν τῆς χώρας ἐχούσης, συμμέτρως κατὰ τὸν πλοῦν τῶν ἐμπόρων
τε καὶ καθ' ἱστορίαν ἢ χρείαν ἐσαφικνουμένων, μεθ' ὅσης τῆς ἐκστάσεως καὶ
ψυχαγωγίας γίγνεται καὶ τρυφῆς, οὐ ῥᾴδιον εἰπεῖν· πλὴν εἰς ὅσον αὐτόν τις
ἐπιμαρτύραιτο. οὕτω γὰρ πάντα πᾶσιν ἡ ψυχὴ περικαθαίρεται, καὶ μετέ-
ωρος καὶ κούφη γίγνεται, καὶ σφόδρα τῶν Ἀθηνῶν τῆς θέας ἐμπλησθεῖσα ἤ,
ὥσπερ ἐν ἱεροῖς προτελουμένη. ἔτι δῆλον δὲ καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς πλέουσι τοσ-
σούτῳ ἤδη τὸ φῶς ἀγγινόμενον. ἀφαιροῦσα ἤδη τὴν πολλὴν ἀχλὺν ὡς
ἀληθῶς καὶ καθαρώτερον εἰπεῖν τὰς Ἀθήνας, ἐν τῇ χώρᾳ προσαγόντων.
ὥστε ἔοικεν ὀνείρατος ἀφεστηκέναι τὰ θεάματα. καὶ χορὸς ἀνέξει-
στιν· οὐ πλοίων ἂν ὑπόνοιαν ἔχοις ἄν. οἷα τὴν ναῦν ἀδιακωλύτως περιΐσταται
καὶ ἄλλη παντοδαπά, ἄγοντα μετ' εὐθυμίας ἐπὶ τὴν Ἀττικήν. τοῖς
δ' ὁρωμένοις συμβαίνει καὶ τὰ λεγόμενα· οἷς οὐκ ἔνεστιν ἀπιστεῖν. πάντα
γὰρ ἑξῆς ὁμοίως ἔχει. Λητώ τε γάρ, ὃ καὶ μικρὸν ὕστερον ἁρμόσει περὶ τῶν
θεῶν διηγεῖσθαι, λύσασα μὲν τὴν ζώνην ἐν Ζωστῆρι τῆς Ἀττικῆς. Καὶ λιποῦσα
τὴν ἐπωνυμίαν τῷ τόπῳ, βαδίζουσα δ' εἰς τὸ πρόσω, τῆς Προνοίας Ἀθηνᾶς
ἡγουμένης, ἀπ' ἄκρας τῆς Ἀττικῆς ἐπιβᾶσα τῶν νήσων. εἰς Δῆλον καταίρει.
Καὶ τί με δεῖ λέγειν τῶν θεῶν, τήν τε Ἄρτεμιν καὶ τὸν Πατρῷον Ἀπόλλω τῇ πόλει.
εἶτα ἀπὸ τῆς Ἀσίας ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας πρώτη διαβᾶσα δύναμις, διὰ
τῶν νήσων εἰς Μαραθῶνα προσέσχεν. καλῶς ὑπὸ τῆς φύσεως ἀχθεῖσα
τοῦ τόπου, πρὸς τὸ δοῦναι δίκην ὧν ἐπεβούλευσε τοῖς Ἕλλησιν. οὕτω δὲ
ἐν ἀρχῇ τῆς Ἑλλάδος οὖσα ἡ χώρα, ἐν μέσῳ τῆς πάσης οὐχ ἧττόν ἐστιν. ὅποι
γὰρ ἂν ἀπ' αὐτῆς κινηθῇς, τὰ γνωριμώτατα τῶν Ἑλληνικῶν ἐνδέχεται γενέσθαι.

Καὶ ὥσπερ τὴν πόλιν ἡ οἰκεία χώρα προσοικεῖ, οὕτω καὶ τὴν ἀττικὴν ἡ ἄλλη πᾶσα ἡ ἑλλὰς προσοικεῖ. διὸ δὴ καὶ μόνη τῶν ἑλληνικῶν πρόσχημα καθαρῶς ἀνῄρηται. καὶ τοῖς βαρβάροις ἐστὶν ὡς ἐπὶ πλεῖστον ἀλλόφυλος. ὅσον γὰρ ἡ φύσις τοῦ τὸ πᾶν κεχωρίσθαι, τοσοῦτον καὶ τοῖς ἤθεσι τῶν ἀνδρῶν ἀφέστηκεν. οὔτε γὰρ ποταμοῦ μέσου κοινωνοῦσιν, οὔτε ἐστὶν αὐτοῖς μεθόριον οὐδέν, τὸ αὐτὸ διαιροῦν καὶ μιγνύον τὴν χώραν. ἀλλ' ὥσπερ πρὸς ἀσπίδος ἐπίσημον, πάντα πρὸς μέσον τοῦτο τὸ χωρίον ἐκ παντὸς ἀνατείνοντα τὰ ἑλληνικά. καὶ πανταχόθεν κύκλοι περιέχουσι τὴν χώραν ἑλληνικοί. οἱ μὲν ἐν θαλάττῃ. οἱ δ' ἀπὸ τῆς ἠπείρου περικείμενοι. ὥσπερ ἐνδύσει τῇ κοινῇ τοῦ γένους ἐστολισμένη. τοσοῦτον δὲ περίφρακται τὴν ἀλλοδαπὴν καὶ βαρβάρων, ὥστε καὶ ὡς ἐπὶ τῆς ἀντιπέρας ἠπείρου. περιβάλλει τοσοῦτον Ἑλλάδα ἀποικισθεῖσα αὐτῆς, ἣ καὶ αὐτὴ ὡς ἐπὶ πλεῖστον βαρβάρων ἀφέστηκεν. ὥσπερ φύσει ταχθεῖσα ἡ πόλις. αὐτὴ ἡ πόλος τοίνυν τῶν γενῶν καὶ πολεμίων ἔξω, ἄδολον μὲν καὶ καθαρὸν καὶ διάφορον τὸ ἦθος αὐτοῖς δὴ αὐτῆς διασώζουσα παρεχομένη. εἰλικρινῆ δὲ καὶ καθαρὰν καὶ ἄλυπον. καὶ τὴν διάλεκτον πάσης τῆς ἑλληνικῆς ὁμιλίας φωνὴν ἐστὶ νέμημα. ἡ δ' αὐτὴ θέσις τῆς τε χώρας ἐν τῇ ἑλλάδι, καὶ τῆς πόλεως ἐν τῇ χώρᾳ. μέση γὰρ ἐν μέσῃ κάθηται. τοσοῦτον πρὸς θάλασσαν ἐπικλίνουσα, ὅσον τοὺς λιμένας ἡμῖν ἴσους φαίνεσθαι. ἔτι δ' αὖ κατὰ πλῆθος τοῦ παντὸς ἀνέχουσα περιφανής ἄνω διὰ μέσης τῆς πόλεως, ἡ παλαιὰ μὲν πόλις, νῦν δὲ ἀκρόπολις. κορυφὴ παραπλησίως. οὐχ ὡς ἔσχατον εἶναι τῆς πόλεως. ἀλλ' ὥσπερ αὐτῶν πᾶν τὸ λοιπὸν σχῆμα τῆς πόλεως. ἀνθρώπου καὶ μόνου ταύτου συμπεπλωκότος.

διὰ πάντων ἤδη τοῦτο κάλλος. Καὶ ὅ τι τελευταῖος ὅρος τῆς περὶ τὴν εὐ-
καιρίας· ὥσπερ γὰρ τῶν ἀσπίδων κύκλων εἰς ἀλλήλους ἐμβεβηκότων,
πέμπτος δὲ ὀμφαλὸς πληροῖ διὰ πάντων ὁ κάλλιστος, ἐπείπερ ἡ μὲν Ἑλλὰς
ἐν μέσῳ τῆς πάσης γῆς, ἡ δ' Ἀττικὴ τῆς Ἑλλάδος, τῆς δὲ χώρας ἡ πόλις,
τῆς δ' αὖ πόλεως ἡ ὁμώνυμος. ἀλλ' ἐνταῦθα μὲν ἡμᾶς ὁ λόγος περιήνεγκεν,
τῆς ἀπὸ τῶν ἐπιπλούσης ἀνελκυσθεὶς ἐχόμενος· αὖθις ἔτι πλεῖον δὲ πάλιν πρὸς
τὴν χώραν, καὶ τὰ πρὸς ἀσφάλειαν φυλακτέον αὐτῇ. ὡς τὴν μὲν πρὸς γῆς τε
καὶ θαλάττης φύσιν, εἴπομεν, διὸ σωτήριος ἦν· μηδεὶς τε φθονοῦντος,
Καὶ τὸ παρελθεῖν ἅμα μὲν χρόνου ἐπεί. ἀλλὰ μελέτου τοῦ ὑπὸ θαλάσσης,
Καὶ τὴν τῶν ὡρῶν κρᾶσιν οὕτως οὖσαν μέσην τὸν ὅλον χρόνον, ὥστε τῶν λόγων με-
τείως ἐπαινεῖν, δῆλον ἂν ἦν· ἴσον γὰρ ἁπάντων ἀπέχει τῶν δυσχερῶν. Καὶ
μετέχουσα τῶν ἀγαθῶν τῆς δυναμένως ἑκάστης, ἄλυπα προσεπιγί-
νεται, παραβάλλετε· τὴν μὲν αἱρεταὶ δὲ καὶ ἔξεστιν, οὐ μόνον τοῖς ὡραίοις. νικῶν
Καὶ περὶ τὴν ἐπωνυμίαν, ἣ τοσοῦτον τοῦ παντὸς ἔτους κατέχουσι χρόνον,
ἀλλὰ καὶ τὴν ἀποστάσει κατὰ τὴν εὐσταθῆ. ὥσπερ ὅταν ἡ βουληθῶμεν
ἰδεῖν ἀνδριάντας· ὅσον γὰρ ἄν τις ἀπόσχῃ τῆς πόλεως, δεῖ ἐθήναι εἰ κινηθείς,
ἢ τοῖς ... προσελθόντας χερσὶν ἢ τῶν ψυχῶν προστυγχάνει. ὥστ' ἐν τούτῳ
μόνῳ νικᾶται, ἐν ᾧ τὸ νικᾶν ἥδιον· καὶ οὗ τὸ νικᾶται λυσιτελέστερον.
τοσαύτη δέ ἐστιν ἡ περιουσία τῆς εὐτυχίας, ὥστε καὶ τῶν ἄλλων γενῶν αἱ
ταύτης ἀποικίαι πόλεις, αἳ τήν τε Ἰωνίαν ἔχουσι, ἄρισται κεκρᾶσθαι
δοκοῦσιν, ὥσπερ ἀλλότριαι τῶν οἰκείων μετειλήφασι. ὥστε ὅσα μὲν πρὸς
ἄριστον ἂν ἐποίησεν εἶναι τῆς χώρας, τὰ δὲ πρὸς μέσον βέλτιον μείζων.

οὐδ᾽ αὖ τὰ λοιπὰ τῆς Ἑλλάδος ὥσπερ ἔξωθεν τῆς ... ἀλλ᾽ ἀνεῖχεν τῷ πελάγει τῆς ἠπείρου ἐξ ὁρί-
σασθαι· τὰ μὲν ἐκ θατέρου αὐτῆς ἀρκτῷα εἶναι· τὰ δὲ ἐκ θατέρου μεσημβρινὰ ἀνῆκεν·
ἀνατολάς τε καὶ δυσμάς· ὅσον τε ἄνω καὶ κάτω· αὐτὴν δ᾽ εἶναι πάντων
ὥσπερ μεθόριον, κοινόν τινα χῶρον οὗ πάντα τὰ τμήματα συνυφαίνεται,
ὑπ᾽ αὐτὴν ὥσπερ τὴν ἀκρόπολιν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὴν τοῦ Διὸς ἀρχήν,
ὥσθ᾽ ἧς ἡ θεὸς ἐγίνωσκε μὲν κληθεῖσαν τῆς Ἀθηνᾶς· καὶ τὸ τῆς αὐτῆς ἔχοντες καὶ θερ-
μάτων, τὸ προσοικεῖον. οὐ γὰρ ἔστιν ὅστις τῶν περὶ τὴν ἄρκτον, τοσοῦτον
ἀφέστηκε τῆς τοῦ φύσεως· οὐδ᾽ αὖ θέρει μᾶλλον δύναται. γῆς μὲν δὴ καὶ
θαλάττης καὶ ἀέρων. εἰς τοῦτό τε ἔθεσαν τὴν Ἀττικήν, οἷς ταῦτ᾽ ἔ-
πρεπε δημιουργοῖς· ἃ δὲ τούτοις τοιούτοις οὖσιν ἕπεται, πολλὴν
ῥᾳστώνην δύναται· πεδίων τε κάλλη καὶ χάριτας· τῶν μὲν πρὸ τῆς
πόλεως ἀθεῖς ἀπὸ τοῦ τείχους· μᾶλλον δὲ ἀπὸ τῆς ἀκροπόλεως κεχυμένων,
καὶ ἐγκαταμιγνυμένων τῇ πόλει· τῶν δ᾽ ὥσπερ ἐφ᾽ ἑκάστῃ τῇ θαλάττῃ
τοῖς αἰγιαλοῖς ἐφορμούντων· τῶν δὲ ἐν τῇ μεσογαίᾳ τοῖς ὄρεσι τοῖς περὶ
ἔχουσιν, ὥσπερ ἄλλοις ὁρίοις διειλημμένων, ἐν κόλπων θαλαττίων
ἴσων σχήματι· καὶ μὴν τήν γε τῶν ὀρῶν φαιδρότητα καὶ τὴν χάριν,
τίς οὐκ ἂν ἀγασθείη· οἷς γε τοσοῦτον κόσμου περίεστιν, ὥστε καὶ ταῖς
πόλεσιν αὐτὰ δὴ κοσμεῖ· ὁ γὰρ δὴ ἔχει τὴν χώραν ἔργον οὖσαν θεῶν,
ἄσθμα τῆς χάριτος τῆς πρὸς τοὺς θεούς, τοῦτο δείκνυσιν ἐν τοῖς πρώτοις.
καὶ προξενεῖ διὰ τῆς φύσεως τὴν χάριν· ἐπειδὴ τὰ ἡδύτατα πρὸς
κάλλη ... καὶ ἀγάλματα· ὥστε διεσήμαναν τοῦτ᾽ αὐτοί. καὶ γὰρ ἐν-
θένδε γε δὴ πάντα ἤρξατο τῶν ὀνομάτων καὶ τὴν χορηγίαν οἰκεῖ ἡ πόλις

δεχομένη αὐτῆς.

ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἔχω ὅ τι χρήσομαι· ἐπέρχεται γάρ μοι καὶ καθ' ἕκαστον τῶν
ἐπιτηδείων ὅσα ταῦτα ἀποφαίνει τῆς χώρας· οἷον οὐδὲ τὸ μήτε ὕπτιον
εἶναι διὰ πάσης, μήτε ὄρθιον παντελῶς· ἀλλ' ὅσον χρὴ μαλάσσεσθαι
πρὸς τὴν ἐναντίαν χρείαν ἑκάστου, καὶ πεποικίλθαι. ὥστε
πῶς οὐκ ἂν ὀρθῶς ἡ πόλις εἶναι τῆς ἑαυτῆς, καὶ πάσης τῆς οἰκουμένης
οἷον ἐμμίμημα τοῦ ὅλου τοῦτο· ἔτι δὲ ἡ τῆς θαλάττης τε καὶ γῆς διὰ
τῶν λιμένων συζυγία καὶ συμφωνία· τῶν δ' αὖ πεδίων τε καὶ τῶν
ὀρῶν ἡ τῶν χωρῶν μίξις καὶ χάρις· οὕτως ὅσοι ἴσασιν εἴποι τὰ μέ-
ριστα βεβαιότατον οἶμαι· ἔξεστι δὲ ὁρᾶν καὶ τὰς φλέβας τὰς ἀρ-
γυρίτιδας ὥσπερ ὀχετεύσας διὰ πάσης τῆς ὀρεινῆς διηκούσας.
ὅπως ἄρα μηδὲν ἀργὸν ᾖ τῆς Ἀττικῆς· μηδ' ἡ ταῖς προσόδοις
λυσιτελεῖ μηδαμῇ· ἀλλὰ τὴν αὐτῶν ὅλων, ἡ τοῦ δὲ ἄστεος ἄσπορος
νικῶν· ἔπρεπε δὲ ἄρα καὶ τοῦτο τῆς ἐλευθερίας ἐφόδιον καὶ
μεγαλοψυχίας παρεσκευάσθαι τῇ πόλει· ἔτι τοίνυν ἀέναα
ποταμῶν ῥεύματα ἄλυπα· ἢ πηγὰς ἀφθόνους· καὶ ὥρας πάσης
ἀπαντῶν φορὰν· ὧν ὁ πάντων ἡμερώτατος ἐνταῦθα· τῶν πάντων
κάλλιστος περιφανῶς· ἀλλὰ ταῦτα μέν ἐστιν ὥσπερ ἀπὸ τῶν
σχημάτων τὴν ὄψιν χαριέντως μηνύειν· τοῦ δὲ οἰκείου τοῦ καὶ μεγίστου
τῆς χώρας καρπόν τε καὶ κόσμον. καὶ ὅσα πᾶσαν ἔχει τὴν ἐπι-
δεξιότητα συλλαβὼν αὐτῆς, ἤδη διέξειμι· ἀρχὴ δέ μοι τοῦ λόγου
καθ' ἣν ἐλήλυθεν ἐς ἀρχήν τινα ὥσπερ ἄν. ἄλλας μὲν γὰρ χώρας, ἢ ἐλέ-
φαντας καὶ λέοντας κοσμοῦσι· τὰς δὲ ἵπποις ἢ κυσί· τὰς δὲ, ἀ-

τοὺς παῖδας ἀποδόντας ἐν πλείστῳ· τὴν δὲ ἡμετέραν πᾶσαν χώραν
κοσμεῖν, τῶν ἐκ τῆς γῆς τὸ κάλλιστον· οὐ κατὰ τοὺς ἐν Ἰνδοῖς μυρμήκων θησαυρῶν
ὑποπτεύσαντας ἄξιον εἰπεῖν· πρώτη γὰρ ἤνεγκεν ἄνθρωπον. Καὶ πρώτη
πυρὸς ἐστὶν ἀνάδοσις. Καὶ ὅτι τοῖς πᾶσι ζῴοις τοῖς ἐγγείοις ἐστὶν ἀπαθὴς
ἡ γῆ, τοῦτο καὶ τὸ νῦν ἐπίδειξιν εἶναι τῶν ἀνθρώπων γενέσεως μητέρα καὶ τρο-
φὸν κοινήν, καὶ τῆς φύσεως ἀφορμήν· χῶρος ἴδιος αὐτῶν ἴδιος, ἐν
πάσης γῆς ἐξῃρημένος· ὥσπερ τοῖς τεμένεσιν ὅροι· διὸ δὴ καὶ
πάντα κράτιστον. Καὶ τῆς γιγνομένης ἄρα τοῖς ἐπὶ πλεῖστον ἥκοντας ἐπι-
γενέσεως ἀπεῴκισαν αὐτὴν τῆς φορᾶς ταύτης, οὐκ ἐκπεσόντες· οὐ γὰρ
πλάνην καταλύσαντες· οὐδὲ ὥσπερ αἰθίοπες τοὺς περὶ Δαλίαν τόσου
διὰ πάσης γῆς καὶ θαλάττης· οὐδὲ δυσὶν δυστυχίαιν ἐπισχεθέντες
κατέσχον τὴν χώραν· βιασάμενοι τὴν ἐπωνυμίαν· ἐξελαύνοντες
μὲν τοὺς κρείττοσιν· ἐκβαλόντες δὲ τοὺς ἥττους· ἀλλ᾽ ὥσπερ τὸ ἐν
τῶν πηγῶν ὕδωρ, ἐν τῶν κόλπων τῆς γῆς ἀνεκλάσθη τὸ γένος· αὐτὸ
ἐξ αὐτοῦ λαβὸν τὴν ἀρχήν· καὶ ξένοις πολίταις μόνη τῆς γῆς ταύ-
τῃ πρέπουσι διῃρῆσθαι· ἃ μὲν οἱ ἄλλοι καθάπερ θέαν καταλαβόντες,
οὕτω καὶ ἀπαιτοῦσιν· οὐ τῷ μᾶλλον ἄλλων ἑαυτοῖς προσήκειν, τῶν
χωρίων τοὺς ἄλλους ἀφορίζοντες· ἀλλὰ τῷ φθῆναι κατασχόντες.
Καὶ ξένους ὀνομάζουσι τοὺς δ᾽ ἀπ᾽ αὐτοῦ ἐληλυθότας· ἀγνοοῦντες,
ὅτι πάντες ὁμοίως εἰσὶ ξένοι· μᾶλλον δὲ, αὐτοὶ ξένοι πρῶτοι.
Καὶ τοσοῦτον τῶν δημοποιήτων οἱ αὐτοὶ ποιοῦνται διαφέρειν, ὅσον
οὐ προσθέντες ἀξίους τῆς πολιτείας· ἀλλὰ βιασάμενοι προὐβάλοντο

τὴν περὶ αὐτῶν ὥστε τῶν πλέων ἀπορία. τῶν φανέντων χρηματιζομένων. μόνοις

δ' ὑμῖν ὑπάρχει καθαρὰν ἀξιῶσαί τε καὶ πολιτικὰν αὐχῆσαι·

καὶ δυοῖν τοῖν ὀνομάτοιν, ἑκάτερον κύριον ἐστὶ τῆς χώρας· διὰ

τοῦτον τὸν τρόπον. ἀλλ' ὅπως· οἱ μὲν γὰρ ξένοι διὰ τοὺς ἄλλους πολίτας γνησίους

ὄντας, συνέχονται τῷ προσρήματι. οἱ δὲ πολῖται βεβαιοῦσι τὴν

ἐπωνυμίαν, τῷ καθαροὶ ξένων εἶναι ἐξ ἀρχῆς. ὑμεῖς δ' ἐξ ὅλης

μόνοις ὑμῖν οἷόν τέ ἐστιν εἰπεῖν. οὐδ' ἂν δεξαίατό τις τε, ὑμεῖς γε

ἢ τῷ μέρει τινί. καὶ τοίνυν μόνοις τοῖς τῆσδε γενομένοις δημοποιητόν,

οὐκ ἐπεισήλθεν ὡς· ὄντες γὰρ ἁπάντων φύσει πολῖται τῆς χώρας, νόμῳ

τοῖς ἄλλοις τὴν τιμὴν ἀπονέμετε. τῶν δ' ἄλλων οἱ πλεῖστοι, κινδυ

νεύουσι νόθοι νόθους εἰσποιεῖσθαι. χρόνῳ τὴν ἀρχαίαν φύσιν δι

αφθείραντες. ὥσπερ συνοικίᾳ τῇ πλησίον γῇ ζῶντες. ἐκ περιόδων

καλοῦντες οἰκίαν. οἱ τελευταῖοι τῶν ἄλλων οἰκιζομένων. καίτοι δ'

ὅστις ἂν εἴποι παραιτησάμενος τὸν φθόνον. ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι τὰς πόλεις

οἰκοῦσιν, ὥσπερ θετοὶ παῖδες ὡς κατέλαβον τιμὰς ἔναντες. μόνοις δὲ τοῖς

ταύτης ἐγγόνοις τῆς χώρας, ἡ πόλις ἐστὶ μήτηρ. καὶ μόνη πόλεων, ἣ νομί

ζεται σὺν ὀλίγαις, ἐστὶν ἀνάκλητον πρυτανεῖον, δικαίως νέμεσθαι. πολλῶν δὲ

ἀφορώντων. καὶ πάντ' αὐτοῖς ἀπ' αὐτῶν λεγόντων, αἰσθόμενοι τὴν φύ

σιν αὐτῶν. καὶ τὸ πρὸς αὐτοὺς βεβαιοῦν ἔδοξεν ἀποδοῦναι. ἤδη γὰρ ἀμήχανον

ἡ χώρα τοὺς ἄνδρας, ἐν ὅσοις ἐξήνεγκε τὰ στοιχεῖα τοῖς αὐτοῖς. ἃ μὴ τροφὴν

ἦν ὀρθὰ ποιοῦσα. καὶ ὑπὲρ ἴσων ὥσπερ ἀλλοτρίας τῆς τροφοῦ δεχθέντων.

ἀλλ' ἐν τῶν αὐτῶν καρπῶν ἐδωρεῖτο τὰ δάπεδα. καὶ γίνεται διὰ πάντων ὡς εἰπεῖν ὥς

ὀνομάζεσθαι διὰ τῆς
ἔσχατα ... πρὸ τοῦ
... ὅλως ...
... πολιτικῶς ...
... τὸ ...
... διὰ ...
... γνησίων
... μαθεῖν ...
... ὅσοι ...
... διὰ ... ἀνομ...
... περὶ ...
... ἄλλο ...
... ὥστε ... διὰ
... διὰ ... ὅλης
... περὶ ... μέρος
... ὑμῖν μόνοις:-

ἱερά, καὶ ὑπὸ τῆς πάσης τῆς οἰκουμένης κεῖνται θεοί. καὶ ὥσπερ τῶν ἐν
θεωρίᾳ πάντα δι᾽ ἅμιλλαν καθέστηκεν· οὕτω τότε μὲν ἡ γῆ πρὸς ἅπασαν
γονάς· θεοὶ δὲ συμφέροντες παρεῖχον, οἱ μὲν φυτά· οἱ δὲ σπέρματα·
οἱ δὲ βοσκήματα, ὧν ἔμελλεν ἡ φορὰ ὅ τοσαύτου σώματος κοσμεῖν οὐχ ἧττον
ἢ τὸ οἰκεῖον. καὶ παρέξειν πλείοσι πλεονεξίαν· τοῖς μὲν τὴν ἐπὶ τοῦ
καὶ πρώτην ἀεί· τοῖς δὲ εἰς ὅσον ἐξικνοῦντο. τέχνας δὲ ἐπὶ τούτοις
ἔφαινον· τὰς μὲν πυρὶ συγκαταμεμιγμένας· τὰς δὲ καὶ πρὸς χρείας.
καίτοι ταύτης οὐ μόνον τῆς πληθύος ἐν ἑκάστῳ τῶν ἐνταῦθα καὶ φανεῖσιν φα-
νέντων φιλοτιμίαν ἔσχε τὴν πόλιν καὶ χάριν, ἀλλὰ καὶ τεκμήριον παμμέ-
γεθες τοῦ πρώτου γένους, καὶ παντὸς ἐστὶν ἐναργέστερα, ὅτι πρῶτον ἄνθρωπος
ἐπὶ τῆς γῆς ἔστη. καὶ ταῦτα συμβαίνει πλήθει τε ὑπὸ φύσιν, καὶ σημεῖ-
ον ἀληθὲς δηλοῖ εἶναι· πρώτους τε γὰρ φανῆναι, ἔδει ἢ πρώτους δὲ ἐκθρεφθῆναι.
δεηθέντας δὲ πρῶτον, ἐντυχεῖν. καὶ μὴν τοῦτό γε ἀμήχανον, μὴ θεοφιλεῖς ὄντας.
θεοφιλεῖς δὲ αὖ τιθέναι τοὺς πρώτους ἀξιωθέντας φῦναι, πῶς οὐκ
εὔλογον. πάλιν γὰρ εἰς ταὐτὸν ἀπανέρχεται. καὶ μὴν τούς γε θεοὺς ἀμ-
φοτέρων χαίρειν, ἐνθένδε γε ἡ γῆ τὴν φορὰν πληρῶσαι. τοῦτο μὲν τῆς ἐλαίας.
ὅτι πρώτην ὥσπερ ἔφην τὴν ἐλαίαν καταλαμβάνει. τοῦτο δὲ τῆς
τιμῆς. ἐν τοῖς ἀρίστοις ἐφύλαττο· λαβόντες δὲ οὕτω τὰς παρὰ τῶν θε-
ῶν δωρεάς, οὕτως αὐτοὺς δόντας ἐμιμήσαντο, ὥστε αὐτοὶ τοῖς ἄλλοις
ἀνθρώποις αἴτιοι τῶν ἀγαθῶν κατέστησαν· καὶ παρέδωκαν τὴν πρώτην ἐδωδήν
τοῦ καταξίαν τυχεῖν. τὸ χρήσασθαι τοῖς ὑπάρχουσιν ὡς προσῆκεν. οὐ γὰρ ἠξί-
ωσαν αὐτοὶ δὴ τοῦτο γῆς κρύψαντες, ἐξαρκεῖν· ἀλλὰ τοσοῦτον ἀπέσχον

+ ἐπὶ ... ποιεῖ ἐπὶ τὸ φθονεῖν ... φασὶ ἔχει:+

τε φοβηθῆναι μὲν ἄρα τοὺς ἄλλους ἐξ ἴσου σφίσιν ποιήσων, ὥστε τὴν

εἶναι κάλλιον ᾧ ἡττήθησαν, ὅσῳ τῶν ἄλλων προέχουσιν εὐδοξεῖσθαι,

ἢ ἐπάντας ἂν ποιοῦντας ὀφθήσονται. δοκεῖ δέ μοι ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ

πρὰ [illegible] τοῦ βιάζεσθαι τήνδε τὴν πόλιν ποιησάμενος, τὴν διάνοιαν

ἐκείνην ὑπὸ ἅπαντος τοῦ αἰῶνος χαράξαι. ἡ μὲν τῶν θεῶν αὐτὸν κα-

ταστήσασθαι ἔχει. καὶ τὸ σημαντικὸν ἀργοῦ. ἡ περὶ θεοὺς φιλία. ἡμῶν

τῶν ἐκείνοις πρὸς τοὺς ἄλλους. ἀλλὰ καὶ τῶν οἷς εἰσὶ νόμοι πρὸς ἀλλήλους

καθάπερ ἂν γινομένων. παμπληθεῖς ὑπάρχουσιν αἱ θεῶν αὐλαὶ καὶ πρό-

πολοι· ἡ δὲ τίμημα ἐκείνην ἐν ταῖς τῶν θεῶν τιμαῖς. καὶ τοὺς παῖδας

διετήρησε μόνη. ἄλλο λόγος [illegible] περὶ γράμμα φθόνων ὑπηνέχθη

μία ἀναχωρεῖν ὅθεν ἐξέβη καὶ ἐς. πλὴν [illegible]

πομπὴν [illegible] πᾶσαν. ἀφορμὰς τοῦ βιάζεσθαι περὶ θεῶν εἰκὸς

τινὸς διαδοῦσιν. [illegible] ὡς λέγεται τῶν ἡμετέρων σοφίαν [illegible].

Καὶ τὸ ἀρχαιότατον εἶναι φήμη κατέσχεν, ὅτι [illegible] ἡ

πανταχοῦ. Καὶ πρόσαντας οὐδὲν οὐδ' ἀθάνατον [illegible]. ἀλλ' ὥσπερ

διὰ [illegible] τοῦ ἄστεος, οὕτως ἐνομίζετο. δοκεῖ δέ μοι [illegible]

[illegible] λόγον, ἐγὼ πρῶτοι βεβαιῶσαι καὶ καταδέξασθαι τὰς χάριτας. [illegible]

ἐναντίαν φύσιν. οὐ γὰρ ποιοῦντας ἔφθασαν τὴν ἐπιθυμίαν τῶν ἀπ[illegible]

[illegible] μνημονεύειν καὶ σύμβολον [illegible] ἐκείνης πομπῆς [illegible] ἅπαν-

τες [illegible]. αἱ παρὰ τῶν [illegible] ἀπαρχαὶ [illegible] καθ' ἕκαστον

ἔτος [illegible] τῶν προτέρων χρόνων. [illegible] μαν-

τεῖαι. διὰ τῶν [illegible] ὀνομάζει τὴν πόλιν. ἀμφιμαρτυρεῖ. Κ

πρὸς τὴν ἔχθραν, καὶ τοῖς ἄλλοις παρ' αὐτῆς γενέσθαι. ἡ ἤδη δὲ καὶ
ἀγῶνας πρώτη πολλῶν ἅπασι. καὶ τὸ ἆθλον, ἐν τῷ τῆς ἡβῆς. καλῶς
τὰ δὲ ἆθλα πιστευμένων. καίτοι πῶς οὐ καλῆ θεῶν ἔνδοξοι, θεῶν μὲν παῖδες,
θεῶν δὲ σοφίᾳ, πρόγονοι δὲ τοῦ γένους τοῖς πᾶσιν ἀνθρώποις, οἷς μετὰ τοιαύτην
τιμὴν παρὰ τῶν θεῶν αὐτοῖς ὑπάρξασαν, ἀλλὰ καὶ ἄλλοις ποιεῖ ἐξ αὐτῆς φιλο-
τιμίαν κατέλιπον. τοιοῦτοι μὲν πρὸς τοὺς δούλους ἐθνῶν γινόμενοι, οὕτω δ' ἀεὶ
τοῖς ἄλλοις ὁμιλοῦντες αὐτοῖς. καὶ τὰ μὲν ἐν τοῖς αὐτοῖς λήξαντες τελευτῆσαι μὲν
διήνυσαν. τὰ δὲ ἐντεῦθεν ὥσπερ ὁ δὴ φθάνει τὰ καὶ πλεῖστα μνήματα·
τοῖς μὲν εἰρημένοις ἐνεστὶ ἐφεξῆς. ἐν μέρει δὲ ὅπερ ἐνθάδε ζοῦντα ἐν ἀλλήλοις
τὴν διαδοχὴν, οὐ πολλῶν κρατιστ' ἀεὶ ἴσως περὶ τῶν ἐνθάδε πρώτων διεξελθεῖν.
ἐντεῦθεν καὶ περὶ τῆς ἀρχῆς τῶν νῦν ἀρετῆς διαλέγεσθαι. ἔπειτα τῶν κατ' αὐτοὺς
καὶ ἐν κοινωνίαις ἐργασαμένων, οἱ καθ' ἕκαστον γεγόνασι χρόνον. μικρὸν δὲ τὰ
καλῶς φερόμενα. οὐ γὰρ μόνον τοῖς ὕστερον ἐπιμελοῦσιν οἱ θεοὶ τῶν ἡμῖν, ἀλλὰ
καὶ πολλοῖς ἄλλοις μεγάλοις. μέγιστον δὲ, ὃ μὴ μόνον ὕστερον ἴσως ἐξηρκεῖ
περὶ γὰρ μόνης ταύτης τῶν ὑφ' ἡλίῳ πόλεων νεῖκος. καὶ καταλαμβάνουσι
τὴν ἀκρόπολιν, ὥσπερ ἐπὶ μοναρχίᾳ σχεδὸν ὥσπερ οἱ πρῶτοι τῶν θεῶν.
ταύτης δὲ τῆς τιμῆς οὐχ ἧττον τὴν ἀπ' αὐτῆς ἐπιδεῖξαι αὐτό, ὅτι δέ φασι διὰ
κατασκευῆς κρίσεως αὐτοῖς τοῖς τότε τὴν χώραν ἔχουσι νομίσαντες χά-
ριν καὶ καθ' ἑκατέρων ἀμφοτέρων αὐτοῖς παισὶ δικασταῖς κριθῆναι. φανέντων
δὲ τῶν συμβόλων ἑκατέρων τοῦ τε ὑπὲρ τῆς ἐλαίας καὶ τοῦ θαλάττης, νικᾷ μὲν Ἀθηνᾶ
καὶ καταδικάζουσι τῆς θαλάττης νικῆσαι σύμβολον. Ποσειδῶν δὲ ὑπεχώρησε
μὲν, οὐ μὴν κατέλυσε τὸν ἔρωτα. τῆς δὲ παρ' ἀμφοτέρων ἀσφαλείας τε ἤδη μὲν

ὑπῆρξαν τῷ σώματα τὰ ἆθλα τούτου· ἣ μὲν γὰρ σοφία νικᾶν ἐδίδαξε τὴν
πόλιν· ὁ δὲ ταῖς ναυμαχίαις οὐ μόνον τοὺς ἀνταγωνιστὰς νικῶσιν, ἀλλὰ
καὶ τοὺς τῶν αὐτῶν μεταχόντας· οἱ μὲν γὰρ δὲ ἐν οἷς ὅλως ἀγῶνας ἐνίκων
ναυτικοὺς γεγόνασιν· ἀλλ' ὁ μὲν περὶ τὴν τέχνην ἐνδέχεται χορὸς ἀθλίως
λαβοῦσα δὲ τὰς ψήφους ἀθλεῖ, τὴν ἐπωνυμίαν τῇ πόλει δίδωσιν,
ὥστε ἐν αὐτῆς εἶναι. Καὶ καλέσαι τὰ ὅσα τῶν ὡς τῆς μεθ' αὐτῆς, διαφέρει περὶ
ἐς ὅλην τὴν καὶ πολέμου· πρῶτον μὲν γὰρ τε καινὸν μὲν τάξιν κατα
δεῖξαι. Καὶ ποικίλα ἐνδεικνύναι ἀπηλλαγμένην. ἀφ' ὧν μαθήματα
πάντα εὑρέθη· καὶ βίων πλεονεκτήματα πάντα ἐσπουδάσθη· αὖθις δὲ ὁπλιτῶν
τέχνας ἐν διδάξαι καὶ κατασκευάσαι πρῶτον, τῶν ναυτικῶν μετὰ συνθήματα
σχήματι· ἐπὶ δὲ ἵππων ἁμίλλῃ ἐκείνων καὶ πολεμικῇ εἰς ἀφῆκεν ὀχή
ματα· Καὶ ζεύγνυσιν ἐντεῦθεν τὴν γῆν πρῶτος ἀγώνων ὁ τῆς ἐκ τοῦ θεοῦ
περὶ δ' ἄρος ἅρμα τέλειον ἐστὶ θεῷ· καὶ φαίνεται παρ' αὐτῇ τὴν ὅλην
ἱππικήν. ἔτι δὲ τούτοις χορεία καὶ τελεῖται ἐν πανηγύρεσι περι
κρατήσαν. ἄλλαι δι' ἄλλων θεῶν ἀνθρώποις δωρεὰς· ταῖς γὰρ τιμαῖς
τῶν θεῶν ἡ πόλις ἔθετο τὰ δῶρα· διὸ καὶ λαμβάνοντες ἐν τῶν αὐτῶν,
τὰ αὐτὰ βλάπτοντα ἑκατέροις· οὐ μόνον δὲ ὑπὲρ τῆς πόλεως θεοὶ πρὸς
ἀλλήλους ἤρισαν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἤρεσαν πρὸς ἀλλήλους. ἐντεῦθεν τῇ πόλει
τὰς κρίσεις ἐποιήσαντο· πανταχόθεν πάντας αὐτοὺς ἐπιστρέφοντες
πρὸς τὴν πόλιν, καὶ πάντα ἀρχὰς καὶ δόγματα βουλόμενοι κατασκευ
άσθαι παρ' αὐτῇ, καθάπερ οἱ τῶν παίδων προδιδάσκοντες. ἵν' ὥσπερ
πανταχοῦ τῶν ἄκρων προδιδαχθέντες, καὶ ὡς ἐν τοῖς ζηλοῦσιν,

οὕτω καὶ οἱ ἄδικοι τέλος τὴν γινομένην ἀρετὴν ἀποβάλλουσιν, οἷς χρῆν ἔχειν τὸ
μέν. Καὶ μὴ μόνον τὸ ἐν πυρὶ καὶ ὕδατι ἐκ τὰ σώματα αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ δι-
καιοσύνης. Καὶ τῆς ἄλλης ἁπάσης διαίτης τε καὶ πολιτείας ἐν ἔθεσιν αὐτοῖς
ἐν τὰ σώματα. καὶ λαγχάνει προσηγορίαν ἀρετὴν τὴν ὑπὸ τοῦ παιδὸς· καὶ νῦν καὶ
ἐν ἅπασι τοῖς ἔθεσι· καὶ τὴν ἐπωνυμίαν ὁ τόπος λαμβάνει. τὴν αὐτὴν τοῦ
συμβάντος σύμβολον, καὶ δικαιοσύνης ὥσπερ ἄλλο μέτρον ἢ πίστιν
ἑαυτοῦ. οὐ γάρ ἐστιν ὑπὸ τὸν ἄρθρον πάλιν οὐ δένδρον, ὅτι ὑπὸ βολὴν τοῦ
ἄλλως περὶ τὰ ὕδατα ὁ σημαντικὸς καὶ πνεῦμα αὐτὸ θεῖον ἴσχει, οὕτω καὶ οὗτος
ὁ χῶρος, ὥσπερ ἀνιέναι δοῦλος … δικαίως γνῶσιν ἐναργῆ, καὶ τοῖς παρὰ τοῖς
ἔθεσιν ὡς δεινὰ τὰ ἐγγύτατα. καὶ τοσοῦτον τετίμηται περὶ ἁπάντων τῶν συγκεχω-
ρηκότι, ὡς θεοὶ μὲν ὑπερφερόμενοι, τὸ γ' ἐστὶν ὁμοίως τοῖς … . τοῦ
χαί δὲ πᾶσαι καὶ σώφρονι τά τε ἄλλα καὶ … ἴσον ὁ δῆμος, πάντων ἰδιωτῶν.
πρὸς τὰ ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ δίκας ἐστὶν ἐνιόντων. Καὶ μεταβολὴ τοῦ τοῦ τοῦ χώ-
ρου εἰ μόνου ἢ ἀνοχὴ δοῦναι οὐχ … οἷα δὴ τὰ ἄντινα. ἀλλ' ὥσπερ ἀγωνιστήριον
τοῖς ἔθεσιν ἀνδράσι, καὶ οἱ ἐξ ἐκείνου καθῆκον. καὶ πάντων περὶ ἄθλημα δικαιο-
σύνης νομίζοντες, οὕτω καὶ μαθεῖν αἰδεῖ τῶν ἐθῶν. ἐν τῷ δὲ ἀπαγγέλλεται κριτὴς
ὕστερον, μὴ τοῖς ἀγωνισταῖς. ἀλλὰ δὲ καὶ αὐτὴ τοῖς δικασταῖς. καὶ ἀγωνίζεται
τὸν πλησίον … ἀνὴρ δυστυχὴς προσιέναι … πρόσοδον τῶν τόπον θεασάμενον
καταφυγών. καὶ δοὺς ὥσπερ ἐφορῶν δὲ τὴν πόλιν. ὡς ἐν αὐτῷ ἐπὶ πάντα δι-
καὶ φιλανθρωπίαν. καὶ τυχὼν τῆς ἐθάδος, τῶν μανία ἀπαλλάττεται. περὶ μὲν
δὴ … καὶ τοῦ φύσεως. καὶ τῆς ἐν ἔθεσι τιμῆς, καὶ τῶν δωρεῶν ἃς αὐτοῖς ἀνέθετο. καὶ
τοῖς ἄλλοις ἐν ἔθεσιν, εἴρηται. τῶν μὲν πραγματικῶς ἴσως … τοῖς
περὶ ἡμῶν.

καὶ διὰ τὸ πάντα τὰ παρ' αὐτῶν ἐπιόντων, ἀκόλουθον ἴσως ἐπιλέγειν, τῶν ἐφεξῆς
ἐγγέγραπται τοῖς εἰρημένοις. ὅσον τῇ περιουσίᾳ τῆς φιλανθρωπίας εἰς ἅπαντας
ἐχρήσαντο. Καὶ ὅπως δὲ τὸ κοινὸν ἐπολιτεύσαντο. ἄνειμι δὲ κἀνταῦ-
θα μικρόν. ὥσπερ γὰρ τοῖς ἤθεσιν οὐκ ἀπέχρησε δι' ἑνός τινος τρόπου
τὴν εὔνοιαν ἀναδείξασθαι τὴν πολλήν, οὕτως οὐδὲ ἐκεῖνοι τοῦ σφίσι τὴν
κοινωνίαν τοῖς αὐτοῖς ἔκριναν ἐξαρκεῖν. ἀλλ' ὁδῷ προϊοῦσαν αὔξοντες
τὴν φιλοτιμίαν ὥσπερ τὰ σώματα. μέγιστον δὲ καὶ κοινότατον τῶν
εὐεργεσιῶν, ἡ τῶν πανταχόθεν δυστυχούντων ὑποδοχὴ καὶ παραμυθία. οὐ γὰρ ἔ-
στι γένος οὐδὲν τῆς Ἑλλάδος ὡς ἔπος εἰπεῖν, ὃ τῆς δὲ τῆς πόλεως ἀπείρατόν ἐστιν.
οὐδ' ἀσφαλέστερον ἐπὶ καιρῶν. ἀλλὰ καὶ πόλεις καὶ ἔθνη μετέσχηκεν ἀθρόως αὐτῆς, καὶ
καταπέφευγε. καὶ κατ' ἄνδρα σχεδὸν οἱ γνωριμώτατοι. ὧν ἅπαντα μὲν
ἀμήχανον καὶ μνημονεῦσαι πρῶτον. Καὶ τὸ μὲν μῆκος τοῦ λόγου σύμμετρον
ἀποδοῦναι. μὴ ὅτι τῶν ἰδίᾳ λεγομένων ἁπάντων κατὰ συμφοράς, ἀλλ' οὐ-
δὲ τῶν κοινῶν. ἃ δέ ἐστι τῶν παλαιοτάτων, καὶ ὥσπερ ἀρχὴ τοῖς πολλοῖς
διηγεῖσθαι, Ἡρακλειδῶν ἀπελαθέντων ἐξ ἁπάντων, ἡ μὲν πόλις. Καὶ
νεὼς καὶ βωμοὺς ἱδρύεται πρώτη. κατὰ ταὐτὸ καὶ προσθεῖσα τοῖς μυστη-
ρίοις ἐτίμησε πρῶτον ξένων. Καὶ διὰ ταῦτα δὴ θεὸς τῶν Ἑλλήνων ἐξ ἐ-
κείνου. οὐ γὰρ μόνον τοὺς πρεσβυτάτους ἄρα τῶν θεῶν χρῆν ἐξετίμασεν. Καὶ τούτους
διαφερόντως καὶ ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀπολαύσαντας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐπήλυδας
αἰτήματα τῶν ἄλλων θεῶν ἐνέκρινεν. ὥσπερ συμπολιτευομένη τοῖς θεοῖς.
ἅμα γὰρ ἐκεῖνοί τε ἐδέχοντο καὶ ταύτην οὐκ ἤλλαξεν. ἀλλ' ἐξῆγε τοῖς ἄλλοις
αὐτοῖς καὶ ἀνεκήρυττεν. ὥστε ἀποφαίνει τούς γε Θηβαίους, ὀλίγου τι φθόνου

προσήκοντας ἀδελφούς· κατὰ ταῦτα δὲ καὶ τοὺς ἀργείους οἷς τισι μετέστιν ὡς
οἰκείοις ἐνέμενον ἦν· μόνον γὰρ δεῖ τινων ἦν ἄξιος· ἀδελφοὺς μὲν δὴ ταύτην
ἀποδέδωκε τὴν χάριν. διὰ κοινῆς ὅσων περὶ τῶν ἄλλων εὐτύχησεν ἡρακλῆς· ἀπαντοῦ
τοῦ πρὸς χάριτας δεῖ καὶ αὖθις λέγειν· ταύτην γὰρ ἀπάντων μιμητέον μὲν τὰ δὲ
καὶ συνωμολογητέον· ὁ ἐρυθρεὺς ἐλαύνοντος μὲν ἐκ τῆς πελοποννήσου τοὺς παῖδας
αὐτοῦ, προστιθέντος δὲ ἔτι δεινὰ ἀγνωμοσύνην ἔτι μείζω καὶ δεινοτέραν, τῶν μὲν
δὲ τῶν ἄλλων πόλεων μηδεμιᾶς δέχεσθαι προαιρεῖσθαι, ἀλλὰ ὥσχατον ἀπε-
λήσαντος, οἱ μὲν ἀεὶ πάντως ὥσχετλίαζον· βοηθοῦ δὲ οὐκ εἶχον. ἡ πόλις δὲ
ὑπεδέξατο μόνη τῶν πάντων· μισήσασα μὲν αὐτοὺς ἀπελαῦσαι ἢ φοβηθεῖσα·
καὶ τὴν προστασίαν ἣν ἀπάντων ἀγώνων ἡρακλῆς ἔσχε, ταύτην αὐτὴ τοῖς ἐκείνου
παισὶν ὥσπερ τινὰ δὴ ἀναφορὰν διεσώσατο· ὁμοίως· καὶ γὰρ ἐκεῖνα τῶν
πλείστων διὰ θησέως σωτηρίας ἠξιώθη καὶ παλαιοτέρων τυχεῖν. ἀφ᾽ ὧν ταῦτα τῶν
γινώσκοντα ἑαυτῇ· καὶ ἃ μὲν κατειργάσατο μετὰ τούτων καὶ ὑπὲρ τούτων, ἐν τοῖς
τῶν λόγων καθ᾽ ἕκαστα δηλώσαιμεν ἤδη· τὴν δὲ οὖν ἐπὶ τοσοῦτον οὕτω λαμπρὰν αὐτὴ
ἐποιήσατο, ὥστε αὐτοῖς τὴν συμφορὰν λῦσαι τῆς... τὴν ὀρφανίαν
μόνην οὐ διεκαλέσατο, αὐτὴ τοῦ πρὸς αὐτοὺς γενομένη, ἀλλὰ καὶ ὥσπερ
αὐτῇ τῶν ἀγαθῶν· οὕτως ἐτίμησε τεταραγμένη διεσώσατο μετὰ τῆς πόλεως τῶν
τολ... οἰκουμένων ἐν τῇ χώρᾳ· πρῶτον δὲ θρέψασα δημοσίᾳ πρὸς ὅ τι παίδων
ὥσπερ ... ὕστερον ... πολεμ... τρεφομένοις· ἤμεν τοι
καὶ τὰ σοφὰ περιποιήσασα ἑαυτῇ· τῶν γὰρ ὑπερβαλλόντων ἀεί εἰσ
ἀρετῇ· ἡ δὲ κοινωνία δεδώκει, κοινὴ πάντων ὕστερον ... πίπτοντων
ἔχειν· μᾶλλον δὲ ἐπὶ πολλοῖς τοῖς πρὸ τοῦ κινδύνοις κατέφυγον· ἅπασι

γὰρ ἡ πόλις αὑτὴν παρέσχε τοῖς ἐγχειρήσασιν ἐκεῖ ἐλθεῖν ἐξ ἀρχῆς· καὶ

πάντες ἐπὶ δυοῖν ὁρμηθέντες ἐδόξαν οἰκῆσαι, ἀληθινῶν ὁμιλησάντων. ἰδίᾳ

μὲν ἕκαστοι τὴν ἀρχαίαν· κοινῇ δὲ ἅπαντες ταύτην προσονομάζοντες

πατρίδα. καὶ τὴν μὲν προτέραν ὑστέραν· τὴν δὲ ὑστέραν, προτέραν αὐτῶν

τῇ δυνάμει· τοσούτῳ γὰρ βεβαιοτέραν ταύτην αὐτοῖς ἐνόμιζον εἶναι τῆς ἑστίας,

ὅσῳ μᾶλλον ἀνάλωτον. καὶ οὐκ ἐψεύσθησαν, ἀλλὰ καὶ μετὰ τῆς πείρας ἔγνωσαν.

ὀρθῶς βεβουλευμένοι. τοῦτο μὲν οἱ περὶ Θήβας ἀτυχήσαντες. καὶ πάσης

τῆς Βοιωτίας ἐκπεσόντες. τοῦτο δὲ Θετταλοὶ ταύτῃ χρώμενοι. καὶ ἀνδραπ-

οδισθέντες. Δωριέων Πελοπόννησον κρατησάντων, ὑπὸ τῶν Ἡρακλειδῶν ἀνάστατοι.

οὗτοι δ' ἦσαν Ἴωνες ἅπαντες. τὸ δ' αὐτὸ πρὸς τοὺς καταφεύγοντας ἀπ'

ἀμφοτέρων τὴν ἀσφάλειαν ἐποίησε. τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ἐπιόντος. καὶ γὰρ

καὶ τούτους ἡ ἀνάγκη ἐν ταῖς ἀνάγκαις ὑπεδέξατο. ἐπειδὴ πάντα πανταχοῦ

συνεχωρήκεσαν τὰ κατὰ γῆν τῶν Ἑλλήνων. ἃ καταφεύγοντες αὐτὴν ἀνῆγαγον

ὥσπερ ὑποδρόμους. καὶ πλήθους. οὐ γὰρ ἐκείνως σημεῖα τῆς ὑπερβολῆς. αἵ γε

ἀποικίαι τῆς ἐπωνυμίας σύμβολον ἀνῆψαν τῆς οἰκειότητος αὐτῶν, ἅμα καὶ τῆς ὑπερβολῆς.

οὕτω δὲ εὐπαράγωγοι τότε ἦσαν τὰ κελεύσματα, διὰ τοῦτο ὥσπερ τὸν μονοτόκον τὴν

τήνδε γνώμην. καὶ διεξῆλθε διὰ πάντων τῶν Ἑλληνικῶν καιρῶν ἀπολαύσεται

πόλεως ὑπάρχουσα τοῖς ἐν τῶν πολεμίων ἢ κατὰ στάσιν. ἢ κατὰ ἄλλην

τινὰ φθοράν τινα. πόρρωθεν προσιούσης ὥσπερ ἐν θαρρεῖν, ὡς οὐδὲ ἔσται

τῶν Ἑλλήνων ἀπολεῖν, ἕως ἂν ᾖ τῶν Ἀθηναίων ἡ πόλις. ἀλλ' ἐπειδὴ

μηδ' ἀλλὰ ἐξ ἑνὸς συμβαίνει. μικρὸν μὲν τῶν ἐν Πελοποννήσῳ

μοιρῶν διαφθαρεισῶν, ... μόνη δὲ ἐκείνη περιῆν αὐτῶν.

Δεξάμενοί τε καὶ σωσάμενοι τὸ πρῶτον. ἐν οἷς ἔμελλον ἱδρύσασθαι· ἣν νῦν
οἱ Μεσσήνιοι διὰ τὴν πόλιν. αὖθις δὲ τοῦ περὶ Βοιωτίαν πολέμου συμ-
βάντος. καὶ τῆς παρασχούσης Πλαταιεῦσιν εὐτυχῆσαι τοῖς Ἕλλησι πόλεως,
ἀπροσδοκήτως καὶ παρ᾽ ἀξίαν ἀναιρεθείσης, οὐδὲν ὧν εἰς τὴν χάριν ἀπε-
μνημόνευσαν· οὐδὲ περιεῖδον φθίσαν. ἀλλὰ τὸ μὲν τῶν ἄλλων μέρος, ἐξ ἴσου τῷ
Πλαταιέων γένος. ἡ δὲ πόλις μετὰ καλοῦ τοῦ σχήματος. τὴν δὲ ἰσχὺν
ἐπηνώρθωσεν αὐτοῖς. Ἀθηναίους γὰρ ἀντὶ Πλαταιέων ἀποφῆναι· καὶ φυλά-
ξασα τῷ τόπῳ τὸ μνημεῖον· ὥσπερ ἐκεῖνος ἦν. τὴν κοινὴν τότε πάντων προστασίαν.
τοὺς δὲ πταίσαντας τῶν ἐκφανεστέρων ἀνορθῶσαι. πάλιν τοίνυν Θηβαίων
Καδμείαν ὑπὸ τῆς φρουρᾶς τῆς Λακωνικῆς διακειμένων, ἐδέξατο τὸν δῆμον
καὶ διετήρησεν οἱ φανέντες ὡς Ἀθηναῖοι ὑποχείριον τοῦτον, ἕως ἔμελλον διὰ
τῆς πόλεως αὖθις κομίσασθαι τὴν ἑαυτῶν. αὖθις αὖ Πλαταιέας δ᾽ ἀπόρους ἐξ-
οικισθέντας. καὶ θεασαμένη ἅμα εὐνοίᾳ, δέχεται πανοικεσίᾳ. καὶ πάλιν
Θηβαίους ἐπὶ τοῖς ἐσχάτοις ἀτυχήμασι. καὶ πρὸ τούτων τοὺς ἐπὶ θεσσάλης
κακῶς πράξαντας. δέον περιελεῖν τὰ πόλεων, ὅσον καί που τοῖς ἐν ἰω-
είνθυ καὶ Θάσου καὶ Βυζαντίου, καὶ πανταχόθεν, τίς ἂν ἐξαριθμήσαιτο·
ὅσοι μὲν. οὐδὲ τοὺς ἐν τῶν νήσων μόνον εἶναι ῥᾴδιον. μόνη γὰρ ὥσπερ ἐπὶ τὸ
διαγωνίζονται πρὸς τὴν ἀεὶ πάντων τύχην ἀμιλλωμένη, καὶ περιφερομένη πάντα
περιτρέπουσα τὰς συμφορὰς ἐπὶ θάτερα. καὶ τὴν προσμίαν ἀπήλλαξεν. οὐ γὰρ
ἐν ποδῶν εἶναι κατέλεξε φίλου κακῶς πράξαντος. ἀλλὰ πολλοὺς καὶ
τῶν πρόσθεν διαφόρων ἐπὶ τοῖς ἀτυχήμασι φίλους πεποίηται. οὐδ᾽ οὖν
μὲν πραττόντων ἀγνοεῖ ἔχοντας, κακῶς δ᾽ ἀποπράξαντας ἠτίμασεν, τὴν τέχνην δὲ οὖν

τὴν φιλανθρωπίαν. ἀλλὰ τοὺς μὲν δυστυχοῦν καιροὺς, τὸ πράττειν εὖ πεποίηκε

τοῖς πολλοῖς τὰ παρ' αὐτῆς ἀγαθὰ πρόδηλα, καίτοι γε μὴν ἡνίκα γινώσκουσιν αὐτὴν

ὅτε μάλιστα εὐπραγοῦσιν, οὐδ' ἐλπὶς ἦν αὐτοῖς. Καὶ γάρ τοι πάντες ἐν ἅπασι

τοῖς τῆς χρείας καιροῖς, μίαν ταύτην ὁδὸν εὕρισκον, τὴν δεῦρ' ἀναφυγήν. καὶ πρεσβεῖ-

α τῆς τῶν Ἑλληνίδων ἦσαν, τὸ δέχεσθαι τοὺς πανταχόθεν μάλιστα, ἢ τὸ προσλαμβάνεσθαι

τῶν χειρόνων, τοσοῦτον ὥσπερ πατρίς ἐστι καὶ ἑστία κοινή. Καὶ τὴν ἐπὶ τούτοις ὅπλα

τὴν πρὸς ἅπαντας οὐ μόνον οἷς αὐτὴ παρ' αὐτῆς ἀπέστειλεν ἐδήλωσεν, ἀλλ' ἢ τῶν τε

διαφερόντως ἔχοντας ἔξωθεν καταφεύγειν εἰς αὐτὴν, καὶ προσίεσθαι πάντας. ὥσπερ

αὐτῆς. ἐν μὲν οὖν τούτοις τοιοῦτον καὶ τοσοῦτον οὐδ' εἰς ἕτερον τοῖς προϋπηργ-

μένοις ἀνάλογον. ἕτερον δὲ καὶ τοῖς πράγμασιν ἐστὶν ἐφεξῆς. Καὶ μεγέθους

χάριν οὐ λείπεται. προλαβοῦσα γὰρ τὸν κοινὸν τῶν Ἑλλήνων ἐξηγητὴν, ἐν αὐτῇ

δὲ πρῶτον, τὸν Ἀπόλλω τὸν Πύθιον, ἐξήγαγε πανταχοῦ τῆς Ἑλληνικῆς. τὴν

αὐτὴν ἅμα φιλανθρωπίαν καὶ πρὸς θεοὺς τῶν γενῶν ποιουμένη. καὶ πρῶτον μὲν

τὴν ἐπὶ νησιωτικὴν ἐκάθηρε θάλατταν. ἔστι δ' οὐ τὸ πρῶτον χεῖρον τῶν ἔργων.

Καὶ τῆς Ἑλλάδος ὥσπερ λιμένα ἀφεῖλε. τοὺς ἐπὶ τῶν προτέρων ὀχληροὺς ἀναστή-

σασα. λέγω δ' ὅτι λῃστρικὸν ἅπαν καὶ βαρβαρικόν. Καὶ καταναυμαχήσασα ὥστε πορ-

ρωτάτω τῆς Ἑλληνικῆς πάλιν καὶ τῶν ἔσπλων ἀποχωρῆσαι. ἐξ ὧν ὁ τῶν νήσων

κλῆρος ὑμῖν αἰθ βεβαίως. Καὶ διὰ τῶν μεταξὺ τὸ ναυτικὸν ὑπῆρξε πλεῖν.

τὰς δύο καὶ τὰς ὁδὰς πολλὰς ὥσπερ ἐν ἠπείρῳ νῆσον μίαν ἀμείβοντας ἐστὶν οὐ.

οὕτως ἡ καθωσίωσε τὴν θάλατταν. πρὸς δὲ τούτοις τὰς ἐπιμελείας τὴν πλεί-

στον νήσων. ὤκισε. τοὺς ἑσπερίους τόπους οἰκουμένη. Καὶ πανταχόθεν

τοὺς βαρβάρους ὥσπερ περιβόλοις ἀνεῖρξε. ὡς δ' αὐτὴ διχῇ κατεσκεύασται

ἡ τῆς ἑλλάδος ἐστὶ μέση· καὶ συνεκέκλειστο ὥσπερ λιμένος κόλ-
πως ἡ δή· καὶ μετέχει τῆς ἠπείρου ἢ διὰ τῆς θαλάττης. καὶ διεβίβαζεν
εἰς τὴν ἀσίαν τὰς πολλὰς καὶ μεγάλας ἀποικίας· συναπλοῦσα τελευτήν.
ὥσπερ ἀνοίξασα τὴν ἔφοδον. καὶ τὰ πρὸ αὐτῆς ἐκ μέσου ἀνακεχωρηκέναι ἕως
κατεσκεύαστο ἐπὶ τῆς ἀσίας αὐτὴ προὔχουσα τοῦ ὑπὸ τῇ ἑλλάδι τὴν παλαιάν·
μεγάλη μὲν αὔξουσα μοῖρα τὰ ὑπερέχοντα τοῖς ἐν γῇ· μεγάλα δὲ ἀσφαλῶν
προϊδοῦσα τῶν κοινῶν, ὥσπερ ἐνδεξιούμενος ὅλων χερσίν· καλλίστου δὲ ὄντος ἀμφοτέ-
ρων γε ἐπὶ θάλατταν. οὐ μόνον τῷ πλήθει ἅμα καὶ κάλλει τῆς χώρας, ἀλλὰ καὶ τῷ
δέξασθαι τοὺς μόνους αὐτόχθονας. ὅθεν καὶ σιωνᾶ... αἰτία γίνεται. ταύτης δὲ τοιαύτης
ὥσπερ ὠρισμένης ἐκ ῥίζης ὑποκειμένης, ἐξέφυ τοσαῦτα καὶ διὰ πάσης γῆς
αἱ τῶν ἑλλήνων ἀποικίαι. τοῖς γὰρ πανταχόθεν ἐκρατήσασιν. ὥσπερ ἐπὶ
πολλὴν μιμησάμεναι τὴν μητρόπολιν. καὶ διαλαβόντες. ᾤκιζον ταύτην· ἐντά-
ναντες ὥσπερ ἄλλο τι μέρος τὸ τῆς ἑλλάδος, ἕως ἐξεπλήρωσαν ἅπαντα τὸν
χῶρον. καὶ νῦν ἑκατέρωθεν τοῖς πέρα τῆς ἡμετέρας ... παῖδες παίδων
οἰκοῦσιν. οἱ μὲν ἀρχεῖα ... ἀπὸ μασσαλίας ... οἱ δὲ ἐπὶ τῷ τανά-
ιδι καὶ τῇ λίμνῃ μεμνησμένοι· ὥστε οἱ μὲν ἥρως ἐπέχεται, ἀνθοῦντι
τῶν νῦν πόλεων τοῖς σφετέροις κόσμοις φιλοτιμουμένων. καὶ φεγγοῦς
ὥσπερ ἐπιλάμπρους, ὅταν ἀφορισθῇ θεωρῶν ὑπὸ τῆς ἡμετέρας πόλεως γῆν καὶ θάλατ-
ταν κεκοσμημένην, ἀνθ᾽ ὧν τῶν ἄλλων πολλῷ καὶ πολλῷ μειζόνων. τοῦτο δὴ οὖν
λαβεῖν διὰ βραχέων ἔστιν ἀληθῶς ἐξετάσαι· καὶ δεῖξαι τὸ συνεχὲς τῆς πολιτείας,
ᾗ κέχρηται πρὸς τὸ ἑλληνικὸν ἡ πόλις· καὶ ὅτι γὰρ ἐστὶ προσειρημένα βέλτιον ἐπε-
γένετο. οὐ νῦν ἐφθεγξάμεν. ὅτι μὲν γὰρ τοῖς ἡρακλέους παισὶν ἐβοήθει,

περιέσχε μόνη καὶ μετέδωκεν ἅπασι. τηλικαύτῃ δ' ἐχρῆτο τῇ μεγαλοψυ-
χίᾳ. τὸ δ' ἐξ ἀρχῆς τὴν Πελοπόννησον Δωριέων γενέσθαι, συνέπραξε
πάλιν αὕτη μετὰ τοῦ θεοῦ. γενομένης δὲ τῆς Ἡρακλειδῶν καθόδου. καὶ
νεωτέρων συμβάντων ἐν τῇ Πελοποννήσῳ, πάλιν τοὺς ἐκπεσόντας ἐδέξατο. ἐν ᾧ τὰ μὲν
τῶν προτέρων ἐποίει ἀσφαλῶς ἔχειν· ἑτέροις δὲ αὖ τὸ ἐκείνων σχῆμα μεταλη-
φθῆναι. δεξαμένη δὲ ἡ πόλις πάντας αὐτούς. καὶ μὴ ῥᾳδίως χώρας, ἢ νόμων, ἢ πο-
λιτείας, ἐποίησεν ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος χρῆσθαι τῷ πλεονεκτήματι. καὶ τὰς πρὸς αὐτὴν
πόλεις πολλὰς συμπεφευγυίας, ἀφορμὴν τῶν ἔξω πολιτῶν πολλὴν καὶ μεγάλην
ποιήσασθαι. καίτοι πῶς ἂν φιλανθρωπότερον ἡ πόλις, ἢ πῶς λαμπρότερον
περὶ τῶν ἑαυτοὺς δεδωκότων ἐβουλεύσατο, ἢ πρῶτον μὲν τῆς ἑαυτῆς χώρας καὶ
πολιτείας μεταδοῦσα. ἔπειτα τὸ ὅπως μὴ δόξωνται συμπεπολιορκηκέναι, ὁμοίως
τῇ ποιήσασα καὶ τὰ ἀλλοδαπὰ περιδέξασθαι τῶν ἀδικουμένων ἀξιοῦσα. καὶ τὰ πρέ-
ποντα ἑκατέροις τοῖς καιροῖς ἐτήρησεν. ὅτε μὲν γὰρ ἀσθενεῖς ἦσαν, τὸν φό-
βον περιεῖλεν αὐτῶν. καὶ τὰς ἀπορίας ἐπηνώρθωσεν. ὡς δ' ἄμεινον ἢ
κατὰ συμφορὰν ἐπεπράγεσαν, οὕτως ἤδη διεγνωσμένη καὶ προσεπι-
πεν, ἡγεμόνας τε ἑκατέροις ἐφίστασθαι. ὡς περὶ αὐτὴν συμπάντων τὴν γνώμην καὶ
φυλάξει γε τὸ κοινόν. ἵνα γὰρ μὴ δόξῃ ἀτιμάσαι αὐτοὺς διὰ τῆς ἀποικίας,
καὶ Ἀθηναίους αὐτοὺς ὥσπερ ἐξέπεμψεν αὐτοῖς. καὶ λόγων οἰκισταὶ ἐπαξίως ἐγένοντο.
τὸ ... οὐ μόνον ταῖς πράξεσιν ὑπερβάλλειν αὐτοὺς συνέχει, ἀλλὰ καὶ τῷ σχήματι.
ὥσπερ γὰρ τοὺς προτέρους δεξαμένη καὶ συνῆγε τοὺς Ἡρακλείδας, ὅπου, ...
καὶ τοὺς μετ' ἐκείνους δεξαμένη πρῶτον, εἶτ' ἐξήγαγε διπλῶν ἐνταῦθα
τὴν ἀρετὴν ἐπαμφοτερίζουσα τιθεμένη. καὶ πρό γε ἀπὸ τοῦ πρώτου

πρὸς τὸ τῆς ἀπαιτούσας· οὕτως ὁ περὶ ἐμὲ πόνος, πολιτεία προσδιοικοῦσα τῆς
πόλεως ὑπὸ τῶν εὐγενῶν πρόνοια. καὶ διὰ πολλὰ καὶ συνεχῶς ἐστὶν ἀλη-
θῶς σώζεται. καὶ μὲν τὸ μὲν τοὺς φεύγοντας σώζεσθαι, εἰ καὶ μηδὲ τοῦτο
εὐφραίνομαι κοινῇ ἐστιν αὐτοῖς μὰ φιλανθρωπίας, ἀλλ' οὖν γε ποιεῖ αὐτῆς ὡς ἐνδόξου καὶ
εὐποιοῦ μόνου. ὅσοι ταύτης τῆς τύχης ἠξιώθησαν· αἱ δὲ τῶν ἀποικιῶν κατα-
σκευαί, κοινὸν τῶν εὐγενῶν ὁδὸς ἐστίν, οὐ μόνον τῶν ἀπελθόντων· ἡ γὰρ πόλις
καὶ χώρας· καὶ δυνάμεις πολλαὶ καὶ μεγάλαι ἐς τὸ νῦν προσῆλθον· ἐξ ὧν
οὐκ ἐλάττω μέχρις ἐδέχοντο· οὐ γὰρ ἐγώ φημι τῆς πόλεως οὐχὶ πλοῦτον εὐπλοίαν
παρ' αὐτῆς, ἢ τὸ δεῖσθαι σώζεσθαι τῶν δεηθέντων, πρὸς τέλος παρὰ τῶν εὐγενῶν εἶναι
χάριν. καὶ γὰρ οἱ τῶν ἐμβεβηκότων μόνον τοῖς ταύτῃ, καὶ διὰ τῶν ἐναντίων
ἀδικούμενοι. οἱ γὰρ αὐτοὶ πρὸς ἄλλα τῶν εὐγενῶν ἄλλων εἰσί. καὶ δεινὲ τῶν
εὐγενῶν τῆς γῆς πολλαχοῦ· καθάπερ τὴν Διονύσου γραφήν· ἐπιζητοῦντες
δὲ οὐδαμόθεν, ἀλλ' αὐτόθεν φαίνονται. τοὺς πανταχόθεν προσδεηθέντας,
ἐδέξαντο. καὶ μὲν ὧδε ἐξ ἀμείνοις τοῦ ἀπανταχόθεν, πανταχοῦ καὶ πε-
πόμφασι· σώζουσι καὶ τοῖς τὸ προσῆκον ἑξῆς. καὶ γὰρ τῶν
πρεσβυτάτων πλείστου εἶναι τοὺς ἀπογόνους νέους. καὶ μᾶλλον ἐγίνωσκον αὐτῶν.
καὶ τὸ δέχεσθαι τοὺς ἀδελφούς, τῶν καλλιτέκνων ἐστί. καὶ μὲν τῶν γε τοιούτων
ἐναρχῇ διανοοῦμαι, πῶς οὐδεὶς ταύτῃ ἠδικήθη, καὶ τὰ ἄλλα ἀποικίσας ἑαυτῶν
διαπλεῦσαι, καὶ κατοικῆσαι τὴν ἑαυτῶν, ἀλλ' ὡς ἐκεῖ ἐξ οὗ ἦλθε παραινοῦντες
ἐργάζεσθαι, ἢ λαβεῖν ἀδελφὰ ἱερὰ καθαρόν, ἀφορμὴν ἐνέθηκε. ἐνδέχεται
δ' οὖν πάλαι τοῦ λόγου πρὸς δὲ ἀφθόνως μοῖραν ὡς ἐμοὶ δοκεῖ ὑπὸ πολλοῦ, αὐτὸς
ἀθλίων κινδύνων πράξεις· ἃς ἐγὼ δέδοικα, μὴ τῶν λεγόντων κινδυνεύουσιν

ἀπὸ τῶν μάχων, ἢ τὴν πόλιν ἐκ τῶν ἔργων. ὅτῳ πράγματα εἴη. ἡμῖν δ' ἂν

ἀναγκαῖον ἅψασθαι καὶ τούτων ἤδη. δυοῖν οὖν. ἑνὸς μέν, ὅτι τῶν ἀπὸ

τῆς εἰρήνης ἀγαθῶν καὶ οἷς κατεσκεύασε τὸν βίον ἡμῶν. ἀπόχρη τῶν μνημο-

νεύσαντας, ἑτέρως δὲ ἤδη ἀπεδείξαμεν τὰς ἐπὶ τῶν ἑξῆς καιρῶν πράξεις μὴ παρελθεῖν.

ἄλλως τε καὶ πλείους μὲν ἢ τὰς τῶν ἄλλων συμπάντων. μείζους δὲ ἁπασῶν ὅσω

τῶν περὶ ... φαμέν. ἔτι δέ, ὅτι συμπίπτει τὴν περὶ φιλανθρωπίας τῆς πόλεως ἀρετὴν

διεξιόντας ἐπαινέσομεν. ὅτι τῶν ἔργων τῶν ἐν τοῖς πολέμοις ἐξετάσομεν. ὥσθ'

ἡμῖν πάλιν ἀρχὴν αὐτὴ τῆς ἐπανόδου. σχεδὸν μὲν οὖν οὐδὲ τὰς ἀποικίας ἂν

ἄν τις ὑπολάβοι τῶν λόγων διαπεφευγέναι. οὐ γὰρ ἄνευ μεγάλων ἀγώνων,

οὐδὲ τοῦ παντὸς χρόνου ῥᾳδίως. οὐδ' αὐταὶ δὴ πῶς συνέβησαν. ἐπάνειμι δ' ὅθεν

ἐπαυσάμην. οὐ τοίνυν μόνον ταῖς ἄλλαις δωρεαῖς, οὐδὲ τῇ περὶ τὰ ταφὴν

δήπου θεραπείᾳ καὶ προστασίᾳ. οὐδεὶς ὡς ἐπομένως ἔχουσε τὸ ἑλληνικόν.

τῆς δὲ ἁπάσης ἀρετῆς καὶ μεγαλοψυχίας ἀρχὴ ὅθεν ἅμα ἐξήνεγκεν ἡ πό-

λις ἡμῖν, ἀλλ' οὐδὲ ἐπὶ ἀγῶνα ὅτε δὴ σαφ. ὥσπερ ... ἀλλὰ μὲν ὧν περὶ τοὺς

δεηθέντας ἢ ἄλλοις συνεβούλοντο ἐγνώσθη. ἀφ' ὧν δὴ ἤρξατο μάλιστα τὴν ὅλην

φιλανθρωπίαν ἐξετάζειν, ταῦθ' ἡμῖν Καινέως τῆς ἀδικίας τῶν ἀγώνων ἀρχὴ τοῦ

Εὐρυσθέως πελοποννήσου. μῦθος οὐ τοσοῦτος ὁ πλοῦτος ἡμῖν ὡς τὸ ὑπὲρ τῶν ἡρα-

κλειδῶν. καὶ ὑπὲρ ... ὡς μελετῶμεν. οὐ γὰρ ἡ πόλις οὐκ ἀνήρ, οὐδὲ ὅλως

οὐδεὶς τῶν ἐν τοῖς ἕλλησιν ὑφίστατο, καὶ τοσοῦτον ἐπεῖχεν, ὥστε ἅπαντες

ἀπελαύνοι κοινῇ. τοῖς τε Ἡρακλέους παισὶ καὶ ταῖς πόλεσι. τοῖς μὲν ἀφανῶς

σοῖς, ταῖς δὲ οὐ δέξονται, τούτους εἰς τοῦτ' ἦγαγεν, ὥστε αὐτοῖς εἶναι τὰ φυ-

μῶν τιμήν. καὶ τῆς ἐξουσίας παραδεῖ ... ἀπελαύνειν Εὐρυσθεύς. τὴν τῆς

ἡ πόλις ἄρχειν κατηξίου. καὶ τοῦ παρόντος καιροῦ μόνον οὐ βοῶντος·
τοῖς γὰρ ὑπάρχουσι θαρρήσασα, ἔδωκε δίκην. καὶ τότε μὲν ἐν τῇ Ἀττικῇ τὸ
ἔργον ἐκρίθη. καὶ διὰ τῆς Ἀθηναίων καὶ τῆς αὑτῶν σωτηρίας, ἅπασαν τὴν Πελοπόν-
νησον ἠλευθέρωσε. τοσοῦτον δὲ χρόνον ἐκείνων διαμεμένηκεν, ὅσῳ τοῖς μὲν ἄλλοις μὲν
καταφυγὴν ἀπορρηθῆναι, τοῖς δὲ μηδὲ δέχεσθαι, οἱ μὲν διὰ τῆς πόλεως ἀδύνατοι
ἐσώζοντο. οὐδ' οὐκ ἔσχον ὅπως μὴ πολυπραγμονοῖεν μόνον. ἔτερον δὲ περὶ τούτων
ἐν μέσῃ τῇ Βοιωτίᾳ τῆς πόλεως ἔργον γίγνεται. καὶ Θηβαῖοι μὲν οἱ τῆς πόλεως ὅσῳ
μὲν ἀνηρῆσθαι ἠλευθέρωσε τῆς Ἀθηναίων ἰκετῶν, ὑπ' ἀργυρίων οἳ τολμήσαντες ἔπραξαν. τῇ δ' ἀγχιθ[illegible]
ἡ τῶν σχήματι τῆς αἰσθήσεως, ὑπὸ τῆς φθόνου ἀπάσης τῆς αὐτῶν κατεπράχθη·
ὡς γὰρ ᾔσθοντο τοὺς ὑπὸ τῇ Καδμείᾳ δυστυχήσαντας, ἀπαφυγεῖν φθάσαι,
οὐ φοβηθέντες τὴν ὕβριν τῶν ταῦτα τολμησάντων, οὐδὲ αἰσχυνόμενοι περὶ
τῶν αὐτῶν κρατήσωσιν ἐπιτάσιν, ἀλλὰ τῇ μὲν οὐ νικώσῃ τῇ πείρᾳ τῶν συμμάχων τοῦ
κρείττονος δόντες. τὴν ὀργὴν ὡς περὶ ὧν αὐτοὶ πεπόνθοιεν, οὕτω λαβόντες,
ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ νόμου, προὔπεμψαν τοῖς μὲν τὴν ἡμέραν. τοῖς δὲ τὴν τιμωρίαν
ἀπέδοσαν. καὶ μὲν αὐτό τε τοῦτο πρῶτον. τὸ πάντας τοὺς ἐν χερσὶ βοηθοῦ
καταφυγεῖν ἐπὶ τὴν πόλιν, ὡς παρ' αὐτοῖς ποθοῦσιν ὥσπερ ἤθεσι. καὶ μηδὲ μὴ
τῶν ἄλλων πόλεων ὁρᾶν, μέγα καὶ φανερὸν σύμβολόν ἐστι καὶ σημεῖον ἁμῇ,
τοῦ προσέχειν αὐτοῖς ἐξ ἀρχῆς οὐχ ὅσον λανθάνειν. καὶ μαρτύριον γε δυοῖν
τοῖν καλλίστοιν. ἀνδρείας καὶ φιλανθρωπίας. ἐγὼ δὲ βούλομαι λέγω δικαιοσύνης αὐτῆς τῆς
φιλανθρωπίας. ὡς περ γὰρ κηρύγματος ἁπάντων οἱ περὶ αὐτῆς γεγόνασι. καὶ τὴν ἀνδρ-
είαν ἁπάντων τῶν ἔργων πεποίηνται. μὴ τεκμήρια τοὺς δικαίους μᾶλλον
τῶν Ἀθηναίων. μὴ τὰ αἱμάτινα εἶναι πλέον. ὁ βοηθῶν ἑκὼν αὐτὸς γίγνεται.

ἀλλ' ἔνιαι μὲν αὐτῶν πόλεις τῶν Ἀθηναίων δεόμεναι· αὐτὰς ἐφ' ἑαυτῶν

ἀριθμοῦ πληροῦσι τὴν Ἑλλάδα· τὴν δ' αὖ συνῳκισμένην εἰς τὴν πόλιν ἐγχωρίοις

ἀνέχουσαν. ὁμοίαν τῇ παλαιᾷ καὶ τοῖς λογισμοῖς. τῶν μὲν τὰ δίκαια

τιμώντων ὀχυρωτάτην. τῶν δὲ τὰς δυνάμεις ἐχόντων ἐπιεικεστάτην. καὶ τῶν

μὲν τὰ δίκαια λιμωττόντων ἀκριβεστάτην δὲ αὐτὸν τὸν δίκαιον λόγον. τῶν δὲ ἐπὶ

τοῦ βιάζεσθαι, δυνατωτάτην ἀντιτάξασθαι. ὥστε τὰ ἀμφοτέρων τῶν γενῶν, δι' ἀμφοῖν

νικᾶν. ταῦτα μὲν οὖν κοινὰ δόγματα ὅπερ εἶπον ἀνδράσι τε καὶ φίλοις

ὑπάρχουσι τῶν ἀρχῶν ἐξ ἀρχῆς δεδειγμένα. ἀλλὰ μὴν ἄνευ τούτων καὶ τοὺς ἔξωθεν

πρὸς αὐτὴν ἐπιόντας, ἀνίκητος μὲν οὐδεὶς οἶμαι. λεπτὸν δὲ ἡγοῦντο

μικρὰ προέχειν ἡμῶν. Ἀμαζόσι μὲν γὰρ ἀπήλθομεν τοῖς ὅπλοις τὴν

φύσιν, καὶ ἱππομαχίαν ἐκπλαγεῖσαι, πανωλεθρίαν ἐφθάρησαν. οὐδενὸς

ἀνταίροντος. τῶν μετέχειν τῆς ἀτιμίας. ἀλλ' εἰ Θρᾷκας ἐκβαλοῦσαν ἡ πόλις,

ὥσπερ ἀπὸ σημείου τοῦ Εὐμόλπου ὁρμηθέντας. καὶ τὴν μὲν Ἀσίαν μετ'

Λυδοὺς καὶ Κᾶρας. ἢ Παμφύλους παρατάξασθαι. ὥσπερ ἐν στρατοπέδῳ τὴν δὲ

Εὐρώπην, ἄρχειν τοῦ στρατοπέδου τοῦ πρὸς τὴν πόλιν. ἐντεῦθεν δὲ κατ' ἄλλον τρόπον

ὥσπερ ἀλλαχόσε ὁρμώμενον ἐχώρησεν ὁ πόλεμος. καὶ δὴ ἦν τὸ Ἀμαζόσιν ὑπὲρ ἀρ-

χῆς καὶ ὁ δρόμος. καὶ ἡ πόλις κἀνταῦθα ἐβοήθησε τῇ κοινῇ φύσει. καὶ

τοσοῦτον ἀπίσου περιέστησεν ὁ πόλεμος γενόμενος. οἶμαι δ' οὐδὲ Θρᾷκας αὐτοὺς

μεμφθῆναι τῆς συμφορᾶς. οἵ γε οὐδ' ὁτιοῦν πρόσθεν ἡσθέντος Εὐμόλπου

καὶ ἑλληνικὸν τοῖς ἐκείνων ἐπιθυμοῦσιν, ἐγνωσμένην παραπλήσιον ἐκβαλόντες,

ὥσπερ ἂν εἰ τὴν θάλατταν ἐπιχέουσιν ἐπὶ τὰ ἐνθάδε πεζοί. ἀξιοῦντες ἐν τῷ

κινδύνῳ προσθέσθαι. ὅλοις πολλοῖς ... σχεδὸν ἐπὶ ταῦτα φύσεων

δημοσίᾳ παρέσται· ὅτι οὐ μόνον κινδυνεύειν ὑπὲρ τῆς πόλεως προθυμοῦνται καὶ ἑτέρων
...σαν περὶ πάντα ἀδελφὰ γεγένηνται, ἀλλὰ καὶ ἰδίᾳ περιφέρουσιν ἐνταῦθα βου-
λόμενοι τινὰς χρήσασθαι συμφοραῖς ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ. καὶ μάλα εὐλόγως·
οὐ γὰρ ἐθέρων αὐτό πω τῆς περὶ τὰ τοῖς Ἕλλησιν ὁμιλοῦσι, τούτῳ ὡς ἐξὸν ... αὐτοί
προσφέρεσθαι τὴν περὶ δὲ ... νῦν καὶ ὁ καιρὸς καλοῖ. ὥστε καὶ ἐκ τῶν κοινῶν καὶ
ἐκ τῶν ἰδίων, διπλῆν εἶναι τὴν ... τῇ πόλει φιλοτιμίαν. ὃ δὲ γε ἔτι τούτου
μεῖζόν ἐστιν, ὅτι καὶ τῶν ξένων τινὲς οὕτω πρὸς αὐτὴν διετέθησαν. λέγεται γὰρ
Ἐρεχθεὺς ἐν τῷ πρὸς Εὔμολπον τοιούτῳ πολέμῳ τὴν θυγατέρα ὑπὲρ τῆς πόλεως
ἐπιδοῦναι· τοῦ θεοῦ χρήσαντος· προσαγαγὼν δὲ αὐτὴν κοσμήσας ... μετὰ
τῆς περὶ ... πομπῆς. Λεὼς δὲ ὁμοίως τοῦτο βουλεύσας, ἐκείνου
τὰς θυγατέρας, καὶ οὗτος ἐν τῷ χρησμῷ. Κόδρος δὲ ἐν τῷ πρὸς Δωριεῖς πολέμῳ
καὶ Πελοποννησίους, αὐτὸς ἐθελοντὴς ὑπὲρ τῆς χώρας ἀποθανών. ὥστε
καὶ τοῖς ὑπάρχουσι τῶν ὠφελούντων τοιαῦτα διηγήσασθαι, καὶ τοῦτο μηδὲν πλέον
εἶναι τῶν παρ' ἡμῖν ἐπῶν· ἀλλὰ καὶ τῶν τοιούτων ἔργων ἄρχειν τὴν πόλιν διὰ
τοσοῦτον καὶ ἔτι πλειόνων τῶν παραδειγμάτων. καὶ μηδεμίαν λείπεσθαι, μήτε
κοινὴν ὑπερβολήν, μήτε ἰδίαν. οὐ τοίνυν τῶν μὲν ἄλλων οὐδὲ καθὲν ἤπλασαι
τῇ πόλει συμβέβηκεν, οὐδὲ τῶν πολεμίων ὅσον ἐπονηρεύσατο, τῶν δὲ
παρ' αὐτῇ τυγχανόντων ὑπὲρ αὐτῆς ἀπολοφύρεται περὶ τὴν χάριν. ἀλλὰ καὶ
τούτους ταῖς δωρεαῖς ... φανήσεται. Κόδρῳ μὲν δοῦσα τὴν
ἀρχὴν εἰς τοὺς παῖδας· καὶ κοσμήσασα καὶ περὶ αὐτὸν καὶ αὐτὴν ὑπὲρ ... τὸ γένος.
τῶν δὲ κορῶν ἱδρυσαμένη ... καὶ θεῶν μοῖραν αὐταῖς νείμασα ... ταῖς ἡμέραις.
Ἐρεχθεῖ δὲ τοῖς ἐν αὐτῇ τῇ πόλει θεοῖς πάρεδρον ἀποδείξασα καὶ ...

Ἐκ μὲν δὴ τοσοῦτον ἀνήχθω τῷ λόγῳ· δείγματα τῆς τε πρὸς τοὺς ἔξω φι-
λανθρωπίας τῶν προγόνων· καὶ τῆς ὑπὲρ αὐτῶν εὐψυχίας τοῖς ἐπιγιγνομένοις· καὶ αὖ τῶν
ἐπιφανῶν τε καὶ πολλῶν ὡς ἀλλήλοις συμμίξουσιν· χρὴ δὲ καὶ συλλογίζεσθαι ἴσως καθό-
σον ἐγχωρεῖ μηκυνθῆναι· ἐπισκοποῦντας τὰ ἐκ τῶν ἄλλων κατὰ πραχθέντα, καὶ ὅσα
ὑπὸ τῆς οἰκείας ὑπέστησαν· ὅπως ἂν συμμετρίᾳ τῷ λόγῳ· τοῦ μὴ πολλὰς τὰς πρά-
ξεις τῷ χρόνῳ περιενεγκεῖν· ἐξετάζοντας ἐπὶ πάντων τῶν ἔργων διαιρεῖν τά τε
κοινὰ καὶ τὰ ἴδια· ὁ μὲν οὖν περὶ ἀγῶνος ποιητικὸς λόγος, οὐκ ἂν ἦν περιληφθῆναι
ἀσυνδέτους πράξεις· ἀλλὰ μόνας αὐτὰς ἀπεχρήσατο εἰπεῖν· ἐπὶ γὰρ οἷας αὐτῆς
ἐζήτησε· καὶ πολλοὶ πολλὰ συγγράμματα ἐθελήσαντες ἐμπειρίαν ἀποδεῖξαι εἶναι· καὶ
διεξιόντες καθ' ἕκαστον τοῦ θαυμάζειν ἀρχὴν παραλιπεῖν, καὶ τοῦ προσαξίαν εἰπεῖν
τὰ νικῶντα, καὶ οὐδὲν ὃς μὲν οὐδ' ἁπλῶς διηγήσεται πάντα πω διεξῆλθον τοῦ
πλήθους αὐτῶν μιᾶς ταύτης ἅπαντα δεικνύοντι, μόνον οὐδὲ ὑπὸ μόνης πλήθους
ἢ τῶν ἄλλων ἁπάσης, οὐκ ἐνδέχεται διεξιέναι καθ' ἕκαστον ἀκριβῶς·
ἀλλ' ἀναγκαῖα πλῆστα παραλιπεῖν, ἐναλλὰ μέγιστα χρησόμεθα· ἔτι καὶ ἀσφαλῶς
καὶ ταῦτα ὡς μὲν συνίημι, ἃ τοῖς ἅπασιν ἥρμοσε καὶ μόνα· δύο γὰρ ἐθνῶν
τῶν μεγίστων τοῖς ἐπιθυμοῦσι τῇ πόλει, τὸ μὲν αὐτῶν φησί μηδὲν
ἀπελθεῖν ἀδικεῖν· βοιωτοὶ δὲ χρόνον ἤλπιζον· καὶ τούτων ἡμέρας ὀλβίους
τοσοῦτον περιῆν τῇ πόλει· ἀλλ' ἵνα μὴ πολλὰ τοιαῦτα λέγων, πόρρω τοῦ καιροῦ γένωμαι,
περὶ δὲ ἁπάντων εἰς μέσον. καὶ προχειρισάμενος καὶ πρᾶξιν τὴν τῆς πόλεως
μεγαλοψυχίαν, καὶ δὴ πρὸς αὐτὰ τὰ καίρια τοῦ λόγου φερόμεθα· ὅτε γὰρ τοῖς
Ἕλλησι καὶ βαρβάροις τὰ πράγματα ἑώρων, καὶ μικροῦ πρὸς πόλεμον
μέλλουσιν ἀγωνίζεσθαι· ὁ δ' ἀγὼν ἦν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας ἅμα καὶ παρρησίας· τὸ πρῶτον ἐκ πολλῶν

ἀμφοτέρων τὸν ζῆλον· καλλίονος δ' ἀρχῆς τῆς μὲν προσθήκην μείζω ἂν αὐτῆς ἀπο-
φανθῆναι· τὸ δὲ πλεῖον χεῖρον, ἢ ὅσῳ πλέον ἐδόθη· ἐξ ἐπιμελείας ὧν καὶ
θεῶν ἵνα αἰτιάσασθαι τοῦ παντὸς ἔργου· βουλόμενον ὡς πλείστοις ἵνα
ποιήσασθαι τῶν ὑφ' αὐτοῦ ἀγώνων· καὶ τὸν ἀγῶνα τὸν τότε διαλθῆναι· καθάπερ τὸν
ἑωρῶντα ἔμπροσθεν· οὐ μόνον ἀλλὰ καὶ μηδ' ἀρχῆς μέρος ἐκ τῆς πόλεως ἀρετὴν συνεβάλλετο. Καὶ
μάλιστα οὕτως καὶ μετὰ ἐξουσίας τοὺς λόγους τῆς ἡγεμονίας τυχεῖν· ὥσπερ ἐπὶ τοῦτο καὶ
νῦν ἐπὶ τῶν βαρβάρων, ἵν' αὐτὴν καὶ παντὶ τῷ ἑλληνικῷ τὴν ἀφήνατο καὶ ἀξιό-
τητα οἷς αὐτὴν προεστήκει, οὕτως ἐφιλοτιμήσατο αὐτήν. οὐ καλῶς δ' αὖ τὴν ἀρχὴν πρα-
χθεῖσαν· οὐ δ' ὥσπερ οἱ νῦν διαβάλλουσι ἐν τοῖς ἄλλοις, ὡς οὐ τοῦ πλέονος· ἀλλ'
ἡ ἄλλο τι ἀμυνομένων. Καὶ δεικνύναι ἐξ ὧν ἔλαβεν, τῶν μὲν ἐλευθέρων τῶν Ἰώνων
δὲ δεδουλωμένων Ἑλλήνων. οὐ μόνον μὲν ἐδέξατο φθεγγομένων τὴν πᾶσαν τὴν
Ἑλλάδα. μόνον δὲ ὅσον οὐδέποτε. Καὶ πρῶτον μὲν τῶν ὑπὲρ αὑτὸν ἐκείνων
Ἑλλήνων, ἀναβάλλουσι σατράπης, ἐκ Λυδίας πορθήσοντες ἀρχόντων. τὸν
δὲ ἐν Βαβυλῶνος τάξει καὶ τῶν ἐν Σάρδεσι Ἑλληνικὴν σατραπείαν ἐθαύμαζον. λαβὼν
δὲ ταύτην πρόφασιν Λάρδος, καὶ οὐχ ἀναγκαῖον οὐδὲν ἔπραξε· ἀλλ' ἐξέταξε τὴν
ἀρχὴν. καὶ τὰς δυνάμεις συνεβάλετο. καὶ πᾶν μικρὸν ἦν αὐτῷ. Καὶ τὸ μὲν πρόσχημα
τοῦτο ἦν. ἀμείνω ἄρα Ἀθηναίων καὶ Θηβαίων· ὅθεν δήπου γὰρ τοὺς Θηβαίους
ποιῆσαι ἵνα δὴ πιστὸν ᾖ· δῆλον δ' ὡς ἀληθῶς ἦν τὰ κινούμενα· ὁ μὲν φόβος
ἦν δὴ καὶ ὑποψία τῆς πόλεως. μὴ ἄρα οὐδὲν ἀποχρῶν ἀξιῶσιν· ἐπειδὴ δ' ἐπὶ
θυμῷ καὶ πόθῳ αὐξήσαι τὴν ἀρχὴν ἐν δόξῃ πρὸς δὲ καὶ τὸ ἑλληνικὸν
καὶ τῆς μὲν δὴ ἐμμελῶς ἀρχῆς. ἀγαλλιᾶσθαι. Τοῦτο δ' ἅπαντας πείθειν
ὅτι πιστὸν ἦν αὐτῷ, διὰ πλῆθος τῶν ἤδη δεδουλωμένων ἐθνῶν. ἀπὸ τῆς ὀνομασίας

γνωρίσαι. φιλοτιμίαν ἔχει. Καὶ τί χρὴ πρὸ τὰ διηγηθέντα, ἢ τί δεῖ πρότερον

εἰπεῖν. πάντα γὰρ τὰ ἐπὶ πόσαις ὄπισθεν. ὥσπερ ἄλλως ζητῶν οὐ δέον ἀμελῶ·

ἔχων δ' ὅμως ὅπου μέσον τινὰ τοῦ τε φόβου καὶ τῆς ἐπιθυμίας, ἦλθεν.

αὐτὸς μὲν γὰρ ἀπέγνωσται μὴ διαβαίνειν. τὰ δ' ἔθνη πλὴν τῶν περὶ αὐτὸν γενομένων.

πρῶτον μὲν τίς τῶν Ἰωνικῶν περίοδος ἡ γιγνομένη τοῖς περὶ τὴν Ἑλλάδα,

ὑπήκουσε. καὶ τὸ δὴ μέγιστον, βασιλέως περὶ τῆς γῆς ἢ τοῦ ὕδατος, ἀπὸ τῆς

πόλεως ἤρχετο. καὶ πάντα πρὸς ταύτην διηγόρευτο. ἔν τε ταῖς ἐπιστολαῖς

ταῖς Ἑλληνικαῖς, καὶ ὅσαι πρὸς τοὺς ναυάρχους ὑπάρχοις ἦσαν, οὐδαμοῦ ὅτι μὴ Ἀθη-

ναίων τοὔνομα ἦν, τὴν Ἀθηναίων πόλιν, καὶ τὴν Ἑλλάδα. Καὶ οὐ μόνον

μόνον, ἀλλὰ καὶ ὅλως συνέβαινον πάσας ἔχοντας πόλεις ὅπως καθ' ὁδοὺς ταῦ(τα).

Καὶ μὲν ὥσπερ αὖ τούτοις ἐνεχείρησαν. Καὶ προὔβη γ' ἐλεύσαι περὶ τῶν

ὅλων, ἅπαντα ἡ πόλις ἐξήτασεν. ἀπαρχὰς προστάξασα τῶν Ἑλλήνων αὐτῇ.

Καὶ διχόθεν ἤδη ἀπὸ πρώτων Ἀθηναίων ἐξανεωρᾶτο ὁ πόλεμος. οὐ μόνον

ἀπελθόντος καὶ περιφανῶς τῆς δόξης τῆς νίκης ἀπὸ ὥσπερ οὐδεὶς ταῖς ἀπο-

κρίσεσι. Καὶ παρ' ἀμφοτέρων τοῦτ' ἐμαρτυρεῖτο, ὅτι Ἀθηναίων ὁ πρὸς τοὺς

ὁ πόλεμος περὶ τῆς Ἑλλάδος. τῶν μὲν χαριζομένων περιφερομένων. τῶν δὲ καταλεύσαι.

ἐν ἐνδόξοις μέντοι τοῖς καιροῖς, ἔργα λόγων ἐπλήθυνε. λέγω δὲ τὰ τῶν ἄλλων

ἔργα, λόγων τῶν παρ' ὑμῖν. Καὶ ψήφισμα τὸ πάνυ γνώριμον τὸ ἐς μνήμην

ἐνιαυτῶν ἅμα λόγῳ καὶ ἔργῳ ἐνίκησαν. οὐδεὶς γὰρ ἐνεχείρει ἕνεκεν τῶν.

οὐ τῇ χειροτονίᾳ μόνον ὁ νόμος, ἀλλὰ καὶ τῷ διαφθεῖραι τῶν ἀγγελιῶν.

τῶν ἀξιωμάτων τὰ γράμματα. διὰ χειροτονίαν μὲν ἀπέδοσαν. ἐν ποιήσει δὲ

ἑλληνικῇ. ἔχοι πλεῖστα τῶν ἀριστείων. ἀπέκτειναν διὰ τὸ τοῦτο. ὡς οὐδ' ἀδελφῶν

διακινδυνεῦσαι προσιόντας τοῖς βαρβάροις· ἢ τὸ ἰσχυρὸν ἐπὶ πλήθει αὐτῶν.
τοῖς γὰρ ἐστὶ πολλῶν ἀπορούντων, οὐκ ἠξίουν μετὰ τὸ πολὺ καὶ τῶν ἑλλήνων ὅσα μὲν δεῖ τῶν
φθόνου πολεμίων γίγνεσθαι. Καὶ οὕτω δὴ ῥιπτοῦντος τοῦ βαρβάρου· τῶν ἄλλων
ἀπαγγέλλαι τῷ βασιλεῖ τὰς ἀποκρίσεις. Καὶ πλεῖστον πληθυνθέντων μὲν ἐν
γλυκέα δὴ μαθεῖν. οὐδὲ, ἡ δὲ λαμπρῶς ἐγένετο. Καὶ τοῖς τοσούτοις ὑπάρχ-
ειν αὐτοῖς. ἑτοίμας ζῆν αὐτοῖς ταῖς πέδαις. ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἢ καθ᾽ ὅσον ὡς τοῦ
Ἀθηναίους οὖν εἶναι· ἵνα μηδεὶς ἄλλος αὐτοῦ διαφύγοι. ἢ τὸ ὀργῆς ἀπολαύων ἕως ἔξω.
Τοῦτο δὲ τοῖς πλήθεσιν ἄλλα ἄλλοις ἐπιτάττειν. ἐν δὲ τούτῳ κηρύκων μὲν γινω-
ἐφόδων δ᾽ ἐστὶν ἀλλαγαῖς. αὐτὰ ἤγγελον δὲ ἡ δὴ κατ᾽ ἐπὶ πλεῖστον στόλον. προσῆ-
ἄρχοντας πρὸς σωτηρίαν ἀρίστου. Καὶ διὰ ζωῆς πλῆθος Θετταλίας. οὐ τὸ δίκαιον ἀπὸ
περὶ ἐκείνους τοῦ ἀφικνουμένου τοσοῦτον ἔστιν, ὡς τὸ εἶναι ἐν μέσῳ στόρον στολ-
βουλόμενος μηδὲ μὲν πρόφασιν λιπεῖν, μήτε εὔνοις, μήτε αὐτοῖς αὐτῶν, τὸ μὲν
οὐ πρᾶξαι περὶ τῶν ἐν τέλει τούτων. ταῦτα δὴ οὖν, πόλιν μὲν πόλιν καταπονίσαι.
τὸ δὲ φθόνον μείζονα ἅπαντας αὐτοῦ, τῷ δὴ προσθέντα τὸ σχῆμα. θύμη-
μεν δὴ Καὶ ἐπεὶ πᾶσαν οὕτως ἔχει τοῦ βασιλέως. οἱ δὲ φρονοῦντες. ὑπὸ λι-
χρῶντες μὲν βιαίως ἀπὸ στόματος δὲ τὸ ὄψιν αὐτοῦ ἐντυγχάνοντας. φήμης
δὲ ἐμπιπλάντες τὴν θάλατταν. ὥστε οὐδεὶς, οἱ δ᾽ οἰκοῦντες τὰ οἰκεῖα ἔβλεπον.
τότε δὲ τοῖς ἐκεῖ ἐκπλαγεῖσι. Καὶ μὴν οὐ πρὸ τῆς καταγωγῆς, ἔδοξεν ἀπαρ-
ξασθαι τοῖς τοῦ βασιλέως ἐπιτάγμασι. Καὶ ὡς ἐπεὶ προοιμιάσασθαι τοῦ πο-
λέμου. Καὶ δόξαν οὕτως, ὅτε δεῖ ἐπιβαλεῖν. ἐσχάτου φρονοῦντες. σαγήνην κω-
λύσαι μὴ ταμείῳ ναυτικῷ. ἡ δὲ μὲν ὁ τεῖχος λίθος, ὅταν τὸ αὐτὸ ἐπὶ τοῦ-
ὡς ἐπεὶ ὑπὸ ἀγγέλου τινὸς θελόντων ἀναρπάσαι. οἱ δὲ ἐπὶ τοῦ δεσπότου ἦσαν.

ὡς ἀνδράποδα ὄντες αὐτοῦ ἤδη τοῦ ἁλῶναι, ἢ τὴν ὕλην ἀλλ' ἀναρπασθησόμενοι

κακοῦ ἐσθίοντες οἷα θηρίων μετέχοντα. καὶ ὅτι γυμνὰ ἔχοντας τῶν ὅπλων. ὡς

ἄρα οὐ σφάζοντα διαλωσιν. ἀλλὰ μᾶλλον τὰ τῶν διαλύσιν συνηθῶν. οὕτω

δὲ τοῖς τῶν κεχωρηκότων. καὶ φθορὰ μὲν αὐτῶν πρὸς τὴν πέτρον, ὥσπερ ἀγγελινοὺς ἐν

τῇ ἀπειλῇ καινῶν, οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἠπίστουν. καὶ πάσας προσδοῦντες τὴν

διάβασιν. καὶ τὸ ἱερὸν ὤντες ἤδη, καθάπερ τοῖς ἐπιπληττομένοις. τὸ μέγιστον

ἀποσκοποῦντες. οὐδὲ θρηνοῦντες ἐπὶ ταῖς ἑτέρων συμφοραῖς. καὶ τὸ

σοῦ τῶν ἐθνῶν ἀπεχθανομένων. ὅσον τῶν ἐκείνων. ἡ δὲ πόλις,

πομπὴν ἄγειν προσεῴκει μᾶλλον, ἢ πρὸς ἀγῶνα κεκοσμημένη. ἐξ ἀπαρ-

γαρ πάντα αὐτοῖς. ἐπεὶ τῶν ἰδεῖν ἦν συνῆκε. καὶ διεπρεσβεύοντο περὶ

τοῦ ἔθους τῶν ἀρχαίων τρόπον, συμμαχοῦντες καὶ ταγμάτων ποιου-

μένων. ὡς δ' αὐτοῖς ἐθορυβοῦντο. οὐδὲν ἦν ἀργοὶ ἔτι. ἄλλοι μὲν φύλακες

τῶν ἱερῶν οἰχόμενοι, καὶ τῆς πόλεως ὑπερθύριον. ἦν δ' ἐν ὅτῳ ἐχώρει. καὶ

πρῶτον μέντοι ἐν τοῖς ἐφάνη ταῖς θερμοῖς ἀπὸ πυρὶ. ὁ θεοπρεπὴς νεὼς ἱερὸν

τῶν ἄθλων ἠγωνίζοντο, τοσοῦτον θαυμαστὸν αὐτὴν περιθύμιον παρασχόμενοι.

ὅσα τὰ ὡς ὅτε γενήσεσθαι τὰ ἐκ ταύτης, ἢ τὰ ἀπὸ τῶν πυλῶν. καίτοι μεσούσης

μὲν ἔτι τῆς πορείας. περιέβαλεν ὡς τὸ πνεῦμα ἀπὸ θαλάττης. βοὴ συμμιγὴς

ἱππέων καὶ ἀνδρῶν, ἡ τῶν ἀγώνων φωνὴ τῶν ἐντὸς πεδίων. τῶν μὲν χερσὶν. τῶν δὲ,

καὶ ἐζήλωσαν βαρβαρικῆς κεκοσμημένων. ὑπερβαλόντες δέ, οὐκ εἶχον

ὅτι ἴδωσι πλὴν τῶν πολεμίων καὶ τῶν ἀπὸ τῶν φασμάτων. χαρακώσει

οἱ ἄπειροι πόρρωθεν ὁρῶντες μὲν προσιέναι. τοσαύτη δὲ ἦν ὑπερφανεῖς παρασκευῆς

καὶ τῶν ποιουμένων, ὡς τὸ ἐξαρκεῖν ἐθέλειν τοῖς βαρβάροις ὀφθῆναι μόνον.

ᾤοντο γὰρ ὥσπερ ἐν ἄθλοις ἅπαντας εὐθὺς ἀπογνώσεσθαι καὶ δώσειν
ἑαυτοὺς ἀμαχητί. αὕτη πρώτη δημοτελὴς κρίσις ἐν σώματι ἐφάνη τῆς
αὐτῆς ἐγένετο ἀρετῆς πρὸς πλοῦτον, καὶ φρονήματος ἐλευθέρου πρὸς βαρ-
βάρων πλῆθος, καὶ παρασκευῆς. οὐ λόγων ψήφοις κριθεῖσα. ἀλλ' ἔργων
ἀποδείξει. καὶ τῶν καλῶν τοῖς καιροῖς. οὐ γὰρ διὰ φόβον τοῦ θανάτου ἔτρεψαν. ἀλλὰ
διὰ προθυμίαν ἐνεχείρησαν. οὐδ' ἐξεπλάγησαν τὸν ὁρμώμενον ὄχλον. ἀλλ' ἀγαθὸν
ὁρῶντες. ὅσον περὶ τῶν ἀγωνίσονται. καὶ νομίσαντες ὥσπερ ἀφορμὴν ὅλην
φῦναι παρὰ τῆς τύχης. ὑπερβαλέσθαι πάντας ἀνθρώπους ἀνδραγαθίᾳ, καὶ τοῦ πρὸ
πλῆθος τῆς τοσαύτης στρατιᾶς. ἔχειν ὥσπερ χρήμασιν ἀφθόνοις χρήσασθαι.
καὶ διανοηθέντες. ὅτι νικῶσιν ὥσπερ ἐπιστήσονται λαμπρῶς ὑπὸ τῶν βαρβάρων.
καὶ τῆς ἀρετῆς ἀξίως τῆς ἑαυτῶν. καὶ γὰρ ἵπποι καὶ ὅπλα καὶ νῆες καὶ ψέλλια.
καὶ στρεπτοί. καὶ κάνδυες. καὶ πάντα χρήματα, δῶρα τῆς τύχης ἐστὶ προκείμενα
τοῖς κρατοῦσι. καὶ πάντα ταῦτα ἡ νίκη παραδίδωσι. τοσαῦτα καὶ στρατηγοὶ πρὸς
ἑαυτοὺς εἰπόντες. καὶ πρὸς ἀλλήλους οἱ ἄλλοι διαλεχθέντες, εὐθὺς ἀρ-
ξάμενοι καὶ τοῦ φίλου παιᾶνος, ἐχώρουν δρόμῳ κατὰ τὰ πεδία γυμ-
νοὶ τοῦ πεζοῦ διελθόντες. καὶ τοῖς βαρβάροις οὐκ εἰδόσιν ὅθεν, ὅτι ἐστὶ τὰ γιγνό-
μενα. ἀλλ' ἅμα τάξεις διέφθειρον. καὶ ἄνδρας ἐφόνευον. καὶ τῶν σκευῶν λαμ-
βάνοντες. καὶ ὑποσκελίζοντες. καὶ χρήματα ἦγον. καὶ χρεία πᾶν ὅσον ἦν τὰ ποι-
ούμενα. ἤδη δέ τις καὶ τελευτήσας, ἐστάθη πεσὼν ἐξ ἐναντίας ὑπὸ τῶν βαρβάρων.
φοβῶν τοὺς λοιπούς. ὥσπερ τὰ θανάτου ὤν. ἀπολλύμενοι δὲ οἱ τὰ μεγάλα
τολμήσαντες. καὶ ὅπου φόρους ἐν ταῖς ναυσί, πλείους αὐτοῖς ἐφάνησαν.
ἢ πρότερον. ἦν γὰρ ὁ ἥλιος. οὔτε ἡ θάλαττα, ἀρκοῦσα αὐτοὺς δέχεσθαι. οὐδὲν

εὐρυχωρίαν τοῖς κακοῖς, οὐδὲ διεξόδους· ἀλλὰ τότε τῶν Σαλαμῖνι ὄχλος ὄντως
ἀθανάτους. καὶ μέγιστον ἐναντίωμα αὐτοῖς καὶ τοῖς πλείοσιν ἢ πρὸς ἐχθρούς,
ἢ ὅσοις αὐτῆς ἐξ ἀρχῆς ἐθάρρησεν ἀντιστῆναι. ὥστε οἱ τοῦ σώματος ῥύ-
ακες, ἡγεμόνες ὄντες ταῖς ναυσὶν εἶναι. τοσαύτη δὲ ἡ λαμπρότης τῶν ἀνδρῶν ἀφ'
ἑαυτῶν ἐγένετο, καὶ τοσοῦτο τῆς νίκης τὸ ἀξίωμα, ὥστε τὸ χωρίον ὥσπερ σύμ-
βολον ἀρετῆς καθέστηκεν· οὐκ ἔστιν ἐπεὶ οὐδείς, ὅστις ἀκούσας τοῦ Σαλαμῖνος ὄνομα
οὐκ ἀνίσταται τῇ ψυχῇ, οὐδ' ὥσπερ ἄλλο τι τῶν νικητηρίων ἀπαγγελίαν καὶ ἀδείας σὺν
χαρᾷ. καὶ συνέβη δὴ τῇ πόλει πρῶτον μὲν κινδυνεῦσαι τῶν ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων.
μόνην δὲ ἀριστεῦσαι νικήσασαν. τῶν δὲ ἴσων κινδύνων κοινὰ τὰ ἆθλα τοῖς ἅπασι γενέ-
σθαι. καὶ τὸ φονεῦσαι τοὺς βαρβάρους τοὐναντίον οὐκ ἐνόμισεν ἐποίησαν. τοὺς
μὲν γὰρ ἄλλους φθάνει μέχρι τῶν ἐνταῦθα ὀνομαστῶν. οἱ δὲ πολλοὶ
πρὸς ταῖς τροφαῖς καὶ οἰκέτας ἐξ ἀρχῆς, καὶ τὴν ἐλευθερίαν τοῖς αὐτοῖς
κινδύνοις ἀπέδωκαν τοῖς ἄλλοις. ὥστε τοῦτο ὁ φόλγος τοῖς Ἕλλησι. ποιεῖν
διὰ πάντας αὐτούς. Καὶ τοῦτο ὡμολογημένον τοῖς πᾶσιν. ὥστε τὴν
ἀποδοῦναι, τὴν μὲν πόλιν τὸν ἐλευθέριον Δία τιμᾶν ἐπὶ τοῖς πραχθεῖσι προσηκόντως,
τοῖς δὲ λοιποῖς Ἕλλησι τὴν πόλιν. Καὶ νομίζουσιν Ἀθηναίων δῆμον, ὥσπερ ἐλεύθερον
εἶναι τοῖς Ἕλλησιν εἶναι. δοκεῖ δέ μοι συγκληρωθῆναι τῇ τύχῃ τῆς πόλεως ἡ μάχη.
Καὶ μηδενὸς ἄλλων εἶναι τὸ ἔργον, ἢ τῶν Ἀθηναίων· ἐκείνη γὰρ ἀπέφηνεν τὴν πόλιν
ἀπέφηνεν, ὥσπερ μητρόπολις καὶ ἀφορμὴ τῶν ὕστερον πάντων ἀγαθῶν τοῖς Ἕλλησιν.
οὐ μόνον τῶν ἐν τοῖς πολέμοις ἀγώνων, ἀλλ' ἤδη περὶ τὰ ἐπιτηδεύματα προτε-
λεσθῆναι, ἀλλὰ καὶ πάντων ἐπιτηδευμάτων καὶ βίου καὶ προαιρέσεως. Καὶ ὅ τι συμπ-
ἀπέδειξε τοῦ τῶν Ἑλλήνων ἀξιώματος. οὐ μὴν τότε γε ἡ πόλις οὔπω διήνεγκεν, ἀπάντων

ἔργοις καὶ σώματι καὶ πράξεσι καὶ λόγοις. Καὶ τὰ κοινὰ τῆς φύσεως·
οἶμαι μὲν οὖν πολλοὺς θαυμάζειν, ὅτι συμμεῖξαι τῶν βαρβάρων
ἐνίων. ἔνιοι δὲ δοκοῦσιν ἅπαντας αὐτοῦ, οὐ μόνον πρὸς οὓς ἠγωνίσαντο
εὐνοίᾳ νικῆσαι, ὅθεν πάλιν τελευταῖον τὸν φθόνον εἶπον, οὐ μόνον
τῶν πάντων τοῖς τῶν ἀγαθῶν αἰτίοις καταστῆναι, ἀλλὰ καὶ τῶν μηδὲν ἐγγὺς εἶναι
τοῖς ὑπάρχουσιν. ὥστε τὸ μὲν ἀρχὴν ἐκείνους γενέσθαι τῶν ἐν τῇ γενέσει, ἅ-
παντας νενικηκέναι. οἶμαι μὲν οὖν, εἰ καὶ μόνα ταῦτα συλλέξας τὰ
παθήματα, ἔχειν ἂν πλέον ἀρκοῦντα τὸν λόγον. εἰ μηδὲν ἂν προσθείη τοῦ
φιλεῖν μὲν μὴ διαφέρειν εἰς τὸ ὁμόφυλον. τὴν γὰρ πρώτην μὲν αὐτοὶ σώσασαν αὐτῶν.
πρώτην δὲ τοῖς χερσὶν ἀρκοῦσαν, θρέψασαν οὐ μόνον τοὺς ἐξ αὐτῆς, ἀλλὰ
καὶ πάντας. δεξαμένην δὲ τοὺς ἐμπίπτοντας, πρώτην δὲ καὶ πλείστους ἐκπέμ-
ψασαν καὶ σώσασαν πάντας. πλείστους δὲ αὖθις ἀποστείλασαν πάντας ἐκεῖσε.
πάλιν δὲ τοῖς ὑπερορίοις ἀγῶσιν ἀμφοτέρων προστάσαν. τῶν τε ἐν τῇ
πρότερον καὶ τῶν ἐπὶ τὰς ἀρχὰς ἐκείνων ἐλθόντων, πῶς οὐκ ἀξία παντὸς ὁ ποιητὴς ἂν ἀφίχθαι.
Καὶ καθάπερ ἐπὶ τοῦ δρόμου τὸ γιγνόμενον πεπληρῶσθαι. ὥστε μὴ
δὲ μίαν πρὸς αὐτὴν ἀντιχωρεῖν ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασι μετελθεῖν. πρὶν γὰρ ἄρξασθαι
τῶν ὁμοίων ἑτέρους, τοσοῦτον ἡ πόλις προεληλύθει. οὐ μὲν ἔδωσι καὶ
πληθύνουσι πράξεις. ἀλλ' ἀνάγουσι καὶ προάγουσιν εἰς τὸ πρόσθεν ἀεί.
Καὶ τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσῳ τις ἀκριβέστερον ἐξήτασεν. τοσαύτην δὲ
ὑπερβολὴν τοῖς ἐφεξῆς ἐποιήσατο ἡ πόλις, ὥστε αὐτὴ ὑπὲρ ἑαυτὴν
τοσοῦτον, ὅσον ἐπὶ προσθεῖναι αὐτῇ. Καὶ πεῖραν παρ' ἄλλων ὡς
τινὰ θαυμάσαι. ἐπεὶ καὶ τὰ δεύτερα, ὥσπερ αὐτὴ πρὸς αὐτὴν ἁμιλλωμένη.

γενομένης γὰρ τῆς μαραθῶνι τόλμης καὶ μάχης· καὶ τῶν βαρβάρων ἡσσηθέντων
ἐν τῇ ἑλλάδι, ὥσπερ ἐν προοιμίοις, δαρεῖος μὲν οὐκ εἰς χρόνον ἐτελεύτα. αὐτῆς
ὥσπερ ἐκ τῆς πληγῆς, ὑποπεπληγμένος τὸ πολύ· καὶ τὴν αἰτίαν τῆς διαβάσεως
καταλιμπάνει ξέρξῃ· ὡς ἱκανῆς προξενοῦσαν ταῦτα τῶν ἀθηναίων. καὶ τηλικαύτην
πρὶν ἢ διὰ τὸ πόνον κατ᾽ αὐτὸν ἐξεργάσασθαι. ὁ δὲ ἐπ᾽ αὐτῷ βασιλεὺς παρελθὼν καὶ
ταῖς ἐπινοίαις. καὶ μηδὲν κατὰ λόγον πάντα τὸ πρότερον νομίσας ξέρξης ὁ δαρείου, κατα-
γνοὺς μὲν τοῦ πρὸς τοὺς ἐνδεεστέρους ἐγχειρήσαντος. ὑπεριδὼν δὲ τῆς πόλεως καὶ
τῶν ἡγησαμένων τοὺς οὐδαμοῦ φανησομένους, ἀγῶνα διπλοῦν ἀγωνίζεται. τοῦ μὲν
ὑπερβαλέσθαι· τὸν δὲ καὶ μιμήσασθαι μετὰ πολλοῦ τοῦ περιττοῦ. καὶ τοσοῦτον ὑ-
βρίσθη ὑπερβολῇ, ὥστε ἔγνω τὸν πρότερον στόλον ὥσπερ παιδιὰν ἀποφῆναι.
δοκεῖ δέ μοι καὶ πρὸς τὰς διοσημίας τότε ξέρξης, οὐ μόνον πρὸς τὴν περὶ
ἀμιλλήσασθαι. καὶ πρὸς ἅπαν ὅ,τι ἦν καὶ ἄνω καὶ κάτω ἀντιτάξασθαι. ὥσπερ
ἐνδείξασθαι βουλόμενος, ὅτι αὐτῷ βεβαίως ἐστὶν ἰσχύς. ποῖα γὰρ χωμάτων
ἐρείσματα, ἢ τίνας οὐκ ἐπῆλθε; ἢ τίνας στοχασμούς. ἢ ποίαν ἐν φρεσὶ χαλάζης
τῶν βολῶν, ἢ ποίους ἀνθέων ἄστρων, οὐκ ἠφάνισε τὴν οὐσίαν ἀπέδειξεν.
ἢ ποίων φόβων ἐγγὺς ἢ θαλαττίων, οὐχὶ ζῶντας τοῖς παροῦσιν.
τὰς ἀπλᾶς πρῶτον οὐχ ὑπὲρ ἑαυτοῦ τοῖς ὡς ἂν ἀνθρώποις. ἀλλὰ παρελθὼν τὰ
γῆς. καὶ προύλεγον, ἃ μηδενὸς ἦν θεοῦ. πλὴν εὐσεβείας. αἱ τῶν ἐκείνων
ἐφαίνοντο δεινὰ τῶν ἀλλοτρίων. ἀλλ᾽ ἀπαρχὰς γῆς καὶ ὕδατος. πάντα
δίδναι τοῦ τολμηθέντος. τῆς διαγνώμης αὐτῆς τῆς μαραθῶνι λύσιν μὲν ἐναντίας
ποιεῖ. ἐπιστάντες τῇ ἐγχειρήσει. καὶ μετὰ τῶν ἄλλων ἁπάντων ἦλθε. καὶ
τὸν κοινὸν δεσπότην γνοῦσιν. ὁ δὲ μὲν διαλέξεις ἐναντίον καὶ τῶν

μὲν αἰτίαν τῶν προπατόρων θεῶν. οὕτω γὰρ ἡδίστη ἡ Ξέρξου ὁδὸς ἦν. ὑπὸ τῶν Ξέρξου
πραγμάτων. ἐξῆν γὰρ ἄγων ἅπαντα· ναῦς μὲν ὅσας ἡ σύμπασα θάλαττα δέχ-
εσθαι ὑποδέξεται· ἵππους δὲ καὶ πεζοὺς ἀποκρύψοντα τὴν ἤπειρον· καὶ τὴν πόλιν
ἱππόκροτον καταστήσειν· ἱερὰ δὲ συμφλέξειν· καὶ θήκας ἀναρρήξειν· καὶ μικρὰ
συγχώσειν ἅπαντα. ἔτι δὲ ἀπελαύνειν ὑπὲρ πελάγους ἀλιρροχίας ἀτιμώσειν τὴν
πόλιν. καὶ γῆς ποίησιν ἔξω τῆς οἰκουμένης· καὶ ἀναγκάσειν ἠπειρώτας εἶ-
ναι μὲν γῆς προχοῶν εἰς τὸ πέλαγος. ὑδρευομένους αὐτῷ τε. πέτρας δὲ ὀρεῖ τόπον.
τὸ σῶμα τ' ἔχοντας τοῦ σώματος, ὥσπερ τοῖς ἔργοις ἀρκέσοι. καὶ οὐκ ἐπῆλθε μέν,
οὕτως ἀληθῶς ὑπερβολὴν φόβου μείζω, ἔτλα τις ἐλπίσαι ταῦτα. ἀλλὰ περὶ
τοῖς ἔργοις τὰς ἀπειλὰς. ἄνευ γε τοῦ τι ζημιωθῆναι. λέγω δὲ Χερσόνησον τὴν
πόλιν. ἣν ἀγὰρ μετέβησαν. ἢ ποῖον αὐχένα τὴν ῥαχίαν οὐκ ὤρυσσεν. ἢ ποῖον
κόλπον τῶν ἰσθμίων ἐνοίκοι. λέγω τῶν διεχόντων ἀπὸ τῆς ἔξω θαλάττης, πρὶν
ἀλύμενον. οὐ τὸν εἰς φᾶσιν, οὐ τὸν ἄνω τὸν πόντικον, οὐ καθ' ὑπερθαλάττιον,
οὐ χερρόνησον. οὐ τὸν παλαιὸν σκύθην. οὐ διὰ τῆς πρόσω πάντων τῶν μυχῶν. ἄφι
βεβλητον ὕδατι σπειρεῖν, οὐκ ἐσχατιαῖς γῆς καὶ θαλάττης τὸν στόλον
ἀνεῖσαν, ὡς πρὸς σαφηνείαν τὴν ἀρχὴν τὴν αὐτὸς αὐτοῦ. ποῖον δὲ τὸν
φάσιν οὐκ ἐκίνησεν. ἢ τί πεδίου τῶν οὐχ ὑπερέφθη. ἢ τίνα πεδίου κοινὸν
οὐκ ἐγέλασεν. οὐχ οἱ πορθμοὶ τοσοῦτον αὐτῷ τῶν ποταμῶν διαφέρειν ἔδοξαν,
ὅσον οὐ παρέσχον πλείονα αὐτῶν. ἀλλ' ἅπαντες οἱ ποταμοὶ τῶν χειμάρρων
λόγου τὸν διαλυθέντων. μᾶλλον δὲ τοῖς χειμάρροις εἰς τοὐναντίον περιέστησαν.
ὥσπερ γὰρ τὰ ἀνθρώπινα ἐν διόδοις αὔξεται, οὕτως ὑπὸ Ξέρξου πάντα
ἐπλησθη. εἰ δ' ἐχρῆν οὐδ' ἂν ὑπελείπετο θάλαττα ἱκανῶς. καὶ ταῦτα μὲν πρὸς τὸ

ἐκείνου χρόνον. Καὶ μεταβάλλειν ἐς ἄλληλα· ἥ τε γὰρ ἤπειρος [illegible] ἐγένετο καὶ δὴ
ἀπώλλυτο· καὶ θάλαττα ὑπεχώρει καὶ πάλιν ἐπανῄει τῷ βασιλεῖ· καὶ νῦν δέ ἐστι
τῆς θαλάττης. ὁ θεὸς τοῦ ἐκείνου διαβάσεως ὀχεῖνος· καὶ ὁ Ἄθως αὐτὸς τῆς γῆς
τῷ ὀρύγματι ἐσχίσθη. ὥσπερ οὖν πάντα κινουμένοις τε καὶ καθισαμένοις
ὡς ἐκείνῳ ἐδόκει. καὶ μὴν χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ ἐλαμπρύνετο ὅσον μηκιστον
ἐπινοῆσαι. τοσοῦτος ὁ πλοῦτος. ὁ δ᾽ ἐπιθυμῆσαι ἐξουσίας δεῖν ἄρα ἦν αὐτῷ χρυ-
σωνία. ὥστε [illegible] μὲν στρατὸν ἀργύρῳ καὶ χρυσῷ μεμεστωμένον
ἐπῆγεν. ὁ σεβαστὸς ἐκείνοις ὁ πολλοῖς δὴ ἀφανὴς ὢν ἦν [illegible]
[illegible]. οὐ γὰρ δὴ ἔθνος τῶν κατὰ τὴν πορείαν μείζονι ἐν ἀρετῇ πλέον. φίλον δὲ
καὶ [illegible] μαθὸν ὅπαντα ἀπὸ τοῦ βασιλέως ὁπόσον ἀγαθὸς. χρῆναι γὰρ καὶ τοῦτο
ἐκείνῳ γενέσθαι δεινά, ἠναγκάσθη μεθ᾽ ἑαυτοῦ ὅπου δὴ συναμάχου. ἀριθμῆσαι
τὴν στρατιάν. καὶ κατὰ σύνταγμα μὲν τοσ(οῦτος) χωρεῖ ἀνδρῶν πρὸς μέτρον ἠείθη.
Καὶ ὁ μὲν οὖν οὕτω πάντα κινῶν καὶ [illegible] προσλαμβάνων ὁπόσοις
ἐντεύχοι καὶ κατέπληττε. Καὶ ἔθνη καὶ πόλεις καὶ πάντα γῆν· καὶ συνεφέρετο. καὶ [illegible]
ἐπὶ τοὺς πάντας καὶ περὶ τὴν κίνησιν ὥσπερ ἐπὶ τὰ [illegible] τῶν πολλῶν
τῶν φόβων. ἡ πόλις δὲ τὰ αὐτὰ ἐπεδήλου. οὐ γὰρ ἐξὸν ἐξ ἑνὸς μόνου θαυμάσαι
τὴν ὑπερφανίαν ἢ τὴν πόλιν, τοῦ μηδὲν τῶν ἐκείνου θαυμάσαι. καὶ [illegible]
[illegible] διὰ τῆς ἁπάσης καταρράξειν. καὶ τῶν ὑπερῶν ἀμφοτέρων κρινο-
μένων τῆς [illegible], αὐτε σχεῖν ὥσπερ δυνάμει καὶ περιβολῆς ἀπαρχῆς ἀρ-
ξαμένου καὶ αὐτὴ τὰ αὐτῆς ἐπιδείκνυσθαι. πρῶτον μὲν τοῖς πολίταις ἐπι-
στολαῖς ἀκροβολισμοῖς καὶ πειρασμοῖς τοῦ ὑπὸ σχήματι, καὶ [illegible]
ἀπέσχετο πεισθῆναι πρὸς τὰς [illegible] ἀτόπων ἐκείνων φόβων [illegible],

ὥστε γὰρ ἐπελήφθη ψηφίσματος πρὸς Ξέρξην ἔτι· ἀλλ᾽ ὥσπερ ἑνὸς κινδύνου
κινητός, τοῦ κατὰ βάρβαρον, μηδένα ἀνεῖσθαι βαρβάρων, πρὶν ἐκπληρῶσαι
ἀποδοῦναι· ἀφανίζει τὴν ἀρχὴν αὐτὴν ὅπου ἦν καὶ ποικίλματα· καὶ τοῖς ἀδελφοῖς
ταῖς τῶν Ἑλλήνων, ἔργῳ δηλῶν τῆς ἀποκρίσεως ἔχεσθαι. ἔπειτα πάντα ἀγγέλλοντα
τὰ δεινὰ διὰ Ξέρξην· ὅτι πάντα χρήματα μίγνυται. καὶ τῶν Ἑλλήνων κινδυνεύειν
οἱ πλεῖστοι. πάντων δὲ ὥσπερ ὑπὸ κύματος τοῦ πολέμου καλυφθησομένων.
καὶ τὸ Θεμιστοκλέους ἐχρῆν ἐκπλήξεως τοῦ βαρβάρου. ὥστε οὐκ ἐζήτησεν οὐδένα
εἶναι πορθμὸν μηδὲ τῶν λοιπῶν πάντων ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα βαδίζοντος, οὐδὲ συμμαχ-
οῦσαν ... οὐδὲ μετέγνω περὶ τῶν βεβουλευμένων. οὐδὲ ἐκείνων κατὰ αὐτὴν τῆς ἀπο-
κρίσεως. ἀλλὰ τούς τε Ἕλληνας συνεκάλει πρὸς ἀγῶνα βουλόμενοι· αἰσχυνομένοις
ἐθελοντὰς μόνοι φανῆναι τῶν βαρβάρων, καθάπερ πρότερον Μαραθῶνι· οὐ γὰρ
αὐτοῖς ἐν ἄλλοις εἶχε τὰς ἐλπίδας τῆς σωτηρίας· ἀλλὰ πάντας εἶχον ἐν αὐτοῖς ταῖς
ὑπὲρ αὐτῶν. οἱ ὁμοίως τε σωθησόμενοι καὶ κινδυνεύσοντες. καὶ τὸ παράδειγμα
ὑπάρχειν ἀμφοῖν ἐγγυητήν. ὁ τὸ πρότερον ἀκρίσιος ἐποίει. ὅτι ἄγων ἑκατέρων
πρῶτον αὐτὸν ἐπὶ τὸν βάρβαρον· καὶ παρῆλθε γὰρ αὐτὸς εἰς τὸ θαῦμα. καίτοι
κινδυνεύειν γὰρ ἐξαναστάντος. καὶ ὁ μέγιστος ἁπάντων γῆς καὶ ὕδατος. πᾶσαν γῆν
ὁρῶντος. καὶ τὴν θάλατταν ἀπεχώρησε. καὶ τῆς περὶ τὸν Ἄθω διορυχῆς.
καὶ τοῦ πορθμοῦ τῆς γεφύρας, ὑπερ᾽ ἀνθρώπινα δ᾽ ἔστιν. οὐ περιγνῶ μὲν φαύλου
τοῦ τολμήματος αὐτὸς ἐπεδείξατο. ἐπὶ τῆς θαλάττης φανῆναι. καὶ ἔξεστιν
καταλιπεῖν τὸ ἴχνος μόνον προσιδεῖν. ὥστε καὶ θεῶν ἐχθρὸν ἔχειν τὴν πόλιν.
οὐδὲ ἐκπλαγῆναι ἔχων ὡς ὤφθη. οὕτως δὲ ἄπορον καὶ ὑπὲρ φύσιν αἰνίγματι ἐοικὼς
λογισθῆναι· ἀλλ᾽ ὥσπερ τῶν ποιητῶν φασί τινες ἐνεγκεῖν ἐξανδραποδισμοῦ τῆς Ἑλλάδος τὸν δοῦλον

λαβεῖν, αὐτὴν δὲ οὐ δυνηθῆναι, οὕτω καὶ ἐξ ἀρχῆς τῆς πόλεως τοὺς δαφ
ἔχειν· αὐτὴν δὲ οὐ χαίρει· πλεῖν γοῦν δεῖ καλῶς αὐτὴν δεῖξεν ἐν ἀρτεμισίῳ
καὶ σαλαμῖνι· καὶ τὴν θεὰν οὐ κινεῖν γνώμην ὥσπερ τινὸς εὐμενοῦς θεοῦ δορυφόρος·
ἀλλ᾽ εὐπλαγὴς ἔδοξεν· οὐ μόνον περὶ τῶν λοιπῶν, ἀλλὰ καὶ περὶ τοσοῦτο ματ.
πάντα τὸν ἔμπροσθεν χρόνον ἀήθης οὖν ταύτης· καὶ τὸ φοβεῖν συνεζητεῖ·
ὅπερ δὲ καὶ πρὶν ἀπελθεῖν τῶν λόγων τούτων προείρηκεν, ὅτι ἀμφότερα τὰ γένη
τῆς πόλεως ὑπάρχει λαμπρῶς· τό τε ἑλληνικὸν καὶ τὸ βαρβαρικόν· τὸ μὲν, ἀπ᾽ αὐτῶν
ἀπολυχόν· τὸ δὲ οὐ διέχειν γενόμενον· καὶ πάλιν, ὁ μικρῷ πρόσθεν ἔφην,
ὅτι μᾶλλον αἰσχυνομένη τῇ ἑαυτῆς ἑλληνικῇ, ἢ ἀδικουμένη, νικῶσα τὸ ἄξιον
ἐπέδειξεν· καὶ πάρεστι διὰ τῶν πραγμάτων καταμαθεῖν· φαίνεται γὰρ παν-
ταχόθεν πταιόντων, τοσοῦτον ὑπερβαλλομένη, ὥστε μὴ πρώτη τῶν ἑλληνίδων
μὴ δὲ μάλιστα αἰτίας ἐπισήμου τυχοῦσα, ἢ μόνη δὲ οὐδὲν ἀναπεσοῦσα. πάντα
κατεργασαμένη· πρῶτον μὲν γὰρ οὐδὲ πάντως αὐτὴν ἐμφαίνειν, ὅτι τοῖς
τοσοῦτον λειπομένοις. καὶ ναυσὶ καὶ ὅπλοις. καὶ σώμασι καὶ χρήμασι. καὶ
πάσῃ τῇ ἄλλῃ πολλῇ παρασκευῇ, οὐ μόνον ἀντιρρέπον κατ᾽ ἴσον
καὶ ὥσπερ ταῖς ἑλληνικαῖς, τὸ βουληθὲν καλῶς· ἢ χεῖρας ἀνατείνασα συμ-
παλαιῆναι, καθάπερ τὰ μικρὸν τῶν ὑπερέχοντα· μὴ γὰρ ὅτι εἰς αὐτὴν
πάντων μόνος ἐξήρκεσεν. ἀλλ᾽ οὐ προσθήκη τῶν βασιλέως γενομένων, οὐκ αὖ ἐπὶ
τῶν ἄλλων τούτου λειπομένων, καὶ παντὶ τῷ αὐτῷ κατ᾽ αὐτὸ ψηφιζο-
μένων ἠθελημένων, καὶ σοφῶν καὶ πολλῶν, οὐκ ἔστιν αὐτὸ ὑπὲρ ὧν ἔσχον ἔτι
πεισθέντων οὐ βουλευσάμενον καὶ περὶ αὐτῶν καὶ περὶ τῶν ὁμοίων ἀσπίδων
ἑλληνικῶν· ὁ δὲ τούτου τὸ ἐξαιρεῖται· καὶ καθάπαξ διαρκεῖ τὴν ἐπιδεῖξιν ἔχει,

τοῦ ἐγχειρήματος ἀφώμεθα. οὐδεὶς γὰρ οὕτως ἀναίσθητός ἐστιν, οὐδὲ τἀναντία τοῖς
φανεροῖς φρονεῖ, ὅστις οὐ συμφήσει ὡς οὐκ ἐν ταῖς ναυσὶν ἦν τότε τοῖς Ἕλλησι
τὰ πράγματα, οὐδ᾽ ὡς τὸ ἄριστον ἦν τῆς γνώμης. οἱ μὲν γὰρ ἐν Πύλ-
αις ἐξηττηθέντες, καὶ τάξαντες αὐτοὺς ἐπὶ ταῖς παρόδοις, οἱ μὲν ὥσπερ τὴν νί-
κην φήμην προσιέντες οὐκ ἤνεγκον, ἀλλ᾽ αἴσχιστα ὡς τὴν ἐπὶ Ἴνοισιν διεφθάρησαν. ἄρα πε-
τὸ συναναγκασθέντες, καὶ σώζοντες αὐτοὺς χωρὶς ἐκείνων ἀμείνους ἐπείθοντο
οὕτως ἀνομοίους τοῖς μετ᾽ Ἀθηναίων μαχεσαμένοις. οἱ δὲ ὑποληφθέντες οὐκ ἐ-
δυνήθησαν τοῖς μετ᾽ Ἀθηναίων διαπράξασθαι. ἀλλ᾽ ὅθεν ἐλέγομεν ὥσ-
περ ἐσόμενοι μᾶλλον ἢ δεξόμενοι, καὶ καταχωσθέντες ἀπώλοντο. ἐνὶ τοῦτο
κοσμήσαντες πλείονα, ὧν καλῶς ἀποθανόντων. καὶ τοσοῦτον ἐπιδείξαμενοι
μόνον. οἱ δὲ ὥσπερ χείμαρροι ἐχώρουν διὰ παντὸς ἢ ἀνδεχόμενοι. καίτοι
τοῦτο δῆλον ἐστὶ σημεῖον, τὸ μὴ τέως τὴν φανῆναι τὴν Ἑλλήνων ὁμοίως τὴν
πόλιν, καὶ οἷς ἐκεῖνοι πρότερον κατέπραξαν. μᾶλλον δὲ τὸ μηδὲ συμπάντας
ὁμοίους. καὶ ταῦτα ἐν τῇ θαλάττῃ μόνα τότε τοῖς Ἕλλησι λειφθῆναι. οὕτω
δ᾽ αὖ ἐντεῦθεν σαφοῦς ὄντος, καὶ διπλοῦν γενέσθαι τῆς γνώμης οὐδὲν λοι-
πὸν ὄντος, τοσοῦτον διήνεγκεν ἡ πόλις ἐν τούτοις, ὥστε καὶ ναυαρχεῖν θέλειν
τινὰ ὑπὲρ τῆς λοιπῆς Ἑλλάδος. πρῶτον μὲν τὸ πλῆθος τῶν τριήρων
οὕτω λαμπρῶς ὑπῆρξεν, ὥστε ὅτι ἐχώρει ἄφθονοι τῷ τῆς πόλεως ἀξιώματι
καὶ τὴν δύναμιν. καὶ πρός γε τὸν συλλεχθέντα τοῦ ναυτικοῦ ἀριθμόν,
ἐξ ἁπασῶν ταῖς μὲν τῆς πόλεως ναῦς, νομίσαντας ἁπάντων εἶναι· τὰς δὲ κοινὰς
ἁπάντων, μιᾶς τινος τῶν ἐν τοῖς Ἕλλησι πόλεως· ὥστε εἴ τις ἐθέλοι ἐρέσθαι τὸν
Ἕλληνα, τὸ τέμνειν δέοι πάσας ἀγωνίσασθαι μὴ δεῖξαι, πότερον τὰς ἁπάν-

τῶν ἄλλων παρούσας δέξασθαι μᾶλλον ἢ τὰς Ἀθήνησι μόνας,
οὐ χαίρειν εἶναι πάντας αὐτοῦ περὶ. ἀλλ' Ἀθηναίους ὑπὸ σφῶν ἀγωνίζεσθαι
λύπεσθαι. καὶ ὁ πάλιν αὐτοὺς ὁ θεὸς αὐτοῦ ἐπανῆρτο. οὐ γὰρ ὡς ὁ μὲν
χαλεπὰ Ἀθηναίοις ἐθάρρει ὑπ' αὐτῶν μᾶλλον ἢ ὑμῖν αὐτοῖς, ἀρνησόμενοι
οὐκ ἦν διαπραχθὲν. οὐ γὰρ μέρος δὲ [illegible] ἐπιτυχόν. ἀλλ' ὑπὲρ ἁπάντων σωτηρίας
μέρος τῶν ἰδίων τοῦ πολέμου. ἀλλὰ μὲν τοίνυν ψυχῆς τόλμαν
τοσαύτην ἐπιδειξάμενοι, ὥστε μὴ ὑφ' εἶναι τὸ ταὐτὸ καινὸν τοσοῦτον ὑπερέχον.
μόνοι γὰρ ἁπάντων ἀνθρώπων ὑπὲρ τῆς ἑαυτῶν ἐκλιπεῖν, ὑπὲρ τοῦ μὴ τῶν
ἄλλων ἁπάντων ἀνάστατον γενομένην τὴν πόλιν. μόνοι δὲ πολλάκις
τῶν παθόντες, ὑπὸ σφῶν αὐτῶν ἐξαπατηθέντες ὑπὲρ νίκης. οὐ τὰς συμφορὰς
ὑφορώμενοι. ἀλλὰ τοῖς ἄλλοις παρέδωκαν τῶν τοῖς πολλοῖς ἀτυχή-
μασι, ταύτης ἀρετὴν ἐτρέψαν. ἢ πρὸ λόγου ἐξῆν ταῖς ἐπιδείξεσιν αὐτῶν.
ἐνδεξάμενοι τοῦ ὅτι καὶ μὴ εἰ ἀληθῶς κατὰ σχῆμα τὴν χώραν. καὶ τὰς ἐπι-
δεδομένας, καὶ ἐκ βαράθρων ἅπαντα ἀνασπάσας, οὐ λείπουσι τῶν
Ἀθηναίων ἀεὶ ὡς μὲν καθαρισθῇ. οὐ δὲ ἀφαιρήσεται σφᾶς, τοῦ Ἀθηναίους εἶναι.
ἀλλὰ παντάπασιν. ἢ τοῖς ἐν ἀρχῇ κατὰ δίκας προσόμενοι. καίτοι τίς
προθυμία λαμπροτέρα. τίς δὲ ψυχὴ ἀφανεστέρα τῶν εἰρημένων. ἢ
καθάπαξ ὅπου ἀνθρώπων ἐξετάζουσι φανήσεται. οἱ τὸ γε ἐξέστησαν,
ὑπὲρ τοῦ μήτε ἐν γῇ μήτε ἐν θαλάττῃ δουλεῦσαι. τὸ μὲν προδιδόντα ὑπερ-
χοντα. δουλεύσαντες ἀρχὴν μόνον αὐτοὺς εἶναι. τῶν δὲ τότε ὄντων ἀφορμὴ
τῶν μελλόντων ἀγαθῶν ποιησάμενοι. Καὶ τοὺς ἔχοντας τὰ ἑαυτῶν
ἔσωζον, ἀφ' ὧν αὐτοὶ προσίεντο τὴν ἑαυτῶν. οὐ μὲν δὴ

καὶ τῶν Ἀθηναίων ... περὶ τῶν Ἀθηναίων. σημείωσαι

πρὸ τῶν κινδύνων τῇ καὶ πρὸς τοὺς κινδύνους προθυμίᾳ, τοσαύτῃ.
καὶ οὕτως ἀλόγως ὡς εἰπεῖν. ἢ τόγε ἀληθὲς εἰπεῖν, οὕτως εὐλόγως. τοὺς δὲ παρ' αὐ-
τῶν ἀγῶνας καὶ κινδύνους οὕτω περιφανεῖς, ὥστε μόνους ἐξεῖναι εἰπεῖν, τοῖς σοφ-
ωτάτοις νικῆσαι. πρῶτον γὰρ δὴ ἐποίησαν τὸ τρόπαιον. ἀρχόμενοι δὲ τῆς ἀναχωρήσεως.
Εἰ μὲν οὖν ἐφ' πρὸ τῆς ναυμαχίας προσειπεῖν. οἱ μὲν γὰρ δὴ Ἀθηναῖοι πάντες ἐν τῷ τῶν πλήθει
Καὶ τῇ προθυμίᾳ τῆς πόλεως καὶ τὰς πράξεις ἐγκωμιάζειν. ἐγὼ δὲ εἰ καὶ παρά-
δοξον εἰπεῖν. οὐ τὴν φημι περὶ αὐτῶν παλιν εἰπεῖν. οὐδενὸς ἧττον τούτων ἄξιον εἶναι
Καὶ θαυμάσαι. ὅτι νικῶντες αὐτοὶ διμάχονται [illegible] σχημάτων. ὥσ οἱ τε
αἰσχύνη τοῖς περὶ [illegible] Καὶ διάνοιαν τὴν πρὸς τὴν πόλιν, παραπλήσιον ποιεῖ, ὥσπερ
αὖ ἐν τῇ ναυμαχίᾳ περιέσχε διάνοιαν τὴν πρὸς τὴν πόλιν. ἀμφότεροι
γὰρ τὰς νίκας ἀνείλοντο [illegible] τὰς ἀθηναίων
οἱ ἡττώμενοι, καὶ ἐπὶ καλλίονι νομιζόμενοι. τοὺς μὲν γὰρ ἐχθροὺς τοῖς ὅπλοις
τοὺς δὲ ἐπιδόντας τοὺς φίλους ἐνίκησαν. τῇ γὰρ τοσαύτῃ μὲν προθυμίᾳ περὶ
χρημάτων ὑπὲρ τῆς ἁπάσης σωτηρίας. τοσαύτην δὲ εἰσφορὰν εἰσενεγκόντες τῶν
κοινῶν χρημάτων. πάντα δι' αὐτοὺς ὄντας. καὶ τῶν μὲν πραγμάτων εἰς τὴν θάλασσαν καὶ
τὰς ναῦς. τῶν δὲ τειχῶν εἰς τὴν πόλιν ἀνακειμένων. τῶν δ' ἄλλων ὥσπερ
χειμῶνος ὥρᾳ καταφευγόντων εἰς τὴν αὐτῶν δύναμιν. καὶ ἐπὶ τῇ αὐτῶν ἀρετῇ τε
καὶ τύχῃ ὁρμούντων. καὶ μηδὲν αὐτῶν ὅπου ποτ' ἐξαρνῶν γινομένων. ὡς
οὐχ οἷόν τε ἦν [illegible] πραότητος καὶ μεγαλοπρεπεῖ προσθεῖναι.
ὥστε [illegible] συγχωρῆσαι τῆς σχήματος [illegible] φιλονικ-
ῆσαι. μηδὲ [illegible] τῆς φύσεως [illegible] ὑπὲρ αὐτῶν ἔτι. μηδὲ
μήτε φθέγξασθαι. μήτε μελῆσαι. μηδ' ὅλως φωνὴν ἔχειν δεῖν [illegible] ὀφθῆναι

τὰς ἐν σοί, πῶς δ' ἡ πᾶσαν ἡ Σαλαμὶς φιλοτιμίαν παρ' ἐκείνοις οὖσα ὡς εἰπεῖν ἀποφαί-
καὶ πάντα ἄνδρας ἀρίστους ἐκείνους. καὶ κατέθηκε καὶ ἐκεῖνα, καὶ ὅπως ἑαυτοὺς
ἐξετάζοντι. εἰ γὰρ τότε ἐκεῖνοι δυσχεράναντες τὴν τοιαύτην ἀγνωμοσύνην
ἐμποδὼν ἔστησαν, ἢ πρὸς φιλονεικίαν ἐχώρησαν, τίς μηχανὴ σωθῆναι,
ἢ ποῖον ὄνειδος ἀρχηγὸν καλῶς ὁ πόλεις τοῖς ἄλλοις. ἢ τίς τῶν ὅτε πλεόνων ὅτε Ἑλλήνων
νέων. ὑπὲρ ξένων ... τὸ ... τοῖς ἕλλησιν ... φέρε γὰρ πρὸς θεῶν, ἵνα μικρὸν
πρὸς διαβάλωμεν τὸν λόγον, καὶ τὸ ἦθος αὐτῆς πάνυ ὀλίγῳ σαφέστερον καὶ τις ἔχῃ.
ἔτι τὴν ἡγεμονίαν αὐτοὶ τότε τοῦ λιμὴν ἠτήσαντο λέγοντες. ὡς ἀνεκτέον
θεῶν ... ναυμαχίαν ... ἐν Σαλαμῖνι ... φίλοις ... τῶν ἡγεμόνων. οὐδ' ὑπὸ
τῶν ... τῶν ἡγεμόνων ὁ βάρβαρος αὐτοῖς εἶναι ποιήσοι τοὐλοιπόν. ἀλλὰ καὶ
αἰσχρῶς ἐκείνων δεήσονται. καὶ ... ἀναστατοῦσθαι. ἴσως δὲ οὐδ' ἀνέχονται,
ἀλλὰ φανέντας τρόπον οὐδένα ἀξιοῦσι δέξασθαι. ἀπῆλθον ἐξ ἐκείνων αὐτοῖς
καὶ ὅπλοις καὶ νόμοις. λεγόντων δὲ ... ταῦτα ἡμῶν προορώμενοι. τὴν πό-
λιν ... πᾶσαν μετεῖναι ... καὶ ὅτε δὴ τὰ μέγιστα ...
... τὰ κοινὰ τῆς αὐτῶν ... ἡμῖν ...
... ὡς ... ἡμεῖς τοῦτο ... καὶ μόνοις
ἡμῖν ἀναγκαῖον ἐστὶ ...
... πάντως μὴ μόνοι πληρῶμεν.
... ἑαυτοὺς ... παρ' ἡμῶν ... καὶ ... προστίθεσθαι. ἐκ
γὰρ τοῦ ἡγεμόνος ... τοσοῦτον ἅπαντ' ὑπάρχειν. ὡς θεὸς αὐτοῖς πάντων. ὥς
μόνους καὶ τὸ ... καὶ καιροῦ. καὶ τὰ τῶν βαρβάρων ἀπόρρητα. καὶ τὰ ἐκείνων. ὥστε
μάλιστ' ἐξήγετο. ἀλλ' ἐπεὶ ... ἐκεῖνο μέν ... τὸ προῦχον. ὅτι ἡ Σάρα

ἄλλως εἶναι καθ' ὑμᾶς. ἡ μὲν δὴ πρὸς δεσπότας ἡγεμονία τοιαύτη ὑμῖν. καὶ προσθήσω

χρήματα μὲν δίκαια καὶ δωρεάς. πρὸ τούτων αἱρεῖσθαι τὸ πρὸς τὸ βέλτιστον βουλεύεσθαι, ἀφ' ἧς τῶν δι-

καίων ἕνεκα οὐκ ἔχει συμβαίνοντας. ἢ ταῖς προθυμίαις ἀναγκαίαις οὕτως ἐχώρει ὅ τι ἐπιδιδόντα ἀπ-

ολαύειν. ἐν τούτοις ἐχρῶντο. μὴ γὰρ ὅτι λυπουμένοις ἐμποδὼν τῆς θαλάττης μόνον. τοσοῦτον δὲ ναυσὶ

αὐτῶν ἰδίᾳ περιεχομένων. τὸν δὲ ἐπιδόντας τὸ ἀσφαλὲς ἄφεσιν τοῦ δὲ προπεπτωκότος

τῆς ἰδίας σωτηρίας. μόνους δὲ ἀγωνισαμένους τῶν πραγμάτων ἀξιοχρέως. πάντα δὲ προσέταξαν αὐτοῖς.

αὐτοὺς. οὐχ ἡγεμόνων τάξιν μόνον ἀλλὰ καὶ πατέρων, ἔχοντας δὲ τοὺς ἀπ' ἐκείνων ὑπὲρ αὐτῶν ποιοῦσιν

τὴν ἡγεμονίαν. ἀλλ' οὐκ ὄντων μὲν πάντων, μηδένα δὲ ὑπὸ μηδενός. πάντας δὲ εἰς

συντελοῦσιν. οἱ δὲ ἀναρχίαν ἀπλῶς ἔχοντας φιλονεικοῦσιν. ὅτε ἂν δήπου, οὐδεμίαν τῶν

ὑπαρχόντων ἀφαιρουμένους τοὺς ἡττωμένους καταστήσαντας, πῶς οὐ μόνον διὰ πάντων ἐξ-

ελαυνόντων ὡς ἀσεβεῖς. καὶ πῶς οὐχ ὑπὲρ συμπάντας ἀσφαλεῖς φίλους. οὐ μόνον καὶ τὴν

ἐπιστήμην. καὶ τὴν ἀρχαιοτάτην ἐνδοξοτάτων δικαίων ἐν τοῖς τοιούτοις. οὐ γὰρ δὴ περὶ

τοῦ ἐμμένειν αὐτῶν ἡμεῖς ἐρῶν αὐτοῖς οὕτως ἦρχον οἱ νῦν τῆς τύχης προσωριμένης.

πάσης δὲ λαβεῖν τὴν ἡγεμονίαν οὐ τοῖς ζεύγμασιν ἀσφαλέστερον σωφρονεῖν. ἀλλ' αὐτοὶ τοῖς ἐμμένουσιν

ἐν τοῖς δικαίοις. ἀλλ' ἐκείνου γε δὴ καὶ πρὸ δήπου καὶ μόνον ἁρμόσειν. τὸν συντελε-

μένων οὐδὲν ἧττον δεῖσθαι τοῦ πρὸς τοὺς βαρβάρους πολέμου. οὐκοῦν τοὺς περὶ

τὸν πρὸ τοῦ στόλον τὸν αὐτὸν τῶν βαρβάρων μόνους κινδυνεύσαντας ὑπὲρ πάντων,

τούτους ἡγεῖσθαι δεῖ. οἷς γε τὰ προὔχοντα οὐκ ἦν πρὸς τοὺς μετέχοντας ἦν, οὔτ' οὖν τοῖς

ἰδίοις ἐνίκων ἅπαντας. καὶ τοσούτῳ ἐλάττω τὴν χάριν ἐνομίζοντο, ὅθεν πάντων

μὲν ὑπερεῖχον τῶν ἄλλων. τῶν δὲ παρόντων δὲ μνημονευθήσεσθαι. Καὶ μὲν δὴ ἐμὲν οὐδὲ

αὐτό περ αὐτοὺς περὶ ζεύγη, ἀλλὰ πάντας ἀμφοῖν χροιὰν ἀπέστησαν, πῶς οὐκ ἄ-

ξιον τῆς μεγαλοψυχίας ἀγασθῆναι, οἳ πανταχοῦ τὰ ἐνδόντα καθ' ἑαυτοὺς καὶ τοσοῦτον

μὲν τοῦ πρὸς Ἀθηναίους ἀφέμενοι, πάλιν δὲ ἐν τούτῳ τῷ πολέμῳ τῷ ὑπὲρ φίλων φιλοτι-
μούμενοι, πλεῖν οὐ δεῖν ἔξω ἄν ποτε. εἰ δὲ μὴ προσέξοντες ἡμῖν αὐτοῖς οἱ Ἕλληνες.
οἱ δὲ πρὸς ὀργὴν ἐξανάστησαν καὶ νῦν ἐνέμεινε τοῖς οὐδὲ τοῖς βαρβάροις ἀπε-
χθανομένοις, καὶ οὐδεὶς ἂν θαυμάσειεν. ἀλλ' οὐδ' ὀνομάζειν λυπήσεσθαι. ἀλλὰ μᾶλλον
διὰ τοῦτο οὐκ ἐγκατηνάγκασαν ἡ πάντων ἐξαιτία τῶν Ἑλλήνων. οὐ μᾶλλον ὅτι
αὐτοὶ πολλάκις διὰ τῶν ἀγώνων ἀρετῆς, καὶ τὸ πρὸς αὐτοὺς τὴν ἀσφάλειαν, ἢ μηδὲν
τούτοις συγχωροῦντας, ἅπαντας οἷς ἀθανάτοις λαβόντες ἢ δίκαιον καὶ φρονίμους
ὥσπερ ἀξίων καὶ πολλὰ πρὸς ἀλλήλους νῦν, οὐκ ἔχοντας ὅπως χρὴ τοῖς βαρβάροις.
ὅτι μὲν τοῦ πράγματος φθάσαντα μὲν, τῇ δὲ πρὸς αὐτοὺς προνοίᾳ ἀπολύσασθαι φαί-
νονται. καὶ μὲν ὁ μὲν ἐκείνοις τοῦτο αὐτοῖς ἀνάγκη διεξῆλθον, ὅτι καὶ τοῦ
σφῶν λογισμοῦ, ἐσχάτην βάσανον παρὰ τοῦ πολέμου. οὐδὲν δεινὸν
ᾤοντο ἀποθανεῖν, τινὰς δὲ ταὐτὸν ἄξιον εἶναι θάνατον. οἱ μόνοι καὶ δέον
τοῖς βαρβάροις ὀργίζεσθαι. ἀλλ' οἱ μὲν πρὸς τοῦτο ἅπαντα συνετάξαντο,
ὅπως καὶ τὸ παρὸν καὶ τὰ ἀπόντα. τὰ μὲν ἐσώθη, τὰ δὲ ἄκοντας ἐξαιρού-
μενοι. καὶ τοῦτο δὴ καὶ σωφρονέστερον τὸ πάντας εὐκαταφρονῶς ἐξήτασαν.
οὐδεὶς ἂν ἠγνόησεν τὸ τοιοῦτον ἐπιδειξάμενοι. πρὸς τὴν σφετέραν φιλοτιμίαν ἐπιδεξαμέ-
νου. νῦν δὲ τοῦτο σφίσιν ἐκ τῶν ἐξαρκεῖν καταστῆναι τοῖς Ἕλλησι τὰ πράγ-
ματα. καὶ διὰ τοῦτο οὐ μόνον τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλὰ καὶ τοῦ πολέμου αὐτοῦ ἀπέστησαν
ἁπάσης ἰδίᾳ ἀσφαλείᾳ καὶ πλεονεξίᾳ τὰ κοινῇ συμφέροντα προκρίναντες καὶ
νομίζοντες. ταύτην οὖν ἀλήθως καὶ μεγάλην τοῖς Ἕλλησι κατορθῶσαι
ἐλπίζοντες τοῖς Ἕλλησι πρὸς τὸν ὅλον θεὸν καὶ τὸ σφέτερον. Λακεδαιμονίων
δέ, ὥσπερ οἱ τοὺς παῖδας προδιδάσκοντες, τὸ πλῆθος προθυμότερον ποιή-

Καὶ διὰ τοῦτο ἠγάγοντο εἰς τὸ πρόσθεν· παντάπασιν ἀκριβῶς ἐνεῖναι· καὶ τὰ πραττόμενα
ὑπὸ σφῶν μιμεῖσθαι· ταῦτα δὲ ποιοῦσαν καὶ τοῖς ψηφίσμασιν· ὑμεῖς ὥσπερ
τῶν ἐν μέσῳ καὶ τῶν κατὰ τὴν παράταξιν, οὕτω καὶ ταῖς πράξεσι τὴν ἡγεμονίαν ἐν
τοῖς πᾶσιν· πρὸς τούτοις ἄλλοι μὲν ὀνόματι ἡγοῦντο· οἱ δὲ ἔργα παρεῖχον· καὶ τοσοῦτο
καλλίονα αὐτοῖς τὸ σχῆμα καθίστατο, ὅσῳ τὴν ἡγεμονίαν αὐτῶν εἶχον τὴν ἡγεμονίαν·
ὅτε γὰρ μὲν ἔδοξεν Ἀθηναίοις, πάντες ὑπήκουον· ὥστε μὲν Λακεδαιμονίων
ναύαρχος τῶν ἀφεστώτων ἀρχόντων ἦρχεν· ὁ δὲ τῶν Ἀθηναίων, ἄρχοντος ἀρχόντων·
ἅπαντες δ᾽ οἱ Ἕλληνες συνιδόντες, τὰ ἀριστεῖα τῶν ναυμαχιῶν ἀπέδοσαν τῇ πόλει.
Καὶ μαρτυροῦσι πάντων ὅσα λόγοις καὶ τῶν ἔργων παρέσχοντο, τίνες ὄντες οἱ πρὸς
τὴν σωτηρίαν αὐτοῖς ἡγησάμενοι καὶ συμβῆναι τῇ πόλει. διχόθεν τὰ πρωτεῖα αἱ ἡγεμονίαι·
τὰς μὲν γὰρ πόλεις ὑπεδέχοντο Ἀθηναῖοι· τοὺς δ᾽ ἄνδρας, αἱ δ᾽ Ἀθηναῖοι δέ· οὕτως
ὁ μὲν οὖν τρόπος πρᾶός τις, ἐν ᾧ συγχωρῆσαι παρέσχοντο· ὁ δ᾽ ἀληθινὴ ἡγεμο
νία ἦν, παρὰ πάντων ἑκόντων ἀνατεθεῖσα. Καὶ μὲν καὶ προστάται πάντες τοὺς πολλοὺς
τὴν πόλιν ἡ δὴ καθάπερ προεστήσαντο οἱ Ἕλληνες· πάντες γὰρ οἱ σύλλογοι καὶ
σύνοδοι πρὸς Ἀθηναίους καὶ παρ᾽ Ἀθηναίοις ἐγίγνοντο· καὶ καλέσαι ... βουλευτήριον
λοιπὸν ἡ πόλις τοῦ πρὸς τὸν βάρβαρον πολέμου. ἀλλὰ γὰρ ἐπὶ τὰς ἀπο
δείξεις αὖθις ὁ λόγος λόγῳ παραδίδωσιν ἡμᾶς, παραινέσω πάντων. ἐπειδὴ
ἐπὶ ταύτας πάλιν τὰς πράξεις ἥκει πρὶν ὧν βουλόμενος εἰς τὸ μέσον δεῖξαι· μηδ᾽
δεῖν μᾶλλον ... τὰ τοσαῦτα διατρίβειν· μηδὲ περὶ ἐξειργασμένοις ἀναλαμ
βάνειν. ἀλλ᾽ ὅσου πάντων τῶν χρόνων. Καὶ τοῦ ἑκάστου λόγου πρόφασιν· καὶ ποι
... κἂν οὕτως ... πολλὰ μὲν ἔναγχος δὲ τὰ λεγόμενα ... ἀπαξιωθῆναι·
... ἐφάμιλλα πάντα· ὥστε μηδὲν εἶναι ... ἀτιμάσαντας.

+ ὅ δὴ ῥύ[…]
+ ὅ θησαυ[…]

+ δι᾽ ἣν φι[…] σύλλογ[…]
σύνοδοι. σύλλογοι μὲ[ν …]
τοὺς ἐν τῇ πόλει […]
τῆς συναθροισθείσης […]
ἰσωνύμως· σύνοδ[…]
δ᾽, ὁ ἐν πολλῇ πόλει […]
ἰσωνύμως ἁπάντων […]

Τὴν τάξιν δέ, ὥσπερ οὐκ ἐν χορῷ ὅσον τῶν συμβαινόντων· τὸ δὲ παρὸν συνεγγίζουσα ὥσπερ ἐχόντων
οὐ καὶ τὴν ἀλήθειαν ἔσεσθαι. ἀναλαμβάνων τὰ τῆς ἱστορίας περὶ αὐτῶν καὶ σκοπῶν,
ὅπως εὖ τῷ ὡς μᾶλλον ἡρμόσθη. ἐγὼ δέ, ὁ μὲν περὶ μηδενὸς ἀξίων πραγμάτων
ἢ περὶ τῶν ἐν χρόνῳ εἰς τὰ παραδείγματα τὴν ἐξέτασιν ταύτην καὶ ποιοῦμαι περὶ τοῦ
ἔθους, ἵνα τῆς αὐτῆς ἐφ᾽ ἡμῖν προλογίσασθαι· νῦν δὲ ὑπὸ τῶν πάντων μὲν ποιητῶν λεγομένων
ἢ ἅπερ γεγόνασι. πᾶσα δὲ ἡ περὶ τοὺς λόγους δύναμις ἡττῆται. πάντες δ᾽ ὡς
περὶ ὑπὲρ πλείστων θαυμάζειν μᾶλλον ἢ δι᾽ ἀκριβείας θεωρεῖν ἀξιοῦντες τῶν
περὶ τοὺς ἀγωνιζόμεθα, οὐδὲ τὰ ἀφθονώτατα τοὺς λόγους ἀδυνάτους ὄντας. ἢ καὶ
τὰς πράξεις ἐννοοῖτό τε· οὐδὲν οὖν ἀργόν. οὐδ᾽ ἂν ἐξετάσαι οὐκ ὀρθῶς παραλιπεῖν.
τοὺς ὁμοίως ἢ τὰ περὶ τοῖς μικροῖς αὐτοῖς φροντίζειν μὲν, καὶ τοῖς τηλικούτοις μὴ
τὴν ἀξίαν διὰ παντὸς φυλάξαι. καὶ γὰρ τοῦτο ἔπονθ᾽ ὅπερ ἂν εἴ τις φαίη μικρο-
λογουμένου. ἀλλ᾽ ἤδη πάνυ μικρά. Συμβάντος γὰρ τοῦ περὶ τὰς Πύλας πάθους,
Καὶ τῆς Ἑλλάδος λαμπρῶς ἤδη σφαγῆς ὥσπερ ἀνοιχθείσης, οἱ μὲν ὥσπερ ἐν πελάγει
τύχης ἐνέξαντες, ἔσχον τὸ διισθμίζειν ὕδατι στενούμενοι· οἱ μὲν γὰρ τῶν
οἱ δ᾽ ἀνὰ γῆν προσεχώρουν· περιεώρων τὰς πόλεις· καὶ πάντα ἔφερεν ὥσπερ
πῦρ θεῖον ὑποφαγόντα· οἱ δὲ τὰς Ἀθήνας ἐν πολλοῖς καὶ διὰ πολλῶν δεξάμενοι
τοὺς ὀρθῶς ὄντως ἐπωνύμους, καὶ μάλιστα τῆς θεοῦ χρώμενοι διανοίᾳ, καὶ σώζειν
ἔξωθεν αὐτοῦ τὴν πόλιν τὴν φυλακήν, ψήφισμα ποιοῦνται, τὴν μὲν πόλιν τῇ
παρακαταθέσθαι πολιούχῳ θεῷ. παῖδας δὲ καὶ γυναῖκας, εἰς Τροιζῆνα ὑπεκθέσθαι.
αὐτοὶ δὲ γυμνωθέντες πάντων πλὴν περὶ τῶν, προβαλέσθαι τὴν θάλατταν. καὶ πάντα ὅσα
ἐπιμελὴς καλῶν σημεῖα ἀπολαβόμενοι σύμβολα· ἀνδρείας· εὐσεβείας·
φρονήσεως· φιλανθρωπίας· μεγαλοψυχίας· ἀνδρείας μέν, διὰ τὸ πιστεῦσαι τοῖς θεοῖς

ἐχόντων. Τροιζήνιοι δέ, παίδων καὶ γυναικῶν καὶ τῶν Ἀθηναίων κοινοὺς τροφεῖς ἀπο-
ζωγραφούμενοι φαίνονται τῶν θαυμάτων. φιλανθρωπίας μὲν οὖν, ὅτι τοσαῦτα ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων σω-
τηρίας ὑπέμειναν. καὶ μὴν μεγαλοψυχίας, τίς ἂν ἐναργέστερον ἐννοήσειεν ὅμοιος; οἱ Ἀθη-
ναῖοι ὄντων ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων ἀπέστησαν. ἀλλὰ μὴν τό γε γνῶναι τὸ μέλλον διαφέρειν
ἅπαντα τὰ πράγματα, τὴν σοφίαν λέγω, δῆλον καὶ τὸ ὑπὸ πάντων τοῖς
λόγοις ὑμνούμενον τοῖς ἀρχαίοις ἀποφθέγματα, τὸ παραπολὺ ἵππων τῶν οὐδαμοῦ.
Καὶ οἱ μὲν οὕτως ἀπεσκεδασμένοι, πρὸς τῇ Σαλαμῖνι καθέζοντο οἱ Ἕλληνες.
ὁ δέ, ἀμφοτέρα λυχνεῖ παρῆν. ἀγῶνα τὸν μέγιστον τὰ τῶν Ἑλλήνων ὅμως καὶ βάρ-
βαρον. καὶ πλήν ποθὲν πάλιν δὲ τὴν Σαλαμῖνα, ἐκεῖ ἀγῶνα ἀπροβούλευτον. ἡγοῦντο γὰρ
δωρεὰν λαβεῖν. νομίζων, ὁ παρὼν τῆς ὁρμωμένων τῶν Ἑλλήνων γενοῦ βουλευτοῦ, μάλ-
λον δὲ καταψηφίσασθαι. καὶ παραδοῦναι τὰ αὑτῶν. ἐνταῦθα δή, καὶ παράδοξον ἡ
πίστις ἐσφάγη. οὕτω γὰρ πόρρωθεν ἦν ἐκ τοῦ μεταθέσθαι παρὰ τῶν ἐξ ἀρχῆς ἐγνω-
σμένων ἀγνωοῦντες, ὥς τί που ἄν τις τολμήσειεν ἀπειπεῖν, οὐκ ἔχειν συγχωρεῖν, αὐ-
τοὶ μὲν αὐτόν. αἱ δὲ γυναῖκες τὴν γυναῖκα ἐπελθοῦσαι διέφθειραν ἐν χερσίν. καὶ
παραμιλλήσας αὕτη πρώτη πρὸς τὴν Σαλαμῖνα μάχην τοῖς Ἕλλησιν ἐγένετο κοινή,
τὸ αὐτὸ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν. ἡ μὲν ἐκείνη κατέσχεν ταύτην τοῖς ὅρκοις ἀφ' ἕξης. αὐ-
τοῦ πρῶτον μὲν ἀνάξια τῶν Ἑλλήνων ἀγγελλομένων τῆς παρ' ἐκείνοις τόλμης.
Καὶ τὰ Ἀθήναζε παρῆσαν, καὶ νικῶντες ἤδη τὸ δρᾶσαι, διεσώθησαν αὐτοί. καὶ ναυ-
μαχίας ἄν, ὡς περὶ παντὸς ἀνέντας ὑποστῆναι τῇ θαλάττῃ. πάντα πρὸς μάχην τε
μὲν. τὸ μὲν πρῶτον, ἐνδεχομένου μόλις φωνῇ, προθέντος. ἐπειδὰν ὡς
ἀπήντων, ἀπροσδόκητος περιθέντος ταῖς ἀνάγκαις, καὶ συσκευασάμενοι
τὴν ναυμαχίαν, ὡς τὴν πρὸς βίαν θαρρῆσαι. ἐπειδὰ γινομένης τῆς ἐφόδου.

Καὶ τὸν βάρβαρον περιεκάλυψαν ταῖς ναυσὶν ἅπαντα τὸν ἔξω τόπον,
τὸ τῆς καὶ γῆς καὶ θαλάττης πλάτος οὕτως ἐξειργόμενοι. περὶ Σαλαμῖνα πρὸς
τὸ χον, καὶ τῶν σωμάτων ὥσπερ θάλατταν καὶ σώμασι πανταχῇ ταυτὸν ὁρῶντας. ὅπῃ
βλέψαιεν πολεμίους, οὐδὲν περιεσώσαντο τέλος. ἀλλὰ πρῶτον μὲν αὐτοὶ κατῆρξαν
τῆς ναυμαχίας, ὥσπερ ἐν βοίᾳ πάντα ἀπονοοῦντες. μόνοι δὲ τὸ πᾶν ἐξειργά-
σαντο. ὁ Σαλαμῖνι στρατηγὸς προνοίᾳ κατακλείσας τὸν βασιλέως στόλον, πρότερον περι-
συνταξάμενοι ὥστε ἐν τοῖς πολεμίοις φίλιν καὶ τῶν συλλεγομένων ἀπορεῖν.
λέγω δὴ τὴν περὶ τὴν Ψυττάλειαν πρᾶξιν. ἃ δὲ χειρονόμως καὶ μετὰ κοινοῦ ψυχῇ ἔδει πραχ-
θῆναι, μάλιστα δὴ τῶν ὑφ' ἡλίῳ μαρτυρεῖ καὶ τολμήσαντας καὶ τῇ σαλαμῖνι.
τάξαντες μὲν ἑαυτοὺς ἐναντία ἐκείνοις, οἵπερ ἦσαν ἀσφαλέστεροι ναυτικῷ τῶν
πολεμίων. δεξάμενοι δὲ πρῶτοι καὶ διαφθείραντες ἄλλας ἀλλαχοῦ τῶν νεῶν,
ἐν παντοδαποῖς τῶν σχημάτων ἰδεῖν. περισχόντες δὲ τοῖς λοιποῖς, διῴκησαν
αὐτοὶ τὴν ναυμαχίαν. ὥστε ἐμοὶ μὲν παραπλήσιοι οἱ Ἕλληνες δοκοῦσι νικῆσαι τὴν ναυ-
μαχίαν ἐκείνην, ὥσπερ αὐτοὶ μὲν Ἀθηναῖοι περιόντες μετέσχον τῆς νίκης. ἐπειδὴ δὲ ἦρ-
ξεν ἡ πόλις αὐτῶν, καὶ ἐν Σαλαμῖνι τῶν γνωμῶν ἀπέλαυσαν οἱ λοιποί. καὶ τότε
μὲν ἡμέρᾳ μιᾷ τῆς μάχης ὑστέρησαν [illegible] δαιμόνι. ἐκείνη δὲ τῇ ἡμέρᾳ αὐτῆς ὑ-
στέρησαν τῆς τροπῆς οἱ συμμαχοῦντες. καὶ τοσοῦτον διεκώλυσαν, ὥστε οὐδ' αὐτοὶ φαῖεν μὲν
μόνον τῆς ἐλευθερίας μηδὲ τῶν ἄλλων τῶν ἐν τῇ ναυμαχίᾳ χάριν αὐτῆς πόλεως τοὺς
Ἕλληνας ἔχειν δίκαιον, ἀλλὰ καὶ τῆς νίκης αὐτῆς. καὶ γὰρ ταύτην ὥσπερ ἄνευ [illegible]
περιλαβόντος φαίνονται. καὶ τῆς φιλοτιμίας κοινωνίαν μεταπέμψαντες. [illegible]
μὲν αὐτῶν ναυαγίων [illegible] πέπλευσο. πάντες δὲ πορθμὸν συνεκομίσθησαν. ἐφ' ὅσον δὲ ὁ
πόρος περὶ τῆς πρὸς ἕω θαλάσσης βασιλεὺς δυνάστευμα, καὶ μάλα πάσχοντα τῶν ἐκείν

πλείονι καὶ τρυφῆς. ἄξιον δὲ καὶ τῆς ἐπιεικείας τῶν ἀθηναίων τῶν ἡγουμένων
τοῖς βαρβάροις ἐπιμνησθῆναι. τὸ γὰρ δὴ πάντων τῶν ἔργων κατατιμότατον
προσεξείργασται. ἤδη ὁ σωτὴρ τῶν ὅλων. ἤδη τὸ πλεῖστον οἱ βάρβαροι κατῃσχύνοντο καλὰ ἀπ-
ελθόντες τῆς θαλάττης. τὸ πρὸ τῆς σαλαμῖνος νησίον. ὅπως ἀνδρὶ βεστρονδι
ὥσπερ συνεχόντων οἱ ἕλληνες. δοκεῖ γὰρ ὅν ναυμαχίᾳ συμφορά, καὶ πάντα τὸν νόμ-
ον μηδεὶς. ὅτις τῶν ἄλλων ἀνταίρειν τῷ βασιλεῖ τολμήσοντα διαφυλάξειν ἐκείνων
τοὺς ἐμπίπτοντας ἐν τῇ ναυμαχίᾳ, ἐτάχθησαν εἰς τὴν στρατιάν. ἀνδρες πρό-
οι περσῶν καὶ κατέσχον τὴν νῆσον. ἐφεστηκότες ὡς ἐφ' ἑτοίμῳ. ὡς δὲ τῶν
περσῶν ἀπέτυχον, καὶ μετὰ τῶν ἑλλήνων ἡ τύχη καὶ πεῖσαι στρατηγοῦ πλεῖστον αὐτὸς
ἀθηναίων, ὁ θεμιστοκλῆς ἐνεδείκνυτο ὑφίστασθαι. καὶ λαβὼν τοὺς ὁπλίτας αὐτοῦ ἐν
σαλαμῖνι, τοὺς πρέσβεις, ἀποβιβάσας εἰς τὴν νῆσον. ὥσπερ ἐν πομπῇ τοιούτῳ προσθήκη.
ἐξορχεῖσθε, κατεστήσαμεν ἐπὶ τῆς ὑπερβολῆς κατεσχημένος. ὡς ἐπ' ἄγοντι τὸν
ἀγῶνα ποιῶν. καὶ τὰ τῶν ἐξ ὅσων κρίσεις τῶν γιγνομένων. οἰόμενος
τοῖς ἑαυτοῦ τὸν παρ' αὐτοῦ φθόνον ἀρκέσειν. καὶ τοσοῦτον ἦν ἄρα τὸ σὸν
αὐτοῦ, ὁ δὲ τοῖς μὲν ὀρθῶς ἀθῆναι. τοὺς δὲ τιμῆσαι τῶν στρατιωτῶν.
ὡς δὲ ὥρα τὴν θάλατταν αἵματι καὶ ἔθεσι ὡς ἐγένετο, καὶ πάντα ἐκ πάσης ναυαγίων
μεστά, καὶ κινείωτέρους ὑπὸ τοῦ φόβου, καὶ τοὺς ἐν τῇ νήσῳ αὐτοῦ, ἐν πλήθει. καὶ νομί-
σαι θαυμαστόν ποιοῦν ἐκεῖ τὴν πόλιν, παρῆν ὡς δεῖ ἡ θεὰ. καὶ μηδ' ἀποστεῖλαι, ἡ δὲ αὐτὴν
ἔμπαλιν τοῦ αὐτοῦ σχήματος. ἐν ᾗ δὴ τοῦ ἀγωνίσματος ποιεῖν, τὸ σχεδὸν
καταλαβεῖν. οὕτω διὰ παντὸς ἡ πόλις πάλιν ἔσωσε τοὺς ἕλληνας. καὶ τοῖς
πᾶσιν ἐδείχθη μόνον φυλακτήριον εἶναι τοῖς ἕλλησιν. οἶμαι δὲ καὶ τοῦ λοιποῦ
μηδὲν τοιοῦτον ἔσεσθαι. ἤδη δὴ λέγω τοῖς πᾶσιν. ὅτι ἐν τῷ πρότερον μόνον μαθεῖν.

οἷς ὕστερον χρόνῳ παρῆλθε τῶν ὄντων. οἷς αὕτη κεφάλαιον τῶν πολλῶν
τοῖς στόλοις ἀμφοτέροις συνέβη. τοῖς μὲν πέλας ἀτυχεῖν ἄνευ τῆς πόλεως. τοῖς δ' ἐπ' Ἀρτε-
μισίῳ νικῆσαι διὰ τῆς πόλεως. ταῖς τοῦ θεοῦ μαντείαις. ὧν αἱ μὲν τὰς Ἀθήνας εἶναι
τὴν σωτηρίαν. αἱ δὲ ἀπολέσθαι τοὺς Ἕλληνας ἔφραζον, εἰ συσταῖεν Ἀθηναῖοι μετὰ τῶν βαρ-
βάρων. ὥστε ἐξ ὧν οὐκ ἔπαθον οἱ Ἕλληνες καὶ ἐξ ὧν ἔμελλον πείσεσθαι, καὶ οἷς ἐποί-
ησεν ἡ πόλις καὶ οἷς οὐκ ἐποίησε, μόνη φαίνεται τοῦ παντὸς κυρία. Εἶτ' ἐπὶ τούτοις
ἡ τῆς στρατηγίας συντέλεια. τὸ πλῆθος τῶν τριήρων. τὸ καλῶς ἄρξαι τῆς ναυμαχίας.
τὸ τοῦ ἐπίπλου ἄρξαι. τὸ τοὺς Ἕλληνας κατασχεῖν. τὸ πρῶτον νικῆσαι. καὶ τὴν μεγίστην
τῶν ναυτικῶν μοιρῶν. τὸ πλεῖστον διαφθεῖραι. τοῖς ἀπήλασι νοσφάρμασι. τοῖς ἐν ἅπαν-
τα λιπεῖν τοῖς. τὰ παρὰ τῶν ἐχθρῶν. οἱ μὲν γὰρ τὰ ἀριστεῖα δόντες τῇ πόλει. καὶ
ταῦτα ἡττᾶσθαι ὁμολογοῦσιν. ὁ δὲ ἐκείνων βασιλεὺς, φανερῶς ἔχων τὸ. ὥστε καὶ παρὰ θεῶν
καὶ παρὰ ἀνθρώπων, καὶ φίλων καὶ πολεμίων, τῇ πόλει δεδόσθαι ταῖς ψήφοις. καὶ ταῦτα
διχόθεν αὐτῇ συμβαίνει. τὰ μὲν, ἐξ ὧν κοινῇ προεχειρίσθη καὶ κατέπραξε. τὰ δ'
ἐξ ὧν διὰ τοῦ στρατηγοῦ. καὶ τὰ μὲν αὐτοῦ βασιλέως, οὕτως ἔσχε. Μαρδό-
νιος δὲ, ὑπῆρχε πεζῇ μὲν Θετταλῶν. συνειδὼς ἑαυτῷ μόνος τῆς στρατιᾶς αἴτιος
γεγονὼς τῆς δ' αὐτῆς μονῆς καὶ τῆς ἀγνωσίας καὶ τόλμης. καὶ λαβὼν παρὰ τοῦ βασι-
λέως τὸ κράτιστον τοῦ στρατοῦ, προσεκαθέζετο. οὐ μὴν οὐδὲ πρὸς ταῦτα αὐτῇ ἐνέλιπε
τοῖς Ἕλλησιν. ἀλλ' ὥσπερ ἀλλότριον καὶ τοῦτο προσεξειργάσατο ἡ πόλις. καὶ
διεξῆλθε μέχρι τῆς τελευτῆς. ὥσπερ οἱ τοὺς στεφάνους συνείροντες. οἱ μὲν
οὖν ἄλλοι, τὸ μέτρον τῆς μάχης συνεκρίνοντο. ὅτι δὴ καὶ περιεγένοντο. καὶ ταῦτα
οὐδὲν αὐτῶν ἐγγὺς τῆς πόλεως. οὔτε πλῆθος στρατιᾶς παρὰ δύο. οὔτε προθυμίᾳ γνω-
σθεῖσα. ἡ δ' ἡ μετρία πόλις, πολλῷ πρότερον τῆς μάχης ἐνίκησεν αὖθις. καὶ Μαρδονίου

Καὶ βασιλεὺς ὡς ἐβουλήθη ἰδίᾳ νίκην ἑαυτοῖς, καὶ μόνοις τοῖς Ἀθηναίοις προσιὼν ἦν.
ὡς γὰρ πρὸ αὐτὴν ἐθεράπευσε τὸ λοιπὸν, καὶ περὶ ἀμφοτέρων ἔγνω σαφῶς, οὕτω τῶν
προσηκόντων ἔστι τὰ μέγιστα καὶ περὶ τῶν Ἑλλήνων λέγω καὶ περὶ τῶν βαρβάρων, τὸν
δὲ μὴ βασιλέα καὶ Μακεδόνι γίνεται, ὃ καὶ φρονιμώτατον ἔδοξεν εἶναι πρὸς τὸν
ἡγεμόνα τὸν πάντων ὅρα τίς περιφανῶς ἀπεχώρησε. τοῦτο δὲ ἦν ὑπὲρ τοὺς
μᾶλλον ἀδύνατον. τί δὴ τοῦτο ἦν; ἐσκέψαντο μὴ ἔχειν πρὸς αὐτὸν τὴν
πόλιν. καὶ φίλως τοῖς Ἕλλησιν αὐτοῖς. οὐ μόνον τὰ περὶ τὴν δούλην σωθέντες, ἀλλὰ
καὶ τὰ περιόντα ὁρῶντες, ὡς διεγνωσμένον ἦν. πρὸς δὲ τοῦτοις, καὶ τῶν ἐν δὲ τῇ φλογὶ
ὡς λέγονται διαρρήδην μαρτυρεῖ, ἀξιοῦντο Ἀθηναῖοι μηδὲ τοῦτο, οἱ χρή-
σεσθαι τοῖς Ἕλλησι τὰ πράγματα. ἔδοσαν δὴ τῷ βασιλεῖ καὶ τὸν φόβον συνέμενον,
καὶ τοὺς ἐκδότους ἐνθυμουμένων, περὶ αὐτῆς τῆς πόλεως. καὶ πλείω προσεκηρύσσετο. ταῦτα
τοῖς πρόσθεν λέγοντας. αὐτὶ γὰρ ὧν ἦν τὸ πρὸς ὀργὴν καὶ ὕδατος, δεδώκασιν ἐδίδαξαν
τὸ γὰρ ἀπὸ τῆς ἡμετέρας. ἀλλὰ τοῦτο μὲν τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν αὐτοῖς ἐδίδοσαν
πᾶσαν. τοῦ δὲ τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα δωρεὰν προσετίθεσαν. χρεῖς δὲ τοῦτο, τὰ
χρήματα ὑπὲρ παντὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ. καὶ φίλους καὶ συμμάχους ἀναγράψαι. ἐξὸν
ὅλως καὶ μόνους ἔδει δεῖ. καὶ μόνοις ἐθελοδουλεῖν, ἢ πᾶσιν οἷς ἔχων ὑπ᾽ αὐτοῦ, ἱμάρ-
τηρος. καὶ τὸ μὲν κεφάλαιον τῆς πρεσβείας τοιοῦτον ἦν. ἔπεμψαν δὲ Ἀλέξανδρον
βασιλέα Μακεδόνων. οἱ δὲ, τοσοῦτον ἀπέσχον τοῦ θαυμάσαι τὰς ἐπαγγελίας,
ἢ καὶ σύμπαντα ἀνεμέτρησαν διδόντα. ἀεὶ σφᾶς ἐναντιουμένους, ὥστε τὸν
πρεσβεύσαντα τὸ σχῆμα τῆς προξενίας. ἐκεῖνον δὲ διὰ τὴν ἄδειαν κατ᾽ ἀπαλλάξαι ἀπέστειλαν.
ἀλλ᾽ ὅμως πρὸ τοῦ διὰ τὴν ... ὁρῶντες, καὶ τοῖς λοιποῖς προσπίπτοντας ἀλλοτρίους
Ἀθηναίοις μὲν προξενεῖν, ὡς ἐκεῖνον θανάτου τοιοῦτον πρεσβεύοντα.

+ ... ἦν ... [illegible]

Καὶ ἅμα ἄγων τοὺς διὰ τῆς χώρας ἀεὶ τοῦτ' ἧκον, ὅπως μήτε λίαν ἀφῆται,
μήτε τῷ διαλέξηται. Ταύτην ἐγὼ τίθημι ἀπόκρισιν. Τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυ-
μαχίας καὶ τῶν τοιούτων, οὐκ ἔχω τὴν ἀξίαν οὐδένα γνώμην θαυμάσαι. οὐδὲ γὰρ ἀπὸ τῆς φι-
λοτιμίαν παρέχειν, οὔτε τοῖς δεινοῖς, οὔτε τῷ πρὸς αὐτήν. οἱ μὲν γὰρ ἐνδεῖα, ὅπλοις
καὶ τριήρεσι καὶ ὀργάνοις οὐδὲν ἐπῆρχεν ἧσσαν αὐτοί. ἐνταῦθα δὲ, τοῖς σφετέροις αὐτῶν
καθαρῶς ἐχρήσαντο, γνώμῃ καὶ λόγῳ. ἵνα τοσοῦτον ἀφελεῖς ἀγωνίσαι-
ντο κάλλιστον, ἢ ἵνα τῶν πώποτε διαρμοσθέντων τὴν ἀξίαν αὐτῶν ποιήσωσιν. οἱ μὲν
καὶ ἀργύρῳ καὶ σιδήρῳ τοῖς πᾶσιν ἀντέλθοι διδόντες. καὶ πάντα ἀποφήναντες
ὁμοίως ἄχρι τοῦ τῶν βασιλέων, ὥσπερ ἂν δέοιτο ὑπὸ τῆς ἀνάγκης. πενίαν μὲν
ἀντὶ πλούτου τιμήσαντες. ἔνδειαν δὲ ἀντὶ ἀσφαλείας ἡγούμενοι. διὰ τοσούτων
δ' ἀντὶ τοῦ βασιλέως τοσαύτης φιλανθρωπίας. καὶ οὐ πρὸς μὲν τὰς βαρβαρικὰς ὑπο-
σχέσεις ὥσπερ ἐχθροὺς καὶ πολεμίους ὡς ἐχθρὸν, πρὸς δὲ τὰς Ἑλληνικὰς προσηνεῖς καὶ προσηκούσας
ἔχει, ὑπὸ πόθου καὶ ὡς ἐπὶ πλείονα καθῆσαι λόγου. ἀλλ' ἤθους τε Λακεδαιμονί-
ων φόβων, καὶ τῶν μὲν ἐναντία τῇ βασιλέως προθυμίᾳ, ἢ τοὺς παῖδας καὶ πρεσβύτ-
ας καὶ γυναῖκας αὐτοῖς ἐκτρέφειν ὑπισχνουμένων, ὡς ἂν ὁ πόλεμος ᾖ, συνεγνωσμένον
ἢ ἀπεδέξαντο. τῶν μὲν φόβῳ χρηστοῦ νομίζοντες. οἷς δὲ τὴν εὔνοιαν, ἀπὸ
τῆς τῶν Ἀθηναίων καὶ τῆς μεγαλοψυχίας οὐχ ἧττον ἔδειξαν τῷ τὴν ὀργὴν κατασχεῖν, ἢ τῷ
τὰς ταραχὰς ἀφοσιώσασθαι. οὐ γὰρ ποιεῖν οὐδὲ πάσχειν προσφυῶς ἦν. δεῖν καὶ μιᾶς
ὀφείλειν αὐτοῖς τοῖς ἐν ποιοῦσι τῇ Ἑλληνικῇ. ἀλλ' οὐ καὶ αὐτοὺς δεῖν περὶ τῶν
μιᾶς τὴν ἀρετὴν λαμβάνειν. οὐδὲ τὴν φιλεῖν τοὺς δεῖν αὐτοῖς. οὐδεὶς γὰρ μᾶλλον
ἢ τοὺς παῖδας καὶ τοὺς γονέας ἐπὶ τῷ φιλεῖν. ἀλλὰ καὶ μετὰ τῶν ἀναλωμάτων ὥσπερ
δεινῶς, οὐ τοῦ ὑπὸ οἰκείας ταῖς γνώμαις διακειμένου. καὶ τοῦτο μὲν, τοσοῦτον ἡλικίας

ἔργον δ' ἄρα τῷ λόγῳ ἐν τοῖς τῶν πολεμίων καιροῖς ἐξῆν ἀπαντᾶν· μέσον δὲ τῆς ἐν
Σαλαμῖνι ναυμαχίας καὶ τῆς Πλαταιᾶσι μάχης. ἔδοξαν δ' αὖ ἤδη τούτου χωρεῖν τῶν καὶ
πρόσω διεξῆλθον, καὶ βασιλεὺς ἐκεῖνος, ἐξαίρετα τοῖς Ἀθηναίοις ἐπηγγέλλετο·
ὁ μὲν διὰ Μαρδονίου καλῶν ἐπὶ τούτοις· οἱ δὲ μὴ ποιεῖν ἐδέοντο διὰ Λακεδαιμο-
νίων δεόμενοι· τὸ γὰρ οὖν ἤθελον καὶ καλὸν ὡς αὐτοὺς ἐκάλουν, ψήφισμα φα-
νερὰ καὶ πίστις ἐναργὴς παρ' ἀμφοῖν, οἱ καὶ σφᾶς αὐτοὺς τῶν ἐναντίων σώζουσι
κρατοῦντας οὐ μόνον αὐτῶν. οὕτω δὴ τοσαῦτα ἐξ ἀρχῆς, ἔτι μᾶλλον θαυ-
μάσαντες ἀπηλθον· τῶν μὲν γὰρ οὐκ ἠνέσχοντο· τὸ δὲ ἀπὸ πολλοῦ κρεῖττον
προσεδέξαντο. ὥστε καὶ ... ὡς προσγενέσθαι, τὸ καὶ αὐτοὺς ὑπὸ σφῶν αὐτῶν
τὰ ἀξιώματα προστεθῆναι ψήφισμα, καὶ εἶναι τοὺς μάρτυρας ... τοὺς πολεμίους τοὺς
συμμάχους αὐτοὺς αὐτοῖς· ἔργῳ διὰ πάντων ὁμοίους γενομένους. συναγα-
γόντες δὲ τοὺς Ἕλληνας, ἤδη μᾶλλον αὐτοῖς ἀκολουθεῖν δεομένους, Πλαταιᾶσι
γίγνονται. καὶ τὸ μὲν ἀξίωμα τῶν στρατοπέδων, ἢ τὴν παράταξιν τῶν βαρβάρων
ὡς ἐτύγχανεν διὰ τῆς Βοιωτίας, ἢ τὰ πρὸ τῆς μάχης διηγεῖσθαι, διατρίβοντος
ἐστὶν οὐκ ἐφικνουμένου· μικροῦ δ' αὖθις γίγνεται τῆς πόλεως θαυμαστὸν πάντων
φοβερῶν ἐπὶ τῆς μάχης. Λακεδαιμόνιοι μὲν γὰρ Ἀθηναίοις ἐξέστησαν τῆς ἐπὶ
προστάξεως· ὡς παρὰ ... καὶ φόβου συμπεπληρωμένοι, παρ' Ἀθηναίων
ἐπιστᾶσι· αὖθις δὲ ... Μαρδόνιος τοὺς Λακεδαιμονίους ἀνθαιρε-
μένος, ἡγούμενος ... τοὺς Λακεδαιμονίους καλῶς ἀποθνήσκειν,
ἢ μᾶλλον Ἀθηναίους ... νικῶντας. ... γὰρ ... πρὸς αὐτοὺς πρά-
γματα ... ὡς ... ἐπὶ τῆς ... πρῶτον ...
οἱ δέ, ἐδέχοντο μὲν ... ἐδέχοντο δὲ πάντως ... ὑπῆρχον δὲ ὅσα πάντα

νικώντων· τοὺς μὲν βαρβάρους ἀρετῇ· τοὺς δὲ Ἕλληνας ἀρετῇ τε καὶ πλήθει.
Καὶ τήν τε μάχην κρινόντων διὰ παντὸς ἐξελθόντων· καὶ τὸν ἡγεμόνα τῆς ἵππου
διαφθειράντων· καὶ δεύτερον τειχομαχίας, ὁ στενοχωρούμενος τοὺς ἀνθρώπους, οἱ δ᾽ ἄλλοι
πρὸς αὐτοὺς ἧσσον· ὥστε τῶν βαρβάρων, οἱ μὲν οὐχ ὅμοιοι καὶ πρόσθεν κατέσχον τὴν
Βοιωτίαν ἐμέλλον· οἱ δὲ ὥσπερ ἐν ναυαγίῳ ἄοπλοι καὶ ἄσκευοι τὰ τελευταῖα ἐμέλλον
τιμωροῦντες ἀνάγοντος, ἐν πολλοῖς ὀλίγοι, καὶ πολλάκις ὀλίγων ἐξεχώρησαν· πολλῶν
τῶν ὑπὲρ Φωκέων Θετταλίας καὶ τῶν Ἀθηναίων μελλόντων μένειν· τούτου δὲ οὕτω κατα-
στάντος, οἱ μὲν ἄλλοι πάντες Ἕλληνες, ἀσμένως ἀναπεπνεύκεσαν· οὐ χρόνον
αὖ καὶ προσεδόκησαν διαπεφευγότες χειμῶνα· καὶ τὴν πόλιν ἀσφαλῆ
θαύμαζον. πῶς ὅτι ἐποίει ναυτικὴν μικροῦ ἠγνόουν· οὕτω πολλοῦ τινος αὐτοῖς
ἔδει, ποιήσασθαι ὅ τι γε δοκοῦν ἐχρῆν ἄξιον αὐτῆς· ἡ δὲ ἐνταῦθα δὴ καὶ μάλιστα
τὴν πεῖραν τῆς ἀρετῆς ἐπεδέξατο· τοσοῦτον γὰρ ἐπεξῆλθεν ἐν τοῖς πράγμασιν,
ὥστε τί μᾶλλον ἀξιωθῆναι τοῖς βαρβάροις, τίνος ἧσσον οἱ κατὰ τὴν Ἑλλάδα
τοῦτα δεδοικότα αὐτοὺς καὶ τινὰς φασὶν κρίναντας ἀγαπητὸν ἀπηλλάχθαι.
Ὃ ἐφ᾽ ἡμῶν ὅσῳ καὶ τὸν λόγον ἐν τῷ νῦν ἔχομεν· καὶ ἐπὶ τοιούτοις τοῖς προειρημένοις,
ῥᾴδιον οἶμαι προσηκόντως οὔτε αὐτὸν εἰπεῖν, οὔτε τυχεῖν ἀκουόντων· ὥσπερ
μετ᾽ ἀγωνιστῶν ἀδοκίμων τά τοιοῦτα ἕτερον· οὐ μὴν ψυχαγωγίας
χάριν μᾶλλον ἢ πίστεως τῶν ἔργων, ἡ δόξα ἂν μετὰ ἀληθείας τῆς πόλεως ἀεί·
ὥστε ἀξιώσειεν φιλοσοφοῦντας μαθεῖν, ἢ ἀσχολίαις βουλευομένων. ταῦτα ἐνθυμεῖτε
Καὶ ἀπαύλως τοῦ σύμβολον τῶν λόγων. ὅτι οὐδὲ τὴν τῶν Παναθηναίων
αὐτῶν ἑορτὴν ἡμῖν ἡμέρας μιᾶς ἀναγκάζομεν ἐτέρου· ἀλλ᾽ ἔτι καὶ τοῦτο δεῖ προσ-
θεῖναι, ὅτι πλείους τῶν ἡμερῶν ἑορτῶν χάριν καὶ οἰκονόμος τοῦ λόγου· ὥστε,

οὐδὲ τὸ τῶν ὄχλων πλῆθος ἄκαιρον. ἐν τοιούτῳ τῶν ἀγώνων καιρῷ. συνίσχειν
δεῖ δὴ περὶ καὶ τὴν ἀναγκαῖα τὴν γυμνικῶν, καὶ τιμαῖς τὴν τῆς μουσικῆς, οὐκ ἐξάπαξ
ὁριζόμενον. ἀλλ᾽ ἐφεξῆς ἐκτελοῦντι ταῦτα ὡς ἐπιθυμία. καὶ πάλιν ἐξ
ἀρχῆς καθιστάμενον. καὶ οὐδὲ τοῖς ἐλάσι τῶν θεαμάτων ἐμπιπλάμενον
ἀνθρώπου. ὥσπερ σὺν καὶ τὴν ἐν καιροῦ ἐν φάσει, τὸν ὅλον ἤδη περὶ τῆς
πανηγύρεως ὑπερβεβληκότα. ἡ μὴ δεῖ τἄλλα τῶν ἀτόπων, ἑπόμενον
μεθέλκειν τὴν χάριν ἐξ ἐναντίας συνόδους. καὶ νῦν διὰ τὸ αὐτὸ τῶν ὁμ[illegible]
τῶν ἱερομηνιῶν παραβὰν πλείω τὸν χρόνον προσθεῖναι. ὅπως [illegible] πλεῖστον
ἀλλήλοις ὁμιλοῖεν, ἡμεῖς δ᾽ ἀνυτοῦ χρήσασθαι τούτῳ, μεμφόμεθα.
ὥσπερ [illegible] τοῖς τῶν ἄθλων γυμνασίοις. οὐκ ἀχθόμεθα τυγχάνοντες
ἡμερῶν. ἀλλ᾽ [illegible] καὶ τῆς παρούσης θέας ἀπολαύομεν, οὕτω
καὶ περὶ τῶν ὄχλων [illegible], καὶ ταῦτά γε τῶν τῆς πανηγύρεως συγκαλουμένων.
πάντως οὐχ [illegible] τοῖς ὑπολειφθεῖσιν [illegible]. οὐδὲ
[illegible] ἀλλ᾽ ἵνα μὴ περὶ τῶν ἀναγκαίων [illegible]
[illegible] πρὸς τὸ ἐφεξῆς [illegible] καὶ συνεχὲς καὶ δὴ [illegible]
[illegible] δὴ γὰρ [illegible] καὶ πάντα συνεχωρεῖτο. ἵππων [illegible]
πεζῶν. ἵππαρχοι. βασιλεῖς, πρῶτον μὲν πανήγυρις καὶ [illegible]
[illegible]. οἷας οὐκ [illegible] οὐδεὶς [illegible]
[illegible]. οὐ γὰρ νόμος [illegible] συνάγων. οὐδ᾽ ἔχοντα [illegible]
τῶν πραγμάτων [illegible] κατὰ [illegible] καὶ κατὰ πόλεις ἀτιμίαις καὶ στεφανηφορίαις καὶ
[illegible] μαρτυρεῖ [illegible] τῆς παρούσης εὐδαιμονίας. καὶ [illegible]
[illegible] τῶν [illegible] χαριστηρίοις καὶ τοῖς [illegible] μνημεῖον [illegible] τοῦ τόπου

τῶν ἐργωνιστάτων· ὥστ' ἔχειν παράδειγμα τοῖς Ἕλλησιν, ὡς ἔστιν ὁμονοοῦντας καὶ τῶν
τῶν βαρβάρων καταφρονεῖν. τότε δὲ τὸ κοινὸν τῶν Ἑλλήνων ἀντὶ δούλου ἐλεύθερον ἐφάνη· οἷς
ἐξευρομένη σὺν καλοῖς καὶ πρέπουσι τοῖς ἐπιγράμμασιν. ἀλλ' ἡ πόλις, οὐ τὴν
ἐξ ἀρετῆς μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐκ τῆς παρασκευῆς κόσμον προσῆψεν· καὶ ὁ τῶν
βαρβάρων πλοῦτος, εἰς τὴν ὡραιότητα [?] ἐχορηγεῖτο. καίτοι καὶ αὐτοῖς αὖ πάλιν
ἡ πόλις τοσοῦτον, ὅσον περ ἐν αὐταῖς ταῖς πράξεσι διενεγκοῦσα φαίνεται.
τοῦτο μὲν γὰρ τὴν ἀκρόπολιν κατεκόσμησε τοῖς τῶν ἔργων ὑπομνήμασι· καὶ τὸ
τῆς φύσεως κάλλος, ὅπερ αὐτῇ πλεῖστον, καὶ τῆς τέχνης ἅμιλλαν προσθήκην· ὥστε εἶναι πᾶσαν
αὐτὴν ἀνάθημα, μᾶλλον δὲ αὐτὴν ἄγαλμα. τοῦτο δὲ, τὰς ἄλλας τιμὰς τοῖς θεοῖς ἀνῆψε,
κρεῖττον ἅπασης Ἑλληνικῆς δυνάμεως. τὰ μὲν, οἷον τὰ ξόανα [?] ὑπῆρχεν. αὐτή τε προσ-
ῆλθε τοῦ ἀρχαιοτέρου πανταχοῦ, καὶ ἀξίαν τῶν ἔργων καὶ τοῦ τολμήματος πρέπουσαν
ποιουμένη· ὥστε δοκεῖν [illegible] μόνη μὲν διὰ τῆς ἀρετῆς λοιπῶν τῶν Ἑλλήνων, μόνη
δὲ ἐξ ἀρετῆς ὥσπερ αὐτῆς, καὶ τῶν προσόντων λοιπῶν πλεῖστα χάριν. ἀλλὰ μὴ τοῖς ἔργοις
καὶ τῇ δόξῃ καὶ τῷ κόσμῳ καλλίων τε καὶ μείζων γενομένη. ἀλλὰ γὰρ ταῦτα
μὲν, ὥσπερ ἄνθος ἐπιπολῆς, καὶ ὥσπερ δὲ τοῦ λόγου μᾶλλον, ἢ προσθῆκαι. ἐγὼ δὲ
τὰ μέγιστα ὁρῶ ἐπαγόμενα· ἄλλα συνδιοικεῖσθαι ἐξαρκούμενος ὅτι καὶ ἄλλοις
καὶ ὁ αὐτὸς λόγος ἐστὶ κατὰ τὸν τῆς κοινῆς δαπάνης πρόσοδον καὶ ὁμιλίας. καὶ τοῦτο
δὲ τοσοῦτον τό τε πάντων Ἑλλήνων τοῖς Ἕλλησι, μία δὴ πόλις αὕτη μάλιστ' ἂν εἴη πρὸς
τοῦτο ἱκανή. πρῶτον μὲν, καὶ αὐτὴν τῷ σχήματι τῶν τειχῶν ἡμῶν. τοῖς ἐπελθοῦσι,
ὥς οὐ τοῖς ἄλλοις τῶν Ἑλλήνων ἅπαντας ἀμυνομένη. ἥ τε πόλις, τό γε αὐτὸ
ἧττον. τό τε ἐπὶ πλεῖον ἀεὶ τῶν βαρβάρων φαίνεται. τοῖς τῶν, τῶν καὶ τοῖς
ἀναθήμασιν αὐτοῖς καὶ τοῖς χαριστηρίοις τοσοῦτον ὑπερέχον. τὰ γὰρ σύμβολα

τῆς ἀνδρείας αὐτῆς. δεῖξαι τὸ κάλλος καὶ μέγεθος ἐστι τῆς κινήσεως. ἐκεῖνο
ἐξαρκεῖ τοῦτο νόμισον ἔχειν τοῖς ἄλλοις· ἔχον τῶν γεγενημένων καὶ μηδὲν
πλέον ζητεῖν. οὐ γὰρ ἐπὶ τοῖς ἐμπαίοις ἀνθῆσαι· ὥσπερ ἐπὶ ἀπιστοῦσιν ἑαυτῇ. ἀλλ'
ὥσπερ ἐπὶ βασιλικῶν κειμηλίων τὰ ὑπάρχοντα κρίνασα, αὐτὴ πρὸ ἑαυτῆς ἠμιλλή-
σατο. καὶ τῷ καιρῷ τὸ προσῆκον τοῦτο ἀποδιδομένη· ἐν δὲ τοῖς δευτέροις χρόνοις
τὰ αὐτὰ πράττουσα ἐνίκα. δεῖξαι δεῖ ἀντέπραξεν τοῖς προτέροις ἐπὶ στρα-
τείας καὶ τοῦ φόβου καὶ τοῦ κινδύνου ἐστὶ τῶν ἐναντίων μετάστασις. ὃ καὶ μάλιστα
ἄξιον τῶν ἐν τοῖς ἄλλοις ἐναντίοις ἀγασθῆναι· ἡ δοχὴ μὲν τοῦ πολέμου καὶ τῆς στάσεως.
δυοῖν γὰρ ὄντοιν τρόποιν πολέμων· τοῦ μὲν ἀντάρχοντος ἐξ ἀρχῆς· τοῦ δὲ ἀνάγκῃ
ἐνόντος, τὸν μὲν ἐγχειροῦσι πρὸς τὸ δίκαιον· τοῦ δὲ ἐμφανεστάτου φιλοτιμίας τῆς ἀναγκαίας
προσηκόντων. διὰ τὸ φθονεῖν γνώμην ἀναγκαίως ἀναχωρεῖσθαι. ἀλλὰ μὲν τῶν μὲν ὅ ποι-
οῦνται δίκαια ἀναγκαῖοι. τοῦ δὲ παραβαίνοντος ἐναντίως. ὁ μὲν αὐτὸς δὲ ὁ περι-
ὼν ὁ πόλεμος γίγνεται καὶ διὰ τὸ λέγειν τοῦ προτέρου πολέμου. ὁ μὲν αἰσχύνεσθαι τοὺς βαρ-
βάρους· τοῖς δὲ ἀδελφοῖς μὲν οὖν παρὰ τῶν ἑλλήνων ἀπολλυμένους. ὥστε ἐν ἑκατέρῳ τῶν
μέν. ὁ δὲ οὐχ ὑπὲρ ... προσῆκον. ὅτι δὲ τὸν αὐτὸν φασὶ τοῦ πολέμου σχῆμα τοῖς
προτέροις ἐπὶ συλλαβεῖν ἀντεπεξιέναι αὐτοῖς. ἰδία τρόπαια μὲν ἐπὶ τῶν ἀρχόντων, δι-
καιοσύνης δὲ ἐπὶ τῶν ἀμυνομένων ἐχομένους, τοσούτῳ ἡ πόλις ἰσορροπίᾳ
καὶ ὑπὲρ αὐτῆς ἢ ὑπὲρ τῶν ἑλλήνων ἐπὶ τοῖς ἐξαίφνης βαρβάροις. ὅτι οὐχ ἧττον ἔνδοξος
ἐστίν, ὅταν ὑφ' οἱ ποιοῦν ἀγαθοὺς τοὺς ἕλληνας. οὐ δὲ ὦ ἀρχὴ τῆς ἀλλὰ διεπεπρά-
σφισιν. ἀλλὰ τῶν προτέρων ἀρχὴν μὴ κοινῇ σχοινίζοντας. καὶ ὅτε ἡ ἀρχὴ περιέστη
εἰς δίκαια στάξειν, καλῶς ἴσως ἀδελφῶς ἐκείνους κεκινηκότα. οὕτως ἐγώ φημι καὶ
πρὸς δικαιοσύνην καὶ πρὸς ἀνδρείαν ἐπιδείξειν ἀληθινὰ τὰ δεύτερα, ἵνα μηδὲν

πραχθῆναι ὅπως, τῶν πρότερον ἀρχόντων ἀρξάντων πεπραγμένων τούτων. πρὸς
δὲ τούτοις, καὶ τῶν Ἑλλήνων τὴν ἀσφάλειαν εἶναι καὶ σωτηρίαν ὑπελάμβανον, οὐκ
ἀνθ' ἑξῆς αὐτοὺς ἐπὶ τῆς ἐπιτηδείους· οὐδὲ μηδὲν μήτ' αὐτοῖς δι' αὐτῶν, μήτ' αὐτοὺς
πράττοιεν ὑπὸ σφῶν αὐτῶν· ἀντὶ τοῦ βαρβάρους ὡς ἐπὶ πλεῖστον
ἀπωσαμένους ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος, οὕτως ᾤοντο ἄριστα καὶ καθαρώτατα ἡσυχίαν ἅπασιν
ἔσεσθαι· ὀρθῶς λογιζόμενοι καὶ τὰ πράγματα ὡς προσῆκεν ὁρῶντες. μέχρι γὰρ ἔχοιεν
οὔτ' οἱ καθαρῶς ἡσυχάζειν, οἵτινες οὐ δεδέξονται. μὴν πάντων ἡσυχίαν ἄγειν δεῖ
μέλλοιεν· ὁ μὲν λογισμὸς οὗτος ὁ τῆς πόλεως. ἀπαντᾷ ἔχων ὁ σκοπὸς ἐπὶ καλλίστου
αὐτοῦ φθόνου· διανοηθέντες δὲ οὕτω, τυχεῖν πρῶτον, ἤ τι τῆς ἀπάσης πόλεως. ἐνί-
μεν τῶν ἐν μὲν καλλιμάχων, οὐ μὴν ὀλίγων τῶν μὲν· διηρευνήσαντο δὲ τοὺς ἀνθρώ-
πους αὐτούς. ἡ πόλις ἐπικρατοῦσα τῶν ἄλλων ἔχει τούτων. καὶ τοὺς μὲν ἀποστερουμένους
ἤλασαν· τοὺς δὲ ἀποστάντας· τοὺς δ' ἀποβιβάζοντες· πάντα δὲ ὡς πρὸς ἀγῶνα καθαι-
ροῦντες ἐπῆλθον. οὐκ ἐλάττω δὲ τῶν κατ' ἐμπορείαν πλεόντων χάριν παρασκευά-
σαντες ὡρμήσαντο· τὴν δὲ τῶν πολεμίων διὰ σοῦ ἀξίως λεχθεῖσαν πορεί-
αν τῶν παρ' ἐκείνων ἐκδύσεων λιμένων· ὁ μὲν γάρ, σὺ ποιεῖς ἅπαντας·
οἱ δὲ, παρ' ὧν ἐδεῖ διακωλύειν, καθαίζοντας ἐπήεσαν. ἤγγισαν καὶ τοῦ
τῶν κοινωνῶν τῶν ἀντιτεταγμένων, τοὺς ὑβρίσαντας καὶ μεῖζον τοῦ φθόνου ὡς
εὐθύνοντες, ταῖς πρότερον ὑπαρχούσαις ζημίαις· γενομένου δὲ οὕτως, ἅμα μὲν
περιέπλευσαν τὰς νήσους· ἅμα δὲ ἀνέπλευσαν, διὰ τῶν ἀρχομένων πολεμίων· ἅμα δὲ καθ-
ῃροῦντο. ἅμα δὲ ἐσωροῦντο. θαυμάσαι δὲ ἔστι τὸ δεξιὸν καὶ τὸ σύντομον πλεῖον
τινα καὶ πολέμου χορόν. οὕτω δὲ πυκνὴ καὶ σύντονον ἐξήλλαττον ἐν τοῖς πράγμασιν·
ὥστε καὶ Λακεδαιμόνιοι τοῖς μὲν πρώτοις τῶν ἔργων παρεγένοντο. ἔπειτ'

ἀπειρίας, ὥστε παραπλησίως ἀλλήλοις Εὐαγόρου δυναμένου. τὰ δ᾽ αὐτὰ καὶ τῶν ἀλλ-
ηνικῶν. οἱ καὶ πρῶτον ἐστράτευσαν ἐκπλεύσαντες. ἰλιγγιάσαντες ἀπειρίας. οἱ δ᾽ ἐν τοῖς
ἀπὸ τῆς ἀσίας ἔχοντες. ἐν ᾧ βασιλεὺς πρότερον ἐπενόησε καὶ τὴν [illegible] ἦν
ἀγῶνα, τρεῖς ἐχρῶντο ἀποχεδόν. καὶ ἦν αὐτοῖς ἀφορμὴ κατὰ τοῦ βασιλέως,
τὰ τοῦ βασιλέως πράγματα. καὶ γὰρ ὁρμὴ καὶ τέχνη καὶ χρήματα. καὶ πάντων ἐνδεὴς ἐ-
δέχετο. καὶ ὅπλα καὶ νῆες. αὐτῶν ἐγίνοντο. παρέδοσαν διὰ τὴν ἀπειρίαν τοῦ ἑαυτοῦ
ἀρετῆς. ὅμως μὲν φοίνικες καὶ κίλικες καὶ κύπριοι ναυμαχοῦντες, ἐν μέσῳ
τῶν αἰγυπτίων πελάγει. καὶ ναυτικὴν ἄθλα λαμβάνοντες. ὅμως δὲ πρὸς πάντων
τῶν πρὸ σοῦ ἀρχῶν διακινδυνεύοντες ἐν τῇ γῇ. αὐτὰρ ἰθυσμένους [illegible]
διαφθείροντες [illegible] λαμβάνοντες. ἡ δὲ [illegible]
Καὶ ναυμαχίαν πεζομαχίαν περὶ [illegible]. τοσοῦτον δὲ τῶν βασιλέως περιεγένοντο, ὥστε
ἐνδοξότερον αὐτοῦ τὴν ἀρχὴν καὶ τοῦ τόπου ταῖς νίκαις ἐποιήσαντο. ὁ γοῦν
λεγομένων. ἔχει [illegible] διὰ τοῦτο ἄδειαν. ἔδειξαν δ᾽ ὅτι [illegible]
διὰ τὰς πορθήσεις [illegible] διαβαίνειν. οὐδὲ τοῖς ὑψηλοτάτοις τῶν
ὀρῶν προσπελάσαι, ὥσπερ [illegible]. ἀλλὰ [illegible] καὶ γνώμην προσέχοντα [illegible] πάντα.
[illegible] ἐφοδίοις [illegible] Καὶ [illegible]. μόνα γὰρ τῶν ἄλλων
διὰ [illegible] ἐστι. τὰ ἄλλα [illegible] πρόκειται πᾶσιν ὡς [illegible] τύχης δῶρα. ὁ δὲ
[illegible] ἀρετῆς. ὑπάρχει μὲν γὰρ καὶ τοῖς [illegible] ἐξ ἀρχῆς. σώζεται δὲ [illegible]
τοῖς [illegible]. οὕτω δὲ ἅπασαν τὴν ἀρχὴν ἐξήλεγξαν καὶ διέσυραν. καὶ [illegible]
ἀφίκοντο. οἱ μὲν [illegible] ἡ πόλις δὲ, τοῦ
πάντων αὐτῶν θάρρος, ὥστε [illegible] μὲν οἱ πρὸς φάρῳ λίβυες. [illegible] ἀπέ-
στησαν αἰγύπτιοι. βασιλεὺς δὲ καίτοι [illegible] αὐτὸς πράξεων,

ἀλλὰ πολλὴν εἶναι γὰρ πλείστην μοῖραν τοῦ ἑλληνικοῦ γένους ἔθνη. περὶ τῆς ἀρχῆς πάσης ἐπιδείκνυσι· καὶ
δὲ τὸ τῶν ἀθηναίων ἄπειρον, οἷον τι τῶν ἐξ ὠκεανοῦ φλεβῶν. μόνοι τῶν πάντων
τὴν αὐτὴν ἔχουσι πόλιν οἰκουμένων, τῶν μὲν οἰκούντων τὴν ἀλλοτρίαν οἰκουμένην.
τῶν δὲ ἀλλοτρίαν ἐξ αὐτῆς ἀλλοτριούντων. ἀλλὰ τῶν συνοικιζομένων. φυλάττ-
ουσι δὲ βίον ἴδιον. οὐδὲ τοῦτο ἰσαριθμούμενον. οὐδὲ ἑνὸς τόπου τινὸς περὶ πολ-
λὰ τοῦ διὰ πάσης γῆς ἑλληνικοῦ περὶ πολλοὺς ἐνοικοῦντες χρόνους. πολλοὶ γοῦν δὲ,
οὐ τὸ ἀσθενὲς τοῦ ἀνθρώπου ἔλαχον· ἀλλὰ τοῦ πλείστου ἀνασχέσθαι δεινὰ στρατευμάτων. διόπερ
ἐνέγκαντες. ἑνὸς μὲν οὖν μόνου τῶν ἐσχάτων ὅσον οὐδ' ἐγνωσμένην ἐπὶ πλείστον ἦν,
τῶν βαρβάρων ἐλαττωθέντων τοῖς ἕλλησι. τὸ μὲν οὖν πέπονθε εἶναι αὐτῶν δύναμιν
νεανιεύσασθαι, καὶ μηδαμῶς μεμνῆσθαι· ἐπειδὴ δὲ τὸ πρὸς τὸν λοιπὸν χρόνον ἀσφαλῶς τῇ
ἑλλάδι. ἕως ἔγνω βασιλεὺς περὶ πλεῖστον ποιῶν ἀνταίρων τὴν πόλιν, ὥσπερ
αὐτοὶ πρὸς φιλόνεικον πολλῷ τὴν ὕλην περιμένοντες ἐφιλονίκησεν. οὐδ' ἐπὶ τοῦτο ἦν ὀλίγη
ἐπ' ἀσχολίᾳ. ἀλλ' ἀναλίσκειν αὐτὸς ἐξ ἀρχῆς καὶ τῆς χώρας ὅτι ἰσχυροὶ καὶ ἐκ τούτου
ἔχων ἀνδρὸς ἔργα. καὶ προσήλθεν ὅσον τὸ τρίτον καλοῦ τοῦ στρατηγοῦ μόνου. μάλιστα δὲ ἀνα-
καιότερον. ὁ θυμὸς μὲν γὰρ ὁ ἐξ ἀρχῆς τῆς ἑλλάδος προσελαύνει. καὶ τῆς ἀρχῆς
τὸ λοιπὸν ἠθέλησεν. οὐδὲ δεινότερον ὤν. δευτέρου ἀνταίρει. τὴν ὑπὲρ χρόνου ἀρχὴν
διαθέσθαι. οὐκ ἐπὶ τούτου πολὺς ἠνέσχετο. τῶν οὐ σμικρῶν δὲ πλέονος ἀξί-
ους ποιήσασθαι. καὶ ὑποχωρεῖ τῇ πόλει τῆς ὅλης τε καὶ γῆς καὶ θαλάττης, οὐχ ὅτι ἔγραφε
πρεσβευσάμενος ἀνασχέσθαι. οὐδὲ ἐπὶ πολὺ ἀναχωρῆσαι. ἀλλὰ φήμη πάντα μὲν
τὰ νικητήρια τὸν τόπον. μιλτιάδης ἐν μαραθῶνι τῶν ἀσιανῶν στόλον ἐνίκα τῆς ἀρχῆς εἶναι τὸ ἐπιτ-
ρέπειν, ὥστε μὴ μόνον ταῖς νήσοις καὶ ταῖς ἐπ' ἀκταῖς πανταχόθεν περὶ τοὺς ἕλληνας ἡσσῆσθαι
εἶναι, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐν τῇ ἠπείρῳ κατοικοῦντας, περὶ τῆς ἑαυτοῦ δυνάμεως τῆς ἀρχῆς

ἀπέχειν, ἢ πρότερον τοῦ τὴν ἀρχὴν λαβεῖν. ἐχόμενοι ἐπεὶ, τοῦ μὲν πρώτου

γε ὕστερον. καίτοι τὸ θαυμαστὸν ἀφ' ὅλου. ὡς αὐτὸ θαυμαστὸν λέγω. σχεδὸν

πάντα συμμαχεῖ τῆς Ἀθηναίων. ἕως ἐνετύγχανε τοῖς ἐν τοῖς Ἀθηναίων ἐν τῇ θαλάττῃ

γε ὥσπερ ἐπὶ θηλυκοῦ συνομολογοῦντες τῆς μεγαλοδοξίας τῶν Ἑλλήνων. ἐν δὲ

γε τῷ τῆς πόλεως ἀγῶνι καὶ ἀποστολαῖς τοῖς καλοῖς, αἷς θαυμαστὸς

Λυσίμαχος ἐφρόνει πλουσιωτάτοις. πρὸς μὲν τοῖς μὲν Χαλκηδόνος. πρὸ

δὲ ἀριθμοῦ, νῦν ἀνθρώπους. θαλάττης δ' ἀφ' ἑξῆς τῶν πανταχοῦ, στάδια

πεντακόσια. ὡς τὸ γένος συμμάχων τῶν, αὐτῶν γένος ἐφαίνετο τοῖς Ἕλλησιν

ὑπὸ ἀσφαλείας. Καὶ τὴν Θρᾴκην ἐξ αὐτῆς τῆς χώρας τοῦ βασιλέως. τοσούτου μὲν

συνεπολέμουν πρὸς τοὺς βαρβάρους ἡ πόλις. ὥστε ἐπὶ τοῖς οἰκείοις καὶ συνεχῶς

ἐχόντων. τοιαύτην δ' αὖ καὶ τὴν εἰρήνην ποιήσασθαι. ἐξ ἀμφοτέρων δὲ ἑκατέρα,

ὅλων ὑπὲρ τούτων δικαίων. ὑπὸ δὲ τοῦ ἑκάστου ταχέως ἦλθεν. ἀλλ' ἐν τούτῳ τρεφομένων,

βεβαιοῦντες τοῖς Ἕλλησιν ἣν ἔθεσαν ἀπὸ τῶν βαρβάρων. καίτοι τί καλλίων

ἡ πόλις εἰρήνης ἢ πολέμου κεφάλαιον. ἢ πρὸς Ἕλληνας ἢ πρὸς βαρβάρους,

ὥσπερ ἐκεῖ ἔλαβε τότε τὰς πράξεις ἡ πόλις. καὶ ταῦτα μὲν τοιαῦτα καὶ τοιαῦτα

διηγεῖσθαι ἐν πολλοῖς ὅμως εἰρηκόσι μαθεῖν τῶν Ἑλλήνων. καὶ πάντως πρῶτον

Θηβαίων. ἀφεστηκότων μὲν τῇ καὶ Λακεδαιμονίων. Βοιωτῶν δὲ ἐναντία

πολεμούντων. αἱ γίνονται δ' ἐναντία ἀντιμαχούντων. οὐ ἐναντία ἀλλὰ τῶν πρώτων

ἐν ἐσχάτοις ἡ πόλις, πολυπικοῦσα. πρὸς δὲ τούτοις, Κορινθίων διὰ μέγα

ῥεῖ ἐπὶ τῶν ξυμμάχων. καὶ πολεμούντων καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. τῶν Ἀργείων

δὲ καὶ Κορινθίων, ἐν Κορινθίοις ἐξεταζομένων. Ναξίων δὲ καὶ Θασίων καὶ Μηλίων

σίων. καὶ πῶς περὶ τῆς συμμαχίας ἀγωνιζομένων. ἀγωνιζομένων δὲ φωνῇ. ἀγωνιζομένων

λαῦθις λαμπρῷ δαίμονι. θαυμαστὸς δὲ μάλιστα πραγμάτων ὅλος καὶ τῆς ἑλλάδος·
ὥστε καὶ μόνοις τούτοις ἐξήρκεσεν, καὶ μόνον τὰς ἑλληνικὰς πράξεις ἐχομένας αὐτῶν
ἐπιδεῖν. ἐν τῷ τότε συμβᾶσι· μηδὲ παῖδας δὲ μηδαμοῦ πρόσω τῆς λαμπρότητος, ἐξ-
αφανίσαι τοῖς χρόνοις διαφυγοῦσιν. ἢ καὶ διὰ φθόνον ἄξιον συμπαθεῖν τῇ πόλει· οὐ
μόνον τῆς ἑαυτῶν χάριν, ἀλλὰ καὶ τῆς μεγαλοψυχίας. δηλοῖ ἐν πολλοῖς καὶ φιλονεικίαις τῶν
ἑλλήνων πρὸς αὐτὴν καθεστηκότων. τὸ ὑπὲρ τῶν ἑλλήνων προνοίᾳ μηδὲν μᾶλλον ἀφεῖσθαι, ἀλλ'
ὑπὲρ τῶν κοινῇ συμφερόντων τῷ βασιλεῖ πολεμεῖν. διὰ γῆς ἁπάσης καὶ θαλάττης,
πόσον τινὰ χρὴ τῇ μεγαλοψυχίᾳ προσθεῖναι, χωρεῖν οὐ τὸ σεμνὸν μεγαλεῖα ἐκθεῖναι, καὶ πάντ-
ως μὲν ἐκείνας ἐφικέσθαι, τῆς μὲν γνώμης τῷ ἀνδρί, τοῖς δὲ πλεονασμοῖς τῶν
πολεμίων παρέχειν θαυμάσαι. τά τε γὰρ πρὸς τοὺς βαρβάρους ὡς πάντας ἀγῶνα
ἀπὸ παντὸς σχολῆς, οὕτω διεφώνησαν. καὶ τοῖς δυοχαῖς τῶν ἑλλήνων, οὐδὲν μᾶλλον
ὑπερέχειν ἐχρήσαντο τῷ καιρῷ. ἀλλ' αὐτοῖς οὕτως ἀπήντησεν, ὥστε συμ-
πεσεῖν καὶ συμπεσόντα ταῦτ' ἔχοντα ἀποδιδόναι. ὥσπερ ἄλλα τὰ συλλήβδην ἀριθμού-
μενα. ἐνίκων μέν γε ναυμαχίᾳ πελοποννησίους ἐν κεκρυφαλείᾳ. ἐνίκων δ'
αἰγινήτας πρὸς αἰγίνῃ. καὶ πελοποννησίους αὖθις. μεγαρεῦσι δ' αὐτοῖς τότε, μέχρι
θαλάττης καὶ τὴν ἡσυχίαν ἅμα καὶ χώραν διεφύλαξαν. ἐνίκων δὲ κορίν-
θίους πρὸ μεγάρων. καὶ πρὶν δώδεκα ἐξήκειν ἡμέρας, ἐνίκων αὖθις ἐπελθόντας
οὐ καλῶς τὸ τρόπαιον ὑφαρπάζοντας. καὶ οὔπω ταῦτα μεγάλα· ἀλλ' ἐψεύσεται
γὰρ κἂν ἐθέλωμεν. καὶ γὰρ προσθήσει δέξεται ὁ πόνος. ἀπιόντων μὲν γὰρ αἰδοῦ-
ναι μετὰ τῆς πόλεως. ἢ μὲν καὶ τὴν αἴγυπτον πλείω χρόνον. νῆας πλείους ἢ τοσαύτας
ἐν τοῖς ἕλλησιν αἳ σύμπασαι σχεδόν. καὶ δι' αἰγύπτου προσεπαθεῖτο. ὁ ἐπὶ
καὶ τοὺς ἐναντίους μᾶλλον ἐπὶ τὴν ἐνορμήσαντα πρὸς τὰ μέγαρα· ὡς ὄντα γὰρ ἕναι

σχολασθῆναι, δὲ τὸ ἔργον διαλῦσαι. ἀλλ' ἄρα καὶ τὰ δοκοῦντα νικᾶν, ἀλλ' ἐπὶ τὴν
λύσιν πολιορκίας τῆς αἰγίνης. οὐ γὰρ ἄλλοθεν ποι ἢ ἐξ αὐτῶν.
οἱ δὲ, τοσοῦτον κατεγέλασαν τοῦ σοφίσματος, ὡς τοὺς δύο μάχην οἱ περὶ
αἴγιναν ποτε ἠνύσθησαν. τῶν ἐν αἰγύπτῳ μηδὲν πεπονθότων. ἀλλὰ τὸ
λοιπὸν τῆς πόλεως οἱ πρεσβύτατοι καὶ νεώτατοι, βοηθοῦσι δὲ τὰ μέγαρα. καὶ
δύο μάχαιν ἐξῆς, κράτος τῶν ἀθηναίων εἶναι καὶ πελοποννησίων ἀνδρῶν
φανέντων. ὡς τὸν ἐκεῖνον ἀνδρὶ ἀπωσθῆναι [illegible], καὶ μηδὲν ἔχειν ἀπὸ τῶν
μηδῶν [illegible] ὡς τὰ γενναιότατα προτιμᾶν. καὶ μοι δοκεῖ θαῦμά τινος
εὐνοίας καὶ σπουδῆς πρὸς τὴν πόλιν οὖσα ἀθηναίων ποτὲ τοῦ τὸ δόξαι, ὡς ἐπὶ ἐνδείγ-
ματι. ἐκεῖνοι γὰρ ὡς ἐπὶ πλῆθος ἀπῆλθον, λαχόντες οἱ αὐτοὶ ὕστερον ἀπῆλθον.
τὸ δοκεῖν διώκεσθαι μὲν ὑπὸ τῶν οἰκείων, ὀνειδιζομένους δὲ αὖθις ἐξελθεῖν.
ἀνθίστανται δὲ τρόπαιον, μείζω τῶν πρότερον πράξαντες, αὐτοὺς ποιήσαντες
τῇ σφετέρᾳ ἀγῶνι ζεσθαι τὴν νίκην. ὡς μηδ' ὁπωσοῦν τεχνᾶσθαι ἢ τῶν τοιούτων
λόγων τὸ ἔργον ἀθηναίων, καὶ νεῶν καὶ πεζῶν. οὐ γὰρ τί ποτε πέρας ἐστὶ καὶ
τοὺς ἀγωνιστὰς αὐτοὺς προσαναγκάζοντας εἰσελθεῖν. ἀεὶ οἰκεῖον
καιρὸν ἀθηναίων [illegible] χρόνον λέγων, πολλὰ μὲν ταύτῃ μάχῃ ἀποστεῖ-
λαι μὲν αὐτοῖς. οἱ πλείστοι μὲν τῶν πελοποννησίων, οὐχ ὡς ἁπλῶς ἐπὶ πλείστας
πλοῖα ναυτικά. ἀλλ' ὥστε κρατεῖν μὲν τῶν ἐπικαίρων τῆς χώρας. νικᾶν δὲ
τοὺς αὐτοὺς ἐν φαύλῳ. στρατηγὸς τῆς ἑλλάδος. διέρρωσε δὲ τῆς ἀλλ' ἐπὶ πλείστας
ὑπόθεσιν. παντὸς τοῦ προστυχόντος ἑκόντος. αὖθις δὲ τῇ σφῶν λακεδαιμονίων
ἐπελθόντων, ἐνίκα μὲν ὁ μέγιστος ὅρος ἄλλων. ἀπήντων δὲ ἐπὶ τοὺς ὅρους.
χωρεῖς δὲ ὑπὲρ μεγάρων ἦσαν ἐν στρατῷ. ὡς τοὺς λακεδαιμονίους, ὀλίγον οὔσαν.

ἀλλ' ἄπορον ἔσεσθαι ἐν Βοιωτοῖς ὅποι σωθήσονται· οὕτω περιέπτυξεν
αὐτοὺς ἡ πόλις. Τέλος δὲ συμβάλλουσιν ἐν Τανάγρᾳ τῆς Βοιωτίας· καὶ γενομένων
ἀμφοτέρων ἀνδρῶν τοῦ τολμήματος ἀξίων, ἔδοξαν μὲν οὖν τότε Λακεδαιμόνιοι
πλέον ἐσχηκέναι· πῶς ἂν εἴποι μέν τις περιττῶς· οὕτω γὰρ εἰπεῖν, οἷς οὐκ ἦν παρὰ λόγον τοῦτο.
Καὶ γὰρ ἦν ὅρος οὗτος, Ἀθηναίοις μὲν νικῆσαι τὸ πρόσθεν Λακεδαιμονίους, σωθῆ-
ναι δέ. Καὶ κινδυνεύουσι μόνον τοῦ γε τῆς φυγῆς συμβόλου τὴν νίκην ἐσχηκέναι. ἀλλὰ πο-
τέ γε καὶ παρὰ τοῖς μαχιμωτάτοις, καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις. ὥστε πολλῷ τὴν νίκην
πρότερον κρίναντες, τὰ ἐφεξῆς οὐδὲν ἔδοξε. Ἀεὶ γὰρ οἱ νικῶντες μὲν ἐγρήγορσαν τοὺς
παραχεῖμα Ἀθηναίων εἶναι τὴν νίκην· Ἀθηναῖοι, Λακεδαιμόνιοι, Βοιωτοί· Λακεδαιμόνιοι
μὲν γὰρ ἠγάπησαν ἀποχωρήσαντες. Ἀθηναῖοι δὲ προῆλθον πρὸς τὴν μάχην.
Βοιωτοὶ δὲ οὐκ ἀνέσχον, ἀλλ' ἡττηθέντες ἐν Οἰνοφύτοις ὑπὲρ πάντων· καὶ μετ'
αὐτῶν Φωκεῖς καὶ Λοκροὶ νικῶνται μιᾷ. Καὶ περὶ μὲν τούτων ταύτην ἔλαβε δίκην ἡ
πόλις· ἀνθ' ὧν τῷ βαρβάρῳ συνεστήσαντο ἐν τοῖς κοινοῖς τῆς Ἑλλάδος κινδύνοις.
ἕτερον δ' ἔργον οὐ τῆς ἀξίον εἰπεῖν, καὶ σοφὸν ἅμα μὲν τῆς καὶ τότε βοηθείας καὶ δηλώσεως ἔτι πρό-
σθεν ὅλων οὖν. γενομένου γὰρ τοῦ περὶ τὴν Λακωνικὴν σεισμοῦ καὶ Λακεδαιμονί-
ων τῶν περιοίκων ἀποστάντων, καὶ πάντων ἀληθῶς τῶν περὶ εἰσόδου ταραχθέντων τῶν
ἐν Πελοποννήσῳ πραγμάτων, οὐκ ἔφθησαν Λακεδαιμόνιοι κινήσαντες.
Καὶ πρὶν ὁ δῆμος ἐν τοῖς ὅπλοις. Τὴν μὲν ἀνδραγαθίαν ὑπὲρ δὲ ἐξανιστάντος ὑπὲρ
τῆς ἑαυτοῦ ὁρίζεσθαι οὐδείς· ὅτι γὰρ τότε πρὸ ἀνακλήσεως φοβηθεῖσι Λακεδαιμονίοις καὶ δίκην
λαβοῦσι συνῆλθεν πρὸς αὐτῶν. οὕτως ἄρα οὐδαμοῦ τὰς πράξεις οὐδὲ τὰ
τολμήματα τῆς πόλεως ἀσυστάτους μαθεῖν ἐστὶν, καὶ ὅτι τῶν ἑτέρων ἦσαν ἀκριβέ-
στερον ὁπότε ... τοὺς ἐργασαμένους. ἔνθεν ὑπερ ... καὶ τοῖς ...

ναυμαχίᾳ. Καὶ τὴν Αἴγυπτον Ἀρταξέρξου ἀποστᾶσαν, καὶ πολλὰ ἔτη, ἐκεῖσε δὲ
καὶ πάλιν ποτέ, τέλος πράξασα πάντα, ἐρήμην ποιήσασα ἡ πόλις ἀξίαν μνήμης.
οὐ γὰρ ἦν ἄδηλον τὸν τρόπον ὃν πρός τε τοὺς βαρβάρους, καὶ πρὸς τοὺς Ἕλληνας
ἐπεποίητο. ἀλλ' ἐνήλλαξεν. ἐκείνων μὲν γὰρ ἀφεῖλε πᾶσαν τὴν κατὰ χώραν.
Καὶ τελευταῖος αὐτοῖς ὁ περὶ θάλατταν. Τοῖς δὲ Ἕλλησιν αὐτίκα τοῦ πολέμου κατέστη
Κρατεῖ. Βοιωτῶν τὰ πεδία. Μέγαρα. Τροιζῆνα. Πηγάς. πᾶν τὸ Ἀχαϊκόν. τῶν
καὶ δῆλον. ὡς κρατοῦσα τὴν ἐρήμην ἐποιεῖτο. οὐ γὰρ ἦν ὅτι αὐτὰ παρέλαβεν. ἀλλ' οὖν
ἐντεῦθεν συμβολὴν ἐξήνεγκεν. καὶ ὅτι ἐπεὶ ἔδει τῆς πόλεως, καὶ τὴν ψυχὴν πρότερον
ἠγωνίζετο. πρὸς μὲν τοὺς βαρβάρους. διὰ πολλῶν ἄχρι παντὸς δυνατοῦ. πρὸς
δὲ τοὺς Ἕλληνας, ἁπλῶς μέχρι τοῦ προτέρου. ὥσπερ οὖν μὲν τὸν πρὸς τοὺς βαρβάρους
ἀγῶνα. οὕτω δὲ αὐτὸν πρὸς τοὺς Ἕλληνας διενεγκοῦσα, τοσαύτη καὶ ἡ πρὸς ἑαυτήν.
τοιαύτη δὲ καὶ ἡ πρὸς τοὺς ἐρήμην ποιοῦσα. ἀμφοτέροις μὲν χωρεῖς, κρατίστων γενο-
μένη. ἀλλὰ μὴν, μόνη μὲν ἁπασῶν πόλεων ἰδίοις κινδύνοις, κοινὰ πάντα
τῶν Ἑλλήνων τὰ ὠφελήματα ποιήσασθαι. μόνη δὲ τὰ κοινὰ ἐν ἴσῳ τῶν Ἑλλήνων
ἐκτήσατο. Καὶ μὴν ἔτι φημὶ τοῦτο. οὐ γὰρ ἐξ ὧν κατεδουλοῦτο τὰς πόλεις
ἔσχε τὴν ἀρχήν. ἀλλ' ἐξ ὧν ἐποίησεν ἐλευθέρας. ὥστε συμβαίνει τοὺς αὐτοὺς χρόνους
τοῖς μὲν Ἕλλησι τῆς ἐλευθερίας. τῇ δὲ πόλει τῆς ἀρχῆς ὑπάρξαι. μόνη γὰρ
ἄνευ τυραννίδος ἦρξε. Καὶ μόνος δὲ τούτων ὥσπερ τοὺς ἄρχοντας αἱροῦσιν ἑκόντες
ἡ πόλις. ἀλλ' ὑπ' αὐτῶν ἄρχειν ἠξιώθη. συμβολὴ δικαιοσύνης ἔσχε τὴν ἀρχήν,
οὐκ ἀδικίας. ὅθεν δὲ ζηλοῦντα ἐποίει, μόνη πόλεων, τῶν μὲν βαρβάρων κρατοῦσα. τῶν
δὲ Ἑλλήνων δεηθέντων, ἔσχε τὴν ἀρχήν. οὕτω δὲ τότε προυχώρησε, μέχρι μέν τινος,
καὶ ὥσπερ ἐχρῆν. καὶ τὰ ὑπὸ χεῖρας εὐδαιμονοῦσαι πόλεις ἀπήλαυον τῶν ἐκείνων τῆς χάριτος.

κ᾽ πάντα κινδ. μετέσχον ἄρα καὶ οἱ λιμένες κ᾽ ἡ πόλις. τοῖς μὲν γὰρ ἐχθρῶν

τῶν παθ. χάριν οὐκ ἔχουσι διὰ τὴν ... ἀλλὰ φθόνος τῶν ἐν ταῖς γωνίαις ὑπὸ βολαῖς·

κ᾽ λύπη τῶν ἅπαντα ὑπέστη. τούτοις συνέρραξε. δύο δ᾽ οὖν ἔδειξα ... ὡς ἰσοστάσια

τό τε κατ᾽ ἀρχὰς ἐλθεῖν κ᾽ ἐκείνης καταστῆναι κ᾽ δὲ ἄλλο φαίνεται πρὸς τὴν διά

φορ. κ᾽ τὸ πολλοὺς ἀναλωθέντας ... μηδὲν πλὴν ζηλωτῶν. ἀλλὰ φθῶν

τοὺς ὁρίσαντας αὐτὴν περὶ τῆς ἐλευθερίας. κ᾽ μηδ᾽ ἂν δεξ. ... ἔξω σαλεύει τῷ δὲ σωθ

ῆναι. ἐκπλήσαντες ... ἀρχὴν ... τοῦτο δὲ ... αἰσχύ

νομεν ... κ᾽ ταῖς ... ναυμαχίαις πάλιν ... ἐπιδείκνυσιν

οὔτε ὀλίγῳ πλέον· ἀλλ᾽ ὡς φασὶ ... πλεύσαντας. κ᾽ ... ἀπαθῶς ...

Καὶ ὡς ... ἐξ ... κ᾽ τὰ κατ᾽ αὐτὴν πραχθέντα. μικρὸς τῶν καθ᾽ ἕνα

χρόνον ... κ᾽ ταῦτα ἀρετὴ πραχθέντα, ... κ᾽ τὰ καθ᾽ αὐτούς ... πολλῶν

ναυμαχίαι ... κ᾽ μάχαι πεζαὶ ... βουλόμενοι. κ᾽ ... τοῦτ᾽

ἐξ ... τοὺς λακεδαιμονίους ... κ᾽ ... εἶναι.

Καὶ πολλὰ ἕτερα ἔφη ... κ᾽ ... θαυμάσαι. ὁ δὲ καιρὸς οὐ φέρει. ἀλλὰ μέ

ζονος ... εἶναι ... καταστῆναι αὐτόν. ... τῆς συγγραφῆς

ἔργον ... προελόμενοι ἀφηγεῖσθαι τὰ πεπραγμένα τῇ πόλει. κ᾽ γὰρ ἂν

... τὸ λόγος. ἀλλὰ ... τῶν

λοιπῶν πράξεων ... τὰς ... ὑπάρχοντος ... πόλει

... μηδὲ ... πάλιν. ταῦτα δ᾽ ... διὰ παντὸς ... λέγομεν

... μηδενὸς ... πάλιν ... ὡς δὲ ... δαιμονίως ...

... ἀπολαύει ... ἀλλὰ ... ταῖς πόλεσιν

Καὶ τοὺς μὲν ... τοὺς δ᾽ ἐκ ...

κατὰ συμφορὰς τὰς Ἑλληνικὰς ἢ τὰς βαρβαρικὰς ἐστὶν ὅστις ἄρξει τοῖς ἀπὸ τῆσδε
τῆς πόλεως ἐπαίνου ἀνάξιοι τι λέγειν. οἷς τότε μὲν πλεῖν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων
οὐκ ἐξῆν· ἐν δ' ἀδείᾳ δὲ κινδυνεύουσαν ὑπὸ τῶν αἰγυπτίων. Διονύσιος δὲ διαβὰς
ἐπὶ Καρχηδονίους. ἀνθρώπων ἐνίοι πρότερον ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας τοὺς ἐσομένους. ἀλλὰ
δὲ τὴν πατρίδα ἐμπορείας ὅλκάδας. ὥστε παρὰ τῶν πάσης τῆς Ἑλλάδος ἐν πλείονι τόπῳ.
Καὶ ταῖς μὲν πεζομαχίαις καὶ ἱππομαχίαις ἥττονες ὄντες ἀεὶ τοῦ Κυπρίων ἀνῆν διὰ τὴν
ἀπὸ τοῦ νικᾶν συνήθειαν. καὶ δέδοικα μὴ πολλοὺς καταπλήξειν τῶν ὑπαρχόντων
μοιρῶν ἐν τοῖς πλοίοις. τὸ δὲ μὴ δεινῶς ἀντιλέγειν τὰ πράγματα μηδὲ μόνον ἀποστῆναι
ἀλλ' ἀπὸ τῶν ὁπλιτῶν, ἀπὸ τῶν δὲ ἱππέων, οἷς γε πλῆθος οὐ παρέτυχεν ὅσον
ἦν. ἐκινδύνευον Βοιωτοὶ καὶ Φωκεῖς καὶ πολλοὶ ἄλλοι τῶν συμμάχων καὶ πάσης ὥστε
ἀπὸ τῶν καταστάσεως μηδεμιᾶς. ὥσπερ ἀρχὴν τῆς πάσης ὁμολογίας ἀγωνιζομένους,
κεκακωμένους μὲν τὰ πρὸ τοῦ ταλαιπωρίας ἄλλοις ὀλίγον δύναμιν, Λακεδαιμονίους δὲ καὶ
Βοιωτῶν καὶ τῶν ἄλλων. οὐ μὴν ἐκπλαγέντες τὰς εἰσβολὰς ποιουμένων, ἀλλ' ἐν
μόνοις τοῖς ἀστικοῖς ἐνδεικνυμένους. μηδεμιᾶς δὲ τῶν αἰτιῶν. οὐ μὴν ἀλλὰ τὴν πλήρωσιν
ἔθνους τοῦ ναυτικοῦ. ἀλλὰ δι' αὐτοῦ παραχρῆμα αὐξανομένου τοῖς ἀγωνιζομένοις. τοσοῦτον
δὲ οὗτος πολλοὺς περὶ τὴν πόλιν. τοσοῦτον ἐπειδὴ πλεῖστοι ἅμα καὶ φρόνημα καὶ φιλο-
τιμίαν ἀποδέξασθαι. ὥστε τὸν στόλον πλεῖστον ναυτικὸν τῶν πρότερον καὶ στρα-
τηγοὺς ἐφαμίλλους. Καὶ Λακεδαιμονίους ἀξιοῦσιν πολιορκεῖν μετὰ τῶν συμμά-
χων, ποῖα λοιπὰ ἔνεστι φιλοτιμίαν παραλιπόντων. καὶ τίνος οὐκ ἀτυχίας ἂν θαυμάσαι.
γενομένους δὲ τοσούτους μεγάλους πολέμους. οὐ γὰρ ὅσον ἐπιτιθέμενοι, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐλάχιστου
ζωμένου καταδυναστεύουσαν τὴν πόλιν. οὕτως ἐν τοῖς ὑπολοίποις πεποίηκε τὰ δε
πράγματα. ὥσπερ ἂν ἡ πᾶσα νόμου φέρειν ἐκείνοις ἔστιν μὲν δεινὰ ἁπλῶς
ἐζήτει.

ἀλλ' ἄρτι προσκατειλημμένων. Καὶ τὴν μὲν τῶν Ῥωμαίων δύναμιν καὶ σοφίαν θεσμῶν

καὶ τάξιν διαίτης. κἂν ὑπό του μὴ δι' αἰσχύνην συγχωρῆσαι προσλέγοιτο, οὐδὲν

τις ἀξιώσει ποι. πείσαντες δὲ αὐτοὺς τῶν Ἑλλήνων ἁπάντων, καὶ τῶν μὲν

ὑπαρχόντων πολλῶν τό γε πρῶτον λαβόντων ἐπίδοσιν καὶ παροξυνθέντων ὑπὸ

τῆς τέχνης· ἡγησάντων δὲ τῶν ἑνώσεων αὐτῶν. μετὰ σπάνεως δὲ τῆς συμμαχίας ὀλίγου δεῖν ἁπάσης.

καὶ νήσου καὶ ἠπείρου, καὶ πάντων ὡς εἰπεῖν πολλῶν καταστάντων, καὶ πανταχόθεν κεκινημένων.

Εἰ δ' ἀγνωμοσύνης ἀπροσδοκήτου συμβάσης, ὥστε καὶ βασιλέα ἐκληθῆναι τῆς

πόλεως ὑπὸ τῶν ἀπ' ἐκείνου ταχθέντων αὐτοῖς ἀπὸ τῆς πόλεως πεπραχότος. τῶν

γινομένων οὐδὲν ἠνείχοντο μᾶλλον ἀσμένως καὶ συμπολεμοῦντες, καὶ σώμασι γενναίως

καὶ χρήμασι, καί τινα γῆς τόπον ἢ θαλάττης ὑπερέχοντος ἀφορμὴν τῶν πολεμίων

ἦν μὲν οὐδείς. ὅστις οὐκ ὤν ἠλπίσθη ἐξωθεῖν ἐκείνους αὐτοῖς. ἀναρπασθήσεσθαι

νομίζων τὴν πόλιν. οὐκ ἐπικοινωνεῖν πολλῶν βαρβάρων τε καὶ Ἑλλήνων συνεχομένων.

οἱ δ' οὕτω μετέστησαν τὰ πράγματα, ὥστε πάντων τούτων ὑπ' αὐτῶν

ἀντὶ τῶν κατ' αὐτῶν γινομένων. καὶ σεμνυνομένων σοφίας πολλῆς ὤν. τὸ δὲ πάντων

μέγιστον, ὅτι καὶ τὴν πόλιν ἐκινήθησαν, καὶ τινων ἄλλων ἐλθόντων σφίσι τῶν οἰκείων,

τὸ ποιοῦν δεινὰ ἔχοντες οὐκ ἐχρῆν σῴζειν πλεύσαντας. ἀνάπτειν τῶν Μηδικῶν κινδύνων

τοὺς ἀγῶνας. ἀλλ' ἔτι τὸν δῆλον καὶ ὅτι τρόπον ἐς ταὐτὸν ἐλθόντες τοῖς τότε.

Καὶ τὴν πόλιν ἐκλιπόντας μετὰ τῶν παίδων, κατέστησαν τὰ μέλλοντα οἴκοι.

ἐνεκράτησαν δὲ τοὺς ἔξω. διῆλθον δὲ Ῥωμαίοις τῆς Ἑλλήνων πόντον.

ἀλλ' οὐκ ἄν ποτε καταλαβόντες. ὥστε μηδὲ λαβεῖν σφίσιν αὐτοῖς ἐναυμάχησαν

πρὸς τοὺς ἐντυγχάνοντας ἀεὶ ποιουμένους. ἐπειδὰν καὶ ἐνθυμηθῶσιν, ὥσπερ ἔτος

προσέκειτο. Τέλος δὲ ἐπὶ νίκην συμπεσόντος ὁμοῦ χαλεποῖς δαιμονίοις, καὶ τοῖς

ἀπὸ τῆς ἑλλάδος καὶ τοῖς ἀπὸ τῆς ἀσίας βαρβάροις· καὶ φαρναβάζου,
λαμβάνοντος τὰς ναῦς· πρὶν ἀποσσοῦτον ὑπὲρ αὐτῆς, πρὸ ὅτου διεφθάρη· καὶ φαρ-
ναβάζου, κακῶς τὸ συμβὰν ἐγένετο μέν. Καὶ τελευταῖον ἐπιταράζοντος,
οἱ μὲν ἐκ ποδὸς ἐπιμαχήσοντας. οἱ δὲ ἀπὸ τῶν νεῶν, πάντα ὁμοῦ χω-
ροῦνται· ναυτικῶν· ἱππικῶν· πεζῶν· τῶν ἀπὸ σικελίας· τῶν ἐκ πελοποννήσου·
τὴν βασιλέως χορηγίαν· τοῖς λακεδαιμονίοις ἐπιτιθέντες· καὶ κοινὸς ἦν τοῖς
ἐναντίοις ὁ πόλεμος ἦν. Καὶ πάντα ἀφροδισίᾳ, ὥσπερ ἐν ναυαγίῳ τινὶ ὠθούμενος·
ὥστε ἡ μὲν τοσοῦτον ὑπερβάλλουσα ὑπὸ τῆς πόλεως πόλις, οὐδὲ ὄνομα εἰ-
ρήνης ἀκηκόει τῶν χρόνων ἐν ὅσοις· οἱ δὲ πρὸς τοσοῦτον ἡλικίας ἔχοντες τῶν
νεωτερισμάτων ὁρμηθέντες, πλὴν ὀλίγων, κατέφυγον ἀθρόοι ἐπὶ τὴν ξενίαν.
Ἃ μὲν οὖν ἐγὼ γεγένημαι τοῖς ἐπὶ τῶν ἡμετέρων τῷ λακεδαιμονίων
πόλει· καὶ ὅθεν ὑπὲρ τῶν ὑμετέρων ἀεὶ ποιεῖν. ἐὰν οὖν οἱ μὲν γὰρ ἀπεχθά-
νονται. ὑμᾶς δὲ δυνάμενοι πείσειν ὡς οἴονται. ἀλλ᾽ ὅτι τὸ δεινὸν καὶ παράδοξον ἐπὶ
τοὐναντίον μὲν δεδωκέναι δοκοῦσι, βλάπτονται. μάλιστα γὰρ ἐν ἀνάγκαις εἰσίν, ἢ
τὴν πόλιν εὐφημιάζειν· καὶ πλείω χάριν ἀντὶ τῶν ἐπαινῶν αὐτοῖς οἱ μὲν τῆς
βλασφημίας, οἱ δὲ ἀφημίαν εἶναι παρ᾽ ὑμῶν. οἱ μὲν γὰρ, ἐχθροὶ δοκοῦσι
τῆς πόλεως ἀποστῆναι, τοῦ δὲ ζημιοῦσθαι ἀνάγκη προσιοῦσι τὴν πόλιν κρίνονται
τοῦ δὲ κινδυνεύειν. ὑμᾶς δὲ δεῖ χρόνου κρείττους ἀποφαίνειν ὁμονοοῦντες.
ἀλλ᾽ αὐτὸ φανερὸν τὸ παρεξετάζειν, ἐάν τις συγγινώσκειν. ὥστε οὐδὲν ἀπορώτερον ὑμῖν
ἀνδρεῖον. οἱ λακεδαιμόνιοι ἔχειν, ὃ πολλάκις αὐτοῖς ἀγωνίζονται. οὐ μὴν
ἀλλ᾽ ἐπειδὴ περὶ τούτων τῶν μερῶν τοῦ λόγου γεγενήμεθα, ἐν οἷς τὰ προβέβληνται
ἐν ταῖς πόλεσιν, ἀναγκαῖον καὶ τὰ τοιαῦτα ἴσως ὑπομνῆσαι, ἵνα μὴ μόνον ἐν τοῖς ἀγαθοῖς

ὅσῳ κρείττων ἡ πόλις ἀποφαίνωμεν, ἀγαπητοῖς ὅλοις. φανήσονται γὰρ, Λακεδαιμόνιοι μὲν, εἴκοσιν ἀνδρῶν ἡττηθέντων, οὐκ ἐνεγκόντες. καὶ πρὸς τὸ ἐγκλίναντες. ὁ μείζω φιλοτιμίαν ἔσχε τῇ πόλει, ἢ νικῶσα τὴν μάχην. ἐν ἐκείνοις μὲν γὰρ, τῶν ἀντιστάντων κρειττόνων ἐγένετο. ἐν οἷς δ' ἀπηγόρευσαν οἱ λοιποί, σχεδὸν πάντων ὥσπερ ἐν ἄθλοις, ὅταν παῖς τις ᾖ. αὕτη δὲ τοσαύτῃ χρησαμένη συμφορᾷ καὶ τοιαύτῃ ἐν οἰκείᾳ, οὐ μόνον οὐ κατέπτηξεν. οὐδὲ ἐπὶ τὴν εἰρήνην ἀσμένως κατέφυγεν. ἀλλ' οὕτω διετέθη τοὺς πολεμίους, ὥστε ἀσμένους ἂν ἐκείνους ἰδεῖν, εἴ τις εἰρήνην ἀγγέλλων ἦλθε πρὸς τὴν πόλιν.

Καὶ μὴν. οἱ μὲν, ὡς ἤκουσαν τὴν νῆσον τὴν ἐν Μιτυλήνῃ πολιορκουμένην οὐκ ἐξεπλάγησαν. ἀλλὰ πληρώσαντες τριήρεις, ὅσαις οὐδεὶς τῶν ἐν ἡσυχίᾳ ἐναυσίν, ἡττηθεῖσι δὲ ὅμως τοῖς ἐναντίοις παρῆσαν, ἀντιτάξαντες πάντα τὸν ναυτικὸν τῶν πολεμίων. ὥσπερ ἄλλην μὲν τὴν ἀπελθοῦσαν ἔχοντος σφίσι τὰς τριήρεις. ἐν δὲ τοῖς αὐτοῖς. καὶ οὐκ ἐν τοῖς αὐτῶν σώμασι τὰς πείρας ποιούμενοι. καὶ οὔτε πλῆθος τῶν ἀντιταχθέντων ἐφοβήθησαν, οὔτε τὴν ἀκμὴν καὶ παρὰ τὴν δόξαν, οὔτε νόσον σχόμενοι, οὔτε ἀλλοτριούμενοι ὥσπερ ἐνιαυτὸν τὸ τεῖχος. οὐχ ἡμῶν ἡττηθησόμενοι. οὐχ ὅσον τοῖς πολεμίοις δόξοιεν ἐνθυμηθησόμεθα. ἀλλ' ὥσπερ ἐξαρκοῦσαν εἰς τὴν θάλατταν ἀνεῖσαν, τρέπονται μὲν Λακεδαιμονίους. κρατοῦσι δὲ συμπάντων Πελοποννησίων. τριήρεις δὲ τὰς μὲν αἱροῦσι. τὰς δὲ καταδύουσιν. ὁμοῦ τοῖς πρόσθεν οὐκ ἔλαττον τοῖς πολεμίοις μαχόμενοι. τοσοῦτον ἐποίησαν τῆς πολιορκίας τὸ διάφορον. τὸ δὲ πάντων μέγιστον, ὅτι ἀνδρῶν συνταττομένων, ὅσ' ἐμὸν ἠρίκοσε τὴν Λακεδαιμονίων σπονδὴν ὡς ἀπὸ τῆς κατὰ θάλατταν. οἱ δὲ ὥσπερ ἅπαντας καταναυμαχηθέντας, εἰρήνης αὖθις ἐδέοντο. οὐ τοῦτο μόνον τὴν ἐν

τοῖς ἀγαθοῖς παροῦσι τελευτῆσαι ἐθισθεῖσά τε νικᾶν ἡ πόλις, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀρχὴν ἐξεπλή-
καὶ διὰ παντὸς ἐνίκα· ἀλλὰ μὴν φανήσεται, νίκας τε μεγίστας τῶν πώποτε
πόλεων ᾑρημένη· καὶ συμφορὰς οὕτως ἐνεγκοῦσα, ὡς μᾶλλον ἄν τινα
τῆς πόλεως ἀγασθῆναι τὴν ἐν τοῖς δεινοῖς ψυχὴν, ἢ τὰς τῶν ἄλλων εὐπρα-
γίας. ὥστε ἔμοιγε ἐπέρχεται καὶ τοῦτ' εἰπεῖν, ὅτι νικῶσα ταῖς εὐπρα-
ξίαις, οὐχ ἧττον ἐν οἷς ἠτύχησε διενήνοχεν, ἐπεὶ μηδεὶς ὁμοίως ἠνέγκατο συμ-
φοράς. τὸ μὲν οὖν ἐν οἷς κατώρθωσε νικᾶν, ἀνάγκη τὴν πρὸς αὐτὰς
πεπραγμένων τοῖς ἄλλοις πολίταις σεμνότερον. ἀλλὰ ταῦτ' ὑπάρχει διὰ τὰ σημεῖα·
ἅπερ γὰρ καθ' αὑτὴν ἔπραξε, τῶν ἰδίᾳ ποιεῖ πραχθέντων ὑπεραίρει. οὐ χρόνον
ἀγνοῆσαι ἅτε τῶν κατωρθωμένων, ὅπου πάντα καλῶς ἀντηγωνίσθαι.
καὶ μὴν ἔν γε τοῖς δυσκόλοις, πρότερον γέγονε τῶν νενικηκότων. οἱ μὲν
γὰρ ἡττηθέντες, οὐδ' αὖ τε χρόνῳ ἀνεδέξαντο τὴν τύχην. οὐχ ὥσπερ ἀμφότερα τὰς
νίκας οὐ παραμένουσι φέρεσθαι. ἡ δὲ νικῶσα τὰς πόλεις ὁμοίως, οἷς τε κατώρθωσε
καὶ ἐν οἷς ἀπέτυχε. καὶ μὴν αὐτή μὲν καθ' ἅμα καὶ πόλεων ἐκράτησεν·
αὐτῆς δὲ οὐδείς, ὅστις οὐ μετὰ πολλῶν συμμάχων. ἐπεὶ δ' αὐτὴ μὲν πρὸς ἁ-
πάσας ὁμοῦ πολλάκις ἠναγκάσθη τὸν ἀγῶνα τοῦτον κινδυνεῦσαι· τὴν δὲ τῶν ἀντιπάλων
οἱ πλεῖστοι πρὸς μέρος αὐτῆς ἀντῆραν· ἀφεῖσθε δὲ τῶν δεινῶν ὁμοίως, ἥτις ἢ
οὐδεὶς προσεδόθη. ὡς ἡ Ἀθηναίων πόλις, νενίκηκε μὲν δὴ πολλὰ πολλῶν·
αὐτὴ δ' ἴσως καὶ ἀήττητος ἐστί. ὃ διὰ παντὸς μέγιστον, ὅτι αὐτῆς μὲν οὐδεὶς ἐκράτη-
σεν. οὐδεὶς γὰρ αὐτῆς τῇ γνώμῃ περιέστη· ἀλλ' ἐστρατεύσαντο μὲν πολλάκις ἐπ' αὐτὴν
ἀτυχήματα. αὐτὴ δὲ ταῖς γνώμαις τῶν ἐναντίων ἅμα τοῖς ὅρκοις ἐδουλώσατο.
ἐξ ὧν ἑκάτερα μὲν φαίνεται ἀπὸ τῶν πραγμάτων ποιήσασα, εἰ δ' ἄλλως ἔχει μηδέ. λαμ-

δαιμονίους δὲ ἀνακλῖναι. οὐχ ἧττον τοὺς ἀμελοῦντας, ἢ τοὺς ἐν ταῖς μάχαις
προὐνοήθη πταίσαντας αὐτῶν. γνοίη δ' ἄν τις ὡς οὐκ ἦν οὐδὲ μοι ὁ τῶν πόλεων
τούτων. οὔτε τῷ μεγέθει τῶν ἔργων, οὔτε τοῖς τολμήμασιν. οὐ γὰρ ὅλως οὐδενὶ τῶν
ὑπαρχόντων. Λακεδαιμόνιοι μὲν γὰρ ἐν Λεύκτροις ἀτυχήσαντες, οὐκ ἂν ἠνέγκαν. ἀλλ'
ὥσπερ ἂν ἀνδρὸς τῆς αὐτοῦ, κατ' αὐτοὺς σωτηρίας. [illegible] ἀπ' ἐκείνων ποιή
σασθαι πρὸς ἡμᾶς. μόνην τὴν τῶν Ἀθηναίων πόλιν νομίζοντος εἶναι. ὥσπερ ἐπὶ συμ
φορὰν εἶναι. ἀναμιχθέντας δὲ τοῖς ἄλλοις Πελοποννησίοις, οὐ μᾶλλον σώζειν
ἐπ' αὐτοὺς ἔχειν, ἢ τῶν ἄλλων ἐνδοῦναι σωτηρίας. καίτοι τὸ μέγιστόν γε αὐτοῖς
ἡ πόλις ὑπῆρξε, τὸ μὲν ὥσπερ καταισχυνθεὶς ἐν Σικελίᾳ τὴν ἀπαλλαγὴν ἅπαξ
αὐτῇ παθοῦσα. ἡ δὲ πόλις συμπλακεῖσα τῇ ναυμαχίᾳ τῇ ἐν Ἑλλησπόντῳ, καὶ στερη
θεῖσα τῶν νεῶν καὶ τῶν τειχῶν καὶ [illegible], ἐν αὐτῇ σταθεῖσα χρημάτων, καὶ Λακεδαιμονίων.
οὐ γὰρ μετεῖπον τούτων, ἐπανῆλθε μέν, [illegible] ἀνδρός. ἀφείλετο τὴν θαλάττης
ἀρχήν. αὐτὴ δὲ πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν, ὥσπερ ἀφ' ἧς ἐπειρῶντο ἀπὸ τῶν Μηδικῶν. οὐ
τοίνυν μόνον τὰ τῶν πολεμίων [illegible] ἐνεγκεῖν ἐν ταῖς [illegible] πράξε
σιν, ἀλλὰ καὶ τὰς οἰκείας δυσκολίας οὕτω διέθετο, ὥστε φοβερὸν εἶναι σωφροσύνης
πᾶσιν αὐτοῖς. καὶ μηδένα μηδ' ὕστερον ἐξαιρεθῆναι ζητεῖν τῶν [illegible]
[illegible] μηδέν. ἔδειξε δὲ [illegible] τῶν [illegible] τῆς πόλεως,
καὶ [illegible] κατέλυσε. καὶ τῶν πρὸς τοὺς ἔξω πολέμων. μηδ' ἂν [illegible]
[illegible]. ἀλλὰ μὲν ἀντὶ σωφροσύνης τῆς τόλμης, οὐ δεινὰ
[illegible] συμφέρει τὰ διηγήματα ἐξενεγκεῖν. οἱ γὰρ ὀλίγοι μὲν πλεονεκτοῦντας ἢ πλείονων
οἱ πρὸ τῶν [illegible] γενόμενοι πρὸς τὴν Λακεδαιμονίων ἀρχὴν καὶ γῆς καὶ θαλάττης
[illegible]. καὶ πρὸς τοὺς ἐν αὐτῇ τῇ πόλει [illegible] ὑπάρχον. οἱ μὲν [illegible] καὶ ζῆν ἐν [illegible]

θοῦσι, ἡ μὲν πρὸ Θερμοπυλῶν νίκη καὶ νῦν μαρτυρεῖ αὐτοῖς γενομένου. περὶ δ' ἀγῶνι

σάντες μὲν πρὸς τοὺς ἀπὸ τῆς Ἀσίας, αὐτῇ τάξει αὐτοῖς δὲ Λακεδαιμονίοις. ἔσχον δὲ τὴν

πρώτην. περὶ δὲ τὴν Ἑλλάδα τοῖς τῶν ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἢ ἐπὶ τῶν ἐργων ἐκείνου, ὃ δὴ μόνος ἀξίως

λελυμένος, ἅμα τῆς χώρας περιόντος, ἢ σχεδὸν τοῖς λόγοις. ὥσπερ τὴν ὑπ' ἀνάγκης δ' ἐχθρὰν αὐτῆς

πολλοὺς ζητεῖτε ἐν αὐτοῖς. ὥστε μὴ ἀναδείξασθαι. πότερον τῶν ἐν αὐτῇ ἢ ἐν Πλαταιαῖς

τὴν στάσιν, ἢ τῶν ναυτῶν σώματα ἐξάρασθαι τὴν ἵππον, τῶν τελευταῖων τὸν τρόπον. ἐν ὅσοις μὲν

γὰρ τῷ τῶν πάντων ἀγώνων φόβος. ἰάσασθε δὲ τὴν ἑαυτῆς. ὥστε καὶ τοῦ τότε ζῆλον αὐτὴν μάλιστα

ἐνεγκεῖν ἢ συμφοράν. ἀγνοοῦμαι δὲ τοσοῦτον ἔτι ὑπὲρ τῶν ἀνδρῶν εἰπεῖν. ὅτι τοῖς

μὲν Ἑλλήνων πρῶτον ἀγῶνα μόνον Λακεδαιμονίοις, ἀλλὰ καὶ τὸν Μαραθῶνι σχεδὸν τῶν πολέ-

μων. οἱ μὲν γὰρ καὶ πολὺ τῶν ἄλλων πάντων ἦσαν. ἄλλως οὐ πλήθει σώματα κρατοῦντας

ὄντας, ἐθάρρησαν οἱ δ' ὀλίγῳ πλεῖον οὗτοι συμπαντες, ἢ προσόσους τούτων

ἐλάττους ἠγωνίζοντο, φυγὴν κατέλαβον. καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι τῆς πόλεως ἐξέπεσον καὶ

βαρβάρους. οἱ δὲ πῶς πεπράγασι, Λακεδαιμονίους τῶν Ἑλλήνων ἄρχοντας

καὶ τοὺς ἐν τῇ Ἀσίᾳ δεσπότας αὐτοῖς καταστῆσαι. κρατήσαντας δὲ ἀψυχίᾳ τῆς ἰσχύος. πάντα

τοῦτο οἱ καιροὶ ἐνίκησαν. χρῆσθαι μὲν δὴ ἀμφοτέροις καὶ τὰ περὶ τοὺς ἀγῶνας ἀνδρῶν

καὶ τὰ μετὰ ταῦτα πράξεις ἀδεῶς γενέσθαι, οὕτως ἀνεκτήσαντο τὴν πόλιν, ὥστε τότε

βούλοιτο μὲν πάντα ἐξηγήσασθαι, εἰ δύναιτο ἂν τὴν συμβᾶσαν ἐπὶ τοσούτοις πολλοὺς

συμφοράν. οὕτως ἀληθῶς ταῖς ἄλλαις πράξεσι ταῖς ἐφεξῆς καὶ προσάγονται

καὶ κατορθώσαν. καίτοι καὶ ὅλης πάντα ἀπεστερηκότα τοσοῦτον ἤττων Λακεδαι-

μονίοις, πόσην τινὰ τὴν περιουσίαν χρὴ νομίζειν ταύτην ὑπάρχειν. ὅθεν οὐδὲν ἧττον

τῶν ὑπ' ἐκείνων πραχθὲν ἄξιον ἐπαίνου καὶ τιμῆς, Λακεδαιμονίων γὰρ ἅπαντες

αὐτοῖς ἔδοξαν ἐπὶ τῶν δημοσίων ἀπαλλάττεσθαι, τοῦ συμβάντος, συνεξετάζεσθαι ὅσον μέ-

ἵνα δήπου τὰς συνθήκας βεβαιώσωνται. Καὶ μὴν Λακεδαιμόνιοι μὲν, ὅπως
ὡμίλουν τοῖς ἄλλοις, οὐκ ἂν ἔχοιμι εἰπεῖν· ἐξ ὑπαρχῆς δὲ ἡ δὲ πόλις, πρὸς ᾧ τὴν
σφετέραν αὐτῆς οὕτω θέσθαι, μηδὲ πολλῶν μαρτύρων, καὶ τοῖς ὅλοις ἐπιδέδεικται κατὰ
τὸ γοῦν ἀρχῆς πλῆθος σὺν ὕστερον, πάντας καὶ ἔργῳ καὶ λόγῳ. πλὴν ἅπαξ γὰρ
ὡς αὐτοὺς καὶ ὑπομνήσεως τῶν ἑαυτῆς, διήλλαξε. φαίνονται τοίνυν, ὅ μοι τότε
οἱ κατ' ἀρχὰς κοινὰ τῶν Ἑλλήνων πολιτευσάμενοι μόνοι τῶν ἄλλων. τοὺς γὰρ
Ἕλληνας, οὐ μόνον ἐν τῷ τῶν πολεμίων φόβῳ ὄντας ἐλευθεροῦσθαι, ἀλλὰ καὶ νόσων τῶν ἐν
αὐτοῖς ἀπαλλάττειν. αὐτοί τε καὶ πρὸς τοὺς ἔξω πολεμίους καὶ περὶ τὰς ἔξω
οἰκειώσεις καλῶς πεπεισμένοι, κρεῖττον ἢ πείθεσθαι τῶν ἑτέρων ἐγένοντο. οὐ διὰ τοὺς αὑτοῦ
ἥκοντας καὶ πολλῶν ἐπ' αὐτοὺς προσαχθέντων καὶ πρεσβυτέρους. οὐδὲ τοῦ, τοῦ πο-
λέμου ἐπ' ὀλίγοις καταδεξαμένης. οὐδὲ τοῦ μηδενὸς ἀνθυπελθόντος τῶν πόλεων
προνοουμένων, τοῦ προπαθόντος τοῖς ἄλλοις ἡ ταύτην εὐφροσύνης, οὐ τοίνυν μόνον
διὰ τὴν ἡλικίαν, ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς τῆς πόλεως πράγμασι καὶ
καιροῖς τοσοῦτον φαίνεσθαι καλοῦσα τὴν πόλιν, ὥστε καὶ ὡς ὥσπερ χωροῦσιν,
ὥστε ἀτελῆ ἐκεῖνα ἄλλοις, καὶ διὰ τῶν προσθεμένων ἐξεπιθυμεῖν. παρέχω
δὲ ἔγωγε πρὸς τὰς τῆς πόλεως πράξεις, ὁπότε οἱ πρὸς τοὺς ἐν τῷ... ἀλλὰ γάρ μοι τὸ
πρὸ φαινόμενον τῶν ἔργων, κάλλιστον φαίνεται· καὶ τιθέναι τὸ τοῦ λόγου.
τοσαῦτα μὲν οὖν, θαυμαστὸς ἂν κρίνειν ἑκάστως· ἐγὼ δὲ ὥσπερ ὑπεσχόμην, δύναμις
τοσαῦτα ... τὰ γνωριμώτατα· ἐξ ὧν ἅμα τῆς τε γνώμης καὶ τῆς δυνάμεως
τῆς πόλεως ἐξετάζεσθαι. ἓν μὲν τοίνυν πρῶτον ἄτοπον πολλοῦ καὶ θαυμαστὸν
ἐπράχθη ὑπὸ Θηβαίων. ... γὰρ ὡς ἀπέκτεινε ... Λακεδαιμόνιοι παιδιὰν
... κρίναντες, ἦρχον δ' ἐκείνων ... ἀπὸ τῶν ἑαυτῶν συμμάχων,

Καὶ τὸ ἔργον τὸ περὶ Θήβας φανέν, ἀμφοτέρους ἐξέπληξε τῶν ἡττηθέντων.
ἥ τε γὰρ ἡ πόλις ἐχθροῖς περιπεπτωκυῖα, οἵ τε Λακεδαιμόνιοι σύμμαχοι περι-
θυμότεροι ἅμα καὶ δεινότεροι ταύτην ἐναντίων ἐπεχείρησαν. οὐ μόνον
ἀρχομένων τῶν πολλῶν καὶ μεσούντων, ἀλλὰ καὶ τὰ τῆς ἀπάτης πεπαυμένων.
ἀλλ᾽ ὅμως ὁ δῆμος οὐχ ὑφεῖτο αὐτοῖς γινομένοις. οὐδ᾽ ἀπὸ τῆς ἀντιπάλου καταλελειμμένης
φάλαγγος, τῶν μὲν Λεσβίων μηδὲν τοιοῦτον ἐχόντων πρότερον. ἀλλ᾽ ὥσπερ οὐ Λακεδαιμονίοις κινδυνεύ-
ουσι, ταύτας σφᾶς δεῖν εἶναι τοὺς ἀπαντῶντας, περιβαλόντες μέσον τοῖς τῶν πολε-
μίων κινδύνοις τὴν πόλιν, περὶ αὐτὰ τῶν συμφορῶν ὑπομνήματα, ἐξῆλθον τοὺς ἀ-
λιάρτον ἐναντίον λύσαντες τῶν καὶ Παυσανίου τῷ Βοιωτῷ ἐξελόντες. καὶ τότε δὴ Λύσανδρος ἀ-
πέθανε [illegible]. ὁ δ᾽ οὐχ ὡς ὤετο ἐνενίκησε τὴν τῶν Ἀθηναίων πόλιν. ἀλλ᾽ ὥσπερ τὴν
ἑαυτοῦ πόλιν τοῖς παισὶ περιέπλησε. καὶ μὲν γὰρ δὴ τὰς ἀνοχὰς φυλάττειν συμφοράς. οὐδὲ ταῖς
τῶν ἐκεῖ γνώμαις ἠξίου. ἀλλ᾽ ὅμως τοῖς ἄλλοις ἐποίει. οὐ πολλῷ δ᾽ ὕστερον ἠνάγκασεν αὐτοὺς
βοηθεῖν καὶ τὴν πόλιν περιέπεσον μετὰ τῶν δι᾽ ὧν καὶ καταφυγεῖν ἤδη οἱ πρὸς τὴν
πόλιν. καὶ ὥσπερ οὐ δρεπάνῳ κατὰ αὐτοὺς, οὐκ ἂν ποιεῖν εἰ καὶ διὰ τῶν ἐχθρῶν
μισθῶν, πάσης τῆς ἰκανῶς οὔσης τῶν ὑπαρχόντων. οἱ δ᾽ ἐπὶ περὶ Θήβας χωρῆσαι
καὶ περὶ τὴν χώραν ἐλθόντας. βοηθεῖν δεῖν ᾤοντο, ὡς αὐτοῖς ὑπὲρ τῆς οἰκείας. καὶ γενομένων
τῶν πολλῶν πολλῆς συνεχοῦς συνῳκισμένων, μάχαις τε πολλαῖς προκινδυνεύσαντες
καὶ τειχίσαντες αὐτούς, καὶ τὴν πόλιν διὰ πάντων φυλάξαντες, τοὺς μὲν αἰχμαλώτους ἐνδον
ἀπέθανον. σχόντες γὰρ ὃν ἀνῄρουν εἰσῆλθον, καὶ παρὸν αὐτοῖς καταστρέψαι τὴν πόλιν
ἡνίκα ἐβούλοντο, οὐκ ἐδέξαντο. οὐδὲ ἐβιάσαντο. γνῶναι δ᾽ ἔξεστι, ὅτι τοῦ
τῶν προστατῶν πολλῶν. οὐκ αὐτοῖς ἰδίᾳ τι πράττοντες. καὶ τέλος, ὥστε ταῦτα περὶ
τῶν τότε Λακεδαιμονίων, ὡς τότε περὶ τῶν πρὸς βασιλέα πάλιν καταφυγεῖν.

Καὶ δι' ἐκεῖνα ὑποποιοῦνται τὴν εὐθὺς μὲν εἰρήνην· τοὺς τ' Ἀσίους ἡγεμόνας
Ἕλληνας περιεῖλον. περὶ ὧν οὐδὲν ἔγωγε κατηγορῶ. ἀλλ' εἴ τις ἔροιτο αὐτούς,
πότερον ἑκόντες τοῖς βαρβάροις συνεχώρησαν ἢ βιασθέντες, ἑκόντες μὲν οὐ φή-
σουσιν, ἀνάγκῃ προδεδωκέναι φασίν. ὅτε τοίνυν ἐπιστεύσεν· ἀλλ' ἄκοντες
καὶ δι' ἀνάγκην, ὁμολογοῦσιν ἡττῆσθαι διὰ τὸ περὶ τὴν πόλιν τοῖς ὅλοις.
οὐ γὰρ ἂν ἐξελέγχοιντο· ἐλέγχονται τοῖς πράγμασιν, ἐπεὶ τοίνυν ἐξ αἰτίας τοιαύτην
αἰσχύνην ὑπέστησαν· ὥστε τὸν μόνον ... πολεμίων τὸν λόγον αὐτοῖς, μαρτυρεῖν
προσέχειν τῶν πολλῶν τὸ περὶ τὴν πόλιν. καὶ ταῦτ' οὐχὶ μικρόν. ὅσα δὲ τῆς εἰρήνης
ἐγένετο, πάλιν ἐν ταύτῃ ἐπάνειμι βούλομαι βραχύ. δύοιν γὰρ ὄντοιν
ἐξ ὧν κρίνονται πόλεις, πολέμου καὶ εἰρήνης, καὶ τούτων ἀμφοτέρων τοῖς
Ἕλλησι πρὸς τοὺς βαρβάρους γενομένων, τὰ μὲν τοῦ πολέμου τοσοῦτον
διήνεγκεν ἡ πόλις, ὥστε τὰ μὲν μόνη κατειργάσατο, μάλιστα τῶν ἀγώνων ἐστίν. ἐν
τοῖς ὕστερον εἴ τις ἐθέλει, τοσοῦτον τῶν μετασχόντων ὑπῆρχεν, ὅσον ἐπ' αὐτῆς
καθ' αὑτὴν ἠγωνίζετο. χωρὶς δὲ τούτων τοῖς εἶτα καιροῖς μαρτυρεῖται. τὰ
μὲν γὰρ πρῶτα τοῦ πολέμου μόνη κατέπραξεν· οὐδὲ τοῖς δευτέροις
καὶ πρὸς τὸν βασιλέα περικινδυνεῦσαι, τὰ ἀριστεῖα ἠνέγκατο. τὰ δ' αὖ
Πλαταιᾶσι, αὐτῆς ἐστιν ἴδια· αἱ περὶ Εὐρυμέδοντα ἐν Παμφυλίᾳ ναυμαχία καὶ πεζο-
μαχία καὶ ὁ πολεμόδεσμος· ὥστε καὶ μόνη τοὺς βαρβάρους καὶ πρώτη ἐνί-
κησε. καὶ σὺν ἄλλοις γενομένη, οὐχ ἧττον τοὺς συμπαρόντας ἢ τοὺς ἀν-
τιπάλους ἐνίκα καὶ τὸ πᾶν ἔμενε μόνη. ἀλλὰ μὴν τῆς γε εἰρήνης. ὅθεν τὸ
διαφέρον οὐ μέλλει γε τῆς πόλεως, τίς τὰ παρὰ τοῦ βασιλέως ... φησί. διὰ
τὸ ... γενόμενον ποιεῖν. οὐ γὰρ ὡς ἅπαξ ... σχολῇ διδόντων καὶ ... ἀνθρώπων. ἀλλ' ἐπὶ

τῇ ἵππῳ μέγα φρονοῦσα, οὐδὲν μᾶλλον ἠλαύνετο ἄχρι θαλάττης· ἀλλ' αὐτῆς
φησὶ τοῦ ἵππου δεόμενον, καὶ μέχρι αὐτῆς θαλάττης ἀποσχήσουσα· καὶ ἀνθ' ὧν
πάλαι ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων, ὅμοιοί πως ὄντες ἐν τῇ Ἰταλίᾳ καὶ τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ αὐτοῦ.
τοσαῦτα μὲν ἐκ τῆς πόλεως ὑπῆρχε λαβεῖν· οἱ δὲ ἔπειτα τοὺς τῆς Ἀσίας ἀνοι-
κοῦντας Ἕλληνας, ἀπέδοσαν τοῦ βασιλέως· καὶ κύριον ποιοῦσιν ὅ τι ἂν βού-
ληται περὶ αὐτῶν. καὶ τοῖς ἄλλοις τὰ δίκαια ὁρίζειν περιετίθεσαν. ἆρ'
οὖν τοῦτο τὸ κεφάλαιον ἢ μικρὸν τὸ διαφέρειν; ἀλλ' οὐ πᾶν τοὐναντίον;
πάλιν δὲ ταπεινοὺς τοὺς Ἕλληνας καὶ τὰς τῶν ἐν αὐτοῖς πόλεων καταλύ-
σεις. ἡ μὲν τοίνυν πόλις τοὺς τῶν Λακεδαιμονίων, οὐδὲν καινὸν ποι-
ήσασα, ἀπέπλευσεν ἐμμετέρως· ὡς παρ' ἀρχαίων ἀρετὴν κοινὴν εἶναι.
οἱ δὲ Ἕλληνας τοὺς τῶν Λακεδαιμονίων, οὕτω γὰρ ἀπρεπῶς εἶπον, τοὺς
λαβόντες τῇ ναυμαχίᾳ ληφθέντας Ἀθηναίων, ἀπέσφαξαν παρὰ χρῆ-
μα, καὶ πλέον οὐδὲν προστιθέμενοι. καὶ ταῦτα ὑπάρχοντος αὐτοῖς τοῦ παρα-
δείγματος οἰκείου, οἷα περὶ τοὺς δυστυχήσαντας ἡ πόλις ἐστίν. ἀλλ' ὅμως,
οὐδ' οὕτως ἐμιμήσαντο· τοσοῦτον ἀπέσχον τοῦ πρῶτοι γ' ἂν αὐτοὶ δεῖν
Ἀθηναίοις καταδέξασθαι. ἔτι δ' οἱ μὲν οὐδὲν ἀποχρῶν ἡγήσαντο· ἀλλ' ἄχρι
τῆς τῶν τειχῶν ἦλθον καθαιρέσεως. ἡ πόλις δ' ἅπαντας Πελοποννη-
σίους κατὰ τοὺς ἄνω χρόνους νενικηκυῖα, ὡς ἐνεμήσατο τὴν Εὔ-
βοιαν, οὐ προῆλθε παρὰ τοῦτο· ἀλλὰ καὶ ἃ τῷ πολέμῳ προσέλαβε, καὶ
ταῦτ' ἀπέδωκεν ἑκοῦσα· Μέγαρα· Νίσαιαν· Τροιζῆνα· Ἀχαΐαν· Πηγάς.
δοκεῖ δέ μοι τε καὶ τὸ τῶν αἰχμαλώτων, καὶ παντελῶς τὸ τοιοῦτον,
διὰ πλείστης ἀρετῆς εἶναι τῇ πόλει σημεῖον. οὐχ ὡς ἄν τις φήσειεν οὕτως εἰ,

φιλανθρωπίας. Θηβαῖοι μὲν γὰρ οἱ μετὰ παρ' ἐλπίδας ἢ δύναμιν τῆς ποιαύτης
κατορθοῦντες, τῆς παρ' ἐλπίδας ἔχονται τύχης. ὥσπερ οἱ Θηβαῖοι ἀδύνατον τὸ
ληφθὲν ἀπροσδοκήτως ἐμβιάσαι. οὐδ' ἂν ἀποδοῦναι τοῖς ἀξιοῦσι,
τῆς ἀξίας τιμήσαιντ' ἄν. ἀλλὰ τὴν αὐτῶν ἀδυναμίαν προστιθέντος, πλεο-
νεκτοῦσιν. ἡ δ' οἶμαι τοσαύτην ἀξίαν ἑαυτῇ προσθεῖσα πλεονεκτεῖν τοῖς ὅλοις, οὐδέ πω
ποτε ἐμικρολογήσατο. ἀλλ' ἴσον τοῖς πεσοῦσι τὰ ἀπόντα λῃ πίστιν. ἀλλὰ
πάντα ῥᾷον τοῖς πολεμίοις ἀπεδίδου, ἢ ἐκεῖνοι τὰ σφέτερα αὐτῶν ἀ-
πῄτησαν. Καὶ μὴν ὅτι μὲν οὐ Λακεδαιμονίων τῆς πόλεως ἀκρατέστερον,
οὐδ' ἂν εἷς ἀντείποι. ὅπερ δ' ἦν μεῖζον ἀπὸ τοῦ ἐμοῦ μόνοι. Ἀθηναῖοι δ' ἀνὴρ εἷς, Κόνων.
τῆς θαλάσσης Λακεδαιμονίους ἀφείλετο τὴν ἀρχήν. μόνος ἀνθρώπων ἅμα
τῷ βασιλέως στρατηγήσας καὶ τῇ πόλει. μᾶλλον δὲ τοῖς Ἕλλησιν. οὐδ' ὅτι ὅσων
γὰρ ἐπιστεύσαντο διῴκησε, ἐτείχισε τὴν πόλιν. καὶ τοὺς Ἕλληνας ἠλευ-
θέρωσε, Λακεδαιμονίους καὶ νῆσον καὶ πόλιν ἐνίκησε. αὐτὴν τοίνυν τὴν τῆς
θαλάσσης ἀρχήν, ἡ μὲν πόλις, ἐξ ὧν τοὺς βαρβάρους τοὺς ὕστερον πο-
λεμίους ἐνίκησεν, ἐκτήσατο. οἱ δὲ ἐξ ὧν ἡ πόλις ἐτείχισε. τὴν κεκτημένοι
τοίνυν τὴν ἀρχήν, οἱ μὲν οὕτως ἀνθρώπους δῆλον, ὥστε τὸν διοικήσαντα πρὸς
αὐτοὺς τοῖς Ἕλλησι δίκαιον κληθῆναι μόνον Ἑλλήνων, ἀπὸ τούτου. Καὶ μὴν δεῖ
δεύτερον σύμβολον ἐπὶ τῆς ἐπωνυμίας, ἣν διὰ τοῦτο τότε ἡ πόλις
ἐκτήσατο. οὐδ' ὕπωτε τοὺς πταίσαντας αὐτοὺς διέθηκαν, ὥστε καὶ
πάντων ἀπηλλάγησαν. ὑπὲρ τῶν κατὰ καιρούς τινας ἀδικιῶν γενομένων
ἐν τῇ πόλει. ἀλλ' οὐδ' ὑπὸ μόνης. οὐδ' ἄν τις ἀνθρώπων δικαίως
δόντων τιμᾶν. ἀλλὰ τὸ μὴ ἐξεῖναι κατὰ τὰς φύσεις ἀεὶ ποιεῖν. ἡμῖν.

οἱ μὲν, πλεῖον ἢ ἑβδομήκοντα ἔτη κατέσχον· οἱ δὲ, οὐδὲ εἰς δέκα ὀλίγου δεῖν διεφύλαξαν τὴν ἀρχήν· οὐχ ἧττον ὡς αὐτὴ ἡ θεωρία· ἄλλως τε κἂν δέῃ· ἡμῖν τὸ πρῶτον ὀλίγου δεῖν προσαγόντων ἔλαβον· ταῦτ' ἐστὶν ἃ ἔγωγε τοῖς προειρημένοις βουλομένοις ἀπολογεῖσθαι· ἴσως μὲν οὖν κἂν ἄλλοι τινὲς ποιήσαιντο προσθήκας μὲν φόμενος μὲν αὐτὰ διὰ τὸ ὁμοίους τοὺς λόγους παρεληλυθέναι· καὶ διὰ τὰς ἐπ' αὐτῶν ἐπῃνηκὼς αὐτούς, διὰ φιλομάθειαν λέγων· οὐ μὴν ἀλλ' ἐξ αὐτῶν τούτων καὶ μάλιστ' ἄν τις κατίδοι, ὡς οὐδεμίαν χάριν θαυμαστὴν ἔχουσιν τῇ πόλει καταθέσθαι, οὔτ' ἔξω τι τοῦτο ἐστὶ τοιαῦτα ἀγωνίζεσθαι· ὥστ' εἴ τις ἀξιοῖ καὶ ἡμῖν ἄρρητα ταῦτ' εἶναι, σχεδὸν τούτου χάριν δέονται· χωρὶς δὲ τούτων, ἂν ἐν βλασφημίαι οἱ λόγοι γεγόνασι· καὶ τῆς παραπεσούσης χρείας ἕνεκα· οὐ γὰρ ἦν ἄλλως ὁ προτιθέμενον ἀποδεῖξαι· ὥστε ἐξ ὧν ἔφυγον, ἐν τούτοις προήχθην εἰπεῖν· δοκοῦσι γάρ μοι Λακεδαιμόνιοι, τὸ τοῦ παροιμίου τὸ λεγόμενον πρὸς τοὐναντία, πεπονθέναι πρὸς τὴν πόλιν· καὶ γὰρ ἐν δ' ἡμῖν τῶν κινδύνων προκινδυνευόντων, ὡς τοὐναντία ἀναχωρεῖ· καὶ διὰ ὡς ἐναντίον φαίνεται· ὡς διαλῶς ἡγεμονεύονται· καὶ Λακεδαιμόνιοι οἱ τῶν Ἑλλήνων προέχοντες καὶ προκινδυνεύοντες ἐν ταῖς χρείαις, παίδευσιν τῇ πόλει παραβαλόντες εἰσί· τεκμήριον δέ· τῶν γὰρ ὑπαρχόντων καὶ πεπραγμένων αὐτοῖς μέγιστα ταῦτ' ἐστίν, ὧν κεκοινωνήκασι τῇ πόλει· καὶ τούτων ἃ μὲν διελόντες ἀπέτυχον· ἃ δὲ μετὰ τοῖς ἀπὸ τῆς πόλεως ἔπραξαν, ἐνδοξότατα ἁπάντων κατώρθωσαν· οὕτω διὰ τῆς πόλεως καὶ φαίνονται ἡγεμονεύοντες πάλιν· οὐ μὴν ἀλλ' ἔγωγε οὕτω παραγνώμων εἰς τοῦτο ἐξήχθην τοῦ λόγου, ὥστε ἐβουλόμην ἂν καὶ τὰ γεγονότα μὲν ὑπολέγειν, ἁπάντων

ὑπάρχειν ἀνακειμένην τῇ πόλει. Καὶ μὴν ἀναγκαῖον εἶναι πρός τι θεῖον
τοῖς πολλοῖς, ὅτι ἀπὸ Λακεδαιμονίων. καὶ οὐδ᾽ αὐτὰ τὰ πράγματα τα-
ταύτην ἄγει· ὡς τοῦ τοσοῦτο παρεξετάσαι χάριν ἐρύσεται· ἀλλὰ τὸ μὴ
πάντα πᾶσι τὰς πράξεις προσήκειν θεῖν. καὶ γὰρ ἐοίκασι παρ᾽ ἡμῖν τοῦ διὰ τὸ
ὡς ἐοικέναι, οὐ τοῦ τυχόντος δεόμενα. συνῴκισαν μὲν τοίνυν τὴν Λεχαίῳ.
Καὶ διαφθορὰν μικροῦ πάντα ὃς ἔσχατο πέδον. ἔλαβον δὲ τὰς ἐν τῇ Κορίνθῳ
φρουρεῖ. καὶ τοὺς ἐγκαθεστῶτας Λακεδαιμονίων, ἐξήλασαν. καὶ τὰ τείχη κατέ-
σκαψαν. καὶ ἔλαβον τὸν εἰς Ἀρκαδίαν. καὶ μάχῃ τὴν Λαυθινικήν. κατέκλεισαν δὲ καὶ τοὺς
ἐν Φλιοῦντι. καὶ τῶν ἐπεξελθόντων τρόπαιον ἔστησαν. καὶ Μαντινέων πάλιν
κοινωνοῦντες αὖθις σὺν τῷ πεζῷ καὶ τῶν συμμάχων. περιέπλευσαν ἄχρι
Βυζαντίου. καὶ πάντα τὸν περὶ θάλατταν τόπον. δι᾽ αὐτῶν ἐποιήσαντο. συνῴκισαν
δὲ τὴν Ἦλιν ἐκβαλόντες τοὺς ἁρμοστὰς καὶ τὰς φρουρὰς ἐκ μεθόδου καὶ προῆσαν ἀδεῶς.
Τὸ τελευταῖον τοῖς πᾶσιν, ὥστε καὶ τὸν Περσῶν βασιλέα διήλλαξαν. ἐλθόντο-
μένου δὲ τοσούτου περὶ τὴν Καδμείαν ἀνάπεισθαι δουλεύσειν, μόνοι τῶν Ἑλλήνων,
καὶ τῆς αἰσχρᾶς εἰρήνης δικαίου, καὶ τὰ τῶν Ἑλλήνων καλὰ καὶ συμπαθῶς διε-
κατετήρησαν. Λακεδαιμονίοις ἐπεξελθόντος. ὧν ἀμφοτέρων, τίς ἂν ἔχοι
μείζονα ἔπαινον περὶ τῆς πόλεως. τὴν μὲν γὰρ εἰρήνην ἐσχάτοι τῶν Ἑλλήνων
συνεχώρησαν. καὶ οὐ πρότερον, πρὶν ἔγνωσαν, ὅτι οὐ μόνον Λακεδαιμόνιοι
ἅμα καὶ βασιλεὺς καὶ σὺν αὐτοῖς καὶ Διονυσίῳ καὶ Πελοποννησίων ἁπάντων πόλεις,
ἐπὶ πρὸς τούτοις ὑπῆρχον παρεσκευασμένοι, ἀλλὰ καὶ τοῖς συμμάχοις
τοῖς σφετέροις αὐτῶν. οὕτω προὐθυμήθησαν. καὶ οὐδ᾽ οὕτως ἁπάσαις
ταῖς ψήφοις ὑπέμειναν. ἀλλὰ τῶν ἐπιόντων κατέγνωσαν.

ἡγούμενοι βασιλέως ἀκροατὰς εἶναι συγχωρῆσαι· περὶ δὲ καὶ πρὸ ταύτης
τῆς εἰρήνης παρῆλθον εἰς Θήβας, συνέγνω φάγων λέγοντος τοὔνομα, ὅτι τοῖς
οὐ μόνον πρῶτοι τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ μόνοι τῶν πραγμάτων ἀντελάβοντο,
ὥσπερ ὁρμαί τε λαβόμενοι· καὶ οὐχ οὕτως αἱ στρατεῖαι περιεδέξαντο· ἀλλ'
οὐδ' ἔδει αἱ στρατεῖαι ἀπέλιπον· δεξάμενοι μὲν τὴν φιλίαν καὶ τὴν πρᾶ-
ξιν αὐτοῖς συνθέντες, καὶ προσδεξάμενοι ὥσπερ δράματα περὶ αὐτούς· ἀπέ-
λαυον δὲ καὶ πολιτείας καὶ πάντων μετουσίαν δόντες· ὥσπερ τοῖς συνοικεῖν θέλου-
σι καὶ βυζαντίοις μετασχεῖν· εὐθέως καὶ τὴν διὰ τῶν ὅπλων ἐδέησαν
βοηθεῖν, ἐξῆγον τὰς μικρὸν δεῖν ἅπαντας, ὥσπερ πομπὴν· ἀλλ' οὐ κιν-
δύνων μεθέξοντας μέλλοντας, τὴν πρὸς τούτων αὐτῶν ἔξοδον εἰ μὴ συμμέλ-
λοντας δὲ γνώμῃ καὶ ὑπερβαλόμενοι· τὸ μὲν γὰρ οὐκ οὔσης αὐτοῖς συμ-
μαχίας πρὸς Θηβαίους ἐξῆλθον· οὐδὲ τοῖς χρόνοις τότε καὶ τῶν πολλῶν
τῶν περὶ τὴν συμμαχίαν ὑπὸ Θηβαίων καθῃρημένων· ἀλλ' ὅμως
οὐχ ὑπηρετήσαντο τὴν ἀνοικίαν αὐτῶν τὴν χρείαν, οὐδὲ μᾶλλον τοῖς δικαίως ἂν
δεδωκόσιν ὠργίσθησαν, ἢ τοῖς ἀδίκως ἀφῃρημένοις· οὕτω δὲ λαμ-
πρῶς τοῖς λογισμοῖς χρησάμενοι, πρέπουσαν τὴν γνώμην περὶ Θηβαίων·
οὐ γὰρ περὶ μικροῦ συνῳκησαν· οὐδ' ὡς φοβοῦσαι μᾶλλον μόνον Λακεδαιμο-
νίους· ἀλλ' ἐκβαλόντες τὴν φρουρὰν καὶ τοὺς ἁρμοστὰς ὑποσπόνδους,
ἀνήγαγον εἰς τὴν ἐξ ἀρχῆς τάξιν τὴν πόλιν· καὶ τυγχάνομεν ὑπὸ τῶν Θη-
βαίων τῆς ἐλευθερίας ἕνα ἀγῶνα· οὐδὲ ἐφεξῆς ὑπὸ αὐτῶν ἤρξαντο τὴν ὁρί-
αν τῶν· προεξωθέντες γὰρ Λακεδαιμονίων πρὸς τὸ σύμβαν, καὶ μηδε-
πώποτε συμμαχίας ἐπιθυμοῦντες, ἀντετάξαντο περὶ τῶν πολλῶν Θηβαίων·

στρατηγούς τε φοβερωτάτους ἐνίοις ἀντεπιστήσαντας, ἢ ἐνίοις τοὺς σωματοφύλακας παρέσχοντο, καὶ διὰ παντὸς σωτῆρας τῆς πόλεως γενομένους. περὶ σταται δέ μοι παντοδαπὰ ὥσπερ ἐν ἀπογραφῇ τῶν αὐτῶν χρόνων. ἃ μὲν δὴ πάντα διεξελθεῖν ἄπορον, ἀλλ' οὐδενὸς στρατηγοῦ πάντα δὲ τῶν τί παρὸν τινὸς μνησθῶ. πότερον τὴν ἐν Νάξῳ ναυμαχίαν ὅτι Βοσπόρου, ἢ τῶν περὶ Κέρκυραν ἀγωνισμάτων. ἢ τῶν ἐπὶ Θρᾴκης ὑπὸ Τιμοθέου πραχθέντων [illegible]. ἢ τῶν ἐναντίων ναυτικῶν. ἢ τῶν ἁπανταχοῦ. ἢ πάντα ταῦτα ἀφείς, ὃ μέγιστον ἔχω καὶ θαυμαστότατον. καὶ μόνον ὥσπερ εἰ τῶν Ἀθηναίων ἄξιον πρᾶξαι, τοῦτ' εἴπω. ἐπειδὴ Θηβαῖοι Λακεδαιμονίους ἐν Λεύκτροις κρατήσαντες ἐξελθεῖν ἐπενόουν, καὶ καταλῦσαι τὰ πράγματα ἐν τῇ Λακεδαιμονίοις, ὡς ἐδόκουν. ἢ θεῶν τινα χεῖρα ὑπερέχειν ἢ τὴν πόλιν κληρονομῆσαι τὴν ἐνίοις οὕτως κινδύνων ἐθέλοντας. καίτοι ἀφικόμενος κατ' ἀρχὰς οὐδεὶς κῆρυξ παρὰ τῶν Θηβαίων, ὡς Ἀθηναίοις ἐστεφανωμένος. ἢ καὶ διὰ Πελοπόννησον ἅπασαν δι' αὐτῶν ἑαυτῶν. κηρύττουσα ἐπ' ἀναιρέσει τῆς Σπάρτης ἥξουσι. ἰδεῖν Θηβαίοις ἡ πόλεως προθήσεσθαι. οἱ δὲ ἐπὶ μὲν τοῖς παρὰ τοῦ κήρυκος οὕτως ἐδάκρυσαν, ὥσπερ οἰκείαν τινὰ συμφορὰν ἀκούσαντες. καὶ ἀπέπεμψαν, ὥσπερ ἐν τῶν βαρβάρων ἥκοντα. πλεῖστον δὴ δόξης φρονηθέντα. τὴν δὲ Λακεδαιμονίων ἡμέραν. ἀντὶ τῆς Πελοποννησίων τε συμμαχίας καὶ τῆς φιλίας τῶν κεκρατηκότων ἑλόντες. οὐχ ὧν ἐπεπόνθεσαν αὐτοὶ μνημονεύσαντες. ἀλλ' ἃ πείσονται Λακεδαιμόνιοι περιοφθέντες, αὐτῶν ἐγκαλέσαι νομίσαντες. ὃ δὲ δὴ μάλιστα ἄξιον τῆς ἐκεῖ

φθόνος ὡς ἀλλ' ἀθῆναι, καὶ κρεῖττον ἢ κατ' αὐτὸν ἠγνόησαι, ἐξὸν
γὰρ ἑαυτοῖς ἀπολυθεῖσι τὰς ἔχθρας Λακεδαιμονίους καὶ κατὰ θάλατταν Καὶ
ἢ περὶ Ἰσθμὸν ἐπὶ ἐκφανῆ ὠφθέντας, συμμάχων περιοικῶν. οἱ μὲν τῆς ἀ
ρχῆς πάντων ἐπανεστηκότων, ἐπὶ τοῖς ἴσοις ἐδέξαντο. καὶ προβουλομένης ὡς
πρόφασιν λόγου τῆς Θηβαίων δεήσεως ἐπὶ τὴν πόλιν τῶν Λακεδαιμονίων
καὶ ἄλλοι πάντες τῆς Πελοποννήσου, μόνοι καὶ Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων περι
στάντες, ἐκώλυσαν. ἐξὸν οὕτως ὑπὸ πάντων ἑωρῶντο. ὥστε κατα
στῆναι τὴν πόλιν. σωτήριον τῆς συμμαχίας ἁπάσης. θαυμάζω
τοίνυν τῶν τὰ Μηλίων καὶ Σκιωναίων τολμώντων προφέρειν τῇ πόλει. ποῦ
γῆς ἢ θαλάττης ὄντες. πότερον ἑαυτῶν κατηγοροῦσι. πότερον ἑαυτῶν μόνα ἀ
κούσαντες τῶν πεπραγμένων τῇ ἡμετέρᾳ πόλει, ἢ τοῖς ἑαυτῶν
προγόνοις οὐκ ἂν συμβουλευθέντες. καὶ ταῦτα καὶ τάχα ὑπάρχειν ὅσα τῇ
πόλει. εἰ μὲν γὰρ οὐ συμβουλεύεσθαι φασὶν, ἀντεπιδείξαντες οἷς
ἀγάλλονται. εἰ δ' οὐκ ἂν φήσαιεν τὴν αἵρεσιν. εἴ τις αὐτοῖς διδοίη
θεῶν, παυσάσθωσαν μείζοσι τὴν κατ' αὐτοῦ λόγοις ἐγχειροῦντες.
ἔτι τοίνυν, πότερον τῆς πόλεως ἢ τῶν συμβάντων κατηγοροῦσιν.
εἰ μὲν γὰρ τῆς πόλεως, οὐδὲν ὡς ἔοικε τῶν μεγίστων ἐπίστανται. ἀγνοοῦσι
πεφάγκασιν αὐτοὺς ἀφ' ὧν ἡ πόλις γνωρίζεται. εἰ δὲ τὰ συμβάντα
μέμφονται, οὐχ ὅμοια τοῖς ἄλλοις ὡς ἔοικεν οἱ προσλαβόντες τὴν πόλιν
νομίζοντες, οὕτω μέμφονται. ὥστε ἐξ ὧν τὸ πρᾶγμα καινίζουσι,
τὴν πόλιν ἐγκωμιάζουσι. τό τε γὰρ κακίαν τῆς πόλεως καὶ ἰδίως τοῦ
δείκνυται, ὅταν ἢ μόνα τὰ πεσόντα ὑπαίτια, ἢ πλείω φαῦλα

τῶν πειθομένων ἢ ἐχθρῶν, ἢ μείζων ὅρος καθαρμοῦ· ὅταν δὲ ἐξ ἑκατέρων
διὰ πάντων ἑνὸς ἢ δυοῖν λαμβάνειν, λήγηται ἡττωμένων, οἷς ἀφι-
άλλως τε, εἰ μὴ δι᾽ ἀδικίαν ποιεῖ τὴν κρίσιν, ἀλλὰ πολέμως, καὶ ταύτης
πρεσβυτάτης τῶν ἑλληνίδων, καὶ ἧ πλεῖστα ὑπάρχει τὰ δέοντα
συμβάντα. εἰ δὲ δεῖ καὶ περὶ τούτου ἀποκρίνασθαι, οὐκ ἐλάττω πως οἱ με-
τὰ ταῦτα δυνηθέντες, περιηνέχθησαν τοῖς αὐτοῖς τούτοις πράγ-
μασιν. οὔτε γὰρ ἂν αὐτὸν ἔγωγε οὐδένα τῶν ἑλλήνων περιεωραμένη,
ἀλλ᾽ ἄνευ ταύτης τῶν ἑλλήνων ὁ λόγος φιλοτιμία κοινή, οὔτ᾽ αὖ
ἐπ᾽ αὐτῶν ἡ δόξα ἐστὶ μείζω καὶ δεινότερα εἰργασμένων, ἀπολο-
γοῦ ἐστὶν ὑπὲρ τῆς πόλεως. ἀλλ᾽ ὁμολογούμενον ἐστὶ συγγνώμην καὶ τὰ
φθόνου. οὐδὲν οὖν δέομαι τοιαύτης ἀπολογίας. ἀλλά μοι δοκοῦσιν
ὅλως ἠγνοηκέναι τὴν τῶν πραγμάτων φύσιν. καὶ ὥσπερ ἔξω μὲν τῆς
οἰκουμένης, οἱ τοὺς τοιούτους παραφέροντες λόγους. πῶς γὰρ ἂν
καλλωπίζεσθαι φαίη τις αὐτὸν, περὶ τῶν οὕτω μετρίως. ἢ πῶς οὐ
περὶ ἀρχῆς χρῆναι διαλέγεσθαι, εἰ τοῦτο πρότερον ἠγνοήκασι τὴν
φύσιν αὐτῆς. ἅπασα γὰρ δήπουθεν ἀρχὴ τῶν κεκτημένων ἐστὶ. καὶ περὶ
αὐτοῦ τοῦ τῆς ἰσότητος νόμου. εἰ δὲ μή, πῶς ἴσον, ἢ πῶς δίκαιον, ἢ φόρους
συλλέγειν ἀπὸ τῶν ἄλλων δεῖ, ἢ νόμους τιθέναι τοῖς οὐδὲν δεομένοις,
ἢ κρίνειν τὰ κοινὰ τῶν, ἢ προστάττειν ἢ πολεμεῖν, ἢ βιάζεσθαι τὰ μὴ προ-
σήκοντα. ὅλως γὰρ οὐδὲν τούτων ἀπὸ τοῦ ἴσου γίγνεται. ὥστ᾽ εἴ τις
ἀκριβολογεῖται περὶ τῶν δικαίων, καὶ σοφιστὴς εἶναι μᾶλλον βούλεται,
ἢ τὴν τῶν πραγμάτων φύσιν συγχωρεῖν, οὐκ ἂν φθάνοι διαγράφων

πάσας ἀρχάς τε καὶ δυνάμεις ἁπλῶς· ὡς ἅπαντά ἐστι ταῦτ' ἐστὶν ἐν τῷ
θεσμῷ τοῦ κρείττονος· ἐθοῦ ἀπὸ σοφίας ἄνεισι μέχρι τῶν θεῶν. ἡγού-
μενος καὶ λέγων· ὡς οὐδὲ οὗτοι τοῖς ἀνθρώποις ἐξ ἴσου προσομιλοῦσιν· ἀλλ'
ᾕρηνται κρείττους εἶναι· ἄλλοι καὶ ταῦτ' ἐστὶ γωνὶ ἀξίων αὐτῶν· καὶ
τὸν ἥλιον οὐχ ὁρᾶν ἐκ τῶν· ὃς ἀφαιρεῖται τῶν ἄλλων ἀστέρας τὸ φαίνε-
σθαι. εἰ δ' ἀναγκαῖον τὸ πάσῃ δυναστείᾳ καὶ πάσῃ περιουσίᾳ τὰ τοι-
αῦτα προσεῖναι, καὶ οὗτος ἐστὶν ἀρχῆς θεσμός, μὴ ἀπὸ τοῦ ἴσου πρὸς τὴν
ὑπήκοον συγκρίνεσθαι, τότε νικῶν ἀπίτω· ὅταν δὲ ἐξῇ τῶν ἄλλων
ἥτε ἑλληνικῶν δυναστειῶν, ἥτε καὶ βαρβαρικῶν βασιλειῶν,
ἡ ἀτρεμία τοῦ τῆς πλεονεξίας γιγνομένων χρησαμένων, ἢ τὸν ἐκείνων Ἀθη-
ναίων δῆμον ἐστὶν ὁρᾶν· φανήσεται γὰρ ἀμέλει διαφερόντως ἐ-
βουλεύσατο· ὥς σοι πρὸς αὐτῶν κεχρημένος τῷ βελτίστῳ· ἀλλ' εἴ γε κα-
λὸν τι γενομένου· ὁ τῆς κοινῆς φύσεως τῶν ἀνθρώπων ἐξαμαρτών· οἷα τί τις
ἀρχῆς ἀνακολουθήσας ἀναγκῇ· ἡ δυνάμει μὲν ἄρχων κατὰ πᾶσαν τὸ-
τῆς ἀρχῆς· φιλανθρωπίᾳ δὲ ὅτι τῆς ἀρχῆς δεδιώκως· ἑκὼν μηδείς· καὶ
σχεδὸν αὐτῷ τῶν ἐγκλημάτων αἴτιος γέγονεν· πλεῖστα γὰρ τῶν
κοινῶν καὶ μετρίων πρὸς ἅπαντας χρησάμενος, καὶ τὸ πολὺ κοινὸν τῆς πο-
λιτείας μᾶλλον κοινωνὸν ποιησάμενος ἢ δυναστείαν κατέχων,
ταὐτὸν τοῖς χρηστοῖς ἔπαθε τῶν δεσποτῶν· οὐ γὰρ διὰ τὴν ἄλλην ὠμότητα,
χαλεπὸς παρ' ἐνίων ἔτυχεν· ἀλλ' ὅτι προσηνὴς καὶ ἐπιφανῶς ἔδοξε
βιάζεσθαι. καὶ μὲν. εἰ μὲν ἔχοντας τὸ τῶν ὑπηκόων σχῆμα ταῦτ'
εἰργασμένος φαίνεται, δαιμονίως ἐθελοντὶ βλασφημεῖν· εἰ δὲ τῶν ... τὸ κοινωνικόν

ἀποστάντας. καὶ παρ' ἀξίαν ὑβρίσαντας εἰς αὐτούς, τοὺς δὲ ἐν τῷ φανερῷ
πολεμίους ὄντας, ποτέροις ἄξιον ἐγκαλεῖν. οἶμαι μέν γε τοῖς τὴν ἀνάγκην
παρασχοῦσιν. τί καὶ μηδὲν οἴομαι διδοῦσιν. ὥσπερ ἐν ἐχυρῷ αὐτοῖς τοῦ ὑπερέχοντος
παρεθῆναι. καὶ τότε μάλιστα πιστεύσαντας, ἀμέτρως. οὐ γὰρ διὰ τὴν γε
κρατήσασαν τῆς πόλεως· ἀλλ' ὡς μηδ' ἂν ληφθεῖσι, μηδὲν δεινὸν πείσεσθαι.
ὡς Ἀθηναίους γε τεθνηκότας σώζειν. δῆλον δέ. ἀλλὰ περὶ μὲν Μιτυλήναιων
μετέγνωσαν, ἵν' ἔχῃ νικῆσαι πόλις, οἷς ἐξ ἀρχῆς ἐβουλεύσαντο. ἐνενόησαν
ἃ μὲν τὴν προτέραν διάγνωσιν, τῆς κρίσεως ἦν. καὶ ὧν ἡ διέλυσε. ἃ
δὲ τὴν ὑστεραίαν μετάγνωσιν, τῆς πόλεως ἦν μόνης. καὶ ἡ τελειοτέρα τὴν
εἰρήνην κατέληφε. θαυμάζω δὲ ἐν ᾧ μὲν ἰσχυροτάτου τὴν ὀργὴν παύουσαν
ἀπολογεῖ τιμωροῖ, τῆς πόλεως δὲ οὐχ ὁρῶσιν οἱ σμικροὶ τὰς ὀργάς, διότι ὧν κατὰ
φθόνον ἀπολογοῦνται περὶ τούτου. καὶ ὀλίγου μὲν καὶ σμικρὰ (?) οὐχ οὕτω βλασφημοῦσι
κατηγορεῖσθαι μὲν. ἀλλ' ὅσον ἀγαθῶν αἴτιοι γίγνονται, θαυμάζομεν.
τὴν πόλιν δὲ ἐξ ὧν ἐνίοις περιέστηκεν, ἀλλ' οὐκ ἐξ ὧν ἅπασιν ἔμελ-
λεν, οὐδὲ ἐν τῇ ὅλῃ φύσει κρινοῦμεν. οὐκ οἴομαί γε. ὥσπερ ἂν
εἴ τις καὶ τῶν θεῶν κατηγοροίη τῶν σκηπτῶν καὶ τὰς βροντάς. καὶ εἴ τι
σταθέν. τὰς ὅλας καὶ κοινὰς εὐεργεσίας ἀμελήσας σκοπεῖν. ἡ τοίνυν
πόλις, ὀλίγων αἰτία μὲν ἀνέστησε. τοὺς δὲ Ἕλληνας ἅπαντας, ἐν κοινῇ.
καὶ καθ' ἕκαστον ἔσωσε. καὶ ταῦτα γε μυριάκις. ἡδέως δ' ἂν πυθοίμην
τῶν ῥᾳδίως ἀξιούντων αὐτοῖς ταῦτα καὶ τὰ κατηγορεῖν. τίνας τοιούτους
αἰτίαν ἀναστάτους ποιῆσαι φασίν, οἵους ἀναστάτους ἐποίησεν Ἀθη-
ναίους. ἢ τίνων τείχη κατήγαγεν, οἷα κἀκείνοις ἀνέστησεν. ἢ τίνας

τοιούτων ἀνῆγον. οἱ γοῦν διέστησαν λακεδαιμονίοι· καὶ ταῖς μετ' αὐτῶν πόλεσι·
ἄλλοις τε πολλοῖς παλαιοῖς καὶ καλοῖς ὅρκοις· καὶ τὰ τῆς εὐταξίας τῶν περὶ
τὴν μαντινείαν ἀριστεία τῶν ἑλλήνων οἱ παῖδες καὶ τῶν μνημονευο
μένων ἱππομαχιῶν. ὅλως περὶ κεφάλαιον τῶν χρόνων ἐκείνων ἐστί.
Καὶ ὁ πάσας τὰς πόλεις ἀλλὰ ταῖς ἄνω καὶ ταῖς τότε πράξεις προσφερομέ
σαι. διονύσιος γὰρ ὁ σικελίας μὲν τύραννος. πολλῶν δὲ καὶ τῶν ἐν
ταλία πόλεων ἄρχοντος. εὐνοίᾳ ἡγούμενος ἐπιθεᾶσθαι τῇ ἑλλά-
δι τῶν μὴ καὶ τῶν πόλεων κεκαθῆσθαι. καὶ τοῦτο μὲν τοῖς προσιοῦσι τοῖς
ἕλλησι βαρβάροις τε ἐκ παντὸς ἐν πολλοῖς. τοῦτο δὲ τῶν περσῶν βα
σιλέα καλοῦντος, καὶ τοῦ πράγματος ἀπαιτοῦντος, ἔσχον τὴν πόλιν
ἀθηναῖοι στρατηγοὶ δύο. ὁ μὲν τὰς ἀποσικελίας ναῦς προσπλεούσας
ἁπάσας λαβών, αὐτοῖς ἀνδράσιν. ὁ δὲ καταναυμαχήσας λα
κεδαιμονίους ἐπὶ λακωνικῇ. καὶ τὴν θάλατταν δι' αὐτοῦ ποιησάμενος.
μόνη γὰρ πόλεων. οὔτε ῥᾷον ἐπηγάγετο. οὔτε πλοῦτον ἐθαύμασεν. οὔτε ἀ
σφάλειαν. οὔτε ἡδονὰς αὐτὴν τῶν δικαίων ἠλλάξατο. ἀλλ' ὥσπερ
ἅπασι προθυμίᾳ ζῆν, οὕτως αὐτὴν ἦγεν. καὶ γάρ τοι πάντων
ὅσοι τῆς ἑλλήνων ἀρχῆς ἐπεθύμησαν, τὴν πόλιν πολεμιωτάτην διεσώσαν.
Καὶ φίλιππος. τοὺς μὲν ὑποδοχέων τῶν ἄλλων ἑλλήνων. τοὺς δὲ ἐλπίσι καὶ
δωρεαῖς αὐτοὺς συμπράττειν ἔπεισε. πρὸς δὲ τὴν πόλιν. πολεμῶν
ἐξ ἀρχῆς διετέλεσεν. ὥσπερ ὅρον τινὰ ἀναγκαῖον ἐν πλ. οὐδέ, ὡς
μὲν ἐξῆν. τῶν μὲν ἐξῃρεῖτο. τοῖς δὲ ὑπὲρ δημοκρατίας κατέστη. πάντ
δὲ ὥσπερ μητρὶ ὑπὸ παίδων προύκαλεῖτο. μόνη δὲ συμβολῶν ἑλλάδος

διεστήρησε· καὶ συνεσκίασε τὰς κατασχούσας τότε συμφοράς. πολλὰ
ἐπὶ ἐναντία πράγματα, οὐδὲν ἧττον τῶν ὑποδεῶν φιλίππου· ἀλλ' ἐδείχθη
σαφῶς, ὅτι καὶ αὐτὴ καὶ τοῦ πολέμου, τῶν ἑλλήνων ἐστὶ καὶ τὰ τῆς
πόλεως ἐναντιώματα, τῶν ἑλλήνων ἁπάντων ἐστίν. οὐ γὰρ πρότερον
τῆς ἡγεμονίας ἀπέστησαν φιλίππου, πρὶν ἡ πόλις τὴν ἐλευθερίαν παρε-
δέξατο. ἔχων δὲ πολλὰ καὶ συντονώτερον εἰπεῖν καὶ μάχας ἀτόπων
καὶ τολμήματα θαυμαστὰ καὶ καρτερίαν ὑπὲρ φύσιν, οὐκ ἐπὶ τὸ ὀρθὸν ἐνηνέχθαι
ἀφήσω αὐτά. τοσοῦτον δὲ εἰπὼν περὶ θῆς τοῖς περὶ τούτων λόγοις,
ἀπαλλάττομαι. τέτταρας αὐτίκα ἀριθμῷ πολέμους ἡ
πόλις πεποίηται. τοὺς μὲν αὐτὴ δι' αὑτήν. τοὺς δὲ ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ
τῆς ἑλλάδος. τοὺς δὲ ὑπὲρ τῶν ἀεὶ μὴ δεηθέντων. καὶ τούτοις αὖ
τοῖς τοῖς δεηθεῖσιν, ἐν οἷς ἂν ἀφῶσι διώκετο. καὶ οἷς ἐγκαλεῖν εἶχεν αὐ-
τοῖς πρόσθεν. φημὶ τοίνυν ἐγὼ τουτὶ μόνον τὸ σχῆμα τοῦ πολέμου πάσας
ὁμοῦ τὰς λοιπὰς καὶ πράξεις ὑπερέχειν, ὑπὲρ ἃς οὔσας. πλείους γάρ εἰσιν
οὓς ἡ πόλις ἀγνωμονήσαντας εἰς αὐτὴν ἔσωσεν, ἢ ὅσοις μόνον χαίρειν
εἴποι τις ἀπομνημονεύσας. λέγω δὴ θηβαίους ἀπὸ λακεδαι-
μονίων. καὶ αὖθις ἀπὸ λακεδαιμονίων. λακεδαιμονίους ἀπὸ
θηβαίων. εὐβοεῖς ἀπὸ θηβαίων. ὅτε δὴ τῆς ἀρετῆς δείγματα ἐξή-
νεγκεν. τοῖς μὲν τὰς πόλεις φυλάξασα καὶ τὴν χώραν. ὑφ' ὧν ἀπεστέ-
ρηντο σὺν αὐτοῖς. τοὺς δὲ ἐκράτησεν ὑπὸ πᾶσιν ἀναστᾶσα. αὖθις
ἀβοέας ἀπὸ φιλίππου. βυζαντίους. περινθίους. χερρονησίτας. χαλκιδέας
τοὺς κατ' αὐτήν. ἐπὶ τῶν μυρίων. ἀνθ' ὧν εἶχεν ὑπὸ ἰδιώτου πολλὰ

εἰκόνα ποιήσασθαι, τὰς Ἀθήνας προσήκει μόνας. καὶ τὴν μὲν ὥσπερ
ἄγαλμα κοινὸν τῆς Ἑλλάδος. ὅπερ γὰρ τῇ πόλει τὸ πρυτανεῖον,
τοῦτο τὴν πόλιν πᾶσι κοινὴν γεγονέναι τοῖς Ἕλλησιν. ἐν ταῖς χρείαις τῶν
ξένων πάντων καὶ τῶν ἐπιγραμμάτων καλλίστας ἀπὸ τῶν σχομένων τὰς ὑποθέσεις.
ὃ τοίνυν ἔξω μὲν κινδύνων πέπρακται, οὐδενὸς δ᾽ ἧττον ἐμφα-
νίζει τὴν πόλιν τὸ τῶν Ἀθηναίων πρᾶγμα, ἐν μὲν τοῖς ἄνω λόγοις
κοινῶς διέφυγε· νῦν δ᾽ ἴσως οὐ χεῖρον ἀποδοῦναι. γενομένων γὰρ
αὐτοῖς συνθηκῶν πρὸς Λακεδαιμονίους, ἐὰν κρατήσωσι τῶν βαρβάρων
αὐτοὺς τοὺς μηδίσαντας, ἐπειδὴ παρῆλθον οἱ κίνδυνοι, τῆς ἔχθρας
ἐπελάθοντο. καὶ Λακεδαιμονίους ὁρμωμένους ποιεῖν τὰ δεδογμένα
διεκώλυσαν. ὁρῶντες τὸ τῶν πόλεων πλῆθος, αἷς ἔμελλεν ἡ Ἑλλὰς
ἐλάττων γενήσεσθαι. οὕτως οὐ μόνον τῶν κοινῶν ἀγαθῶν τῶν Ἑλληνικῶν,
ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐξ ἀρχῆς ἁμαρτοῦσι καὶ ἐς αὐτὴν καὶ ἐς τοὺς Ἕλληνας, ἐλεή-
σειεν ἂν δή ποτε ἡ πόλις. καὶ ὅσα ἐνίκησεν, ἀκριβῶς ὑπὲρ
ἁπάντων ἐνίκησε. καὶ περὶ μὲν τούτων ἱκανά. τῶν δ᾽ οὐδενὸς δὲ μετέχει
τοσοῦτον ὁ Ἑλληνικὸς, ὅσον ἐν ταῖς κοιναῖς εὐφημίαις ἐκοινώθη, ταῦτα
ὑπὲρ ὧν εἶπον, παύσομαι. καὶ γὰρ ὥσπερ οὐθὲν εἶτόν μοι φαίνεται, λόγοι
ταῖς πράξεις κοσμοῦντα. τοσοῦτο καὶ αὐτὴν τοὺς μέσους περιῆλθεν
τῶν πολεμίων. μόνοι γὰρ ἁπάντων ἀνθρώπων, τὸ λεγόμενον δὴ τοῦτο, ἀναιμωτὶ
τρόπαιον ἐστήσατε· οὐχ ἀπὸ Βοιωτῶν, οὐδ᾽ ἀπὸ Λακεδαιμονίων, οὐδ᾽ ἀ-
πὸ Κορινθίων, ἀλλ᾽ ἀπὸ τῶν ὁμοφύλων ἁπάντων. λέγω δὲ ὅλως
αὐτοὺς Ἕλληνας προσεῖποι, πρὸς βαρβάρους ἀντιδιαιρούμενος.

ἀλλ' ἀπὸ τῆς κοινῆς γλώττης τῶν Ἀθηναίων. καὶ νίκην ἀμέλει ταύτην ἔντιμον καὶ μεγάλην κατὰ παντὸς τοῦ χρόνου. οὐ κατὰ τὴν ἐν Τανάγρᾳ μάχην τὴν ἀμφίδοξον. οὐδὲ μὰ Δία κατ' ἐκείνην τὴν ἐν Μαραθῶνι, τὴν τοσοῦτον νικῶσαν. ἀλλ' ὡς ἀληθῶς τὴν πρέπουσαν Ἀθηνᾷ καὶ τέχνῃ, καὶ τῷ Διὸς παιδὶ προσήκουσαν, ἐν λόγοις. ἅπασαι γὰρ αἱ πόλεις, καὶ πάντα τὰ ἀνθρώπων γένη, πρὸς ὑμᾶς καὶ τὴν ὑμετέραν δίαιταν καὶ φωνὴν ἀπέκλινε. καὶ οὐ γραφαῖς ἐγκαθεστηκυίαις ἡ δύναμις τῆς πόλεως συνέχεται. ἀλλὰ πάντων ἑξῆς ἐπὶ τὰ δοκοῦντα ἄκρα τῶν ἀρχομένων, καὶ τοιούτων ἑαυτοὺς ὡς δυνατὸν τῇ πόλει καὶ συναπτομένων καὶ παισὶ καὶ ἀνδράσι, τοῦ παρ' ὑμῶν καλοῦ μεταλαβεῖν. καὶ οὔτε Ἡρακλέους στῆλαι ὑφέλκουσιν, οὔτε λίθοι Κελτῶν οἷς ἐσχάτη ὁρίζεται. οὐδ' ἂν ὁ σπόρος καὶ ὁ ποταμὸς βούλεται. οὐδὲ ἠπείροις ὅροι καὶ κλίμα. ἀλλὰ πᾶσαν τὴν γῆν τύχῃ τινὶ θείᾳ ζῆλος περιέχεται τῆς ὑμετέρας σοφίας καὶ συνηθείας. καὶ ταύτην μίαν φωνὴν κοινὴν ἅπαντος τοῦ γένους ἐνόμισαν. καὶ δι' ὑμῶν ὁμόφωνος μὲν πᾶσα γέγονεν ἡ οἰκουμένη. ἰδεῖν δ' ἂν καὶ τοὺς ἡνιόχους καὶ τοὺς νομέας καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς θαλάττης ζῶντας, καὶ πάντα ὅσα ἔθνη, καὶ κατὰ πόλεις καὶ κατὰ χώρας, τῆς παρ' ὑμῶν φωνῆς ἐχομένους. καὶ πεφυκμένους αὐτῆς ἀνθάπτεσθαι, καθάπερ τῆς γῆς τοὺς νῦν ἀδυνάτους. Ταύτην ἐγώ φημι τὴν μαρτυρίαν ὡς ἀληθῶς δαιμόνιον καὶ πάντως εἶναι κοινήν, καὶ παρ' ὑμῶν αὐτῶν καὶ τῶν παρ' ὑμῖν πρώτων, διαφερόντως ἐστὶν οὐκ ἐφεῖναι στήμμα

τῆς ἀθηναίων πόλεως τὴν νίκην. οἱ τὰς μὲν περὶ φωνὰς Ἕλληνες πα-
καὶ κατασχεῖν θέλειν ἂν ἐν σοφίσιν αὐτοῖς διαλεχθῆναι τὰ ἀρχαῖα.
περὶ ὄντων μαρτύρων. πάντες δὲ ἐπὶ τὴν δὲ ἦ ἐλθοῦσιν, ὡς
περὶ ὅρον τινὰ παιδείας νομίζοντες. ταύτην ἔχω τὴν μεγάλην ἀρ-
χὴν καλῶς τῶν ἀθηνῶν. οὐ τείχους διακοσίας. ἢ πλέον. οὐδ' αἰῶ-
νιαν. οὐδ' αἰγαίου πόντου. οὐδὲ τὰ ἐπὶ θαλάττης. ἀμυρίους μυριάδας βαρβά-
ρων ἄρχοντας. τοσοῦτον γὰρ τὸ διάφορον τῶν διαλέκτων πρὸς
ἅπαντας τοὺς ἄλλους, ἐξ ἀρχῆς τε ἦν, καὶ ἔτι μᾶλλον ἐξεφάνη τῷ
χρόνῳ, ὥστε οὐ μόνον Ἕλληνες παντὸς σχεδὸν ἢ διὰ τῶν ἄλλων. οἱ δὲ
τοσοῦτον ἀνθεῖν, ἀλλὰ καὶ φύσει ἐν αὐτῆς. ἁπάσας τὰς τῶν ἀνθρώπων
φωνάς, καὶ μὴ ὅτι βαρβάρων, ἀλλ' αὐτῶν τῶν Ἑλλήνων, τοῖς
τῶν ἑλληνιζομένων παίδων ῥήμασι προσεοικέναι, ὥστε τῇ παρ'
ὑμῶν παραβάλλειν. μέχρι μὲν γὰρ δισυλλάβων ῥημάτων. καὶ ἀκο-
αῖς. καὶ τὸ ποῖον. ὥσπερ οἱ παῖδες. τὸ δὲ λοιπόν. ἔπος ἤδη
καὶ πάντα ἡ ἔρχεται. μόνη δὲ ἥδε, πάσαις μὲν πανηγύρεσι πᾶ-
σι δὲ συλλόγοις καὶ βουλευτηρίοις σύμμετρος. ἔτι δὲ ἅπασι καιροῖς καὶ
τόποις ἁρμόττει. καὶ ἰδίᾳ πρέπει. δύο γὰρ τὰ πρῶτα σχεδὸν
ὡς εἰπεῖν κέκτηται μόνη σεμνότητα λέγω καὶ χάριν. ἀλλὰ μὴν
τοῦτο διὰ παντὸς ἀγῶνος. καὶ τόνου. καὶ ἤθους. καὶ κράτους, τίς ἂν
οἷός τ' εἴη καὶ πλησίον ἐλθεῖν, ἐπεὶ ἂν ἡ μείζων γλῶττα. καὶ οὐχ ὡς
ἀληθῶς παίζοντα ... ἅπασιν, ἵνα πρεπωδέστερον εἴπω. καὶ γὰρ
πᾶσα μὲν ποίησις ἡ παρ' ὑμῶν ἀρίστη καὶ τελεωτάτη. καὶ ὅσον σεμνότος

καὶ ὅσα χαριέντως προεστήκει. εἰ δὲ δεῖ καὶ τὸ μαρτύριον προσθεῖναι, μετέχ-

καὶ ταύτης τῆς φιλοτιμίας ἡ πόλις· οὐ μόνον διὰ τὰς ἀποικίας τοῦ λόγου, ἀλλ' ὅτι

καὶ ἡ φωνὴ σαφῶς ἐντεῦθεν. ἅπαντες δὲ οἱ λόγιοι διὰ πάντων τῶν χρόνων,

οἱ παρ' ὑμῖν ἄριστοι. καὶ νῦν οἱ πρὸ ὑμῶν ἐποίησαν. καὶ σχεδὸν,

οἱ διὰ πάντων ἐν Ἕλλησιν εὐδοκιμήσαντες. ἅπαντες τὴν τῶν Ἀθηναίων

δύναμιν ἐμιμήσαντο. εἰ δὲ δεῖ τι καὶ τὸ καθ' ἡμᾶς τουτονί

ἐστὶ τῶν ἰδιωτευόντων, καὶ τοῦτο ἡμᾶς ἀναφέρει. οὐχ ἥκιστα ξενίαν

γε ἐπὶ τῶν λόγων καταγγεῖλαι. ὥσπερ γὰρ περιουσία ἐξ ἀρχῆς

ἀφεῖσα τῇ πόλει, ὅσον τοῖς ἔργοις περίεστι τῶν ἄλλων, καὶ τε-

σοῦτον αὐτῇ προσθεῖναι τοῖς λόγοις. ἵνα αὐτή τε κοσμοῖτο

ὑπὸ τῶν ἑαυτῆς ἀγαθῶν, καὶ μηδὲν τῶν ἄλλων δέοι. καὶ τοῦτο χρῆ-

μα τῶν ἄλλων χαρίζεσθαι. περιττὸν μὲν οὖν τοὺς καταφυ-

γόντας ἐφ' ὑμᾶς τῶν ἱκετῶν διεσώζετε. νῦν δὲ ἀτεχνῶς

πάντας ἀνθρώπους, καὶ πᾶσαν γλῶτταν, τῇ καλλίστῃ τῶν εὐεργεσιῶν ἀνέ-

χετε. ἡγεμόνες παιδείας καὶ σοφίας ἁπάσης γιγνόμενοι. καὶ πάντα

ἅπαντα χοροῦ καθαίροντες. τοῖς μὲν γὰρ τῶν Ἐλευσινίων τελε-

ταῖς ἐσφραγισμένοις ἐξηγηταὶ τῶν ἱερῶν καὶ μυσταγωγοὶ κα-

θεστήκατε. διὰ παντὸς δὲ τοῦ χρόνου πᾶσιν ἀνθρώποις τῶν ἑαυτῶν μύθων

δὲ φοραὶ ἱστοριῶν ἐξηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι καθεστήκατε. αὐτῶν

ἅπαντας ταῖς πρεπούσαις ἑορταῖς ἐφ' ἡμέρας οὐχ οἷόν τε ὑπο-

κινοῦντες. ἀλλὰ τῷ καλλίστῳ τῶν φαρμάκων τῷ λόγῳ. ὅπερ

οἱ θεοὶ πάντων ἀντάξιον ἀνθρώποις μόνῳ τῶν ἄλλων ἐδωρήσαντο.

ὥστε τὰς μὲν ἄλλας πόλεις ἁπάσας οἱ λιμένες, μετὰ τὴν ἑαυτῶν
φαίνονται καὶ πατρίδα. ἡ δὲ τῆς Ἀθηναίων, ἀντέστραπται. Καὶ
πάντες, οὐ τὴν ὑμετέραν ποιοῦνται λιμένα, μετὰ τὴν ἑαυτῶν. ἀλλὰ
τὴν ἑαυτῶν, μετὰ τὴν ὑμετέραν. ὡς ταύτην οὖσαν τὴν ἀληθῶς
οἰκείαν καὶ προτέραν. Καὶ οὐδ᾽ ἂν ἴσως νεμεσηταί. ὥσπερ γὰρ τοὺς θεοὺς
καὶ πρὸ τῶν γονέων τιμᾶν νενομίκαμεν, ὡς κοινοὺς ὄντας ἁπάντων γονέας
τε καὶ εὐεργέτας, οὕτω τὴν κοινὴν πατρίδα τοῦ γένους, πρὸ τῆς ἰδίας
ἀναγκαῖον τιμᾶν. ἀξιοῦν τοίνυν ἔγωγε τῆς αἰδοῦς εἶναι. ὅσον πρὸς ἅπαντα
ἐστί τε καὶ γέγονε τῇδε τῇ πόλει. καὶ κατὰ πάντας αὐτῆς χρόνους.
οὐ γὰρ μόνον Ἀθήνησιν ἡ τῆς Ἑλλάδος ἀεὶ οὕτω τῶν πρωτείων, ἀλλὰ
κἀν ταῖς μεταβολαῖς, οὐδὲ μία ἐστίν, ἥτις ἐξ ἴσου ταύτῃ [illegible].
Φίλιππός τε γὰρ ἀτυχήσας τῇ περὶ Χαιρώνειαν μάχῃ, τὴν μὲν Θη-
βαίων πόλιν, εὐθὺς φρουρᾷ κατέλαβε. τὴν δὲ τῶν Ἀθηναίων,
εὐθὺς οὐδ᾽ ἰδεῖν ὑπέμεινεν. ἀλλ᾽ ἔσχε κατὰ χώραν. αἰδοῖ τοῦ κρείττονος.
Καὶ ὁ μετ᾽ αὐτὸν Ἀλέξανδρος. ὡς αὐτὴν πρὸς αὐτὴν ἔσχε θεραπευτικῶς.
ἥ τε νῦν ἀρχὴ μεγίστη τε καὶ τελεωτάτη, ἣ δὲ ἀθάνατος, οὐκ ἀναίνεται
τὰς Ἀθήνας μὴ οὐ διδασκάλων καὶ σοφιστῶν κοσμεῖν. ἀλλὰ
τοσαύτη τῶν λιμένων ἐστὶν ἡ περιουσία, ὥστε τοσοῦτον ἡ πόλις ἔτι ὅμως
πράττει τὰ νῦν, ὅσον οὐ πραγματεύεται. τὰ δὲ τῆς ἄλλης εὐδαιμονίας μείζω
δὲ ἢ παραπλήσια ἐστὶν αὐτῇ. τοῖς ἐπ᾽ ἐκείνων τῶν χρόνων. ὅτε τῆς
Ἑλλάδος ἦρχε. καὶ προσόδων ἕνεκεν ἢ προεδρείας, ἢ τοῦ παρὰ
πάντων συγκεχωρηκότος. ὁ δὲ πάντων ἀσφαλέστατον, ὅτε μὲν ἦρχε

γρ. εὐτυχήσας· εὐδαιμονήσας· [illegible]

γρ. πρόσω αὐτοῦ

τῆς τῶν ἑλλήνων. καὶ διετήρει καὶ ἕλληνας καὶ βαρβάρους
νικῶσα. οὐ δὲ μόνον ἔδοξεν ἧττον ἔχειν τοῖς ὕστερον, τοῦτο
τοσούτῳ κάλλιον ἀπήλλαξε καὶ ἀτυχεστέρων δὲ τῆς ὅσης, ὥστε τῶν μὲν,
αἱ πόλεις ἀπολώλασιν. ὅσαι δὲ καὶ λοιπαί, τῷ τῆς ἀρχῆς ἄγονται νόμῳ.
καὶ φόροις καὶ τοῖς ἄλλοις ἀναγκαίοις ὑπόκεινται ὑπὸ τῆς δε. ἡ δ'
οὐ τοσοῦτον ἠλαττώθη ποτ' οὐδεὶς τοσοῦτου χρόνου, ἐξ ὅσου γε μνημονεύομεν
τοῦδε, οὐ μόνον πρὸ ἐκείνων, ἀλλὰ καὶ πρὸ τῶν ἄλλων τετίμηται. δηλοῦν
δέ. πλὴν μὲν γὰρ οὐδεὶς ἂν φιλοτιμοῖτο περὶ δι. οὐδὲ αἰγαῖος. ἀθηναῖος
δὲ οὐδεὶς ἐστὶν ἑλλήνων. ὅστις οὐκ ἂν δέξαιτο μᾶλλον, ἢ τῆς ὑπαρχούσης
πόλεως πολίτης γεγονέναι. οὐ μόνον δὲ τὰ τῶν ἰδιωτῶν. οὕτω προσ-
βλέπουσι τὰς ἀθήνας, ἀλλὰ καὶ πόλεις, αἱ μὲν, ὡς εἰκότως ἐνθένδε καὶ
παρ' ὑμῶν ᾠκισθεῖσαι, ἀξιοῦσαι ὡς ἀφ' ὑμῶν οὖσαι ἅπασιν, ἡ τὴν
ἴσην ὑμῖν νομίσαι τὸ δύναμιν. αἱ δὲ, μὴ ἀπ' ... ἐπεισέρχονται ζητοῦσαι
τρόπον τινὰ ἐς ὑμᾶς ἀνενεγκεῖν. ἀλλὰ μὴν, πέντε μὲν ἐστὶ μικροῦ βασι-
λειῶν. μείζονες δὲ πλειόνων. τούτων δὲ ἐπὶ μὲν τῆς ἀσσυρίων
τῆς πρεσβυτάτης, αἱ πρῶται τῆς πόλεως εἰσὶ πράξεις. καὶ ὅσα τῶν
μήδων, εἰς τοῦτον μὲν ἐπὶ πλεῖστον χρόνον. ἐπὶ δὲ τῆς δευτέρας, ἦρξεν ἡ
πόλις. τὴν δὲ τρίτην διὰ τέλους ἐνίκησεν. ἐν δὲ τῇ τετάρτῃ, μόνη
μὲν ἀντέσχεν. ἄριστα δὲ ἀπήλλαξε τῶν ἄλλων. ἐπὶ δὲ τῆς πάντων
ἀρίστης καὶ μεγίστης τῆς νυνὶ καθεστηκυίας, τὰ πρεσβεῖα παντὸς ἔχει
τοῦ ἑλληνικοῦ. καὶ πέπραγεν οὕτως, ὥστε μὴ ῥᾳδίως ἂν τινὰ αὐτῇ
τἀρχαῖα ἀμφὶ τῶν ὑπόντων συναλλάξασθαι.　　γνοίη δ' ἄν τις

ὅσων τῇ πόλει περίεστιν ἐκ τοῦ παντὸς αἰῶνος, εἴ τε τὰ ὑπάρχοντα
αὐτῇ. πάντα μὲν οὐκ ἴσως δυνατόν· μᾶλλον δὲ σαφῶς ἀδύνατον.
ἀλλ᾽ ὅστις εἰ ἐγχωρεῖ διεξιούσας, ἀλλὰ ἄλλῃ πόλει καὶ χώρᾳ προσθείς, εἴ τε τὰ
ἀγῶνα τῷ λόγῳ ποιήσεται, καθάπερ ποιητῶν ἢ χορῶν. οὐ γὰρ καὶ ἄδηλον
τελευτῆς καὶ σαφῶς ἐκ τοῦ ἔργου ῥᾳδίως. οἷον ἐφιλοτιμοῦντο· ἡ μὲν ὡς
πρώτη τεκοῦσα τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος. ἡ δὲ ὡς πρώτη δέξασα
τοὺς καρπούς. ἡ δ᾽ ὡς πλείστοις μεταδοῦσα. ἡ δ᾽ ἔτι ὡς νόμους κατα-
δέξασα. ἡ δὲ ὡς πανηγύρεις. ἡ δ᾽ ὡς ἐν καλλίστοις κεῖται γῆς,
ἅμα καὶ θαλάττης. ἡ δὲ τοῖς τῆς σοφίας ἀγαθοῖς ἀγάλλοιτο. ἡ δὲ τὰς
ἐν τοῖς πολέμοις πράξεις καταλέγοι. ἄλλη δὲ ὅσους ὑπεδέξατο τῶν
ἱκετῶν. ἡ δὲ τὰς ἀποικίας ἃς ἀπέστειλεν. ἡ δ᾽ ὅ τι καὶ δοίη τις αὐτῇ
τῶν ὑπαρχόντων τῇ πόλει, φήμη γοῦν μάλιστ᾽ ἂν οὕτω γένοιτ᾽ ἂν κατα-
φανές, ὁπόσοις ἡ τοῖς κρείττοσιν ἡ πόλις ἡ μὲν τὰς ἄλλας
περιελήλυθεν. ἀλλ᾽ ἄρ᾽ ἐξαρκεῖ ἐν ἅμα μόνη τῇ Ἑλλάδι. τοῦ δ᾽ ἐπὶ μόνη
συλλήβδην εἰρῆσθαι. Καίτοι νῦν ὥσπερ τοῖς ἅπασι τοσοῦτον περί-
εστιν, οὕτω καὶ καθ᾽ ἕκαστον αὖ πολλοῖς τοῖς εἰς ταὐτὸν φέρουσιν ἀγάλ-
λεται. οἷον τῶν μὲν θεῶν αὐτῶν, δέδομεν τὰ πρῶτα καὶ μέγιστα,
ἥ τε ἐν τῶν θεῶν τιμή, καὶ ἡ περὶ αὐτοὺς σπουδή. τούτων δ᾽ αὖ τῶν
μὲν περὶ τὰς τῶν θεῶν τιμάς, ποτέρας ἄν τις ἐπὶ ζημίας ἐποιεῖτο. αἷς τὸ
κοινὸν ἐτίμησεν, ἢ ταῖς τροφαῖς αἷς ἔθρεψαν τοὺς ἐν τῇ γῇ, καθάπερ
παῖδας ἑαυτῶν. ἢ ταῖς δίκαις ἃς ἐποιήσαντο. καὶ τῶν γε δικῶν αὖ,
πότερα ἃς πρὸς ἀλλήλους περὶ τῆς πόλεως ἐποιήσαντο, ἢ ταῖς ἐν τῇ πόλει

πρὸς ἀλλήλους ὑπὸ τῶν διαφορῶν· ἢ τὰς ἀναμὶξ ἥρωσι
καὶ θεοῖς δίκας, τὰς ἐνταυθοῖ γινομένας. καὶ μὴν τῶν γε δώ-
ρων ὡσαύτως οὐράνιον τὴν μεγίστην ἀρχήν· ἁμιλλᾶσθαι δὲ
καὶ περὶ τούτων, ἄλλην πρὸς ἄλλην πόλις· ἡ μὲν τὸν Δήμητρος
καρπὸν κομίζουσα· ἡ δὲ τὸν τοῦ Διονύσου· καὶ τοῦτον οὐ μόνον τὸν
ἀπὸ τῆς ἀμπέλου, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἀκροδρύων· ἡ δὲ τρίτη λεγομένη
τὴν τῆς Ἀθηνᾶς δωρεάν· καὶ ταύτην διπλῆν· ἀρ' οὖν πολλαῖς πό-
λεσι μεριζόμενα, ἐξαρκεῖ τὰ ἐκ τῶν θεῶν ἐν ἅπασι φιλοτιμίας, τῶν
ἐχόντων τὸ κάλλιστον· αὐθίς τοίνυν τὰ πρὸς τοὺς θεούς, τοῦτο μέν, οἱ νεῴ·
τοῦτο δέ, αἱ δι' ἔτους θυσίαι καὶ πρόσοδοι· ὧν τὰ μέν, παρ' ὑμῖν
πρώτοις γεγένηται· τὰ δ' ἐς ὑπερβολὴν ἔτι καὶ νῦν γίγνεται· τῶν
δ' ἀρρήτων τελετῶν, ὧν τοῖς μετασχοῦσι μετὰ τὴν τοῦ βίου τελευτὴν
βελτίω τὰ πράγματα γίγνεσθαι δοκεῖ, εἰς ὑμῶν ἐξαρκεῖ φάναι, πάντων
ἐν αὐτῇ θέσθαι. ἀλλὰ μὴν ἥ γε πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ὁμιλία, ἣν ἐκ
πέφαγκε ὁπόσον διετεσίαν· πρῶτον μέν γε, ἡ τῶν καρπῶν μετά-
δοσις· ἔπειτα, ἡ τῶν τεχνῶν ἐπίδειξις· τρίτον, ἡ κατὰ τοὺς πολέμους
προστασία· τέταρτον, ἡ διὰ τῆς σοφίας ἀεὶ πᾶσι γινομένη, εἴς τε
ἰδίους οἴκους καὶ εἰς τὰ κοινὰ τῶν πόλεων ἐπικουρία· τῆς τοίνυν
σοφίας αὐτῆς, πότερον τοὺς νόμους ἐπαινοῖς, οἷς εἶναι οἱ πολλοὶ χρῶνται
τοῖς ὑμετέροις, ἢ τοὺς λόγους, καὶ τῶν λόγων, πότερον τοὺς περὶ τὴν
ῥητορείαν, ἢ τοὺς διαλεκτικούς, ἢ τὴν ποίησιν, ἢ τὴν ἄλλην συγγραφήν,
εἰ δὲ βούλει, ἢ τῆς ποιήσεως εἶδος· ὃ ἡ γὰρ πρῶτον ἡ τραγῳδία πάντων

σοφιστ.

ἄποις τῆς πρώτης, ἐσώθη πόλις. σκόπει δὴ καὶ τὰς τῶν πολεμίων.
τοῦτο μὲν τοὺς ἰδίους ἀγῶνας. τοῦτο δὲ τοὺς ὑπὲρ τῶν ἄλλων. αὖθις αὖ.
τὰ ἐν τῇ οἰκείᾳ κατορθώματα. καὶ πάλιν γε τὰ ἐν τῇ ὑπερορίᾳ. ὁμοίως
Ἕλλησι καὶ βαρβάροις. καὶ πότερον τὴν ἀνδρείαν, ἢ τὴν φιλανθρωπί-
αν δεῖ, τὴν ἐν τοῖς πολεμίοις ἐννοῆσαι. ὥσπερ γὰρ ἐκ μιᾶς πηγῆς, πάνθ' ὅσα
ἂν μεγίστης πάλιν εἰς ἄλληλα συρρεῖ καὶ συμμίγνυται. εἰσὶ μὲν ταῖς δ' ἐρ-
γασίαι, οἵ τε πολέμιοι τὴν χρείαν τῶν δεχθέντων, καὶ τὰ ἀπὸ τῆς σοφίας ἀγαθά· εἰς δ' αὖ
τοὺς πολεμίους, τά τε οἰκεῖα. καὶ τὰ ὑπὲρ τῶν δεηθέντων. πάλιν τοίνυν τῶν
ἢ ὑπὲρ αὐτῶν. ἢ ὑπὲρ τῶν ἄλλων πολέμων, πότερον τὰς ναυμαχίας χρὴ
λέγειν, ἢ τὰς πεζομαχίας. ἢ τὰς ἱππομαχίας. ἢ τὰς τειχομαχίας. κατὰ πάντα
γὰρ ταῦτα, κρατίστη ἡ πόλις. ἰδοὺ βούλει. τί τῶν ἐν τῇ θαλάττῃ μὲν
μέγιστον ἀνδρῶν. ἢ τί τῶν κατὰ γῆν πρῶτον. τρεῖς δ' οὗτοι ὅροι ταύτης στάθμων. οἷς
οὐ μὴν ἔα ταύτην, ἀλλὰ τούς τε ἄλλους ἀναμφισβητήτως ὑπερβέβληκε. πε-
ζομαχία μὲν. ἡ μαραθῶνι. ναυμαχία δ' ἡ ἐν σαλαμῖνι. ἱππομαχία δέ.
ἀπορῶ μέν. ἐν τῇ ταναγραίων. ἔστι δὲ ἡ ἐν μαντινείᾳ. τειχομαχία μὲν γάρ,
οὐδὲ ἀμφισβητήσειν οὐδεὶς πώποτε. καὶ τοίνυν. πότερον τὰ πλήθη τῶν τρο-
παίων, ἢ τὰ μεγέθη τῶν ἔργων θαυμασόμεθα. ἢ πῶς τὴν ἀξίαν ἀποδώσομεν.
οὕτω καὶ διὰ πάντων καὶ δικαίως, πολλαχῶς νικῇ. καὶ γὰρ ἀγῶνας
πλείστους καὶ μεγίστους. καὶ ὑπὲρ καλλίστων ἐποιήσατο. καὶ τρόπαια πλεῖστα
καὶ κάλλιστα ἐκ τῶν ἄθλων. καὶ λόγοι πλεῖστοι καὶ κάλλιστοι καὶ διὰ πάντων
ὑπερέχοντες. οἱ τῆς δέ τῆς πόλεως. προσθήσω δὲ καὶ παρὰ τῆς δ' ὅς.
Καὶ στρατηγοὶ σοφώτατοι. καὶ ὀξύτατοι. καὶ ἀσφαλέστατοι. καὶ δικαιότατοι.

Καὶ πλεῖστα σύμπαντες οἱ τῶν Ἑλλήνων· ἵνα δὲ ἀπὸ τῶν φαυλοτάτων, δι' ὧν τοῖς
ὅλοις τῶν ἀνθρώπων βίος πληροῦται· τῇ τῶν ἀναγκαίων εὐπορίᾳ· τοῖς τε πᾶ
σι καλοῖς· τῇ τῶν πρὸς τὸν πόλεμον κατασκευῇ. δυοῖν γὰρ ὄν
τοιν καιροῖν, εἰρήνης καὶ πολέμου, ὃ μὲν ἀμφοῖν κοινόν ἐστι· τὸ δὲ,
τῷ τῆς εἰρήνης ἀνειμένῳ καιρῷ· τὸ δὲ, ἀμύνεσθαι δυνατοὺς εἶναι
ποιεῖ, περὶ τῶν ὑπαρχόντων. τούτων τοίνυν ἔστω μὲν ὅ,τι τις βούλεται
μάλιστα· βίων δὲ καὶ πόλεων δεδόσθω πάντα· ἑκάστῃ ἕκαστον.
φημὶ τοίνυν ἐγώ, καθ' ἣν ἄν τις αὐτῶν κρίνῃ, τῆς πόλεως εἶναι τὸ
νικᾶν· πάντα γὰρ αὐτῇ δέξασθαι. καὶ πανταχῇ ἐπὶ πλεῖστον προσ
θεῖσα φανήσεται· οὕτω πᾶσι τοῖς κριταῖς νικᾷ. καὶ πρός γε
ἔτι ταῖς χώραις ἁπάσαις· ὥστ' οὐκ ἄλλης ὀνήσεσθαι ἐπεὶ, ὅτι
χὴν καὶ πρώτην, καὶ δευτέραν, καὶ τρίτην αὐτὴν ἐν τοῖς ἄλλοις
κρείττω, ὥσπερ ἐν ἅρμασιν. ἣ δὴ καὶ ἅρματι ἀπὸ τῶν Ἀθηνῶν
τὸ ἀρχαῖον, οὐκ ἀπὸ σκηνῆς. Εἶεν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν τοιαῦτα.
τὰ δ' αὖ τοῦ μεγέθους καὶ τῆς ἄλλης κατασκευῆς, τίς οὐκ ἂν ἀξία
τῆς ὅλης τύχης εἴποι, καὶ τοῦ μεγάλου τῶν Ἀθηναίων ὀνόματος.
τοῦτο μὲν, αὐτὸν τὸν κύκλον τοῦ ἄστεος· μέγιστον μὲν τῶν Ἑλληνικῶν.
κάλλιστον δὲ τῶν ἁπανταχοῦ. καὶ σχεδόν που τέχνῃ καθήκοντα πρὸς τὴν
θάλατταν, ἡ μηκέτι οὐδεμίαν ἔχει τὰ σύμπαντα. καὶ πρὸς τὴν θα
λάττῃ κύκλους ἑτέρους ἀντιστρέφοντας τῶν περὶ τὴν πόλιν. ἀλλὰ
τοὺς λιμένας πάρεστι δὴ περιθεωρεῖν. ὧν ἕνιοι λαμπρότεροι τῶν
ἀλλαχοῦ πόλεων εἰσὶ κατεσκευασμένοι. Καὶ πάντα δὴ τὸν κόσμον

Καὶ ὃν πρὸς τῆς φύσεως καὶ ὃν πρὸς τῆς τέχνης ἐφά
μιλλον καὶ ἐν τῇ πόλει καὶ ἐν τῇ χώρᾳ· τῶν μὲν ἀδελφικῶν, ἀ
κρότης οὕτως ἐξαίρετος τοῦ πολλοῦ, καὶ λιμένων ὑπερβολή·
τῶν δ' ἕκαστος, ἀντάξιος πολλῶν· ἔτι δ' αὖ τῆς ἀκροπόλεως
ἐν ὑψηλοῖς· καὶ ὅσα ὥσπερ εὐρὺς ὁ χάρις προσβάλλον πανταχοῦ· ὃ
δὲ καὶ ἐν αὐτοῖς τούτοις ἄξιον ἐπισημήνασθαι, ταῖς μὲν γὰρ ἄλλαις
πόλεσιν ὅπως ἂν ἔχωσι τοῦ δεσμοῦ, τῆς γε αὐτῶν χώρας ἐπὶ
ἴσης ἡ τελευταία συμβέβηκε· τοῦ δὲ τῆς πάσης Ἀττικῆς ἀέρος
οὕτως ἔχοντος, ἄριστος καὶ καθαρώτατός ἐστιν, ὁ τῆς πόλεως ὑπερέ
χων· γνοίης δ' ἂν αὐτὴν ἐπὶ τῆς πόρρωθεν ὥσπερ αὐγῇ· τῶν ὑπὲρ
κεφαλῆς ἀέρων. Καὶ τὰ μὲν παρὰ τῆς φύσεως, τοιαῦτα· πολλὰ τῶν
ὄντων ἀφθόνως· τῶν δ' αὖ τῆς τέχνης, τὸ μέγιστον χρὴ εἶναι· ἡ τῶν πρωτευόντων
ὑπερβολή· νεώς τε γὰρ ἐνταῦθα οἱ αὐτοὶ μέγιστοι καὶ κάλλιστοι τῶν
ἁπανταχοῦ· καὶ ἀγάλματα ἀνδριάντων ὁσιωτάτων, τῆς πρώτης
τέχνης, τὰ πρῶτα καὶ παλαιὰ καὶ καινά· πρὸς δὲ τούτοις,
βιβλίων ταμιεῖα, οἷα οὐχ ἑτέρωθι γῆς φανερῶς· καὶ μάλα ἄλλα
θηκῶν ὀσμὸς οἶκος· καὶ οἷα δὴ τῆς παρούσης ἔξουσι καὶ διαι
τήματα· λουτρά τε σεμνότητι καὶ τρυφῇ νικῶντα· καὶ δρόμοι· καὶ γυμνά
σια· ὥστ' εἴ τις τῆς πόλεως ἀφέλοι· τοὺς ἐκ χθονὸς, τοὺς κέκροπας·
τὰ μυθώδη, τὰ τῶν καρπῶν, τὰ ἐκτόπια τὰ ἐν τῇ γῇ καὶ τῇ θαλάττῃ·
τοὺς ἀγῶνας· τοὺς ἄνδρας· πάντα δι' ὧν τὸν αἰῶνα διεξελήλυθε· σώζοι
το δ' ἂν αὐτὴν τῶν ὑπὸ τὰς νεφέλας ἐν ἑαυταῖς, ἐξαρκεῖν

αὐτὴν τοῖς ὀρθῶς σκοπουμένοις νικᾶν. Καὶ μὴν τὰ μὲν ἔσχηκε τὰ δὲ ἔχει· καὶ οὔθ' οἷς ὑπερέχει ἀφῄρηται τὴν μνήμην, οὔτ' αὖ τῆς παρούσης εὐδαιμονίας ἀπολείπεται· ὥστε καὶ τούτων φίλον με μνῆσθαι· ἀλλὰ μόνη δὴ πόλεων, τὰ μὲν παλαιὰ τοῖς παλαιοῖς νικᾷ· τὰ δὲ καινὰ τοῖς καινοῖς· εἰ δὲ βούλει, τὰ μὲν παλαιὰ τοῖς καινοῖς· τὰ δὲ καινὰ τοῖς παλαιοῖς· τοῖς ἑαυτῆς λέγω, τὰ τῶν ἄλλων. κατίδοι δ' ἄν τις κἀνθένδε τὰς ὑπερβολὰς αὐτῆς· ὅσοι γὰρ καὶ μικροῦ τινος μετέσχον τῇ πόλει κεκοινωνήκασιν, τῶν ἄριστοι τῶν ἄλλων ἀγάλλονται. ἡ δ' οὖν Ἠλείας μὲν φιλοτιμεῖ ὑπὲρ τῶν οἷς τισιν οἴκοι ὑπαρχόντων· τῶν δὲ αὐτῆς οὐδὲν ἀκοινώνητον ἔχει διὰ τέλους. οἷον Ἀρκάδες οἱ παλαιότατοι τῶν Ἑλλήνων ἀξιοῦσιν εἶναι· ὧν ἡ τῶν Ἀθηναίων πόλις. ἢ ὅλως, ἐγγὺς ὅμοια τὰ τῶν Ἀρκάδων παλαιά, τοῖς τῶν Ἀθηναίων. οὐδ' ἂν εἷς φήσαι δικαστὴς κοινός· Ἀρκάδες αὐτόχθονες· μετά γε Ἀθηναίους. Καὶ τοῖς Δελφοῖς αὖ νικῶνται, τῇ τῶν καρπῶν εὑρέσει καὶ δόσει· δῆλον δέ· ἐκ τῶν ἐνταῦθα φερόντων Ἑλλήνων τὰς ἀπαρχάς· ἀλλ' οὖν ἔνδοξοι· ἄριστοι Λακεδαιμόνιοι τῶν πεζῶν τῶν πόλεων· ἀλλ' ἡ τῶν Ἀθηναίων πόλις· καὶ τά γε δ' ἄλλα τῆς ἐκείνοις ἐν φιλοτιμίᾳ καθέστηκεν. ἔχει ταῖς Θήβαις χάριν καὶ τιμὴν, τῆς τῶν θεῶν γενέσεως. τούτων τοίνυν, ὃ μὲν, ἐν τῇ Ἀττικῇ τὴν δωρεὰν ἔφηνε· τῶν δέ, πρῶτοι τῶν Ἑλλήνων Ἀθηναῖοι θεὸν ἤγαγον, χωρὶς τῶν διὰ Θησέως πρὸς αὐτὴν κοινωνιῶν. ἀλλὰ καὶ τῆς Πλαταιᾶς Θηβαίων ῥώμης, ἅπαντες μέμνηνται. ταύτης

παλαιοῖς · καινοῖς

ἐν τῇ Ἀττικῇ

ἡ πόλις αἰτία. καὶ ὅτε ἔδει τἀναντία πράττειν, οὐκ ᾔδεσαν.
ἅπαντα δ' ἄν τις ἔχοι καθ' ἓν διελθεῖν, δικαιοσύνης ἕνεκεν. ἡ τοίνυν πόλις
οὐχ εὑρίσκεται μόνον τὰ δίκαια, ἀλλὰ καὶ βραβεύουσα τοῖς ἄλλοις
διαγωνίζονται. ἐνδοξότατοι πάντων, οἱ κατὰ τὴν Ἑλλάδα ἀγῶ-
νες. καὶ μὴν τούτων πρεσβύτατος ὁ τῶν Παναθηναίων· ὁ δὲ σεμνότατος,
ὁ τῶν Ἐλευσινίων. ἔστι καὶ πάντας αὐτοὺς ἡ τῆς πόλεως δωρεὰ συγ-
κροτεῖ. λέγω γὰρ ὅσοι τῆς πόλεως, τὴν παρὰ τῆς Ἀθηνᾶς. στέμματα
κοσμοῦντες ἀγάλλονται τοῖς ἱεροῖς. καὶ ἑξῆς πάντων ὀνομαστότατα ἐστί· πλὴν
τῶν Ἐλευσινίων. ἀλλὰ καὶ δῆλος αἴτιος τοῖς ἄθλοις. ἡ δ' ἐστὶ τῆς πό-
λεως. τὸ δὲ δὴ καὶ τὴν ψήφου ὁδὸν ἔργον εἶναι τῆς πόλεως. καὶ
τὴν θεωρίαν τὴν Πυθιάδα Ἀθηναῖοι μόνοι πάτριον, τί ἂν εἴποις,
ἢ τῶν θεωριῶν ἅπαντα ταῦτ' εἶναι, βουλομένων ἁπανταχοῦ τῆς Ἀθην-
ᾶς προσβολήν, καὶ πᾶσι τοῖς πρώτοις καλοῖς ἐπιβάλλειν
τὴν πόλιν. ἔτι τοίνυν ὅσοι ἂν τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν πόλεων,
μεγάλων φιλοτιμοῦνται. αἱ δὲ κατασκευὴν καὶ λουτρῶν τῆς χρείας κρατ-
ίονι. καὶ ταῦτ' ἐστὶ παρὰ τῇ πόλει πρὸς ὑπερβολήν, καθάπερ περὶ τὸ
σῶμα ὡς καὶ σχεδόν. καὶ τὸ κάλλιστον, αἱ γὰρ τοῖς ἄλλοις ἐν ἀγάλμασι δόξαι
ὅσου δεῖν ἔχει, τούτων ὑμεῖς τοὺς νεὼς καὶ τὰ θέατρα κέκτησθε. ἀγάλ-
ματα θαυμάζεται. καὶ τούτων πρῶτον εἶναι κατὰ τὸ παρ' ἡμῖν
ἐν τῇ πόλει, χωρὶς τοῦ καὶ τἄγαλμα πανταχοῦ κάλλιστα, προσήκειν τῷ
δεῖν εἶναι τῇ πόλει. ἁπάντων γὰρ τοὺς τῶν ἀρίστων, αὕτη πεῖ.
καὶ σοφίας ἁπάσης καὶ τέχνης ἡγεμόνα. τοὺς οὐ μόνον τοῖς ἀγάλμα-

ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀγάλμασι ποιοῖς αὐτοῖς πρέπει ἐστίν. ἀλλὰ μὲν

παρὰ μὲν ἄλλα ἵνα μηδὲ τοῦτο παραλείπωμεν. τῶν ἐνδόξων ἐπὶ σοφίᾳ γενο-

μένων, εἷς ἀπὸ τῆς πόλεως ἐγένετο· καὶ δυοῖν ἀρίστοιν νομοθέταιν,

ἅτερος αὐτὸς οὗτος. δύο τοίνυν ἀνδράσι τῶν περὶ Ἀθήνησιν

ψῆφον δεδόσθαι παρειλήφαμεν. λιθουργῷ τε τῷ λαμπρῷ δαιμο-

νίω, καὶ ... παρ' ὑμῶν. ὥστε καὶ τῆς ἐπὶ τοῖς καινοῖς

καὶ τῆς ἐπὶ τοῖς ἄλλοις φιλοτιμίας, μετέχειν τὴν πόλιν. καὶ μηδ' ἓν

εἶναι τῶν ὀνομαστῶν, ὅτῳ μὴ τῶν Ἀθηνῶν ὄνομα ἐπιφημίζεται.

ὃ τοίνυν ... ποῖον τῶν ἐν τοῖς ... ἐστὶ

μότατον καὶ ἀνισώτατον, τὸ ἐν ἀρετῇ πάλαι πάντας ἀμφισβητεῖν

καὶ ... τινὸς κοινοτάτοις καὶ δημοτικωτάτοις ἐχρήσαντο, ἡ

τῶν Ἀθηναίων πόλις. ὁμοίως Ἀθηναῖοί τε καὶ πᾶσιν ἀναγκαῖον ἐπ-

εὶ τὰ ... ἐθέλοιεν. καὶ μὴ διὰ πάντων ἀποθνῄσκειν,

σύγχρονον καὶ λόγου καὶ χρόνου. μόνοι δὲ ἁπάντων ἀνθρώπων, τοιαῦτ'

ἐνομίσατε. τὸν μὲν ὑπὲρ τῆς πόλεως τελευτήσαντα, αὐτῶν μὲν ἐ-

παινεῖν ἐπὶ ταῖς ταφαῖς καθ' ἕκαστον ἔτος λόγον. τοὺς δὲ παῖδας,

δημοσίᾳ τρέφειν, ἄχρι ἥβης. καὶ τηνικαῦτα ἀποπέμπειν ἐπὶ τοὺς

πατρῴους οἴκους μετὰ τῶν πανοπλιῶν. τῶν τοὺς δ' ἀδυνάτους

τῶν πολιτῶν, δημοσίᾳ τρέφειν. ὥστε καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἀδυνα-

μίαν τιμῶντες, ἐδείξατε τῶς ἑκατέρων προσῆκε. ψηφίσματα

τοίνυν πόθεν ἔλαμπε τῆς φιλανθρωπίας. τὰ μὲν τοῖς

ἠρημένοις ἐστὶ ... τοὺς περὶ ... χαίρειν, ...

καὶ διὰ παντὸς τοῦ περὶ ταῦτα λόγου, τὸ κατ᾽ Ἄρθμιον τοῦ Ζελείτου
νικῆσαν. ὃν ἐπὶ τῷ τοῦ βασιλέως διακονεῖν, χρυσὸν ἤγαγεν εἰς Πελοπόν-
νησον, πολέμιον τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων ἐψηφίσαντο αὐτὸν,
καὶ γένος ἄτιμον. καίτοι μόνον τοῦτο, πάντων ὁμοῦ τὰ τῶν
ἄλλων ἀπολείπεται. πρεσβείας τοίνυν πλείστας μὲν ἐδέξατο.
πλείστας δὲ ἐξέπεμψε. καὶ τοῦτο ἐκεῖνο μὲν ὅλως ὁμολογεῖται, ὃ δὲ
μή, τῇ προσθήκῃ μεῖζον γίγνεται. πλείστας γὰρ ὑπὲρ τῶν
ἀδικουμένων ἀπέστειλεν. ὅθεν μὲν οὖν ἡ κοινὴ τοὺς Ἕλληνας μὴ πο-
λεμεῖν ἀλλήλοις ἑκάστοτε πάθους, ἢ τοὺς ἐν χρείᾳ παραμυθουμένη
διεπρεσβεύσατο, ἀναγκαῖον παραλιπεῖν διὰ πλῆθος. δυοῖν δὲ
καὶ ταῦθ᾽ ὑπομνησθησόμεθα. Ἀργείους μὲν γὰρ στασιάζοντας ἐν αὑτοῖς
ἔπαυσε. Κρῆτας δὲ πολεμοῦντας πρὸς ἀλλήλους διήλλαξεν. οὐ
πρεσβείας τοίνυν ἅμα καὶ πρᾳότητος καὶ φρονήματος, τίς ἂν ἐπι-
δείξαι τι κάλλιον. Ἠλείων γὰρ ψηφισαμένων ποτὲ μὴ δέ-
χεσθαι τῇ πανηγύρει τὴν ἐνθένδε θεωρίαν, καὶ διαπρεσβείας ἀπ-
ειπόντων τῇ πόλει μὴ πλεῖν πρίν, κοσμήσαντες ὁμοῦ τούς τε θεωροὺς
καὶ τοὺς ὁπλίτας, ἀπέστειλαν. ὡς δ᾽ ἦσαν ἤδη ἐν Ὀλυμπίᾳ, ἐκεῖνοι μὲν
ἠγνωμόνουν δεδιότες. οἱ δέ, τὴν θεωρίαν πέμψαντες, τοὺς ὁπλίτας ἐπανή-
γαγον. ἀλλὰ μὴν τῶν γε μυστηρίων, τὰ μὲν ὡς ἀρχαῖα τετίμηται.
τὰ δὲ ὡς ἀναγκαῖα. τὰ δ᾽ ὡς πλείστοις γνώριμα. πάσαις τοίνυν ταῖς
ψήφοις, προφέρει τὰ ἡδονῆς. καὶ περὶ μὲν τῶν ἀγώνων, οὐχ ἥκιστα
ὁ λόγος. μόνοι δὲ τῶν Ἑλλήνων, κατ᾽ ἐνιαυτὸν ἕκαστον, ποιοῦσι πανηγύρειν.

οὐδὲ μιᾶς πω τὸ εἶδος φαῦλον. ἡ δὲ χάρις (αν) τῆς πόλεως ἐπὶ
πλέον, ἢ ἔστιν ἐν πάσῃ πόλει. Καὶ πάντες ὀνομάζουσι τὴν παροῦ-
σαν ἑορτὴν κοινὴν πολυανθρωπίᾳ. ἀγαμέμνων ἡρακλέους
Καὶ Διὸς ἐκ γῆς, ἀπάντων δὴ τῶν θεῶν ἐπαινουμένη. τὴν
δὲ μὴ ἕως τὸ μίλιον αὐτοῖς, πρώτοις ξένων ἡ πόλις δείκνυσι
τὰ ἱερά. ὥστε, οἷς κοινῇ τὰ δρώμενα, τούτων ἐξ ἐποιήσατο αὐτὴ
φαίνεται. Καὶ μὴν ἀγῶνας γε τοὺς πρώτους ἤγου, μία δὴ πόλις
αὕτη πλείστους ἁπάντων εἶναι δοκεῖ. ὥσπερ δὲ ὅπου, ἅπαντα, ἢ παρ'
ὑμῖν ἐστι μόνοις, ἢ καὶ παρ' ὑμῶν. καὶ ἰδίων, οὔτε τι συμβέβηκε.
τὰ μὲν γὰρ παρ' ὑμῶν ἤρξατο. τὰ δὲ ὡς μάλιστα παρ' ὑμῖν ἐστι. τὰ δὲ,
ὡς πλεῖστα. Εἰσὶ τοίνυν οἱ μηδὲν ἔχοντες φαῦλον δόξαι μηδὲ
τῶν ἔργων ἑαυτῶν. μηδὲ φόρτῳ εἶναι ἂν φέροντες, ἐπὶ τοὺς
ξένους καταφεύγουσι χρόνους. ἢ φιλοτιμίας ἀμφισβη-
τοῦσιν. οὐ δοῦ τῷ λέγοντες οὐδὲν κοινὸν ἑαυτῶν. ἀλλ' ἑνὸς ἀνδρὸς
δόξῃ ἐξαρτώμενοι. οἷον, Φθιῶται καὶ Πύλιοι. καὶ Ἰθακήσιοι.
ὥσπερ τινὸς γλώττης, διὰ ἑνὸς τῶν πλουσίων ἑαυτοὺς ποιοῦμεν.
ἡ πόλις δέ, πρὸς τὸ μηδενὸς δεῖσθαι τοιαύτης καταφυγῆς, οὐδὲ τοῦ
ἔσται τοῦ ὀνόματος. ἀλλ' ὁ κοινὸς τῶν ἑλλήνων ποιητής, ἐν τῷ κα-
ταλόγῳ τῶν νεῶν τε καὶ πόλεων, τὸν ἀθηναίων στρατηγὸν δὶς ἄνδρα
φησὶν ἠθέλησαι (κοσμῆσαι) ἵππους τε καὶ ἀνέρας ἀσπιδιώτας. καὶ τό γε
πλέονος ἄξιον καὶ καθαρὸν τῆς εὐφημίας, τὴν μὲν γὰρ ἄλλην οὐ
ἐπαινεῖ κατ' ἐξ τὴν τοσούτου μᾶλλον εἰ ἦν καὶ ἄλλως πως τὸ σαφῆ

ἂν οὕτω τέχνῃ τῶν Ἀχαιῶν ἢ τῶν Τρώων, οὕτως ἐπαινεῖ. φησὶ
γοῦν, αὐτῶν ἠδ' ἵππων, οἳ ἅμ' Ἀτρείδῃσιν ἕποντο. μετ' ὀλίγον δὲ τί λέγει.
τῶν τότε ἐπὶ τὸ Ἴλιον ἐλθόντων, ὡς ἄρα ἦν κράτιστος τὴν τοξι-
κήν. Καὶ Νέστωρ αὐτὸς λέγει πρός τινας τῶν ἐφ' ἑαυτοῦ λαμπρῶν,
ἤδη γάρ ποτ' ἐγὼ καὶ ἀρείοσιν ἠέ περ ὑμῖν ἀνδράσιν ὡμί-
λησα· καὶ ἑξῆς ἀπαριθμεῖ πολλούς τινας. ὡς αὖ κἀκείνους παρα-
πλησίους ἀλλήλοις ὄντας. οὐδένα ὑπερέχοντα ἐπιφανῶς αὐτῶν.
γὰρ δὴ μὲν ἑαυτοῦ καθόλου μὲν αὐτὸς ὁ ποιητὴς οὐδεμιᾷ προσθήκῃ τοιαύτῃ κέ-
χρηται. ἀλλὰ τὸν Ἀθηναῖον πάντα περικόψας, ὃν ἐπαινεῖ φησί. τῷ δ' οὔ πώ τις ὁμοῖος
ἐπιχθόνιος γένετ' ἀνήρ. ἐν δέ γε τοῖς ἄνω, μικρὸν τοῦτο διηγεῖται
περὶ τοῦ βραχέως. ὡς σφετέρω μὲν αὐτὸν ἤθει. τέως δ' ἔγωγ' οὐκ οἶδα
ἴσως οὐδὲ διὰ ἀπειρίας, τοὺς μὲν ἄλλους οὐκ ἐφ' ἑκάστων κραδίης
ὡς εἴσεσθε. μηδὲ προσθήκης ἢ τῶν χρόνων ἢ τῶν γενῶν αὐτοὺς ἀνα-
γορεύειν, ὃν δὲ τῶν ἁπάντων τῆς γῆς φρονίμων ὡς ἄριστον ἐπαινεῖ,
τοῦτον ὡς διὰ πάντων τῶν ἐν τῇ γῇ φρονίμων, ἄριστον ἐπαινέσαι. δῆλο-
ν τοίνυν ἀρίστους τὰ πρὸς τὸν πόλεμον τιθεὶς τῶν Ἀχαιῶν, Τελαμώνιον
Αἴαντα τὸν ἕτερον λέγει τῶν ἐπωνύμων. ἐν τῇ διηγήσει καὶ τοῦτο λέγεται
οἰκονομικὸν κατὰ τὴν Λακεδαιμονίων πολιτείαν. ὅτι αὐτοῖς ὁ θεὸς συνέταξε
τὰς κατ' ἀρχὰς τῶν νόμων. ὁ δέ γε αὐτὸς οὗτος θεὸς, τάς τε φυλὰς
φαίνεται διατάττων τῇ πόλει, καὶ τὰ γένη. καὶ τὰς ἑκάστοις προσηκούσας
θυσίας, θεραπείας. ὡς προσκυνεῖν βασιλέας καὶ ἄρχοντας, καὶ τὴν ἄλλην
πολιτείαν σχεδὸν ἅπασαν διαθεὶς αὐτοῖς. ὥστε οὐχ ἧττον ἂν εἰκ

115

τῆς πόλεως ὁ θεὸς νομοθέτης, ἢ κἀκεῖνο μέν. βούλομαι

δὲ καὶ περὶ τῆς πολιτείας αὐτῆς μνησθῆναι διὰ βραχέων, ὥσπερ

οἷός τε ὦ. καὶ γὰρ ἅπαντες μὲν αὐτὴν ἐγκωμιάζουσιν. ἀκριβῶς

δὲ διηρθρώσατο καθ' ἅπαν τὸ εἶδος σχεδὸν οὐδείς. ἐγὼ δὲ ἁπλοῦν τε

καὶ οὐχ ἁπλοῦν λέγω. τρεῖς γὰρ οὔσας τὰς ἀνωτάτω δι-

λέσθαι τῶν πολιτειῶν, ἥτις αὐτῇ ἥδεται, ἐν ποίᾳ τίθεσθαι. βα-

σιλείας μὲν τῷ τῆς ἀρχῆς φαίνεται χρωμένη, γενεὰς οὐκ ὀλίγας

εἶναι. οὐ μόνον τῶν Ἐρεχθειδῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ὕστερον ἀξίων ὀφθέντων.

δημοκρατίᾳ δὲ αὖ καὶ παιδὶ γνώριμος. καὶ καθαρωτάτῃ δὴ καὶ

μεγίστῃ τῶν πασῶν ἢ τῶν μνημονευομένων. καὶ μὴν δὲ τὴν ἐξ Ἀρείου

πάγου τιμὴν βλέψαντα, πάντ' ἂν ἡγοῦμαι φῆσαι μὴ εἶναι καθα-

ρωτέραν ἀριστοκρατίας ἐκείνης. μὴ δή τις σῴζει μᾶλλον τοὺς νόμους.

οὕτω πάντα τὰ τῶν πολιτειῶν παραδείγματα, ἐνθένδε ὥρμηται.

καθάπερ γὰρ νομοθέτιν τοῖς ἄλλοις ἡ πόλις, περὶ τὴν αὐτ-

ῆς ἐπὶ τοὺς εἶναι τοῖς ἐκλέγεται τὸ πρόσφορον. οὕτω πάντα δι-

ξαίρετα καὶ πρόσδηλα ἐκείνου. βοηθοῦσα τῇ φύσει παν-

ταχοῦ. ὥσπερ καὶ κατὰ τοὺς καρποὺς καὶ πολλὰ ἔτι ἐπιδεικνυμένη

αὐτήν γε βεβουλευμένη. ὃ δέ γε τιμιώτερον καὶ τελεώτερον,

οἵ τε γὰρ βασιλεῖς αὐτοὶ φαίνονται διαφερόντως τῶν ἄλλων τὴν

κοινότητα ἀγαπήσαντες. καὶ μάλιστα δὴ περὶ τοὺς πολλοὺς

ἐξ ἴσου ταῖς γνώμαις καταστάντες. ὅ τε δῆμος, ἔστιν ἃ ἄρχοι τῶν

πολλῶν ὑπερέχοντα, ἐθελοντὴς ἑαυτοὺς πεισάμενος, καὶ χρώμενος

ὅσον ἄρχοντι δεῖ κεκτῆσθαι· ἔτι δ' αὖ τὸ τοῦτο καὶ τοῖς ὀλίγοις φυλάττειν,
ἢ τῶν μὲν ἄλλων ἀμείνους ὄντας αἰσθάνοιτο, ἐφαμίλλους δὲ ω
σφίσιν αὐτοῖς· ὥσπερ αὖ πῶς δὲ ἡ βουλὴ ἔνδημον ὅπως μὴ
καταστασιάσοιεν αἰεί· ἔτι δ' αὖ τῆς οὐδέπω ποτὲ ἰδίᾳ διαλογισα
μένη· ἀλλὰ ταύτην καὶ κοινὴν καὶ γινομένην πλὴν ἐξεῖναι ἀνω
αὐτῆς καὶ ἄγειν· ἔτι τῶν πολλῶν τὴν ἱστορίαν μετὰ τῆς δόξης ἰδίας περι
σῶσθαι· ὥς τις ἦ πως οὐ μόνον κατὰ τὴν πολιτείαν ἑκάστην,
ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν κρᾶσιν τῶν πολιτειῶν, παρὰ πάντας τοὺς
ἄλλους εὐδοκιμοῦμεν εἶναι τῇ πόλει. ὥσπερ γὰρ ὁ πᾶς οὗτος
κόσμος, συνέστηκε μὲν ἐκ τεσσάρων ὡς ὁ παλαιὸς λόγος, αὐτὸ
δὲ ἕκαστον αὐτοῦ μετέχει τῆς φύσεως καὶ τῶν λοιπῶν, τῷ δ' ὑπερ
βάλλοντι τὴν ἐπωνυμίαν χωρεῖς ἕκαστον ἔδοξε εἰληφέναι, οὕτω
καὶ τὰς πολιτείας· ἣ καὶ ὅτι μάλιστα κεχωρισμέναι τυγχάνουσι,
μετέχειν ἀμῶς γέ πως ἀλλήλων δῆλόν ἐστιν. ἐπεὶ βασιλέων
ὀρθῶν ἢ δικαίαν ὄψεσθαι μέλλομεν, ἢ τῶν ὀλίγων, τῶν ἑαυτῶς
δὲ πολλὰ ἀρχήν. γνοίη δ' ἄν τις, εἰ τὰς μὲν βασιλείας τὰς ἐν
τῇ πόλει, πρὸς τὰς ἑτέρωθι περὶ βασιλέας ἐπὶ τῶν αὐτῶν χρό
νων ἢ τῆς Ἑλλάδος ἢ τῆς βαρβάρου γῆς ἀφορῷ· τὴν δ' αὖ
δημοκρατίαν τὴν Ἀθήνησι πρὸς τὰς ἑτέρων δημοκρατίας·
καὶ μὲν τό γε τῆς βουλῆς συνέδριον, πρὸς τὰ ἑτέρωθι πυκνεῖα
καὶ ἡγούμενα. εἰ γὰρ δεῖ τῶν ἄλλων ἁπάντων ὑπὸ τῆς δημο
κρατίας μόνης εἰπεῖν, φανήσονται τοῖς μὲν σχήμασι καὶ

ταῖς ἐπιθυμίαις. πολλοὺς προπεπτωκότας καὶ ὑβριστοτάτους πάντων
οἱ τοῦ σχήματος τούτου μετασχόντες· τῶν δ' ἀξιωμάτων καὶ τῆς
λαμπρότητος μηδ' ἐγγὺς τοῖς ἀπὸ τῆς πόλεως γιγνόμενοι.
Καὶ μὴν ἐκεῖνό γε ἡ πόλις πρώτη κατέδειξε. μὴ ἐπιθεᾶσθαι
πλούτῳ· μηδὲ θαυμάζειν. οὔτε γὰρ τοὺς ὑπερέχοντας ταῖς
οὐσίαις οὐδέπω ποτὲ ἐπῆρεν. ἀλλ' ὅσον μὴ ἀδικεῖσθαι, διὰ τοῦ
τοσοῦτον αὐτοῖς ἐξεῖναι παρ' αὐτῆς ὠφελεῖσθαι, οὔτε τοῖς ἀρετῇ
μὲν ὑπερφέρουσι χρήμασι δὲ ἐλλειπομένοις, οὐδαμόθεν πώποτε ἔλαττον
ἔνειμεν. αἰσχρὸν εἶναι νομίζουσα. τῶν μὲν οἰκετῶν, οὐ τοὺς
εὐπορωτάτους. ἀλλὰ τοὺς πιστοτάτους βελτίστους νομίζειν,
τῶν δὲ ἐλευθέρων φάσκοντων εἶναι τὴν ἀξίαν ὡρίσθαι χρή-
μασιν. ἀλλὰ μὴ ὁποῖός τις ἂν αὐτὸς ἕκαστος ᾖ, τοιοῦτον καὶ νομί-
ζεσθαι. Καὶ γάρ τοι μόνη πόλεων, οὐ μετέθηκε [illegible].
οὐδὲ ἐποίησε τὰ τῆς φύσεως τρίτα, τῶν νόμων πρῶτα· οὐδὲ τῶν
περὶ τῶν φασκόντων φιλοσοφεῖν ἔστιν ἰδεῖν ἐνίους, λέγοντας μὲν οὕτω
περὶ τούτων, ἔργῳ δὲ ὑποπίπτοντας, καὶ συγχωροῦντας αὐτοῖς τούτων
ὧν ἂν αἴσθωνται δεινοτέρους. ἀλλὰ καὶ εἰς ἀρχὰς ἄγουσα καὶ
ἐπιστολὰς καὶ πάντα ἀξιοῦσα τιμῶν οὐχ ἑώρα τὸ τέλος τῶν
ἀπὸ τῶν μεγίστων τιμημάτων. ἀλλὰ τοὺς ἐπιεικεστάτους ταῖς φύσεσι.
ὥστε ὅστις δι' ἀρετῆς λόγον νικῴη, τοῦτον τοῖς πᾶσι νικῶντα.
ἐπεδείξε δ' οὐχ ἥκιστα, ἡνίκα ἴσχυσε τὰ μάλιστα. οὕτω γὰρ καὶ τοὺς
τοὺς αὐτοὺς χείρους ἐπιφανεστέρους ἀνδρῶν παρ' αὐτῇ, τῶν μὲν πλουσί

ὑπὲρ τὰ πρῶτα τῶν ἑλληνικῶν οἰκῶν, τῶν δ' ὄντων οἷον τοῦ
πενεστάτων ἐπὶ τὴν προστασίαν τῶν ἑλληνικῶν ἕνα τῶν
ἀπὸ τούτων ἐλέγετο. καὶ γάρ τοι, ὁ μὲν οἷς ἔταξεν οὐδ' ἐμικρὸν
ἡ πόλις ἡμῶν ἐκρίνετο. πολλῶν δ' ὄντων ἅ τις ἂν περὶ τῆς
πολιτείας ἐπαινῶν ἔχοι, τὰ πολλὰ καὶ προκατείληπται. καὶ
ὁ καιρὸς ἀφαιρεῖται. καὶ οὐ πᾶσαν ἀνάγκη λέγειν. ἓν δέ τι
προσθεὶς καταλύσω καὶ τὸν περὶ τούτου λόγον. τὸ γὰρ εἶναι
τὸ περὶ βέλτιστον καὶ τὸ κατ' ἐξουσίαν συμμεμῖχθαι ἐνταῦθα,
καὶ τὴν μὲν δίαιταν κοινοτάτην ἅπασι, τὰς δὲ τιμὰς τοῖς ἀρί-
στοις ἀνεῖσθαι, πῶς οὐχ ἡ σωτηρίας πόλεως καὶ πολιτείας
συνθήκη; ὡς ἐνῆν ζῆν μὲν ἔξεστιν ὥσπερ ἄν τις βούληται, τιμᾶσθαι
δὲ καὶ ἰσχύειν οὐ τοῖς βουλομένοις ἐστὶν, ἀλλὰ τοῖς ἐξητασμένοις.
καὶ γάρ τοι καὶ τοῖς τῶν πολεμίων ἀγῶσι καὶ ταῖς χρείαις, οὐδὲν
διέφθειραν, οὐ ταῖς ἐζημιωμέναις, οὐδ' ἂν ἡ ἄλλως πλοῦτος ἐπὶ μοῖραν
ἐσπούδαζον ὑπὸ τῶν πραγμάτων. ἀλλὰ πάντες ἐξίσου ταῖς προ-
θυμίαις κατὰ δύναμιν ὡμιλλῶντο, ὡς ὑπὲρ κοινῆς τῆς πατρίδος
καὶ κοινῶν τῶν ἄθλων ἀγωνιζόμενοι. καὶ οὐχ οἱ μὲν τοσούτ-
ων τοῦ κινδυνεύειν, ἑτέροις δὲ τοῦ δεσπόζειν ἀνεπράττοντο οἱ
προκείμενοι. ἐξ ὧν ὁμόνοια μὲν καὶ πίστις ἀλλήλων ἐνῆν κατὰ
τὴν πόλιν. εἰ δέ που καὶ διαστασιάσειεν, οὐχ ἅμα ἐπὶ πᾶσιν ἀλλήλοις,
ἐγνώριζον. ἀνδράσι δ' ἔπειτα δεῆσαι, χρόνος ἅπαντα τἄλλα πρὸς
ἀνάγκην ἦν. ἐνίοις μὲν οὖν, οὐδὲ πλούτῳ θέλουσι δοῦναι οἱ πολλοί

νικῶντας, ζηλωτοὺς τοῖς πᾶσι κρατεῖν. ἐν ποίοις δ' ἄν τις

καιροῖς ἔχοι βελτίων εἶναι, τῆς πόλεως μιμούμενος. πότερα ἐπὶ

στρατείαις, ἢ πόθεν ἂν λάβοι καλλίω παραδείγματα; ἢ ποίοις

ἂν λόγοις χρησάμενος, βέλτιον ἂν πολιτεύσαιτο. ἀλλ' ἐν

ταῖς πανηγύρεσιν, ἀλλ' αὐτὴ τούτων ἡγεμών. ἀλλ' ἐν ταῖς ἐκ-

κλησίαις, καὶ τῇ περὶ τὴν πόλιν διοικήσει. καὶ τίς δήμων

αὐτοῖς ὀξύτερος ἢ πρᾳότερος; ἢ τίνες δημαγωγοὶ μᾶλλον ἄξιοι

θαυμάσαι. ἀλλ' ἐν τῇ περὶ λόγων ἀσκήσει καὶ τῆς λοιπῆς σοφίας;

ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν ἐνταῦθα πάντες συνέρχονται, καὶ τὰ γένη τῶν φι-

λοσόφων. ὅτε ἔνι καὶ τῇ τῆς πόλεως ἀγαθῇ τύχῃ. χωρεῖ τοῦ, καὶ

τοὺς ὁπουδήποτε ἀναγκαίως ἔχειν ἅμα τῶν τε λόγων καὶ τῶν ἀθη-

ναίων μεμνῆσθαι. καὶ μηδέποτε ἐκβαλεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς τὸ ἴδιον χρόνον·

τῶν περὶ ἐκεῖνα τὸ πρῶτον τοῖς λόγοις ἐμβλέποντας. καὶ γὰρ τοῦτο

πᾶσι μὲν ἀνθρώποις οὕτως αἰδέσιμον. τοὔνομα καὶ τὸ ἔδαφος τῆς πόλεως,

ὥστε οὐδεὶς ἄλλος ἐν καὶ τὸ ἀδελφόν. καὶ οὔτε ἰδιῶται οὔτε βασιλεῖς, μὴ κρατ-

ήσαντες μισοῦσιν. ἀλλ' οὕτως, ὥστε αὐτοὺς ἀγαπᾶσθαι ταῖς ὑπερβολαῖς τῶν

τιμῶν αἷς ἐτιμήθησαν. φανερὰ δὲ καὶ τὰ παρ' αὐτῶν τῶν θεῶν σημεῖα

καὶ ξίφος, καὶ διὰ τοῦ κοινοῦ μαντείου καὶ ἐξηγητοῦ, τοῦ πρώτ-

ῃ τῇ πόλει θύειν τε ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων τὴν Προηροσίαν κηρύττοντος, καὶ

μητρόπολιν τῶν καρπῶν αὐτὴν προσονομάζοντος. ἐπὶ δὲ τούς,

στεφανηφορεῖν ἀξιοῦντων, ὡς διὰ Πύθια νικῶσαν. ἄγοντες

ἐν Δελφοῖς αὐτὴν ὅθεν καλοῦ. περὶ τὰ ἀπολίσματα·

μόνην δ' ὡς ἔοικε ταύτην πόλεων, δι' ὃ τἀναντία συμβέβηκεν·
πλεῖστα γὰρ καὶ κάλλιστα αὐτοῖς εἴρηται περὶ ταύτης. Καὶ
οὐκ ἔστιν εἴ τις μεῖζον αὐτῶν ἐπιτεύξεται· περὶ μὲν γὰρ τῶν
ἄλλων τὸ θαυμάσαι ἄξιον δοκεῖ τισὶν οὐδὲν ἔχουσιν·
περὶ τῆς δ' ἐν μέσῳ οὖν ἠγάπησαν, ἀκούοντες δὲ τῆς σοφίας πρυ-
τανεῖον· ἢ τὴν τῆς Ἑλλάδος ἑστίαν· ἢ τὸ στόμα· ἢ ὅσα
τοιαῦτα λέγεις τὴν πόλιν ἢ δ' αὐτό. νῦν δέ μοι δοκοῦσι πάντα ταῦτα
ἐσφαλῆναι· ἀλλ' εἴ τινα χρὴ πόλιν θεῶν ὑπαρχόντων συγγενῆ
προσειπεῖν, ἢ τῆς φύσεως τῆς αὐτῆς ἐκεῖνα καὶ ὅρον,
εἰ δ' αὖ μοι δοκεῖ δικαίως κληθῆναι. ἐν θεῶν τῶν ἀνδρῶν
μεγίστων, οὔτε φθόνον ἐκεῖ ἔχειν τῇ πόλει, οὐδ' ὑποχωροῦντας
αἰσχύνεσθαι· ἀλλὰ συναύξειν ἐν τῶν ἐνόντων καὶ φιλοτι-
μεῖσθαι. τῶν γὰρ Ἀθηναίων νικώντων, παρ' ὑμῖν
ἐστὶ τὸ νικᾶν. πάντας μὲν γὰρ ἁπάντων εἶναι ἀρίστους,
ἀδύνατον. ὥσπερ δὲ ὅταν στρατηγὸς προσχῇ, μετέχει
τῆς δόξης ἡ πόλις, οὕτω τῆς ἡγεμόνος πόλεως τὰ
ἐκεῖ τα εὐδαιμονούσης, ἅπασι μέτεστι τῆς φιλοτιμίας.
οἶμαι δὲ οὐδ' αὐτοῖς Ἀθηναίοις φανῆναι αἰσχύνην, ἄν τις
αὐτοῖς προσβάλῃ τὴν ἀκρόπολιν. χρὴ τοίνυν καὶ
ὑμᾶς, ὥσπερ ἀκρόπολίν τινα ἢ περιφανῆ νομίσαν-
τας τῆς μεγαλοδοξίας τῶν ὁμοφύλων τὴν πόλιν, καὶ
λόγῳ καὶ ἔργῳ κοσμεῖν· μετέχειν τῆς δόξης.

ἀλλ' οὖν κ(αὶ) ἀποστερεῖσθαι νομίζονται.
εἴργασται καὶ ἡμῖν
ὁ λόγος ἀντὶ
χρυσοῦ πέπλου,
κόσμος
Πανα-
θη-
ναίων τῇ θεῷ εἴας. ἧς
δοῦναι δὲ χάριν, τῇ αὐτῇ
θεῷ,
ἧσπερ καὶ ὁ
λόγος, καὶ ἡ
πό-
λις:~

†

deo
gratias.

† ὁ Παναθηναϊκὸς εἴληφεν ὧδε τὸ τέρμα: †

† † †

† αἰσχίνου ῥήτορος περὶ τῆς παραπρεσβείας λό-
γος κατὰ τιμάρχου:-

Δέομαι ὑμῶν ὦ ἀθηναῖοι ἐθελῆσαι μετ' εὐνοίας ἀκοῦσαί μου λέγοντος
ὑπολογιζομένους τό τε μέγεθος τοῦ κινδύνου, καὶ τὸ πλῆθος τῶν
αἰτιῶν· πρὸς ἃς ἀπολογήσασθαί με δεῖ· καὶ τὰς τέχνας καὶ τὰς κατα-
σκευὰς τοῦ κατηγόρου καὶ τὴν ὠμότητα· ὃς ἐτόλμησε παρακελεύ-
σασθαι πρὸς ἄνδρας ὀμωμοκότας, τῶν ἀντιδίκων ὁμοίως ἀμφο-
τέρων ἀκούσεσθαι καὶ τὴν τοῦ κινδυνεύοντος φωνὴν μὴ ὑπομένειν·
καὶ ταῦτ' εἶπεν οὐ δι' ὀργήν· οὐδεὶς γὰρ τῶν ψευδομένων τοῖς ἀδίκως διαβαλ-
λομένοις ὀργίζεται· οὐδ' οἱ τἀληθῆ λέγοντες, κωλύουσι λόγου τυχεῖν
τὸν φεύγοντα· οὐ γὰρ πρότερον κατηγορία παρὰ τοῖς ἀκούουσιν
ἰσχύει, πρὶν ἂν ὁ φεύγων ἀπολογίας τυχὼν ἀδυνατήσῃ τὰς προειρη-
μένας αἰτίας ἀπολύσασθαι· ἀλλ' οἶμαι δημοσθένης οὐ χαίρει δι-
καίοις λόγοις· οὐδὲ τοῦτο παρεσκεύασται· ἀλλὰ τὴν ὑμετέραν ὀργὴν
ἐκκαλέσασθαι βεβούληται· καὶ κατηγόρηκε δωροδοκίας, ἀπίθανος
ὢν πρὸς τὴν ὑποψίαν ταύτην· τὸν γὰρ ἐπὶ ταῖς δωροδοκίαις προτρε-
πόμενον τοὺς δικαστὰς ὀργίζεσθαι, αὐτὸν χρὴ πόρρω τῶν τοιούτων ἔργων
ἀφεστάναι· ἐμοὶ δὲ ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι συμβέβηκε τῆς δημο-
σθένους ἀκούοντι κατηγορίας, μήτε δεῖσαι πώποτε μᾶλλον ἢ ἐν
τῇ δε τῇ ἡμέρᾳ, μήτε ἀγανακτῆσαι μᾶλλον ἢ νῦν· μήτε εἰς
ὑπερβολὴν ὁμοίως ἡσθῆναι· ἐφοβήθην μὲν γὰρ καὶ ἔτι καὶ νῦν
τεθορύβημαι μή τινες ὑμῶν ἀγνοήσωσί με, ψυχαγωγηθέντες
τοῖς ἐπιβεβουλευμένοις καὶ κακοήθεσι τούτοις ἀντιθέτοις· ἐξέστην

δεῖ μέντοι καὶ τὴν αἰτίαν βαρεῖαν εἶναι τινα· ὅθεν ὕβριν καὶ παροινίας
γυναῖκα ἐλευθέραν καὶ τὸ γένος ὀλισθεῖαν κατηγορεῖ μου· εἰ ἀληθῶ
δὲ ὅ τοῦτον ἐπὶ τῆς αἰτίας οὕτως αὐτῆς ἐξεβάλλετε· καὶ τῶν σεσω
φρονημένων ἐν τῷ βίῳ μοι, χάριν ἀπειληφέναι νομίζω· ὑμᾶς
μὲν οὖν ἐπαινῶ καὶ διαφερόντως ἀγαπῶ, ὅτι τῷ βίῳ μᾶλλον τῶν
κρινομένων πιστεύετε, ἢ ταῖς παρὰ τῶν ἐχθρῶν αἰτίαις· αὐτὸς
δὲ, οὐκ ἂν ἀποσταίην τῆς πρὸς ταῦτα ἀπολογίας· εἰ γάρ τις τῶν
ἔξωθεν περιεστηκότων πεπείσται, σχεδὸν δὲ καὶ τοι τῶν πολι
τῶν παρεισιν· ἢ τῶν δικαζόντων ὑμῶν ὡς ἐγώ τι τοιοῦτον
διαπέπραγμαι, μὴ μόνον ἐκ ἐλαφρὸν σῶμα, ἀλλὰ καὶ αἰσχρόν
τε καὶ ἀβίωτον εἶναί μοι τὸν λοιπὸν βίον νομίζω· κἂν μὴ τῇ προϊ
ούσῃ τῆς ἀπολογίας ἐλέγξω καὶ τὴν αἰτίαν οὖσαν ψευδῆ· καὶ
τὸν τολμήσαντα εἰπεῖν, ἀνόσιον καὶ συκοφάντην· κἂν τἆλλα καὶ
μηδὲν ἀδικῶν φαίνωμαι, θανάτου τιμῶμαι· παράδοξος δέ μοι
καὶ ἄλλη τινὸς ὁ λόγος ἐφάνη καὶ δεινῶς ἄδικος, ὅθεν ὑμᾶς ἐπερωτᾷ
εἰ οἷόν τέ ἐστιν ἐν αὐτῇ τῇ πόλει φιλοπράτους μὲν θάνατον κατα
ψηφίσασθαι ὅτι καταγνοὺς ἀδικεῖν ἑαυτοῦ τὴν κρίσιν οὐχ
ὑπέμεινεν· ἐμοῦ δὲ ἀπογνῶναι· ἐγὼ δὲ πάντων τούτων δικαίως
ἂν ὑπολαμβάνω μάλιστα σώζεσθαι· εἰ γὰρ ὁ καταγνοὺς ἑαυτοῦ
καὶ μὴ παρών, ἀδικεῖ· ὁ δὲ ἀπογνοὺς καὶ τὸ σῶμα τοῖς νόμοις
καὶ τοῖς πολίταις παραδούς, οὐκ ἀδικεῖ· περὶ δὲ τῆς ἄλλης
κατηγορίας δέομαι ὑμῶν ὦ ἄνδρες, ἐάν τι παραλίπω καὶ
μὴ μνησθῶ, ἐπερωτᾶν με καὶ δηλοῦν ὃ ἂν ποθῆτε μονάπου.

μηδὲν προκατεγνωκότας ἀκοῦσαι δικαίως· ἀλλ' ἴσως τι δεινὸν ἀπονοοῦντας·
ἀπορῶ δὲ ὁπόθεν χρὴ πρῶτον ἄρξασθαι διὰ τὴν ἀταξίαν τῆς κα-
τηγορίας· σκέψασθε δ' εἰ ὑμῖν εἰκότως τὸ πρᾶγμα δόξω πάσχειν· εἰμὶ
μὲν γὰρ ὁ κινδυνεύων ἐγὼ νυνὶ περὶ τοῦ σώματος· τῆς δὲ κατηγορίας
τὴν πλείστην πεποίηται Φιλοκράτης καὶ Φρύνωνος· καὶ τῶν ἄλλων
συμπρέσβεων καὶ Φιλίππου· καὶ τῆς εἰρήνης καὶ τῶν Εὐβούλου πολι-
τευμάτων· ἐν ἅπασι δὲ τούτοις ἐμὲ τάττει· μόνος δ' ἐν τῷ λόγῳ φαί-
νεται κηδεμὼν τῆς πόλεως Δημοσθένης· οἱ δ' ἄλλοι προδόται· διατε-
τελεῖ γὰρ εἰς ὑμᾶς ὑβρίζων· καὶ λοιδορίας λέγων, οὐκ ἐμοὶ μόνον λοι-
δορούμενος ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐμοῖς· οὕτω δ' ὑπερβάλλει ἀτιμάζων πάλιν ἐγκαταβο-
λὼν ὅπου τύχοι ὡς περὶ Ἀλκιβιάδην ἢ Θεμιστοκλέα κρίνων, οἳ πλεῖστον
τῶν Ἑλλήνων δόξῃ διήνεγκαν· ἀνῃρηκέναι μὲν αἰτιᾶται με τὰς ἐν
Φωκεῦσι πόλεις· ἀπολωλεκέναι δ' ἐφ' ὑμῶν τὸν ἐπὶ Θρᾴκης τόπον·
ἐκβεβληκέναι δὲ καὶ τῆς ἀρχῆς Κερσοβλέπτην ὄντα φίλον καὶ σύμ-
μαχον τῆς πόλεως· ἐνεχείρησε δ' ἀπεικάζειν με Διονυσίῳ τῷ Σικελίας
τυράννῳ· καὶ μετὰ σπουδῆς καὶ κραυγῆς πολλῆς διεκελεύσατο ὑμῖν
τὸ θηρίον φυλάττειν· καὶ τὸ τῆς ἱερείας ἐνύπνιον τῆς ἐν Σικελίᾳ διη-
γήσατο· οὕτω δ' ἀνωτέρω τὸ πρᾶγμα ἐξάρας, ἐφθόνησέ μου ταῖς διαβο-
λαῖς· τὰς αἰτίας ἀνατιθεὶς τῶν πεπραγμένων· οὐ τοῖς ἐμοῖς λόγοις
ἀλλὰ τοῖς ὅπλοις τοῖς τοῦ Φιλίππου· πρὸς δὲ τοσαύτην τόλμαν καὶ
τερατείαν ἀνθρώπου χαλεπὸν καὶ τὰ λεχθέντα διαμνημονεῦσαι καθ' ἕ-
καστα· καὶ λέγειν μετὰ κινδύνου πρὸς ἀπροσδοκήτους διαβολάς· ἡ-
γοῦμαι σαφεστάτους μοι τοὺς λόγους ἔσεσθαι καὶ γνωρίμους ὑμῖν

καὶ δικαίους, ἐντεῦθεν ἄρξομαι ἀπὸ τῶν περὶ τῆς εἰρήνης λόγων· καὶ τῆς αἱρέσεως τῆς πρεσβείας· οὕτω γὰρ μάλιστα μεμνήσομαι καὶ εἰπεῖν δυνήσομαι, καὶ ὑμεῖς μαθήσεσθε· ἅπαντες γὰρ οἶμαι καὶ ὑμᾶς τοῦτό γε αὐτὸ μνημονεύειν· ὅθ᾽ οἱ πρέσβεις οἱ περὶ τῶν Εὐβοέων· ἐπειδὴ περὶ τῆς πρὸς αὐτοὺς εἰρήνης τῷ δήμῳ διελέχθησαν, εἶπον ὅτι καὶ Φίλιππος αὐτοὺς κελεύσειεν ὑμῖν ἀπαγγεῖλαι, ὅτι βούλεται διαλύσασθαι πρὸς ὑμᾶς καὶ τὴν εἰρήνην ἄγειν· οὐ πολλῷ δ᾽ ὕστερον χρόνῳ Φρύνων ὁ Ῥαμνούσιος ἑάλω ὑπὸ λῃστῶν ἐν ταῖς σπονδαῖς ταῖς ὀλυμπιακαῖς ὡς αὐτὸς ᾐτιᾶτο· ἐπειδὴ δ᾽ ἐπανῆλθε δεῦρο πάλιν λυτρωθείς, ἐδεῖτο ὑμῶν πρεσβευτὴν αὐτῷ πρὸς Φίλιππον ἑλέσθαι· ἵν᾽ εἴ πως δύναιτο ἀπολάβοι τὰ λύτρα· πεισθέντες δ᾽ ὑμεῖς εἵλεσθε αὐτῷ Κτησιφῶντα πρεσβευτήν· ἐπειδὴ δ᾽ ἐπανῆκε δεῦρ᾽ ἀπὸ τῆς πρεσβείας ὁ Κτησιφῶν, ἀπήγγειλε πρὸς ὑμᾶς ὑπὲρ ὧν ἐπέμφθη· καὶ πρὸς τούτοις ὅτι φαίη Φίλιππος, ἄκων μὲν πολεμῆσαι πρὸς ὑμᾶς· βούλεσθαι δὲ καὶ νῦν ἀπαλλαγῆναι τοῦ πολέμου· εἰπόντος δὲ ταῦτα τοῦ Κτησιφῶντος, καὶ πολλήν τινα ἐξαγγείλαντος πρὸς τούτοις φιλανθρωπίαν· καὶ τοῦ δήμου σφόδρα ἀποδεξαμένου, καὶ τὸν Κτησιφῶντα ἐπαινέσαντος, ἀντιλέγοντος δ᾽ οὐδενός· ἐνταῦθ᾽ ἤδη διδῶσι ψήφισμα Φιλοκράτης ὁ Ἁγνούσιος· καὶ ὁ δῆμος ἅπας ὁμογνωμονῶν ἐχειροτόνησεν ἐξεῖναι δεῦρο Φιλίππῳ κήρυκας καὶ πρέσβεις πέμπειν ὑπὲρ εἰρήνης· πρότερον μὲν γὰρ καὶ αὐτὸ τοῦτο ἐκωλύετο ὑπό τινων οἷς ἦν τοῦτ᾽ ἐπιμελὲς ὡς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ἔδειξε· γράφονται δ᾽ οὗτοι παράνομον τὸ ψήφισμα, Λυκῖνον ἐπὶ τὴν γραφὴν ἐπιγραψάμενοι· καὶ τίμημα ἐπέθηκαν ἑκατὸν τάλαντα·

καὶ μετὰ ταῦτα εἰσῄει ἡ γραφὴ εἰς τὸ δικαστήριον· ἀρρώστως δ' ἔχων ὁ Φιλο-
κράτης, ἐκάλεσεν αὐτῷ συνήγορον Δημοσθένην· ἀλλ' οὐκ Αἰσχίνην· παρελ-
θὼν δ' ὁ μισοφίλιππος Δημοσθένης, κατέτριψε τὴν ἡμέραν ὅλην
ἀπολογούμενος· καὶ τὸ τελευταῖον ἀποφεύγει ὁ Φιλοκράτης· ὁ δὲ
γραψάμενος τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων οὐ μεταλαμβάνει· καὶ
ταῦθ' ὑμεῖς ἅπαντες ἴστε· ὑπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, Ὄλυνθος ἑάλω· καὶ
πολλοὶ τῶν ὑμετέρων ἐγκατελήφθησαν πολιτῶν· ὧν ἦν Ἰατροκλῆς
ὁ Ἐργοχάρους ἀδελφός· καὶ Εὐήρατος ὁ Στρομβίχου υἱός· ὑπὲρ δὲ τούτων ἱκε-
τηρίας θέντες ἐν τῷ δήμῳ οἱ οἰκεῖοι, ἐδέοντο ὑμῶν ἐπιμέλειαν ποιήσα-
σθαι· παρελθόντες δ' αὐτοῖς συνηγόρουν Δημοσθένης καὶ Φιλοκράτης· ἀλλ'
οὐκ Αἰσχίνης· καὶ πέμπουσι πρεσβευτὴν, Ἀριστόδημον ὑποκριτὴν πρὸς
Φίλιππον διὰ τὴν γνῶσιν καὶ φιλανθρωπίαν τῆς τέχνης· ὡς δ' ἐπανῆκεν ἀπὸ
τῆς πρεσβείας ὁ Ἀριστόδημος διά τινας ἀσχολίας, οὐ προσῄει πρὸς τὴν βουλήν·
ἀλλ' ἔφθασεν αὐτὸν Ἰατροκλῆς ἐλθὼν ἐκ Μακεδονίας ἀφεθεὶς ὑπὸ Φιλίπ-
που ἀναλύτρων, γενόμενος αἰχμάλωτος· ἐνταῦθα ἠγανάκτουν πολλοὶ
ὅτι τὴν πρεσβείαν οὐκ ἀπήγγειλεν ὁ Ἀριστόδημος· τοὺς αὐτοὺς λόγους ἀκού-
οντες τοῦ Ἰατροκλέους περὶ Φιλίππου· τελευταῖον δ' εἰς τὴν βουλὴν εἰσελθὼν
ὁ Φιλοκράτης ὁ Φιδναῖος, ἔπεισε τὴν βουλὴν ἀνακαλέσασθαι τὸν Ἀρι-
στόδημον· εἷς δὲ τῶν βουλευτῶν ἦν Δημοσθένης ὁ ἐμὸς κατήγορος· παρελ-
θὼν δ' Ἀριστόδημος, πολλήν τινα εὔνοιαν ἀπήγγειλε τοῦ Φιλίππου πρὸς
τὴν πόλιν· καὶ προσέθηκεν ὅτι καὶ σύμμαχος βούλοιτο τῇ πόλει γενέ-
σθαι· καὶ ταῦτ' οὐκ ἐν τῇ βουλῇ μόνον εἶπεν, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ δήμῳ· κἀν-
ταῦθ' οὐδὲν ἀντεῖπε Δημοσθένης· ἀλλὰ καὶ στεφανῶσαι τὸν Ἀριστόδημον

ἔγραψε· ῥηθέντων δὲ τούτων ἐν τῷ δήμῳ ψήφισμα ἔγραψεν ὁ φιλοκράτης
ἑλέσθαι πρέσβεις ὑμᾶς πρὸς φίλιππον ἄνδρας δέκα· οἵτινες διαλέξονται
φιλίππῳ περὶ τῆς εἰρήνης· καὶ τῶν κοινῇ συμφερόντων ἀθηναίοις
καὶ φιλίππῳ· χειροτονουμένων δὲ τῶν δέκα πρέσβεων, ἐγὼ μὲν προυβλή-
θην ὑπὸ ναυσικλέους· δημοσθένης δὲ ὑπ' αὐτοῦ φιλοκράτους· ὁ νυνὶ
φιλοκράτους κατηγορῶν· οὕτω δ' ἦν πρόθυμος εἰς τὰ πράγματα, ὥστε ἐν τῇ
βουλῇ γράφειν ἵνα ἀζήμιος ὢν ἡμῖν ὁ ἀριστόδημος συμπρεσβεύῃ ἑ-
λέσθαι πρέσβεις ἐπὶ τὰς πόλεις· ἐν αἷς ἔδει τὸν ἀριστόδημον ἀγωνίζεσθαι·
οἵτινες ὑπὲρ αὐτοῦ παραιτήσονται τὰς ζημίας· καὶ ὅτι ταῦτα ἀληθῆ λέγω,
λαβέ μοι τὰ ψηφίσματα· καὶ τὴν ἐκμαρτυρίαν ἀνάγνωθι τοῦ ἀριστοδήμου·
καὶ κάλει πρὸς ὃν ἐξεμαρτύρησεν· ἵν' εἰδῶσιν οἱ δικασταί, τίς ἦν ὁ τοῦ φι-
λοκράτους ἑταῖρος, καὶ τίς ὁ τὰς δωρεὰς ἀριστοδήμῳ φάσκων πείσειν
δοῦναι τὸν δῆμον· ψηφίσματα· ἐκμαρτυρίαι· ἡ μὲν τοίνυν
ἐξ ἀρχῆς ἔνστασις τῶν ὅλων πραγμάτων ἐγένετο οὐ δι' ἐμοῦ ἀλλὰ
διὰ δημοσθένους καὶ φιλοκράτους· ἐν δὲ τῇ πρεσβείᾳ συσσιτεῖν
ἡμᾶς ἐσπούδασεν· οὐχ ἅπαντας πείσας ἀλλὰ τοὺς μετ' ἐμοῦ· ἀγλαοκρέ-
οντα τὸν τενέδιον ὃν ἐκ τῶν συμμάχων εἵλεσθε· καὶ ἰατροκλέα·
ἐν δὲ τῇ πορείᾳ παρακελεύσασθαί με φησὶν αὐτῷ· ὅπως τὸ θηρίον κοι-
νῇ φυλάξομεν τὸν φιλοκράτην πράγματα λέγων πεπλασμένον· πῶς
γὰρ ἂν ἐγὼ δημοσθένην ἐπὶ φιλοκράτην παρεκάλουν· ὃν ᾔδειν
συνειπόντα μὲν φιλοκράτει πρὸ τοῦ ἐν τῇ τῶν παρανόμων γραφῇ· προβλη-
θέντα δὲ εἰς τὴν πρεσβείαν ὑπὸ φιλοκράτους· πρὸς δὲ τούτοις οὐκ ἐν ἀρχαί-
οις τοῖς ἡμετέροις λόγοις οἱ συμπρέσβεις· ἀλλ' ὅλην τὴν πορείαν ἠναγκά-

ζόμενοι ἀθηναῖοι ἐκεῖνον ὑπομένειν ἀφόρητον ὄντα καὶ βαρὺν ὄντ·
ὃς διασκοπούντων ἡμῶν ὅτι χρὴ λέγειν ἡμᾶς τῶν συμπρέσβεων·
καὶ κίμωνος εἰπόντος ὅτι φοβοῖτο μὴ δικαιολογούμενος περιγένοι-
το ἡμῶν ὁ φίλιππος· πηγὰς δὴ λόγων ἀφθόνους ἕξειν ἐπηγγέλ-
λετο· καὶ περὶ τῶν δικαίων τῶν ὑπὲρ ἀμφιπόλεως καὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ
πολέμου τοιαῦτα ἐρεῖν ἔφη, ὥστε ἀπορράψειν τὸ τοῦ φιλίππου στό-
μα· ὁλοσχοίνῳ ἀβρόχῳ· καὶ πείσειν ἀθηναίους μὲν καταδέξασθαι λε-
ωσθένην· φίλιππον δὲ ἀθηναίοις ἀμφίπολιν ἀποδοῦναι· ἵνα δὲ μὴ
μακρολογῶ τὴν τούτου διεξιὼν ὑπερηφανίαν ὡς τάχιστα ἥκομεν εἰς
μακεδονίαν, συνετάξαμεν ἡμᾶς αὐτοὺς ὅταν προσίωμεν φιλίππῳ τοὺς
πρεσβυτάτους πρώτους λέγειν· καὶ τοὺς λοιποὺς καθ' ἡλικίαν· ἐτύγχανε
δ' ἡμῶν νεώτατος ὢν ὡς ἔφη δημοσθένης· ἐπειδὴ δ' εἰσεκλήθημεν,
καὶ τούτοις ἤδη μοι σφόδρα προσέχετε τὸν νοῦν· ἐντεῦθεν γὰρ κατό-
ψεσθε ἀνθρώπου φθόνον ὑπερβάλλοντα καὶ δεινὴν δειλίαν· ἅμα δὲ καὶ κα-
κοήθειαν· καὶ τοιαύτας ἐπιβουλὰς κατ' ἀνδρῶν συσσίτων καὶ συμ-
πρέσβεων· ἃς οὐδ' ἂν κατὰ τῶν ἐχθίστων τις εἰκῇ ποιήσαιτο· τοὺς γὰρ
τῆς πόλεως ἅλας καὶ τὴν δημοσίαν τράπεζαν περὶ πλείστου φησὶ ποιήσασθαι·
οὐκ ὢν ἐπιχώριος· εἰρήσεται γὰρ οὐδ' ἐγγενής· ἡμεῖς δ' οἷς ἱερὰ καὶ
τάφοι προγόνων ὑπάρχουσιν ἐν τῇ πατρίδι· καὶ διατριβαὶ καὶ συνήθειαι
μεθ' ὑμῶν ἐλεύθεροι· καὶ γάμοι κατὰ τοὺς νόμους· καὶ κηδεσταὶ· καὶ τέ-
κνα, ἀθήνησι μὲν ἦμεν ἄξιοι τῆς ὑμετέρας πίστεως· οὐ γὰρ ἄν ποτε
ἡμᾶς εἵλεσθε· ἐλθόντες δ' εἰς μακεδονίαν, ἐξαίφνης ἐγενόμεθα
προδόται· ὁ δὲ, οὐδὲν ἔχων ἄπρατον μέρος τοῦ σώματος, οὐδ' ὅ-

τῶν φόρων προῖκα τοσούτων ἀριστείδης ὁ τοὺς φόρους τάξας τοῖς ἕλλη-
σιν ὁ δίκαιος ἐπικαλούμενος δὲ χαίρειν καὶ κατέπτυεν εἰς δωροδοκί-
αν ἀπονοσατεδὴ τούς τε ἡμετέρους λόγους οὓς εἴπομεν ὑπὲρ ὑμῶν·
καὶ πάλιν οὐ τὸν μέγα φίλος τῆς πόλεως εἰρήνης ἐπιθυμοῦσα γῆς· ἵν᾽ ἐφε-
ξῆς καὶ κατὰ μικρὸν πρὸς ἅπαντα τῶν κατηγορημένων ἀπολογή-
σωμαι· ἐπαινῶ δ᾽ ἐὰν εἰς ὑπερβολὴν ὑμᾶς ὦ ἄνδρες δικασταὶ ὅτι σιγῇ
καὶ δικαίως ἡμῶν ἀκούετε· ὥστε ἐὰν τι μὴ λύσω τῶν κατηγορημέ-
νων, οὐχ ὑμᾶς ἀλλ᾽ ἐμαυτὸν αἰτιάσομαι· ἐπεὶ γὰρ οἱ πρεσβύτεροι
ταῖς ἡλικίαις ὑπὲρ τῆς πρεσβείας εἰρήκεσαν, καὶ καθῆκεν εἰς
ὑμᾶς ὁ λόγος, τὰ μὲν καθ᾽ ἕκαστα τῶν ἐν καιρῷ ῥηθέντων ὑπ᾽ ἐμοῦ, καὶ τοὺς
πρὸς ταῦτα ῥηθέντας ὑπὸ φιλίππου λόγους, ἐν τῷ δήμῳ σαφῶς ἀπήγ-
γειλα πρὸς ἅπαντας ἀθηναίους· νυνὶ δὲ πειράσομαι διὰ κεφαλαί-
ων ὑμᾶς ὑπομιμνήσκειν· πρῶτον μὲν γὰρ πρὸς αὐτὸν διεξῆλθον τὴν
πατρικὴν εὔνοιαν καὶ τὰς εὐεργεσίας, ἃς ὑμεῖς ὑπήρξατε ἀμύντᾳ τῷ
φιλίππου πατρί· οὐδὲν παραλείπων, ἀλλ᾽ ἐφεξῆς, ἅπαντα ὑπομι-
μνήσκων· δεύτερον δὲ ὧν αὐτὸς ἦν μάρτυς αὐτὸς παθών· ἀμύντου
γὰρ νεωστὶ τετελευτηκότος καὶ ἀλεξάνδρου τοῦ πρεσβυτάτου τῶν
ἀδελφῶν· περδίκκου δὲ καὶ φιλίππου παίδων ὄντων· εὐρυδίκης δὲ τῆς
μητρὸς αὐτῶν προδεδομένης ὑπὸ τῶν δοκούντων αὐτῇ εἶναι φίλων· παυ-
σανίου δὲ ἐπὶ τὴν ἀρχὴν αὐτῶν κατιόντος· φυγάδος μὲν ὄντος· τῷ και-
ρῷ δ᾽ ἰσχύοντος· πολλῶν δὲ αὐτῷ συμπραττόντων· ἔχοντος δὲ ἑλλη-
νικὴν δύναμιν· εἰληφότος δὲ ἀνθεμοῦντα καὶ θέρμην, καὶ στρέ-
ψαν· καὶ ἄλλα ἄττα χωρία· μακεδόνων δὲ οὐχ ὁμονοούντων, ἀλλὰ τῶν

πλείστων τὰ Παυσανίου φρονούντων· ἐπὶ τῶν καιρῶν τούτων ἐχειροτονήσατε
οἱ Ἀθηναῖοι στρατηγὸν ἐπ' Ἀμφίπολιν Ἰφικράτην· Ἀμφιπολιτῶν αὐτῶν
ἐχόντων τότε τὴν πόλιν· καὶ τὴν χώραν καρπουμένων· ἀφικομένου
μὲν οὖν δὴ Ἰφικράτους εἰς τοὺς τόπους μετ' ὀλίγων τὸ πρῶτον νεῶν ἐπὶ κατα-
σκοπῇ μᾶλλον τῶν πραγμάτων, ἢ πολιορκίᾳ τῆς πόλεως, ἐνταῦθ' ἔφην
ἐγὼ μετεπέμψατο αὐτὸν Εὐρυδίκη ἡ μήτηρ ἡ σή· καὶ ὥς γε δὴ λέγουσιν
οἱ παρόντες, Περδίκκαν μὲν τὸν ἀδελφὸν τουτονὶ καταστήσασα εἰς χεῖ-
ρας τὰς Ἰφικράτους· σὲ δὲ εἰς τὰ γόνατα ἐπαινοῦσα θεῖσα παιδίον ὄντα, εἶ-
πεν ὅτι Ἀμύντας ὁ πατὴρ τῶν παιδίων τούτων ὅτ' ἔζη, υἱὸν ἐποιήσα-
τό σε· τῇ δὲ Ἀθηναίων πόλει οἰκείως ἐχρήσατο· ὥστε συμβαίνει σοι κ
ἰδίᾳ τῶν παιδίων τούτων γεγενῆσθαι ἀδελφῷ· καὶ δημοσίᾳ φίλον ἡμῖν
εἶναι· καὶ μετὰ ταῦτα ἤδη δέησιν ἰσχυρὰν ἐποιεῖτο· καὶ ὑπὲρ ὑμῶν καὶ
ὑπὲρ αὐτῆς καὶ ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς· καὶ ὅλως ὑπὲρ τῆς σωτηρίας· ἀκούσας δὲ
ταῦτα Ἰφικράτης, ἐξήλασε Παυσανίαν ἐκ Μακεδονίας· καὶ τὴν Μακε-
δονίαν ὑμῖν ἔσωσε· καὶ μετὰ ταῦτα ἔπειτα περὶ Πτολεμαίου· ὃς ἦν ἐπί-
τροπος καθεστηκὼς τῶν πραγμάτων, ὡς ἀχάριστον καὶ δεινὸν ἔργον
διεπράξατο διδάσκων· ὅτι πρῶτον μὲν ὑπὲρ Ἀμφιπόλεως ἀντέ-
πραττε τῇ πόλει· καὶ πρὸς Θηβαίους διαφερομένων Ἀθηναίων, συμ-
μαχίαν ἐποιήσατο· καὶ πάλιν ὡς Περδίκκας εἰς τὴν ἀρχὴν καταστάς, ὑπὲρ
Ἀμφιπόλεως ἐπολέμησε τῇ πόλει· καὶ τὴν ὑμετέραν ἠδικημένοι
ὅλως φιλανθρωπίαν διεξῄειν, λέγων ὅτι κρατοῦντες τῷ πολέμῳ Περ-
δίκκαν Καλλισθένους ἡγουμένου ἀνοχὰς ἐποιήσασθε πρὸς
αὐτὸν ἀεί τινος προσδοκῶντες τῶν δικαίων τεύξεσθαι· καὶ τὴν διά

βολὴν ταύτην ἐπαιρόμενον διαλύειν· διδάσκων ὅτι καλλισθένην ὁ δῆμος ἀπέκτεινεν· οὐ διὰ τὰς πρὸς περδίκκαν ἀνοχάς, ἀλλὰ δι᾽ ἑτέρας ἁμαρτίας· καὶ πάλιν οὐκ ὤκνουν κατ᾽ αὐτοῦ λέγειν φιλίππου ἐπιτιμῶν· ὅτι τὴν ἔχθραν ἐποιήσατο πρὸς τὴν πόλιν τοῦ πολέμου· καὶ πάντων ὧν ἀεὶ ποιούμην μάρτυρας τὰς ἐπαινῶν ἐπιστολὰς παρειχόμην· καὶ τὰ ψηφίσματα τοῦ δήμου· καὶ τὰς καλλισθένους ἀνοχάς· περὶ μὲν οὖν τῆς ἐξ ἀρχῆς κτήσεως τῆς χώρας ἀμφιπόλεως καὶ τῶν καλουμένων ἐννέα ὁδῶν, καὶ περὶ τῶν θησέως παίδων ὧν ἀκάμας φερνὴν λέγεται ἐπὶ τῇ γυναικὶ λαβεῖν τὴν χώραν ταύτην· τότε μὲν ἥρμοττε λέγειν· καὶ ἐρρήθη ὡς ἐνῆν ἀκριβέστατα· νυνὶ δὲ ἴσως ἀνάγκη συντέμνειν τοὺς λόγους· ἃ δ᾽ ἦν τῶν σημείων οὐκ ἐν τοῖς ἀρχαίοις μύθοις ἀλλ᾽ ἐφ᾽ ἡμῶν γεγενημένων, τούτων ἐπεμνήσθην· συμμαχίας γὰρ λακεδαιμονίων καὶ τῶν ἄλλων ἑλλήνων συνελθούσης· εἷς ὢν τούτων ἀμύντας ὁ πατὴρ φιλίππου· καὶ πέμπων σύνεδρον· καὶ τῆς κατ᾽ αὐτοῦ ψήφου κύριος ὤν, ἐψηφίσατο ἀμφίπολιν τὴν ἀθηναίων συνεξαιρεῖν μετὰ τῶν ἄλλων ἑλλήνων ἀθηναίοις· καὶ τοῦτο τὸ κοινὸν δόγμα τῶν ἑλλήνων· καὶ τοὺς ψηφισαμένους ἐκ τῶν δημοσίων γραμμάτων μάρτυρας παρειχόμην· ὧν δὲ ἀμύντας ἀπέστη ὁ τοῦ φιλίππου πατὴρ ἐναντίον τῶν ἑλλήνων ἁπάντων· οὐ μόνον λόγοις ἀλλὰ καὶ ψήφῳ· τούτων ἀφίεμαι ἐγὼ σε τὸν ἐξ ἐκείνου γεγενημένον οὐκ ἔστι δίκαιον ἀντιποιεῖσθαι· εἰ δὲ αὐτὸ ποιῇ κατὰ πόλεμον λαβὼν εἰκότως ἔχειν· εἰ μὲν πρὸς ἡμᾶς πολεμήσας τὴν πόλιν δορυάλωτον εἷλες, κυρίως ἔχεις τῷ τοῦ πολέμου νόμῳ κτησάμενος· εἰ δὲ ἀμφιπολίτας ἀφαιροῦ τὴν ἀθηναίων πόλιν

οὐ τὰ ἐκείνου ἔχεις· ἀλλὰ τὴν Ἀθηναίων χώραν· ῥηθέντων δὲ
καὶ τούτων καὶ ἑτέρων λόγων, ἤδη προσῆκεν εἰς Δημοσθένην τὸ
τῆς πρεσβείας μέρος· καὶ πάντες προσεῖχον ὡς ὑπερβολάς τινας
δυνάμεως ἀκουσόμενοι λόγων· καὶ γὰρ πρὸς αὐτὸν τὸν Φίλιππον
ὡς ἦν ὕστερον ἀκούειν καὶ πρὸς τοὺς ἑταίρους αὐτοῦ ἐξήγγελτο
ἡ τῶν ἐπαγγελιῶν ὑπερβολή· οὕτω δὲ ἁπάντων διακειμένων πρὸς
τὴν ἀκρόασιν, φθέγγεται τὸ θηρίον τοῦτο προοίμιον σκοτεινόν καὶ τεθνη-
κός· καὶ μικρὸν προαγαγὼν ἄνω τῶν πραγμάτων ἐξαίφνης ἐσίγησε
καὶ διηπορήθη· τελευτῶν δὲ ἐκπίπτει ἐκ τοῦ λόγου· ἰδὼν δὲ αὐτὸν
ὁ Φίλιππος ὡς διέκειτο, θαρρεῖν τε παρεκελεύετο καὶ μὴ νομίζειν
ὥσπερ ἐν τοῖς θεάτροις, διὰ τοῦτο οἴεσθαί τι πεπονθέναι· ἀλλ' ἡσυ-
χῇ καὶ κατὰ μικρὸν ἀναμιμνήσκεσθαι· καὶ λέγειν ὡς προείλετο· ὁ δ'
ὡς ἅπαξ ἐταράχθη καὶ τῶν γεγραμμένων παρεσφάλη· οὐδ'
ἀναλαβεῖν αὑτὸν ἠδυνήθη· ἀλλὰ καὶ πάλιν ἐπιχειρή-
σας λέγειν ταὐτὸν ἔπαθεν· ὡς δὲ ἦν σιωπή, μεταστῆναι ἡμᾶς ὁ
κῆρυξ ἐκέλευσεν· ἐπειδὴ δ' ἐφ' ἡμῶν αὐτῶν οἱ συμπρέσβεις ἐγενό-
μεθα, σφόδρα σκυθρωπάσας ὁ χρηστὸς οὗτος Δημοσθένης
ἀπολωλεκέναι με ἔφη τὴν πόλιν καὶ τοὺς συμμάχους· ἐκπλα-
γέντος δὲ οὐκ ἐμοῦ μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν συμπρέσβεων πάντων·
καὶ τὴν αἰτίαν πυνθανομένων δι' ἣν ταῦτ' εἶπεν, ἤρετό με εἰ τῶν
Ἀθήνησι πραγμάτων ἐπιλέλησμαι· καὶ τὸν δῆμον καταπεπονη-
μένον καὶ σφόδρα ἐπιθυμοῦντα εἰρήνης εἰ μὴ μέμνημαι· ἢ
μέγα φρονεῖς ἔφη ἐπὶ ταῖς ἐψηφισμέναις πεντήκοντα ναυσίν,

οὐδέποτε δὲ πληρωθησομένας· οὕτω γὰρ ἠράσθη Φίλιππος καὶ
τοιαύτης εἰρήνης, ἐξ ὧν οὐκ εἰρήνη γένοιτ' ἂν ἀπὸ πολέμου, ἀλλ' ἐξ εἰ-
ρήνης πόλεμος ἀκήρυκτος· ἀρχομένου δέ μου πρὸς ταῦτα ἀν-
τιλέγειν, ἐκάλουν ἡμᾶς οἱ ὑπηρέται τοῦ βασιλέως. ὡς δὲ εἰσελθό-
μενοι καὶ ἐκαθεζόμεθα, ἐξ ἀρχῆς πρὸς ἕκαστον τῶν εἰρημένων ἐπε-
χείρει ἀντιλέγειν ὁ Φίλιππος· πλεῖστον δὲ εἰκότως ἐποιήσατο διατρι-
βὴν πρὸς τοὺς ἐμοὺς λόγους· ἴσως γὰρ οὐδὲν τῶν ἐνόντων εἰπεῖν
ὥστε οἶμαι παραλέλοιπον· καὶ πολλάκις μοι τοὔνομα ἐν τοῖς λόγοις
ὠνόμαζετο. πρὸς δὲ Δημοσθένην οὕτω καταγελάστως ἀπαλλάξαντα,
οὐδ' ὑπὲρ ἑνός, οἶμαι, διελέχθη· τοῦτο δ' ἦν ἄρα ἀλγηδὼν καὶ λύπη τού-
τῳ. ἐπειδὴ δὲ κατέστρεψεν εἰς φιλανθρωπίαν τοὺς λόγους, καὶ ἀπεγράφη Φίλιπ-
πος καὶ τὸ συκοφάντημα ὃ προειρήκει κατ' ἐμοῦ πρὸς τοὺς συμ-
πρέσβεις οὗτος, ὡς ἐσομένου πολέμου καὶ διαφορᾶς ἐκ τοῦ ἐναν-
τίου διέπιπτεν αὐτῷ· ἐνταῦθα ἤδη καὶ παντελῶς ἐξεστηκὼς αὑτοῦ
καταφανὴς ἦν· ὥστε καὶ κληθέντων ἡμῶν ἐπὶ ξένια, δεινῶς ἀσχημονεῖ·
ἀφορμώντων δὲ ἡμῶν ἐκ τῆς πρεσβείας οἴκαδε, ἐξαίφνης κατὰ τὴν
ὁδὸν παραδόξως καὶ φιλανθρώπως πρὸς ἕκαστον διελέγετο· ὅ τι μὲν
οὖν ποτ' ἦν ὁ κέρκωψ ἢ τὸ καλούμενον παιπάλημα ἢ τὸ παλίμ-
βολον ἢ τὰ τοιαῦτα ῥήματα οὐκ ᾔδειν πρότερον· νῦν δὲ ἐξηγητὴν
τοῦτον λαβὼν τῆς ἁπάσης κακοηθείας, μεμάθηκα· διαλαμβάνων
γὰρ ἕκαστον ἡμῶν ἐν μέρει, τῷ μὲν ἐράνους συνοίσειν ἐπηγγέλ-
λετο καὶ βοηθήσειν τοῖς ἰδίοις· τὸν δὲ εἰς στρατηγίαν καταστήσειν· ἐμοὶ
δὲ παρακολουθῶν καὶ τὴν φύσιν μου μακαρίζων, καὶ τοὺς λόγους οὓς

εἴ που ἔσται μὴ ἀλαζών, πολὺς ἦν ἐν τοῖς ἐπαίνοις καὶ ἐπαχθής· σιωπῶ δὲ τὸν
φθόνον δ' ἡμῶν ἁπάντων ἐν Λαρίσῃ, εἰς ἃ αὐτῶν μὲν ὅσα ποτὲ καὶ τῶν
ἀπορρήτων ἐν τῷ λόγῳ συνεμβαλόντων αὐτοῦ· τὸν δὲ Φίλιππον τῶν ὑπὸ
τὸν ἥλιον ἁπάντων ἔφη εἶναι δεινότατον· συναποφηναμένου δὲ κἀμοῦ
τοιοῦτον, ὡς καὶ μνημονικῶς εἴποι πρὸς τὰ παρ' ἡμῶν ῥηθέντα· Κτη-
σιφῶντος δ', ὃς παρ' ἡμῖν πρεσβύτατος, ὑπερβολήν τινα ἐκ τοῦ παλαι-
οτάτου καὶ πλήθους ἐτῶν εἰπόντος καὶ προσθέντος ὡς ἐν τοσούτῳ
χρόνῳ καὶ βίῳ, οὔπωποθ' οὕτως ἡδὺν οὐδ' ἐπαφρόδιτον ἄνθρωπον ἑώρα-
κὼς εἴη, κατακροτήσας ὁ Σίσυφος ὅδε τὰς χεῖρας, ταῦτα μέντοι Κτη-
σιφῶν οὔτ' ἂν σὺ πρὸς τὸν δῆμον εἴποις, οὔτ' ἂν οὗτος· ἐμὲ δὴ λέ-
γων τολμήσειεν εἰπεῖν πρὸς Ἀθηναίους, ὡς ὁ Φίλιππος δεινὸς εἰπεῖν
καὶ μνημονικός· ἀναισθήτως δὲ ἡμῶν ἐχόντων, καὶ τὴν ἐπιβου-
λὴν οὐ προορωμένων, ἣν αὐτίκα ἀκούσεσθαι, εἰς συνθήκην τινὰ
ἡμᾶς κατέκλεισεν ὑπὲρ τοῦ ταῦτα ἐρεῖν πρὸς ὑμᾶς· ἐμοῦ δὲ καὶ
δὴ κοινῇ ἰσχυρῶς ἐδεήθη, μὴ παραλιπεῖν ἀλλ' εἰπεῖν ὡς ὑπὲρ Ἀμ-
φιπόλεώς τι καὶ Δημοσθένης εἴποι. μέχρι μὲν τούτων οἱ συμπρέσ-
βεις εἰσί μοι μάρτυρες, οὓς προπηλακίζων οὗτος καὶ διαβάλλων
ἐν τῇ κατηγορίᾳ διατετέλεκε· τῶν δὲ ἐπὶ τοῦ βήματος παρ' ὑμῖν
λόγων, ὑμεῖς ἀκηκόατε, ὥστ' οὐχ οἷόν τ' ἔσται μοι ψεύσασθαι. δέομαι
δὲ ὑμῶν προσεπινοῆσαι καὶ τὴν λοιπὴν ἀκούοντας διήγησιν·
ὅτι μὲν γὰρ ἕκαστος ὑμῶν ποθεῖ τὰ περὶ Κερσοβλέπτην ἀκούειν,
καὶ τὰς περὶ Φωκέων αἰτίας, σαφῶς οἶδα· καὶ πρὸς ταῦτα σπεύδω·
ἀλλ' ἂν μὴ τὰ πρὸ τούτων ἀκούσητε, οὐδ' ἐκείνοις ὁμοίως παρακο

λουθήσατε· ἀλλά μοι τῷ κινδυνεύοντι δοῦτε εἰπεῖν ὡς βούλομαι, καὶ σιωπήσατε καὶ μηδὲν ἀδικοῦντα ὅπως ἠσκηθεὶ πάνυ τὰς ἀφορμὰς εἰληφότες καὶ θεάσασθε ἐκ τῶν ὁμολογουμένων καὶ τῶν ἀντιλεγομένων ὡς γράφειν ᾑρήθημεν. καὶ πρὸς τὴν βουλὴν ἐπὶ κεφαλαίων τὴν πρεσβείαν ἀπηγγέλλομεν. καὶ τὴν ἐπιστολὴν ἀπέδομεν τὴν παρὰ φιλίππου, ἐπῄνει τὲ ἡμᾶς ὁ δημοσθένης πρὸς τοὺς αὐτοῦ συμβουλευτὰς· καὶ τὴν ἑστίαν ἐπώμοσε τὴν βουλαίαν. συγχαίρειν τῇ πόλει ὅτι τοιούτους ἄνδρας ἐπὶ τὴν πρεσβείαν ἐξέπεμψεν· οἳ καὶ τοῖς λόγοις καὶ τῇ πίστει, λέγοντες ἦσαν ἄξιοι τῆς πόλεως. ὑπὲρ ἐμοῦ δὲ εἶπέ τι τοιοῦτον ὡς οὐ ψεύσαιμι τὰς τῶν ἑλομένων με ἐπὶ τὴν πρεσβείαν ἐλπίδας· τέλος δὲ πάντων ἔγραψεν ἡμᾶς στεφανῶσαι θαλλοῦ στεφάνῳ ἕκαστον εὐνοίας ἕνεκεν τῆς εἰς τὸν δῆμον· καὶ καλέσαι ἐπὶ τὸ δεῖπνον εἰς τὸ πρυτανεῖον εἰς αὔριον· ὅτι δ' οὐδὲν ψεῦδος εἴρηκα πρὸς ὑμᾶς, λαβέ μοι τὸ ψήφισμα ὁ γραμματεύς· καὶ τὰς τῶν συμπρέσβεων μαρτυρίας ἀναγνώτω. ψήφισμα βουλῆς ὃ δημοσθένης εἶπε. μαρτυρία τῶν συμπρέσβεων περὶ τῶν εἰρημένων: Ἐπειδὴ τοίνυν ἀπηγγέλλομεν τὴν πρεσβείαν ἐν τῷ δήμῳ, εἶπε παρελθὼν διὰ τὴν ἡλικίαν πρῶτος ἡμῶν κτησιφῶν ἄλλους τέ τινας λόγους· καὶ τοὺς πρὸς δημοσθένην αὐτῷ συγκειμένους ἡμῖν ἔρρετ· περί τε τῆς ἐντεύξεως τοῦ φιλίππου καὶ τῆς ἰδέας αὐτοῦ καὶ τῆς ἐν τοῖς πότοις ἐπιδεξιότητος· καὶ μετὰ τοῦτον μικρὰ φιλοκράτους εἰπόντος καὶ δερκύλλου, παρῆλθον ἐγώ, ἐπειδὴ δὲ τὴν ἄλλην διεξῆλθον πρεσβείαν, ἀπήντησα καὶ πρὸς τὸν λόγον ὃν ἐν τοῖς συμπρέσβεσι δημο

λογισάμην· εἶπον ὅτι καὶ δυνατῶς καὶ μνημονικῶς ὁ Φίλιππος εἴποι·
τὴν δὲ κοινὴν οὐκ ἐπελαθόμην τῶν Δημοσθένους ὅτι ταχθείη λέγειν ἐάν
τι παραλείπωμεν ἡμεῖς ὑπὲρ Ἀμφιπόλεως· ἐφ᾽ ἅπασι δ᾽ ἡμῖν ἀνίστα-
ται τελευταῖος Δημοσθένης· καὶ τερατευσάμενος ὥσπερ εἰώθει τῷ
σχήματι, καὶ τρίψας τὴν κεφαλήν, ὁρῶν ἐπισημαινόμενον τὸν δῆμον
καὶ δεδεγμένον τοὺς παρ᾽ ἐμοῦ λόγους· ἀμφοτέρων ἔφη θαυμάζειν καὶ
τῶν ἀκουόντων καὶ τῶν πρεσβευσάντων· ὅτι καὶ παρέντες τὸν χρόνον·
οἱ μὲν τὸν τοῦ βουλεύεσθαι· οἱ δὲ τὸν τοῦ συμβουλεύειν, εἰς ἀποδιατρί-
βουσι τὴν ὑπερόριον λαλιάν· ἀγαπῶντας δὲ τοῖς οἰκείοις πράγμα-
σιν· οὐδὲν γὰρ εἶναι ῥᾷον, ἢ πρεσβείαν ἀπαγγεῖλαι· βούλομαι δ᾽ ὑμῖν
ἔφη καὶ ἐπιδεῖξαι, ὡς δεῖ τὸ πρᾶγμα γίνεσθαι· ἅμα δ᾽ ἐκέλευεν ἀνα-
γνωσθῆναι τὸ ψήφισμα τοῦ δήμου· ἀναγνωσθέντος δ᾽ εἶπεν· ὅτι
κατὰ τοῦτο ἐξεπέμφθημεν· καὶ ταῦτα ἐξεπράττομεν ἃ ἐνταῦθα
γέγραπται· λαβὲ δή μοι καὶ τὴν ἐπιστολὴν ἣν ἥκομεν παρὰ Φιλίπ-
που φέροντες· ἐπειδὴ δ᾽ ἀνεγνώσθη, ἔχετε ἔφη τὴν ἀπόκρι-
σιν καὶ λοιπόν ἐστιν ὑμῖν βουλεύσασθαι· θορυβησάντων δὲ τῶν ἐπαινούν-
των μέν, ὡς δεινός τις εἴη καὶ σύντομος· τῶν δὲ πλειόνων ὡς πο-
νηρὸς καὶ φθονερός· σκέψασθε ἔφη ὡς συντόμως καὶ τἄλλα
πάντα ἀπαγγελῶ· ἔδοξε μνημονικὸς εἶναι καὶ δεινὸς λέγειν
Αἰσχίνῃ Φίλιππος· οὐκ ἔμοιγε· ἀλλ᾽ εἴ τις αὐτοῦ τὴν τύχην περι-
ἑτέρῳ περιθείη, οὐ καὶ πάνυ τι καταδεὴς εἴη· ἔδοξε καὶ Κτησιφῶν-
τι τὴν ὄψιν θαυμαστὸς εἶναι· ἐμοὶ δὲ οὐ χείρων Ἀριστόδημος ὁ ὑπο-
κριτής· ὃς παρ᾽ ἡμῖν καὶ συνεπρέσβευε· μνημονικόν τις

αὐτοῦ φησιν εἶναι· καὶ γὰρ εἰ τοῖς συμπρέσβεσι δεινὸς ἦν· ἀλλὰ Φιλοκράτης
ὅμως ἡμῶν, δεινότερος λόγον τίς φήσειεν ἐμοὶ καταλιπεῖν ὑπὲρ ἀμφοῖν
πόλεως· ἀλλ' οὐ ταῦτ' ἦν ὑπὸ τοῦ ῥήτορος οὗτος, οὐ ταῦτ' ἐμοὶ λόγου κατὰ διη· ταῦ
τα μὲν οὕτως ἔφη προσείρηται· ἐγὼ δὲ ψήφισμα γράφω· καὶ τῷ κήρυκι σπεί
σασθαι τῷ παρὰ Φιλίππου ἥκοντι· καὶ τοῖς μέλλουσι παρ' αὐτοῦ δεῦρο ἥξειν
πρέσβεσι· καὶ τοὺς πρυτάνεις ἐπειδὰν ἥκωσιν οἱ πρέσβεις ἐπὶ δύο ἡμέ
ρας ἐκκλησίαν ποιεῖν· μὴ μόνον ὑπὲρ εἰρήνης, ἀλλὰ καὶ περὶ συμ
μαχίας· καὶ τοὺς πρέσβεις ἡμᾶς εἰ δοκοῦμεν ἄξιοι εἶναι ἐπαινέσαι·
καὶ καλέσαι ἐπὶ δεῖπνον εἰς τὸ πρυτανεῖον εἰς αὔριον· ὅ τι δ' ἂν μὴ ἐγὼ λέγω,
λαβὲ τὰ ψηφίσματα· ἵν' εἰδῆτε ὦ ἄνδρες δικασταί· καὶ τὴν ἀνωμαλίαν
αὐτοῦ καὶ τὸν φθόνον· καὶ τὴν τῶν πραγμάτων μετὰ Φιλοκράτους κοινω
νίαν· καὶ τὸ ἦθος ὡς ἐπίβουλον καὶ ἄπιστον· κάλει δέ μοι καὶ τοὺς συμ
πρέσβεις· καὶ τὰς μαρτυρίας αὐτῶν ἀνάγνωθι· καὶ τὰ ψηφίσματα
Ψηφίσματα Δημοσθένους· οὐ τοίνυν ταῦτα μόνον ἔγραψεν, ἀλλὰ καὶ μετὰ ταῦτα
ἐν τῇ βουλῇ θέαν εἰς τὰ Διονύσια κατανεῖμαι τοῖς πρέσβεσιν· ἐπειδὰν
Ψήφισμα ἥκωσι τοῖς Φιλίππου· λέγε καὶ τοῦτο τὸ ψήφισμα· ἀνάγνωθι δὴ
καὶ τὴν τῶν συμπρέσβεων μαρτυρίαν· ἵν' εἰδῆτε ὦ ἄνδρες Ἀθη
ναῖοι ὅτι Δημοσθένης οὐχ ὑπὲρ τῆς πόλεως εἰπεῖν δύναται, ἀλλ' ἐπὶ
Μαρτυρία Λύσιν αὐτὸν καὶ ὁμόσπονδον δεκάτα· τὴν μὲν τοίνυν κοινωνίαν
λόγων περὶ τῆς εἰρήνης πράξεων, οὐκ ἐμὴν καὶ Φιλοκράτους, ἀλλὰ
Δημοσθένους καὶ Φιλοκράτους ὑπονοεῖτο· καὶ τὰς πίστεις τῶν εἰρη
μένων ἱκανὰς ὑμῖν οἶμαι παρεσχῆσθαι· τῶν μὲν γὰρ ἀπαγγελιῶν
ὑμεῖς ἐστέ μοι μάρτυρες· τῶν δ' ἐν τῇ Μακεδονίᾳ ῥηθέντων, καὶ τῶν

κατὰ τὴν πορείαν ἣν ἡμῖν συνέβαινε ποιεῖν· τοὺς συμπρέσβεις ὑμῖν μάρτυρας
παρεχόμενος. τῆς δὲ ὑπὸ Δημοσθένους ἀρτίως εἰρημένης κατηγορίας,
ἠκούσατε καὶ μέμνησθε· ἧς τὴν ἀρχὴν ἐποιήσατο ὑπὸ τῆς δημηγο-
ρίας ἣν εἶπον περὶ τῆς εἰρήνης ἐγώ· καὶ ταῦθ᾽ ὑπομαρτυροῦντο τῆς κα-
τηγορίας ἔταξε μόνος· ἐπὶ τῷ καιρῷ τούτῳ δεινῶς ἐσχετλίασε· τοὺς
γὰρ λόγους τούτους ἐναντίον φησὶ τῶν πρέσβεων λέγεσθαι· οὓς ἔπεμ-
ψαν πρὸς ὑμᾶς οἱ Ἕλληνες, μεταπεμφθέντες ὑπὸ τοῦ δήμου· ἵνα
κοινῇ καὶ πολεμοῖεν εἰ δέοι Φιλίππῳ μετὰ Ἀθηναίων· καὶ τῆς εἰ-
ρήνης εἰ τοῦτ᾽ εἶναι δοκοίη συμφέρον μετάσχοιεν· σκέψασθε δὴ πράγ-
ματος μεγάλην κλοπὴν καὶ δεινὴν ἀναισχυντίαν αὐτοῦ· τῶν γὰρ
πρέσβεων οὓς ἐξαπέμψατε εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἔτι τοῦ πολέμου πρὸς
Φίλιππον ὑμῖν ἐνεστηκότος, οἱ μὲν χρόνοι τῆς αἱρέσεως ὅτ᾽ ἐξε-
πέμφθησαν, καὶ τὰ τῶν πρεσβευσάντων ὀνόματα, ἐν τοῖς δημο-
σίοις ἀναγέγραπται γράμμασι· τὰ δὲ σώματα αὐτῶν ἐστὶν οὐκ ἐν
Μακεδονίᾳ ἀλλ᾽ Ἀθήνησι· ταῖς δὲ ξενικαῖς πρεσβείαις βουλὴ, τὰς
εἰς τὸν δῆμον προσόδους προβουλεύει· οὗτος δέ φησι παρεῖναι τὰς
ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων πρεσβείας· παρελθὼν τοίνυν ὦ Δημόσθενες ἐπὶ
τὸ βῆμα τοῦτο ἐν τῷ ἐμῷ λόγῳ, εἰπὲ πόλεως ἧστινος βούλει τῶν Ἑλ-
ληνίδων τοὔνομα, ἐξ ἧς ἀφῖχθαι τότε φῄς. τοὺς πρέσβεις καὶ τὰ προ-
βουλεύματα αὐτῶν ἐκ τοῦ βουλευτηρίου δὸς ἀναγνῶναι· καὶ τοὺς Ἀθηναί-
ων πάλαι πρέσβεις, οὓς ἐξέπεμψαν ἐπὶ τὰς πόλεις μάρτυρας· κἂν παρεῖ-
ναι καὶ μὴ ἀποδημεῖν, ὅτε ἡ πόλις τὴν εἰρήνην ἐποιεῖτο μαρτυρη-
σωσιν· ἢ τὰς πρὸς τὴν βουλὴν αὐτῶν προσόδους· καὶ τὰ βουλεύματα

ἐὰν παράσχῃς ἐν ᾧ σοῦ φῂς χρόνῳ οὐ καταβαίνω καὶ θανάτου τιμῶμαι.
ἀνάγνωθι δή μοι καὶ τὸ τῶν συμμάχων δόγμα, τί λέγει· ἐν ᾧ διαρρήδην γέ-
γραπται· ἐπειδὴ βουλεύεται ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων ὑπὲρ εἰρήνης πρὸς Φί-
λιππον· οἱ δὲ πρέσβεις οὔπω πάρεισιν, οὓς ἐξέπεμψεν ὁ δῆμος εἰς τὴν
Ἑλλάδα παρακαλοῦντας τὰς πόλεις ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῶν Ἑλλήνων·
δεδόχθαι τοῖς συμμάχοις· ἐπειδὰν ἐπιδημήσωσιν οἱ πρέσβεις, καὶ τὰς
πρεσβείας ἀπαγγείλωσιν Ἀθηναίοις καὶ τοῖς συμμάχοις, προγράψαι τοὺς πρυ-
τάνεις ἐκκλησίας δύο κατὰ τὸν νόμον· ἐν δὲ ταύταις βουλεύσασθαι περὶ
τῆς εἰρήνης Ἀθηναίους· ὅ τι δ' ἂν βουλεύσηται ὁ δῆμος, τοῦτ' εἶναι κοινὸν δόγ-
μα τῶν συμμάχων· ἀνάγνωθι δή μοι τὸ κοινὸν τῶν συνέδρων δόγμα·
Δογμα συνεδρων — παραναγνῶθι δή μοι καὶ τὸ Δημοσθένους ψήφισμα· ἐν ᾧ κελεύει τοὺς
πρυτάνεις μετὰ τὰ Διονύσια τὰ ἐν ἄστει, καὶ τὴν ἐν τῷ Διονύσου ἐκ-
κλησίαν, προγράψαι δύο ἐκκλησίας· τὴν μὲν τῇ ὀγδόῃ ἐπὶ δέκα· τὴν
δὲ τῇ ἐννάτῃ ἐπὶ δέκα· ὁρίζων τὸν χρόνον καὶ προϋφαιρῶν τὰς ἐκκλη-
σίας πρὶν ἐπιδημῆσαι τοὺς παρὰ τῶν Ἑλλήνων πρέσβεις· καὶ τὸ μὲν
τῶν συμμάχων δόγμα κελεύει, ᾧ συνειπεῖν καὶ ἐγὼ ὁμολογῶ, ὑπὲρ τῆς εἰ-
ρήνης μόνον ὑμᾶς βουλεύσασθαι· Δημοσθένης δὲ καὶ περὶ συμμαχίας
ψηφισμα — κελεύει· λέγε δὲ αὐτοῖς τὸ ψήφισμα· τῶν μὲν γὰρ ψηφισμάτων
ἀμφοτέρων, ἀκηκόατε ὦ Ἀθηναῖοι· ὑφ' ὧν ἐξελέγχεται Δημοσθένης
λας ἀποδημούσας πρεσβείας ἐπιδημεῖν φάσκων· καὶ βουλομένων
ὑμῶν ἀκροᾶσθαι τὸ τῶν συμμάχων ἄκυρον πεποιηκὼς δόγμα· οἱ μὲν
γὰρ ἀπεφήναντο ἀναμεῖναι τὴν πόλιν τὰς ἑλληνικὰς πρεσβείας· Δημο-
σθένης δέ, οὐ μόνον λόγῳ κεκώλυκε περιμένειν, ὃ πάντων αἴσχιστα

καὶ τάχιστα κατατιθεμένους, ἀλλ' ἔργῳ καὶ ψηφίσματι προστάξασιν
δὴ βεβουλεῦσθαι· εἴρηκε δὲ ὡς ἐν τῇ προτέρᾳ τῶν ἐκκλησιῶν δημη-
γορήσαντος τοῦ Φιλοκράτους· ὕστερον ἀναβὰς ἐγὼ κατεμεμψάμην
ἣν εἰσηγεῖτο ἐκεῖνος εἰρήνην ὡς αἰσχρὰν· καὶ ἀναξίαν τῆς πόλεως
αἰσχρὰν φάσκων· τῇ δ' ὑστεραίᾳ πάλιν ἡμέρᾳ, ὡς οὗτος ἀγορεύει μοι
λέω Φιλοκράτει καὶ τὴν ἐκκλησίαν καθημαρίσας, φέρων ᾠχόμην·
πείθων ὑμᾶς μὴ προσέχειν τοῖς τὰς μάχας καὶ τὰ τῶν προγόνων
λέγουσι τρόπαια· μηδὲ τοῖς Ἕλλησι βοηθεῖν· ὅτι οὐ μόνον τα
δὴ κατηγόρηκε, ἀλλὰ καὶ ἀδύνατα γενέσθαι· μίαν μὲν αὐτὸς Δη-
μοσθένης καθ' αὑτοῦ μαρτυρεῖ μαρτυρήσει· ἑτέραν δὲ πάντες
Ἀθηναῖοι καὶ ὑμεῖς ἀναμιμνησκόμενοι· τρίτην δὲ ἡ τῆς αἰτίας
ἀπιθανότης· τετάρτην δὲ ἀνὴρ ἀξιόλογος εἷς τῶν τε πολιτευμά-
των ἀκμιτῶν· ᾧ τὸ ψήφισμα ἐπεδείξατο Δημοσθένης· καὶ ἀνα-
κοινοῦντο εἰδὼς τῷ γραμματεῖ· οὐχ ὑπεναντίον· ἀλλὰ ταὐτὸ Φιλοκρά-
τει γεγραφώς· καί μοι πάλιν λέγε τὸ ψήφισμα· καὶ ἀνάγνωθι τὸ Δη-
μοσθένους ἐν ᾧ φαίνεται γεγραφώς· τῇ μὲν προτέρᾳ τῶν ἐκκλη-
σιῶν συμβουλεύειν τὸν βουλόμενον· τῇ δ' ὑστεραίᾳ, τοὺς προέδρους
τὰς γνώμας ἐπιψηφίζειν· λόγον δὲ μὴ προτιθέναι, ἐν ᾧ με φησὶν
ψηφισμα αὐτὸς Φιλοκράτει συνειπεῖν· οὐκοῦν τὰ μὲν ψηφίσματα ὡς ἐγρά-
φη ἐξ ἀρχῆς μένει· οἱ δὲ τῶν συκοφαντῶν λόγοι, πρὸς τοὺς ἐφημέ-
ρους καιροὺς λέγονται· ποιεῖ δέ μου τὴν κατηγορίαν, ὁ μὲν κατήγορος
διαιρετήν· τὸ ψήφισμα δὲ καὶ τὸ ἀληθὲς, μίαν· λόγων γὰρ μὴ
προτεθέντων εἰς τὴν ὑστεραίαν ἐκκλησίαν· τῶν δὲ προέδρων κωλύ-

λύοντι, οὐ πένητι εἰπεῖν· τί δ' ἂν καὶ βουλόμενος εἶπον ταῦτα, Φιλοκρά-
τους προῃρημένου κατηγορεῖν πρὸς τοὺς αὐτοὺς ἀκροατὰς τῇ προτεραί-
ᾳ· μίαν δ' ἐν ὑπαδιαλιπὼν συνηγορεῖν· πότερα ὡς αὐτὸς ἀδοξή-
σων, ἢ ὡς ἐκεῖνον ὠφελήσων· ἀλλ' οὐκ ἐνῆν ἀμφότερα ἐξανα-
γκάσθαι· ἀλλ' ὑπὸ πάντων μὲν μισεῖσθαι· περαίνειν δὲ μηδέν· κα-
λεῖ μοι δὲ καὶ Ἀμύντορα Ἐρχιέα καὶ τὴν μαρτυρίαν ἀναγνωσθι· ὃν δὲ τρό-
πον γέγραπται προδιελθεῖν ὑμῖν βούλομαι· μαρτυρεῖ Ἀμύντωρ
Αἰσχίνῃ, ὅτε ἐβουλεύετο ὁ δῆμος περὶ τῆς συμμαχίας τῆς πρὸς Φίλιπ-
πον κατὰ τὸ Δημοσθένους ψήφισμα, ἐν τῇ ὑστέρᾳ τῶν ἐκκλη-
σιῶν· ὅτε οὐκ ἐξῆν δημηγορεῖν· ἀλλὰ τὰ περὶ τῆς εἰρήνης
καὶ συμμαχίας ψηφίσματα ἐπεψηφίζετο, ἐν ταύτῃ τῇ ἐκκλησίᾳ
Δημοσθένην ἐπιδείξασθαι παρακαθήμενον, ψήφισμα γεγραμ-
μένον ὑπ' αὐτοῦ· ἐφ' ᾧ ἐπιγέγραπτο Δημοσθένους ὄνομα· καὶ ἀνα-
κοινοῦσθαι αὐτῷ αὐτὸν εἰ δῷ τῷ γραμματεῖ ἐπιψηφίσασθαι τοῖς
προέδροις· καὶ εἶναι ἐφ' οἷς τὴν εἰρήνην καὶ τὴν συμμαχίαν ἔγρα-
ψε ποιεῖσθαι ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ἐφ' οἷσπερ καὶ Φιλοκράτης ἐγεγράφει·
καλεῖ δέ μοι Ἀμύντορα Ἐρχιέα καὶ ἐκκλήτους· ἐὰν μὴ ἐθέλῃ μαρ-
παρεῖναι·

Μαρτυρία

τῆς μὲν μαρτυρίας ἀκηκόατε ὦ ἄνδρες Ἀ-
θηναῖοι· σκοπεῖτε δὲ πότερα ὑμῖν δοκεῖ Δημοσθένης κατ' ἐμοῦ κατη-
γορηκέναι, ἢ τοὐναντίον αὐτὸς αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ἐμῷ ὀνόματι· ἐπει-
δὴ δὲ καὶ τὴν δημηγορίαν μου διαβάλλει, καὶ τοὺς εἰρημένους λόγους
ἐπιχειρῶν διεξέρχεται, οὔτε ἀναποδράσομαι, οὔτε τῶν τότε εἰ-
ρημένων οὐδὲν ἀρνήσομαι· οὐ γὰρ αἰσχύνομαι ἐπ' αὐτοῖς, ἀλλὰ

καὶ μᾶλλον φιλοτιμοῦμαι· βούλομαι δ' ὑμᾶς καὶ τοὺς καιροὺς ὑπομνῆσαι ἐν οἷς ἐβουλεύσασθε· τὴν μὲν γὰρ ἀρχὴν ἐποιήσασθε τοῦ λόγου ὑπὲρ Ἀμφιπόλεως· συνέβαινε δ' ἤδη τὸν στρατηγὸν ἐν τῷ πολέμῳ ἑβδομήκοντα καὶ πέντε πόλεις συμμαχίδας ἀποβεβληκέναι· ἃς ἐκτήσατο Τιμόθεος ὁ Κόνωνος· καὶ κατέστησεν εἰς τὸ συνέδριον· προῄρημαι γὰρ πρὸς ὑμᾶς παρρησιάσασθαι καὶ ἐλευθέρως καὶ τἀληθῆ εἰπὼν σώζεσθαι· ἐὰν δ' ἄλλως πως γινώσκητε, καταχρήσασθέ μοι· οὐ γὰρ ἂν ὑποσταλαίμην· ἑκατὸν δὲ καὶ πεντήκοντα τριήρεις λαβόντα ἐκ τῶν νεωρίων μὴ κατακεκομικέναι· καὶ ταῦθ' ὑμῖν ἀεὶ τοὺς ἀγῶνας οἱ κατήγοροι δεικνύουσι· χίλια δὲ καὶ πεντακόσια τάλαντα, οὐκ εἰς στρατιώτας, ἀλλ' εἰς ἡγεμόνων ἀλαζονείας ἀνηλωκέναι· Δηιάρη δὲ καὶ Δηίπυρον καὶ Πολυφόντα δραπέτας ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος συνειλεγμένους· καὶ χωρὶς εἰς τοὺς περὶ τὸ βῆμα καὶ τὴν ἐκκλησίαν μισθοφόρους· οἳ τοὺς μὲν ταλαιπώρους νησιώτας καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἑξήκοντα τάλαντα εἰσέπραττον σύνταξιν· κατῆγον δὲ τὰ πλοῖα καὶ τοὺς Ἕλληνας ἐκ τῆς κοινῆς θαλάττης· ἀντὶ δὲ ἀξιώματος καὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονίας ἡ πόλις ἡμῶν Μυοννήσου καὶ τῆς τῶν λῃστῶν δόξης ἐνεπίμπλατο· Φίλιππος δὲ ὁρμηθεὶς ἐκ Μακεδονίας, οὐκέθ' ὑπὲρ Ἀμφιπόλεως πρὸς ἡμᾶς ἠγωνίζετο· ἀλλ' ἤδη περὶ Λήμνου καὶ Ἴμβρου καὶ Σκύρου τῶν ἡμετέρων κτημάτων· ἐξέλειπον δὲ Χερρόνησον ἤδη ἡμῶν οἱ πολῖται τὴν ὁμολογουμένως οὖσαν Ἀθηναίων· πλείους δὲ ἐκκλησίας συγκλήτους ἠναγκάζεσθε ἐκκλησιάζειν μετὰ φόβου καὶ θορύβου ἢ τὰς τεταγμένας

ἐκ τῶν νόμων. οὕτω δὴ ἤδη σφαλερὰ καὶ ἐπικίνδυνα τὰ πράγματα,
ὥστε ἠναγκάσθη γράψαι ψήφισμα Κηφισοφῶν ὁ Παιανιεὺς εἷς τῶν
φίλων καὶ ἑταίρων τῶν Χάρητος ἐκπλεῖν τὴν ταχίστην Ἀντίοχον τὸν
ἐπὶ τῶν ὑπηρετικῶν. καὶ ζητεῖν τὸν στρατηγὸν τὸν ἐπὶ τῇ δυνάμει τε-
ταγμένον. κἂν ἐντύχῃ που φράζειν ὅτι θαυμάζει ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων·
εἰ Φίλιππος μὲν ἐπὶ Χερρόνησον τὴν Ἀθηναίων πορεύεται. Ἀθηναῖοι
δὲ, οὔτε τὸν στρατηγὸν ἴσασιν. οὔτε τὴν δύναμιν ἣν ἔπεμψαν ὅπου ἐστίν.
ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἀκούσατε τοῦ ψηφίσματος. καὶ ἀναμνήσθητε τὸν
πόλεμον καὶ τὴν εἰρήνην τοὺς τῶν ὅπλων ἡγεμόνας, ἀλλὰ μὴ τοὺς
πρέσβεις ἀπαιτεῖτε. οἱ μὲν καιροὶ τῆς πόλεως τοιοῦτοι ἦσαν ἐν οἷς
οἱ περὶ τῆς εἰρήνης ἐγίνοντο λόγοι. ἀνιστάμενοι δὲ οἱ συντεταγμένοι
ῥήτορες, περὶ μὲν τῆς σωτηρίας τῆς πόλεως, οὐδὲν ἐνεχείρουν λέγειν.
ἀποβλέπειν δὲ εἰς τὰ προπύλαια τῆς πόλεως ἐκέλευον ὑμᾶς. καὶ τῆς ἐν
Σαλαμῖνι ναυμαχίας πρὸς τὸν Πέρσην μεμνῆσθαι. καὶ τῶν τάφων καὶ
τῶν προγόνων καὶ τῶν τροπαίων. ἐγὼ δὲ τούτων μὲν ἁπάντων ἔφην
δεῖν μεμνῆσθαι. μιμεῖσθαι μέντοι τὰς τῶν προγόνων εὐβουλίας. τὰ
δὲ ἁμαρτήματα αὐτῶν καὶ τὴν ἄκαιρον φιλονεικίαν φυλάττεσθαι.
τὴν μὲν ἐν Πλαταιαῖς πρὸς τὸν Πέρσην πεζομαχίαν. καὶ τοὺς ἀγῶνας τοὺς
παρὰ Σαλαμῖνα. καὶ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην. καὶ τὴν ἐπ' Ἀρτεμισίῳ
ναυμαχίαν. καὶ τὴν Τολμίδου στρατηγίαν ζηλοῦν κελεύων. ὃς χιλίους
ἐπιλέκτους ἔχων Ἀθηναίων διὰ μέσης Πελοποννήσου πολεμίας
οὔσης, ἀδεῶς διεξῄει. τὴν δὲ εἰς Σικελίαν στρατείαν φυλάττεσθαι· ἣν
ἐξέπεμψαν Λεοντίνοις βοηθήσοντες τῶν πολεμίων ἐμβεβληκότων

εἰς τὴν χώραν ἡμῶν· καὶ δεκελείᾳ ἐπιτετειχισμένης· καὶ τὴν τότε
λείαν ἀβουλίαν φυλάξασθαι· ὅτε ἡττημένοι τῷ πολέμῳ καὶ προκαλου-
μένων λακεδαιμονίων αὐτοὺς εἰρήνην ἄγειν, ἔχοντας πρὸς τῇ ἀττικῇ
λῆμνον καὶ ἴμβρον· καὶ σκῦρον· καὶ δημοκρατουμένους κατὰ τοὺς νό-
μους, τούτων μὲν οὐδὲν ἤθελον ποιεῖν· πολεμεῖν δὲ προῃροῦντο οὐ δυνάμενοι.
κλεοφῶν δὲ, ὁ λυροποιὸς ὃν πολλοὶ δεδεμένον ἐν πέδαις ἐμνημό-
νευον παρεγγραφεὶς αἰσχρῶς πολίτης καὶ διεφθαρκὼς νομῇ χρημά-
των, τὸν δῆμον ἀποκόψειν ἠπείλει μαχαίρᾳ τὸν τράχηλον εἴ τις εἰ-
ρήνης μνησθήσεται· τελευτῶντες δὲ, εἰς τοῦτο τὴν πόλιν προήγαγον, ὥστε
ἀγαπητῶς τὴν εἰρήνην ποιήσασθαι· ἀποστάντας πάντων· καὶ τὰ τεί-
χη καθελόντας καὶ παραδεξαμένους φρουρὰν· καὶ λακεδαιμόνιον ἁρ-
μοστήν· καὶ τῆς δημοκρατίας τοῖς τριάκοντα ἀφεμένους· οἳ χιλίους καὶ
πεντακοσίους τῶν πολιτῶν ἀκρίτους ἀπέκτειναν· τὴν μὲν τοιαύτην
ἀβουλίαν ὁμολογῶ παραγγέλλειν τῇ πόλει φυλάττεσθαι· τὰ δὲ ὀλί-
γον πρότερον εἰρημένα, μιμεῖσθαι· οὐ γὰρ περὶ τῶν ἀλλοτρίων, ἀλλὰ
περὶ τοῦ πάντων οἰκειοτάτου ταῦτα ἀκήκοα· ἀτρόμητος γὰρ
ὁ πατὴρ ὁ ἡμέτερος ὃν σὺ λοιδορεῖς, οὐκ εἰδὼς, οὐδ᾽ ἐπιδὼν τῆς ἐκεί-
νου ἡλικίας ὅστις ἦν· καὶ ταῦτα ὦ δημόσθενες, ἐκ τῶν νομάδων σκυ-
θῶν τὸ πρὸς μητρὸς γένος ὤν, ἔφυγε μὲν ἐπὶ τῶν τριάκοντα· συγκα-
τήγαγε δὲ τὸν δῆμον καὶ ὁ τῆς μητρὸς τῆς ἡμετέρας ἀδελφὸς· ἐμὸς δὲ θεῖος
κλεόβουλος ὁ γλαύκου τοῦ ἀχαρνέως μετὰ δημαινέτου τοῦ βου-
ζύγου, συνενίκησε ναυμαχῶν χίλωνα τὸν λακεδαιμονίων ναύαρχον· ὥστε
οἱ κατὰ μοι καὶ συνήθη κατὰ τῆς πόλεως ἀτυχήματα εἶναι τοῖς ὠσὶν ἡμῶν.

ἐπιτιμᾶς δέ μοι καὶ τὴν ἐν τοῖς μυρίοις ἐν ἀρκαδίᾳ δημηγορίαν καὶ πρεσ-
βείαν· καὶ μεταβεβλῆσθαι φὴς αὐτὸς ὢν ἀνδράποδον ὀλίγου καὶ μόνον οὐκ ἐστιγ-
μένος αὐτόμολος· ἐγὼ ἐν μὲν τῷ πολέμῳ συνίστην καθ' ὅσον ἠδυνάμην
ἀρκάδας καὶ τοὺς ἄλλους ἕλληνας ἐπὶ φίλιππον· οὐδενὸς δ' ἀνθρώπου ἐπι-
κουροῦντος τῇ πόλει· ἀλλὰ τῶν μὲν διαπυθομένων· τῶν δὲ ἐπο-
ρώντων ὅ τι συμβήσεται· τῶν δὲ συνεπιστρατευόντων· τῶν δὲ ἐν τῇ πό-
λει ῥητόρων χορηγῶν ἐν ταῖς καθ' ἡμέραν δαπάναις τὸν πόλεμον ποι-
ουμένων ὁμολογῶ συμβουλεῦσαι τῷ δήμῳ πρὸς φίλιππον δια-
λύσασθαι· καὶ τὴν εἰρήνην συνθέσθαι· ἣν σὺ νῦν αἰσχρὰν νομίζεις·
οὐδεπώποτε ἁψάμενος ὅπλων· ἐγὼ δὲ αὐτὴν εἶναι πολλῷ φημὶ καλλί-
ω τοῦ πολέμου· χρὴ δέ, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, τοὺς μὲν πρέσβεις θεωρεῖν
πρὸς τὸν καιρὸν καθ' ὃν ἐπρέσβευον· τοὺς δὲ στρατηγοὺς πρὸς τὰς δυνά-
μεις ὧν ἡγοῦντο· καὶ γὰρ τὰς εἰκόνας ἱστᾶτε καὶ τὰς προεδρίας· καὶ τοὺς στε-
φάνους καὶ τὰς ἐν τῷ πρυτανείῳ σιτήσεις δίδοτε, οὐ τοῖς τὴν εἰρή-
νην ἀπαγγείλασιν· ἀλλὰ τοῖς τὰς μάχας νικήσασιν· εἰ δ' ἔσονται τοῦ
πολέμου, αἱ μὲν αἰτίαι τῶν πρέσβεων· αἱ δὲ δωρεαὶ τῶν στρατηγῶν,
ἀσπόνδους καὶ ἀκηρύκτους τοὺς πολέμους ποιήσετε· οὐδεὶς γὰρ ἐθελήσει
πρεσβεύειν· περὶ δὲ κερσοβλέπτου καὶ φωκέων· καὶ τῶν ἄλλων ἃ πρὸς τού-
τοις διαβέβλημαι ὑπόλοιπον εἰπεῖν· ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι, καὶ
ἐν τῇ προτέρᾳ καὶ ὑστέρᾳ πρεσβείᾳ, ἃ μὲν ὡς εἶδον ὡς εἶδον ὑμῖν ἀπήγ-
γειλα· ἃ δ' ἤκουσα, ὥσπερ ἤκουσα· τίνα οὖν ἐστιν ἑκάτερα τούτων ἅ τε
εἶδον ἅ τ' ἤκουσα περὶ κερσοβλέπτου· εἴδομεν μὲν ἐγὼ καὶ οἱ συμπρέσβεις
ἅπαντες ὅμηρον ὄντα τὸν υἱὸν τὸν κερσοβλέπτου πρὸς φίλιππον· καὶ ἔτι

καὶ νῦν ταῦθ' οὕτως ἔχει· συνέβαινε δὲ ὅτε τὴν προτέραν ἐπρέσβευον
πρεσβείαν ἐμοὶ μὲν μετὰ τῶν συμπρέσβεων ἀπιέναι δεῦρο· Φίλιππον δ'
ἐπὶ Θρᾴκην ἐξιέναι· πρὸς δ' ὑμᾶς ὡμολογηκέναι, ἕως ἂν ὑμεῖς περὶ
τῆς εἰρήνης βουλεύσησθε, μὴ ἐπιβήσεσθαι μεθ' ὅπλων Χερρονήσου·
ἐκείνην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν ἐν ᾗ ὑμεῖς ἐψηφίσασθε τὴν εἰρήνην, οὐδὲ
μίαν μνήμην ἐγεγένητο περὶ Κερσοβλέπτου· ἤδη δὲ ὑμῶν κεχειροτονημέ-
νων ἐπὶ τοὺς ὅρκους, οὔπω δὲ ἀπειληφότων πρὸς τὴν ὑμετέραν πρεσ-
βείαν, ἐκκλησία γίνεται· ἐν ᾗ ὁ Δημοσθένης ὁ νυνὶ κατηγορῶν ἐμοῦ
λαγχάνει προεδρεύειν· ἐν δὲ ταύτῃ τῇ ἐκκλησίᾳ Δημόκριτος ὁ Λαμ-
ψακηνὸς εἶπε παρελθὼν ὅτι πέμψειε μὲν αὐτὸν Κερσοβλέπτης·
ἀξιοῖ δὲ ἀποδοῦναι τοὺς ὅρκους τοῖς Φιλίππου πρέσβεσι· καὶ συνανα-
γραφῆναι Κερσοβλέπτην τοῖς ὑμετέροις συμμάχοις· ῥηθέντων δὲ τού-
των τῶν λόγων Ἀλεξίμαχος ὁ Πήληξ δίδωσιν ἀναγνῶναι τὸ ψήφισμα
τοῖς προέδροις, ἐν ᾧ ἐγέγραπτο ἀποδοῦναι τοὺς ὅρκους Φιλίππῳ μετὰ
τῶν ἄλλων συμμάχων τὸν ἥκοντα περὶ Κερσοβλέπτου· ἀναγνωσθέντος
δὲ τοῦ ψηφίσματος τοῖς προέδροις· καὶ ταῦτα οἶμαι πάντας ὑμᾶς μνη-
μονεύειν· ἀναστὰς ἐκ τῶν προέδρων Δημοσθένης, οὐκ ἔφη τὸ ψήφισμα
ἐπιψηφιεῖν· οὐδὲ λύσειν τὴν πρὸς Φίλιππον εἰρήνην· οὐδὲ γιγνώσκειν
τῶν συμμάχων τοὺς συναπτομένους ὥσπερ τοῖς ἀσεβοῦσι τῶν
ἱερῶν· ἀποδεδόσθαι γὰρ περὶ τούτων ἑτέραν ἐκκλησίαν· βοώντων δ' ὑμῶν
καὶ τοὺς προέδρους ἐπὶ τὸ βῆμα κατ' ὄνομα καλούντων, οὕτως ἄκοντος
αὐτοῦ τὸ ψήφισμα ἐπεψηφίσθη· ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι
τὸν γράψαντα τὸ ψήφισμα Ἀλεξίμαχον· καὶ τοὺς προέδρους τοὺς δη-

μαρτυρία

μοσθένους· καὶ τὴν μαρτυρίαν ἀνάγνωθι· ὁ μὲν τοίνυν ὡς ἐπιδακρύσας
νῦν ταῦτα ἄρτι ὡς Δημοσθένης μνησθεὶς Κερσοβλέπτου, φαίνεται τῆς
συμμαχίας ἐκκλείων αὐτόν· ὡς δ' ἡ παροῦσα ἐκκλησία διελύθη,
ἐξώρκιζον τοὺς συμμάχους οἱ τοῦ Φιλίππου πρέσβεις ἐν τῷ στρα-
τηγίῳ τῷ ὑμετέρῳ· τετόλμηκε δὲ πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν ὁ κατήγορος
ὡς ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἐγὼ Κριτόβουλον ἀπήλασα τὸν πρεσβευτὴν τὸν
παρὰ Κερσοβλέπτου· παρόντων μὲν τῶν συμμάχων ἁπάντων
ἐψηφισμένου δὲ τοῦ δήμου· παρακαθημένων δὲ τῶν στρα-
τηγῶν, ὑπὸ θεῶν τοσαύτην ῥώμην λαβὼν ἢ πῶς ἂν τὸ πρᾶγμα ἐσι-
γήθη· εἰ δ' ἄρα ἐγὼ τοῦτο ἐτόλμων ποιεῖν, ἐπέτρεψας ἄν, ὦ Δη-
μόσθενες, καὶ οὐκ ἂν ἀνέπλησας βοῆς καὶ κραυγῆς τὴν ἀγοράν·
ὁρῶν με ὥς σὺ φῂς ἄρτι ὠθοῦντα ἀπὸ τῶν ἱερῶν τὸν πρεσβευτήν·
καλείτω δέ μοι τοὺς στρατηγοὺς ὁ κῆρυξ· καὶ τοὺς συνέδρους τῶν
συμμάχων· καὶ τὰς μαρτυρίας αὐτῶν ἀκούσατε·

μαρτυρία

οὐκοῦν δεινόν,
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι εἴ τις κατ' ἀνδρὸς πολίτου οὐχ ἑαυτοῦ ἀλλ' ὑμε-
τέρου· τοῦτο γὰρ προσδιορθοῦμαι, τολμήσει καὶ ταῦτα καταψεύδεσθαι·
κινδυνεύοντος ὑπὲρ τοῦ σώματος· ἢ πῶς οὐ πολὺ πρότερος οἱ πατέρες ἡμῶν
ἐν ταῖς φονικαῖς δίκαις ἐπὶ Παλλαδίῳ κατέδειξαν τέμνοντας τὰ
τόμια τοῦ νικῶντας τῇ ψήφῳ ἐξορκίζεσθαι· καὶ τοῦτο ὑμῖν πάτρι-
ον ἔτι καὶ νῦν τἀληθῆ καὶ δίκαια ἐψηφίσθαι τῶν δικαστῶν·
ὅσοι τὴν ψῆφον ἤνεγκαν ἑαυτοῖς· καὶ ψεῦδος μηδὲν εἰρηκέναι·
εἰ δὲ μή, ἐξώλη τε αὑτὸν εἶναι ἐπαράσασθαι καὶ τὴν οἰκίαν τὴν αὑτοῦ·
τοῖς δὲ δικασταῖς εὔξασθαι πολλὰ καὶ ἀγαθὰ εἶναι· καὶ μάλα ὀρθῶς

καὶ πολιτικοῦς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· εἰ γὰρ μηδεὶς αὖ ὑμᾶς ἑαυτὸν ἀνα-
πείσαι φόνον δίκαιον βούλεται, ἢ πονηρὸν κερύλαξ αὐτοῦ αὐτὴν
τύχην ἢ κινοῦσαν ἢ τὴν ἐπί τι μιᾶς τινος ἀφελόμενος ἐξ ὧν αὐτοῦ
ἀνὴρ ἢ καί τινες· οἱ δὲ καὶ δημοσίᾳ ἐτελεύτησαν· ἀξιῶ, ὦ ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, δοῦναι ταῖς μοι συγγνώμην εἶναι καὶ οὐδὲν αὐτοὶ προσεῖπον καὶ
μὴ καθαρεύοντα τῷ σώματι· μηδὲ ἐν τῷ φόνῳ ἀφικνοῦντι ἐπὶ τὰ τὸ
λοιπὸν μηδ' ἐς τοῦ κατηγορήματος τοῦ Κερσοβλέπτου ἐπαν
ὑφορᾶσθαι ἔξαιμι παρ' ὅσον· κάλλιστον γὰρ οἶμαι πρᾶγμα καὶ χρησιμώ-
τατον τοῖς διαβαλλομένοις παρ' ὑμῖν γίνεται· καὶ γὰρ τὸν χρόνον καὶ
τὰ ψηφίσματα καὶ τοὺς ἐπιψηφίσαντας ἐν τοῖς δημοσίοις γράμμασι
τὸν ἅπαντα τὸν χρόνον φυλάττετε· εἴρηκε δ' οὗτος πρὸς ὑμᾶς περὶ
τούτου διαφθαρῆναι τὰ Κερσοβλέπτου πράγματα· ὅτι τῆς πρεσβεί-
ας ἡγεμὼν ἦν καὶ κατακλιμακίσας παρ' ὑμῖν· αὐτοῦ κελεύοντος
εἰς θέρει ἡμᾶς ἰέναι Κερσοβλέπτου πολιορκουμένου καὶ διαμαρ-
τύρασθαι Φιλίππῳ ταῦτα μὴ ποιεῖν, οὐκ ἐθέλησα· ἀλλ' ἐκαθήμην ἐν
ὠρεῷ· καὶ οἱ συμπρέσβεις προξενίας κατασκευαζόμενοι. ἀκούσατε
δὴ τῆς Χάρητος ἐπιστολῆς ἣν ἐπέστειλε τότε τῷ δήμῳ ὅτι Κερσοβλέ-
πτης ἀπολώλεκε τὴν ἀρχήν· καὶ ἱερὸν ὄρος κατείληφε Φίλιππος·
ἐλαφηβολιῶνος μηνὸς ἕκτῃ φθίνοντος· Δημοσθένης δ' ἐν τῷ δή-
μῳ προήδρευε· τοῦτον τὸν μῆνα ἐπεὶ τῶν πρέσβεων ἑβδόμῃ φθί-
νοντος οὐ μόνον τοίνυν διετρίψαμεν τὰς λοιπὰς ἡμέρας τοῦ μηνός,
ἀλλὰ μουνυχιῶνος ἐξωρμήσαμεν· καὶ τούτου τὴν βουλὴν μάρτυρα ὑ-
μῖν παρέξομαι· ἔστι γὰρ αὐτοῖς ψήφισμα, ὃ κελεύει τοὺς πρεσβεῖς

ψήφισμα

χρόνος

ἀπιέναι τοὺς ὅρκους· καί μοι λέγε τὸ ψήφισμα τῆς βουλῆς· παραναγνωσθῇ δὴ καὶ τὸν χρόνον ὅστις ἦν· ἀκούετε· μουνιχιῶνος ἐψηφίσθη γ΄ τῇ ἱσταμένου· ὁ δὲ κερσοβλέπτης πόσαις πρότερον ἡμέραις ἀπώλεσε τὴν ἀρχὴν πρὶν ἐμὲ ἀπιέναι; ὥς φησι χάρης ὁ στρατηγὸς καὶ ἡ ἐπιστολὴ τοῦ προειρημένου· εἴπερ ἐλαφηβολιὼν ἐστὶ μουνιχιῶνος πρότερος· ἐδυνάμην οὖν ἐγὼ σῶσαι κερσοβλέπτην ὃς πρὶν ἐμὲ ἐξορμῆσαι οἴκοθεν ἀπολώλει· ἔπειτα οἴεσθέ τι τοῦτον ἀληθὲς εἰρηκέναι ἢ περὶ τῶν ἐν μακεδονίᾳ πραχθέντων ἢ περὶ τῶν ἐν θετταλίᾳ ὃς τοῦ βουλευτηρίου καὶ τῶν δημοσίων γραμμάτων· καὶ τοῦ χρόνου καὶ τῶν ἐκκλησιῶν καταψεύδεται· καὶ κερσοβλέπτην ἀθηναίων ἔκσπονδον ἐποίεις πρόεδρος ὤν· ἐν ὥρᾳ δὲ κλάεις· καὶ νῦν μὲν δωροδοκίας κατηγορεῖς· πρότερον δὲ ὑπομείνας τὴν ἐπιβουλὴν τῆς βουλῆς τῆς ἐξ ἀρείου πάγου· οὐκ ἐπεξῆλθες τῇ τοῦ τραύματος γραφῇ· ἣν ἐγράψω τὸν δημομέλην καὶ ἀνεψιὸν ὄντα· ἐπιτεμὼν τὴν σαυτοῦ κεφαλήν· καὶ σεμνολογεῖν ὑμῖν τοῖς οὐκ εἰδόσι τοῦτον· ὅτι δημοσθένους γένος εἰ νόθος τοῦ μαχαιροποιοῦ· ἐπεχείρησας δὲ εἰπεῖν ὡς καὶ τὴν ἐπὶ τοὺς ἀμφικτύονας πρεσβείαν ἐξομοσάμενος παραπρεσβεύσαι· καὶ ψήφισμα τὸ μὲν ἀνέγνως· τὸ δὲ παρέβης· ἐγὼ δὲ πρεσβευτὴς πρὸς τοὺς ἀμφικτύονας αἱρεθεὶς ἀρρώστως δὲ ἔχων· καὶ μετὰ πολλῆς τῆς προθυμίας ἀπαγγέλλων ἀφ' ἧς ἧκον πρεσβείας πρὸς ὑμᾶς· τὴν μὲν πρεσβείαν οὐκ ἐξωμοσάμην· ἀλλ' ὑπεσχόμην πρεσβεύσειν ἐὰν ὦ δυνατός· πρὸς δὲ τὴν βουλὴν ἀπιόντων τῶν συμπρέσβεων

τὸν ἀδελφὸν τὸν ἐμαυτοῦ καὶ τὸν ἀδελφιδοῦν καὶ τὸν ἰατρὸν ἔπεμψα
οὐκ ἐξομνυμένους ἐμέ· οὐδὲ γὰρ ὁ νόμος ἐᾷ τὰς ἐκ τοῦ δήμου
χειροτονίας ἐν τῇ βουλῇ ἐξόμνυσθαι· ἀλλὰ τὴν ἀρρωστίαν μου
δηλώσαντας. ἐπειδὴ δὲ οἱ συμπρέσβεις πυθόμενοι τὰ περὶ τοὺς Φω-
κέας συμβάντα ἀνέστρεψαν γενομένης ἐκκλησίας ἤδη ῥᾴων
καὶ δυνάμενος τῷ σώματι προσαναγκάζοντος τοῦ δήμου μηδὲν
ἧττον πρεσβεύειν ἡμᾶς τοὺς ἐξ ἀρχῆς αἱρεθέντας ἅπαντας
ἀπολογεῖσθαι πρὸς Ἀθηναίους ᾤμην δεῖν· καὶ ταύτης τῆς πρεσβείας
οὐ κατηγορεῖς μου διδόντος τὰς εὐθύνας· ἀλλ' ἐπὶ ταύτην τὴν πρεσ-
βείαν ἥκεις τὴν ἐπὶ τοὺς ὅρκους· ὑπὲρ ἧς ἐγὼ σαφῶς καὶ δικαίως
ἀπολογήσομαι· σοὶ μὲν γὰρ ἁρμόττει καὶ πᾶσι τοῖς ψευδομένοις,
μεταφέρειν τοὺς χρόνους· ἐμοὶ δὲ ἐφεξῆς λέγειν, ἀναλαβόντι
τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου ἀπὸ τῆς πορείας τῆς ἐπὶ τοὺς ὅρκους καὶ τῆς
πρεσβείας· πρῶτον μὲν γὰρ δέκα πρέσβεων ὄντων· ἑνδεκά-
του δὲ τοῦ συμπεμφθέντος ἡμῖν ἀπὸ τῶν συμμάχων, οὐδεὶς
αὐτῷ συσσιτεῖν ὅτε ἐξῄειμεν ἐπὶ τὴν ὑστέραν πρεσβείαν ἤθελεν·
οὐκ ἐν ταῖς ὁδοῖς ὅπου δυνατὸς ἦν εἰς τὸ αὐτὸ πανδοχεῖον καταλύειν·
ὁρῶντες αὐτὸν ἐν τῇ προτέρᾳ πρεσβείᾳ πᾶσιν αὐτοῖς ἐπιβεβου-
λευκότα· περὶ μὲν οὖν τῆς ἐπὶ Θρᾴκης ὁδοῦ, οὐκ ἐγένετο μνεία·
οὐδὲ γὰρ τὸ ψήφισμα ταῦτα ἡμῖν προσέταττεν· ἀλλ' ἀπολαβεῖν
μόνον τοὺς ὅρκους· καὶ ἄλλα ἄττα· οὐ τελοῦντας δὲ παραπαίνουσα
διεξήρχετο περὶ Κερσοβλέπτου ἤδη ἐψευσμένων ὡς ἀρτίως κι-
νοῦσα τα· οὕτως οὗτος οὐδὲ ἀληθὲς εἶπεν ἀλλὰ ψεύδεται· καὶ κατη-

γορεῖν οὐδὲν ἀληθὲς ἔχων πειρᾶται· ὥσπερ οἱ πολλοὶ θεωμένοι δὲ αὐτοῦ
ἀπὸ δὲ τοῦ γράμματος δὲ καταφέροντες· ἐνδεῖ τοῦ ἑτέρου τόνου ὥς αὐτός
ἔφη, τάλαντον ἀργυρίου· ὥστε τοὺς συμπρεσβεύσαντας ἀνάγκη μνησθῆ-
ναι τὰς ἀρχαίας ἐπωνυμίας αὐτοῦ· ἐν παισὶ μὲν γὰρ ὤν, ἐκλήθη
δι᾽ αἰσχρουργίαν τινὰ καὶ κιναιδίαν, βάταλος· ἐκ παίδων δὲ ἀπαλ-
λαττόμενος καὶ δεκαταλάντους δίκας ἑκάστῳ τῶν ἐπιτρόπων
λαγχάνων, ἀργᾶς ἐκλήθη· ἀνὴρ δὲ γενόμενος προσείληφε, τὴν
τῶν πονηρῶν κοινὴν ἐπωνυμίαν συκοφάντης· ἐπορεύετο δὲ λυ-
σόμενος τοὺς αἰχμαλώτους ὡς ἔφη· καὶ πρὸς ὑμᾶς ἄρτι ὡς εἴρηκεν·
ἰδὼν μὲν Φίλιππον ἐν τῷ πολέμῳ, οὐδένα πώποτε ἀθηναίων λύτρα
πραξάμενον· ἀκούων δὲ τῶν ἐκείνου φίλων ἁπάντων ὅτι καὶ
τοὺς λοιποὺς ἐὰν εἰρήνη γένηται ἀφήσει· πολλῶν δὲ ἠτυχηκότων
τάλαντον φέρων ἑνὸς ἀνδρὸς οὐδὲ τούτου λύτρα ἀπορεῖν ἱκανὰ λύτρα.
ὡς δὲ ἧμεν εἰς μακεδονίαν καὶ συνήλθομεν εἰς ταὐτὸν, καὶ Φίλιπ-
πον ἐκ θρᾴκης παρόντα κατειλήφαμεν· ἀνεγνώσθη μὲν τὸ ψή-
φισμα καθ᾽ ὃ ἐπρεσβεύομεν· καὶ τὰ προστεταγμένα ἡμῖν πρὸς τὸ
λαβεῖν ὅρκους ἀπολαβεῖν συνηρίθμουν μικρά· ὧδε οὐδεὶς ὑπὲρ τῶν
μεγίστων ἐμέμνητο, ἀλλὰ περὶ πραγμάτων ἐλαττόνων τῶν δια-
βίβων ἐποιοῦντο, εἴπον ἐγὼ λόγους· οὓς καὶ ἀναγκαῖόν ἐστι πρὸς
ὑμᾶς εἰρῆσθαι· καὶ πρὸς τῶν θεῶν ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι ὥσπερ
καὶ τῆς κατηγορίας ἠκούσατε ὡς αὐτὸς ὁ κατήγορος εἶπεν ἣν ἐβουλήθη,
οὕτως καὶ τῆς ἀπολογίας ὡσαύτως ἀκούσατε. καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον
μοι διαμείνητε ὅνπερ ἐν τοῖς ἤδη προειρημένοις λόγοις ἠκροάσασθε.

ὅπερ γὰρ καὶ ἀρτίως ὑπεθέμην ὦ ἄνδρες ἀθηναῖοι δεῖ πεπαῦσθαι, ἐπίπονος ὤν
λεγομένων τῶν πρέσβεων· ὅ τι μοι δοκῶ ποιῆσαι τὸ μέγιστον πεπραγμένον τοῦ δημ
δεινῶς ἀγνοεῖν· τὸ μὲν γὰρ τοὺς ὅρκους ἀπολαβεῖν καὶ περὶ τῶν ἄλλων δια-
λεχθῆναι καὶ περὶ τῶν αἰχμαλώτων εἰπεῖν· καὶ εἰ τοὺς ὑπηρέτας ἐπιτιμ
ἡ πόλις προσέταξε πρὶν αὐτοῖς, ἅπαντα πεπρᾶχθαι νομίζω· τὸ δ' ὑπὲρ
τοῦ ὅλου ὀρθῶς βουλεύσασθαι ὅσα καθ' ἡμᾶς ἐστιν, ἢ Φίλιππον, τοῦτ' ἐστὶν
ἔργον πρέσβεων φρονίμων· λέγων δὲ ἀφῆκα ἐγὼ περὶ τῆς εἰς πύλας στρα-
τείας· ὡς ὁρᾶτε οὐ σιγῶν ἐν παρρησίᾳ· ὅτι δὲ οὐ κακῶς περὶ τοῦ πρά-
γματος στοχάζομαι, μεγάλα τούτων ὑμῖν σημεῖα δείξω· παρῆσαν μὲν
γὰρ θηβαίων· ἧκον δὲ καὶ λακεδαιμονίων πρέσβεις· ἀφίγμεθα ἡμεῖς
ἔχοντες τοῦ δήμου ψήφισμα ἐν ᾧ γέγραπται· πράττειν δὲ τοὺς πρέσ-
βεις καὶ ἄλλο ὅ τι ἂν δύνωνται ἀγαθόν· ἅπαντες δὲ οἱ ἕλληνες πρὸς τὸ
μέλλον ἔσεσθαι βλέπουσιν· εἰ μὲν ᾤετο ὁ δῆμος αὐτῷ καλῶς
ἔχειν ἐξὸν εἰπεῖν μετὰ παρρησίας ἐν τῷ ψηφίσματι πρὸς Φίλιππον· θη-
βαίων μὲν περιελεῖν τὴν ὕβριν· βοιωτῶν δὲ ἀναστῆσαι τὰ τείχη, ταῦ-
τα ἂν ἠξίωσεν ἐν τῷ ψηφίσματι· νῦν δὲ αὐτοῖς μὲν κατέλιπον τὴν
ἐς τὸ ἀφανὲς ἀναφορὰν, ἂν μή τι πράξωσιν· ἐν ἡμῖν δὲ ἀποκιν-
δυνεύειν ᾠήθησαν δεῖν· δεῖ δὴ τοὺς πρὸς τὰ κοινὰ φιλοτιμουμένους, μὴ
κατέχειν μὲν ἑτέρων χώραν πρέσβεων· οὐκ ἐξῆν πέμπειν αὐθ-
ημῶν ἀθηναίους· αὐτοὺς δὲ τὰς πρὸς θηβαίους ἀπεχθείας φεύγειν·
ὧν εἷς ἦν ἐπαμινώνδας ὁ στρατηγός· ὃς οὐχ ὑποπτήξας τὸ τῶν ἀθη-
ναίων ἀξίωμα, εἶπε διαρρήδην ἐν τῷ πλήθει τῶν θηβαίων ὡς δεῖ
τὰ τῆς ἀθηναίων ἀκροπόλεως προπύλαια μετενεγκεῖν εἰς τὴν προ

σασι τῇ ἐπιδημίᾳ. ταῦτα δέ μου μεταξὺ λέγοντος, ἀναβοᾷ παμμέ-
γεθες Δημοσθένης· ὡς ἴσασι πάντες οἱ συμπρέσβεις ἡμῶν· καὶ γὰρ
πρὸς τοῖς ἄλλοις κακοῖς, βοιωτιάζει. ἦν δὲ τῶν παρ' αὐτοῦ τοιαῦτα τὰ
λεγόμενα· οὗτος ταραχῆς καὶ τόλμης ἐστὶ μεστός· ἐγὼ δὲ ὁμολογῶ
μαλακὸς εἶναι· καὶ πόρρωθεν τὰ δεινὰ δεδιέναι· καὶ ἀπαγορεύω μὴ
συνταράττειν ἡμᾶς πρὸς ἀλλήλους τὰς πόλεις· τὸ μὴ πολυπραγ-
μονεῖν ἡμᾶς τοὺς πρέσβεις μέγιστον ἀγαθὸν ὑπολαμβάνων εἶναι·
πορεύεται Φίλιππος εἰς Πύλας· ἐγὼ δὲ ἐγκαλύπτομαι· οὐδεὶς με τῶν ὅπλων
ἕνεκα τῶν Φιλίππου κρινεῖ· ἀλλὰ τῶν λόγων εἴ τι μὴ δέον εἴποιμι ἢ πράξαιμί τι
τῶν μὴ προστεταγμένων· πέρας δὲ τοῦ πράγματος ἐψηφίσαντο οἱ συμ-
πρέσβεις κατὰ ἕνα ἄνδρα ἐπερωτώμενοι ἕκαστος ἡμῶν· ὅ τι νομί-
ζοι συμφέρειν τοῦτο λέγειν· ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τοὺς συμπρέ-
σβεις καὶ τὰς μαρτυρίας αὐτῶν λέγε. ἐπειδὴ τοίνυν

Μαρτυρία

ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι συνελέχθησαν μὲν εἰς Πέλλαν αἱ πρεσβεῖαι· παρῆν
δὲ ὁ Φίλιππος καὶ τὸν Ἀθηναίων πρέσβεων ὁ κῆρυξ ἐκάλει, πρῶτον
μὲν παρῄειμεν οὐ καθ' ἡλικίαν ὥσπερ ἐν τῇ προτέρᾳ πρεσβείᾳ· ὃ
παρά τισιν εὐδοκίμει· καὶ κόσμος εἶναι τῆς πόλεως ἐφαίνετο· ἀλλὰ
κατὰ τὴν τοῦ Δημοσθένους ἀναισχυντίαν· φάσκων γὰρ νεώτατος
εἶναι πάντων, τὴν τάξιν τοῦ πρῶτος λέγειν, οὐκ ἂν ἔφη παραλιπεῖν·
οὐδ' ἐπιτρέψειν τινί· αἰνιττόμενος εἰς ἐμὲ προκαταλαβόντος Φιλίπ-
που ὦτα, τοῖς ἄλλοις λόγον μὴ καταλιπεῖν· ἀρξάμενος δὲ τοῦ πρῶτος
λέγειν διαβολήν τινα ὑπεῖπε κατὰ τῶν συμπρέσβεων· ὡς οὐχ ἅ-
παντες ὑπὲρ τῶν αὐτῶν· οὐδ' ὅμοιοι ταῖς δόξαις ἥκομεν· διέξεισι τὰς

ὑπηρεσίας τὰς ὑπηρετημένας Φιλίππῳ αὐτοῦ· πρῶτον μὲν τὴν ἐν τῷ ψηφί-
ματι τοῦ Φιλοκράτους συνηγορεῖ, ὅτε ἔφευγε παρανόμων· ἐξεῖναι καὶ
Φιλίππῳ πρέσβεις πρὸς Ἀθηναίους ὑπὲρ εἰρήνης πέμπειν. δεύτερον
δὲ ὑπάγειν τὸ ψήφισμα ὃ ἔγραψεν αὐτὸς [illegible] σπείσασθαι τῷ κήρυ-
κι καὶ τῇ Φιλίππου πρεσβείᾳ· τὸ τρίτον τὸ περὶ βουλεύσασθαι τὸν δῆμον
ὑπὲρ εἰρήνης ἐν ταῖς ἡμέραις· καὶ προσέθηκέ τι τοιοῦτον ἐνθυμή-
ματι λόγῳ· ὅτι πρὸ τοῦ ἐπικομίσαι τὴν εἰρήνην ἐπελθόντας οὐ τοῖς λό-
γοις, ἀλλὰ τοῖς χρόνοις· ἔπειτα ἕτερον ἐπήγαγε τὸ ψήφισμα τὸ καὶ περὶ
συμμαχίας βουλεύσασθαι τὸν δῆμον· καὶ μετὰ ταῦτα ἤδη τὸ περὶ τῆς
προεδρίας τῆς εἰς τὰ Διονύσια τοῖς πρέσβεσι τοῦ Φιλίππου ψήφισμα·
καὶ προσέθηκε τὴν ἐπιμέλειαν τὴν ἐπ' αὐτοῦ· καὶ προσκεφαλαίων
θέσιν· καὶ πρὸς φυλακάς τινας καὶ ἀγρυπνίας διὰ τὸν φθόνον οὕτως
καὶ βουλομένους τὴν αὐτοῦ φιλοτιμίαν ὑβρίσαι· καὶ τὰ [illegible]
γελᾶν παντελῶς ἐφ' οἷς οἱ συμπρέσβεις αἰσχυνόμενοι ἐκαλύπτοντο ὡς ἐξένισε τοὺς
πρέσβεις τοῦ Φιλίππου· ὡς ἐμισθώσατο αὐτοῖς ὅτ' ἀπῄεσαν ὀρικὰ
ζεύγη καὶ συμπαρῆσαν οἱ πρέσβεις οὐ καταδύεσθαι τὸ σκότος ὥσπερ ἕ-
τερόν τινα· ἀλλὰ φανερῶς ἐπιδεικνύμενος τὴν τῶν πραγμάτων
θεραπείαν· ἔπειτα δὲ δὴ καὶ σφόδρα διώρθου τοῦτο· οὐκ εἶπον ὡς καλὸς
εἶ· γυνὴ γὰρ τοῦτο τῶν ἐστὶ κάλλιστον· οὐδ' ὡς δεινὸς συμπιεῖν σπογγιαῖς
οἶμαι τὸν ἔπαινον ὑπολαμβάνων τοῦτον εἶναι· οὐδ' ὡς μνημονικὸς
εἶ· σοφιστοῦ τὰ τοιαῦτα νομίζων ἐργολάβου τοῦτο ἐγκώμιον εἶναι·
ἵνα δὲ μὴ μακρολογῶ, τοιαῦτα ἦν ἃ ἔλεγε παρόντων τῶν πρέσ-
βεων· ὡς ἅπας ἀπεῖπεν ἐξ ἁπάσης τῆς ἀμαθίας· ἐφ' οἷς γέλωτα

οὐχ οἷοι ἦχον τοιοῦτοι ἐγίνοντο· ἐπειδὴ δέ ποτε ἐπαύσατο καὶ σιωπὴ ἐγένετο.
ἠναγκαζόμην ἐγὼ λέγειν μετὰ τὴν τοιαύτην ἀπαιδευσίαν καὶ ἀναισχυν-
τίαν καὶ πολλὴν ἀκαιρίαν αἰσχρὰν ὑπερβολήν· καὶ μικρὰ προειπὼν ἐξ
ἀνάγκης πρὸς τὴν προειρημένην ὑπὸ τούτου κατὰ τῶν συμπρεσβέων
διαβολήν· λέγων ὅτι πέμψειαν ἡμᾶς Ἀθηναῖοι πρέσβεις οὐκ ἀπο-
λογησομένους ἐν Μακεδονίᾳ περὶ ἡμῶν αὐτῶν· ἀλλ' οἷς ἐκ
τοῦ βίου δεδοκιμασμένους ἀξίους τῆς πόλεως εἶναι· βραχέα δ' εἰπὼν ὑπὲρ
τῶν ὅρκων περὶ ὧν ἥκομεν ἀποληψόμενοι καὶ περὶ τῶν
ἄλλων ὧν προσετάξατε ὑμεῖς διεξῆλθον· ὁ γὰρ περιττὸς καὶ δεινὸς
ἐν τοῖς λόγοις Δημοσθένης οὐδὲ περὶ τῶν ἀναγκαίων ἐμνήσθη·
καὶ δὴ καὶ περὶ τῆς ἐπὶ Πύλας στρατείας εἶπον· καὶ περὶ τῶν ἱερῶν
ἱερῶν· καὶ περὶ τῶν Δελφῶν· καὶ περὶ τῶν Ἀμφικτυόνων· καὶ μά-
λιστα μὲν Φίλιππον ἠξίουν· μὴ μεθ' ὅπλων, ἀλλὰ μετὰ ψήφου καὶ
κρίσεως τὰ ἐκεῖ καθιστάναι· εἰ δ' ἄρ' ἀδύνατον εἴη, τοῦτο δ' ἦν
πρόδηλον· τὸ γὰρ στρατόπεδον παρὸν καὶ συνειλεγμένον· εἶπον ὅτι τὸν
μέλλοντα ὑπὲρ ἑλληνικῶν ἱερῶν βουλεύεσθαι, πολλὴν προσήκει
πρόνοιαν ὑπὲρ εὐσεβείας ἔχειν· καὶ τοῖς περὶ τῶν πρόσθεν ἐγχειροῦσι
διδάσκειν προσέχειν τὸν νοῦν· ἅμα δ' ἐξ ἀρχῆς διεξῆλθον τὴν κτί-
σιν τοῦ ἱεροῦ· καὶ τὴν πρώτην σύνοδον γενομένην τῶν Ἀμφικτυ-
όνων· καὶ τοὺς ὅρκους αὐτῶν ἀνέγνων· ἐν οἷς ἔνορκον ἦν τοῖς ἀρχαίοις
μηδεμίαν πόλιν τῶν Ἀμφικτυονίδων ἀνάστατον ποιήσειν· μηδ'
ὑδάτων ναματιαίων εἴρξειν· μήτ' ἐν πολέμῳ μήτ' ἐν εἰρήνῃ· ἐὰν δέ τις
ταῦτα παραβῇ, στρατεύειν ἐπὶ τοῦτον καὶ τὰς πόλεις ἀναστήσειν· καὶ ἐὰν

τὶς ἢ συλᾷ τὰ τοῦ θεοῦ ἢ συνειδείη τι ἢ βουλεύσειέ τι κατὰ τῶν ἐν τῷ ἱερῷ,
τιμωρήσειν καὶ ποδὶ καὶ χειρὶ καὶ φωνῇ καὶ πάσῃ δυνάμει· καὶ προσῆν
τῷ ὅρκῳ ἀρὰ ἰσχυρά· τούτων δὲ ἀναγνωσθέντων, ἀπεφηνάμην ὅτι μοι
δοκεῖ δίκαιον εἶναι μὴ περιορᾶν κατεσκαμμένας τὰς ἐν Βοιωτίᾳ πό-
λεις. ὅτι δὲ ἦσαν ἀμφικτυονίδες καὶ ἔνορκοι, κατηριθμησάμην ἔθνη
δώδεκα τὰ μετέχοντα τοῦ ἱεροῦ· Θετταλούς· Βοιωτούς· οὐ Θηβαίους
μόνους· Δωριέας· Ἴωνας· Περραιβούς· Μάγνητας· Λοκρούς· Οἰταίους·
Φθιώτας· Μαλιέας· Φωκεῖς· καὶ τούτων ἔδειξα ἕκαστον ἔθνος ἰσόψηφον
γινόμενον, τὸ μέγιστον τῷ ἐλαχίστῳ· τὸν ἥκοντα ἐκ Δωρίου καὶ Κυτινίου ἴσον
δυνάμενον Λακεδαιμονίοις· δύο γὰρ ψήφους ἕκαστον φέρει ἔθνος· πά-
λιν ἐκ τῶν Ἰώνων τὸν Ἐρετριέα καὶ Πριηνέα τοῖς Ἀθηναίοις· καὶ τοὺς
ἄλλους κατὰ ταὐτά· τὴν μὲν οὖν ἀρχὴν τῆς στρατείας ταύτης, ὁσίαν
καὶ δικαίαν ἀπεφηνάμην εἶναι· συλλεγέντων δὲ ἁπάντων τῶν Ἀμφι-
κτυόνων ἐς τὸ ἱερὸν καὶ τυχόντων ὁρίας· καὶ ψήφου, τοὺς αἰτίους τῆς ἐξ
ἀρχῆς καταλήψεως τοῦ ἱεροῦ δίκης ἠξίουν τυχεῖν· μὴ τὰς πατρίδας
αὐτῶν, ἀλλ᾽ αὐτοὺς τοὺς χειρουργήσαντας καὶ βουλεύσαντας· τὰς δὲ
πόλεις παρεχούσας ἐς κρίσιν τοὺς ἀδικήσαντας ἀζημίους εἶναι·
εἰ δὲ πλέον δυνάμει βεβαιώσετε τὰ Θηβαίων ἀδικήματα· παρ᾽ ὧν
μὲν βοηθεῖτε, οὐ κομιεῖσθε χάριν· οὐδὲ γὰρ ἂν δύναισθε αὐτοὺς τηλικαῦ-
τα εὐεργετῆσαι ἡλίκα Ἀθηναῖοι πρότερον, ὧν οὐ μέμνηνται· οὓς δὲ
ἐγκαταλείψετε ἀδικηθέντας, χρήσεσθε ἐχθροῖς μείζοσιν ἀντὶ φίλοις·
ἵνα δὲ μὴ διατρίβω τῷ ἐπαναγνῶναι τοὺς λόγους, νυνὶ πρὸς ὑμᾶς
ἀκριβῶς διεξιών, ἐν κεφαλαίῳ περὶ πάντων εἰπών, παύσομαι.

ἢ μὴ τύχῃ καὶ Φίλιππος, ἢ τούτων ἔργων κύριοι. ἐγὼ δὲ τῆς εἰς ὑμᾶς
εὐνοίας καὶ τῶν λόγων παρ' ἐμοῦ μὲν ἐρρέθη τὰ δίκαια καὶ τὰ συμ-
φέροντα ὑμῖν· ἀπέβη, οὐχ ὡς ἡμεῖς ηὐχόμεθα, ἀλλ' ὡς Φίλιππος
ἔπραξε. πότερον οὖν ὁ μηδὲν προθυμηθεὶς ἀγαθὸν ἐργάσασθαι δι-
καίως αἰτίαν ἔχοι, ἢ ὁ μηδὲν δυνατὸν ὧν ἐνέλειπον· ἐν δὲ τῷ τότε
γίνομαι πολλὰ διὰ τὸν καιρὸν παραλείπω· εἰ περιώσει χαλεπὸν λόγον.
φάσκων ὀλίγων ἡμερῶν τὰς Θήβας ἔσεσθαι ταπεινάς· καὶ τοὺς Βοιω-
// τοὺς ἐφόβουν· προάγων εἰς ἐλπίδας τινὰς ὑμᾶς. ὅπερ ποιεῖ κατα-
μάθετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. ἐγὼ γὰρ παρὰ Φιλίππου μὲν ὥσπερ ἠξίωσα.
πρὸς δὲ ὑμᾶς ἐκεῖνον ἀπήγγειλα· ὅτι τὰς Θήβας Βοιωτίαν δίκαιον
ἡγούμενον εἶναι καὶ μὴ τὴν Βοιωτίαν Θήβας· τοῦτο οὐκ ἀπαγγεῖλαι
ἀλλ' ὑποσχέσθαι με φησίν· ἔλεγον δὲ πρὸς ὑμᾶς ὅτι καὶ Λεωχάρης ὁ
Χαλκιδεύς, θαυμάζειν ἡμῶν καὶ Φιλίππου φαίη τὴν ἐξαίφνης ὁ-
μόνοιαν· ὡς καὶ προτεταγμένου πράττειν ἡμῖν ἀγαθὸν ὅτι ἂν δυνώ-
μεθα ἐν τῷ ψηφίσματι· τοὺς γὰρ μὴ προπολίτας ὡς παρ' αὐτοὺς
φοβεῖν τὰ τῶν μειζόνων ἀπόρρητα· ταῦτ' οὖν διηγήσασθαί με φησὶν ἀλλ'
ἀπηγγέλθαι τῷ εἰδοίαν παραδώσειν· ἐγὼ δὲ ὑπὲρ ψηφίζεσθαι τῆς πό-
λιν τῶν ὑπὲρ τῶν ὅλων μελλόντων βουλεύσασθαι μηδένος λόγου ἀπ-
λῶς κεινοῦ αἴτιον εἶναι. διέβαλλε δὲ καὶ κατ' ὀνομα αἱρούμενος τὸν
λόγον ὡς ἀπαγγέλλειν τἀληθῆ βουλόμενος, ὑπ' ἐμοῦ καὶ Φιλοκρά-
τους κωλυθείη. ἐγὼ δ' ὑμᾶς ἡδέως ἂν ἐροίμην εἴ τις πώποτε Ἀθη-
ναίων πρεσβευτὴς ἐκπεμφθεὶς ἐφ' οἷς πρέσβεια κεκώλυται
πρὸς τὸν δῆμον ἀπαγγέλλειν· καὶ ταῦτα παθὼν καὶ ἀτιμασθεὶς ὑπὸ

τῶν οὖν πρέσβεων τούτους ἔγραψ' ἐπαινέσαι καὶ καλέσαι ἐπὶ δεῖπνον·
δημοσθένης τοίνυν ἥκων ἀπὸ τῆς ὑστέρας πρεσβείας ἐν ᾗ φασι τὰ τῶν
ἑλλήνων πράγματα ἀνατετράφθαι, οὐκ ἐν τῷ ψηφίσματι μόνον ἡμᾶς
ἐπῄνεσ, ἀλλ' ὡς ἀπαγγείλαντος πρὸς τὸν δῆμον ἐμοῦ τοὺς περὶ τῶν ἀμ-
φικτυόνων λόγους καὶ βοιωτῶν· οὐχ ὥσπερ νυνὶ συντέμνοντος· οὐδ'
ἐπιτεμνομένου, ἀλλ' ὡς ἠδυνάμην κατὰ ῥῆμα ἀκριβέστατα καὶ τοῦ
δήμου σφόδρα ἀποδεχομένου παρακληθεὶς ὑπ' ἐμοῦ μετὰ τῶν ἄλ-
λων συμπρέσβεων· καὶ διερωτώμενος εἰ τἀληθῆ καὶ ταὐτὰ ἀπαγγέλλ-
ω πρὸς ἀθηναίους ὥσπερ καὶ πρὸς φίλιππον εἶπον, πάντων μαρτυρούντων
καὶ ἐπαινούντων μετὰ τῶν συμπρέσβεων ἀναστὰς ἐπὶ πᾶσιν οὐκ
ἔφη με ὥσπερ ἐκεῖ εἶπον οὕτως ἐν τῷ παρόντι λέγειν· ἀλλ' ἐκεῖ δι-
πλασίως ἄμεινον· καὶ τούτων ὑμεῖς οἱ τὴν ψῆφον μέλλοντες φέρειν
ἐστέ μοι μάρτυρες· καίτοι τίς ἂν αὐτῷ κάλλιον καιρὸς ἐγένετο τοῦ
ἐξελέγχειν εἴ τι τότε τὴν πόλιν ἐξηπάτων· φὴς γάρ με ἐν μὲν τῇ προ-
τέρᾳ πρεσβείᾳ λαθεῖν σεαυτὸν συνωμότα ἐπὶ τὴν πόλιν· ἐν δὲ τῇ ὑστέ-
ρᾳ αἰσθέσθαι, ἐν ᾗ συναγορεύοντά μοι φαίνει· καὶ κείνης μὲν ἅμα κατηγορεῖν,
οὔ φῃς κατηγορεῖν· τὰ δ' ἐπὶ τοὺς ὅρκους κατηγορεῖς· καίτοι εἰ τὴν εἰρήνην
ψέγεις, σὺ καὶ τὴν συμμαχίαν ἔγραψας· καὶ ὁ φίλιππος εἴ τι τὴν πόλιν
ἐξηπάτα· διὰ τοῦτο ἐψεύδετο, ὅπως τῆς εἰρήνης ἧς συμφέρ' αὐτῷ
τύχοι· οὐκοῦν ἡ μὲν προτέρα πρεσβεία τὸν καιρὸν τοῦτον εἶχεν· ἡ δ' ὑστέ-
ρα, ἐπὶ πεπραγμένοις ἐγένετο· τίνες οὖν ἦσαν αἱ ἀπάται· ταῦτα γὰρ
γνῶτε τοῦτο ἐξ ὧν εἴρηκε λογίσασθε· εἰσπλεῖν με φησὶν ἐν μονοξύλῳ
πλοίῳ κατὰ τὸν λυδίαν ποταμὸν τῆς νυκτὸς ὡς φίλιππον· καὶ τὴν ἐπιστολὴν

∴ περὶ Τόνου. / περὶ τοῦ τόνου τῆς εὐθείας. ἀνωνύμου

f. παθῶν

Πόθεν τὸ ἦρος. λέγει ὁ ἡρωδιανὸς ἐν τῷ περὶ παθητικῶν ὅτι ἐστὶν ἦϊς διὰ τῆς .η̅. διφθόγγου κατὰ τὴν παραλήγουσαν. τούτου ἡ γενικὴ ἦϊος καὶ κατὰ κρᾶσιν τῶν δύο .ιι. εἰς ἓν μακρὸν γίνεται ἦρος, ὥσπερ θέτιι θέτι. Herodianus ἐν τῷ περὶ παθῶν

Πότε τὸ τίνος βαρύνεται καὶ πότε ὀξύνεται; τίνος τὸ πευστικὸν βαρύνεται. οἷον τίνος ἐστὶν ὁ ἦρος. τὸ δ' ἀνταποδοτικὸν ὀξύνεται οἷον τινὸς ἐστὶν ὁ οἶκος

Πότε ὦπος βαρύνεται καὶ πότε ὀξύνεται. τὸ ὦπος τὸ κύριον βαρύνεται. τὸ δ' ὠπὸς τὸ προσηγορικὸν ἐπὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ ὀξύνεται

Διατί τὸ λᾶος περισπᾶται. ἐπειδὴ ἀπὸ τρισυλλάβου γενικῆς τῆς λάαος γέγονε. κατὰ συναίρεσιν παρακολουθησάσης τῶν δύο. αα. εἰς ἓν μακρὸν περισπᾶται.

Διατί τὸ κῆρος καὶ ἦρος περισπῶνται ἐπειδὴ ἀπὸ τοῦ κέαρ κέαρος γίνονται κατὰ συναίρεσιν ἤγουν κρᾶσιν τοῦ. ε. καὶ. α. εἰς. η. κῆρος καὶ ἦρος

Διατί τὸ ἦρος περισπᾶται; ἐπειδὴ ἐστὶν ἦϊς καὶ γίνεται ἡ γενικὴ ἦϊος ὡς ὄφιος προπαροξυτόνως καὶ κατὰ συναίρεσιν γίνεται ἦρος περισπωμένως οἷον τρώων ἱπποδάμων ἐξ ἰλίου ἦρος ἄποινα. ἦϊς

Διατί τὸ ἦρος ἔπαθε κατὰ τὴν γενικὴν συναίρεσιν καὶ οὐ κατὰ τὴν εὐθεῖαν. ἐπειδὴ οὐδέποτε μετὰ τῆς. η. διφθόγγου σύμφωνον εὑρίσκεται. οἷον μῆλα. ἦος. λοι Nota regula de diphthogo .η̄.

∴ f. τὴν .η̅. δίφθογγον

πὸν ἢ συνῃρέθη κατὰ τὴν εὐθεῖαν ἔμελλε μετὰ τῆς ιη. τὴν
η. σύμφωνον εὑρίσκεσθαι. καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἔπαθε συν-
αίρεσιν κατὰ τὴν εὐθεῖαν

περὶ τομῆς τῆς γενικῆς τῶν ἐνικῶν

ὄιος Ζήτει τί τὸ ὄιος ὃ σημαίνει τὸ πρόβατον γενόμενον κατὰ συναίρεσιν ὄις ὀιὸς μὴ ἐβαρύνθη. δυνάμει γὰρ τρισύλλαβον ἐστι καθάπερ τὸ κήρεος καὶ ἦρος καὶ ἦος. ἐπειδὴ τὸ κῆρος ἦρος καὶ ἦος οὐ μόνον ἐν τῇ εὐθεῖα συναιροῦνται ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ γενικῇ συναιροῦνται οἱ κέαρ κῆρ. ἔαρ ἦρ. κέαρος κῆρος. ἔαρος ἦρος. λοιπὸν ὡς δυνάμει τρισύλλαβα ἐν τῇ γενικῇ ἐβαρύνθησαν. τὸ δὲ ὄις ὀιὸς οὐκ ἐν τῇ γενικῇ συναιρέθη, ἀλλ᾽ ἐν τῇ εὐθεία μόνη ὄιον ὄις. ὄις καὶ λοιπὸν ἀπὸ τῆς συναιρουμένης εὐθείας ἐκλίθη ὀιός, καὶ ὡς μὴ οὖσα δυνάμει δισύλλαβος ἀλλὰ κυρίως ὠξύνθη. τοῦτο δὲ καὶ ἐπὶ ἄλλων εὑρίσκεται, φημὶ δὴ ἐν τῇ εὐθεία μόνη γινομένη συναίρεσις, ὡς

Ση ἐπὶ τοῦ φάος φῶς. καὶ ἄος ὦς. καὶ ἐκ τῆς συναιρουμένης εὐθείας ἐγένοντο αἱ γενικαὶ φωτὸς καὶ ὠτὸς καὶ ὠξύνθησαν

Ζήτει τὸ φρητὸς ὀξύνεται ἤπερ ἀπὸ τρισυλλάβου γενικῆς τοῦ φρέατος γινόμενον κατὰ

.. uidetur superfluere ω redundat ut τεος — L. ϛ. μνᾶ. de genitiuis n. loqtur.

χράσιν. ἐπειδὴ συνηκολούθησε τῇ κρῦτος καὶ σητός, καὶ θυτός. γενικῇ. οὐς δέ ἐστιν ὁ σκώληξ. θὴς ὁ μίασθος. — σής θύς

Δ διατί τὸ δημοσθένεος προπαροξύνεται τὸ δὲ δημοσθένους παροξύνεται. ἐπειδὴ αἱ γενικαὶ συναιρούμεναι εἰ μὲν προπαροξύνονται ἐν τῇ ἐντάσει, περισπῶνται ἐν τῇ συναιρέσει. οἷον εὐσεβέος εὐσεβοῦς. , uidetur aliqd deesse.

Δ διατί τὸ μνᾶς περισπᾶται. ἐπειδὴ πᾶσα ἡ γενικὴ εἰς. σ. λήγουσα ἀποβολῇ τοῦ. σ. τὴν γενικὴν ποιοῦσα τὸν αὐτὸν τόνον τηρεῖ ἐπὶ τῆς γενικῆς οἷον λαγὼς λαγῶ. ἀλκινοῦς ἀλκινοῦ. — μνᾶ

Δ διατί τὸ πόλεως καὶ τὰ ὅμοια ἐκτείνουσι τὸ. ο. εἰς. ω. καὶ τὸν αὐτὸν τόνον φυλάττουσι, ἐπειδὴ πάντα τὰ ἐκτείνοντα τὸ. ο. εἰς. ω. παρὰ τοῖς ἀττικοῖς τόνον φυλάττουσιν ὅν τινα εἶχον, καὶ ἐπὶ τῆς ἐκτάσεως οἷον ἀτρέος ἀτρέως — πόλεως. ἀτρέος ἀτρέως

Δ περὶ τόνου τῆς δοτικῆς τῶν ἑνικῶν. περὶ δὲ τοῦ τόνου τῶν θετταλικῶν καὶ τῶν ἀττικῶν καὶ τῶν ἰωνικῶν εἴπομεν ἐν τῇ ἀρχῇ

χθὲι

Πόθεν τὸ χθὲϊ; ἀπὸ τοῦ χθέσονος χθέσονι καὶ ἐν
συγκοπῇ καὶ τροπῇ τῆς ε διφθόγγου εἰς η. χθὲϊ

ἰὸν
ἴου
ἰῶ

Πόθεν τὸ ἰῶ ἰσοσυλλαβοῦν τῇ γενικῇ καὶ τὸν
τόνον φυλάττει ἢ οὐ φυλάττει τὸν τόνον. ἰοῦ
θέλει ἡ εὐθεῖα ἀντὶ τοῦ μόνου καὶ ἡ γενικὴ
παροξυτόνως ἴου, ἡ δοτικὴ ἰῷ περισπωμένως.

Αἱ μεταπεπλασμέναι δοτικαὶ ποῖον τόνον
ἐπιδέχονται; αἱ μεταπεπλασμέναι δοτικαὶ
ὑπὲρ δύο συλλαβὰς εἰς ω λήγουσαι παρο-
ξύνεσθαι θέλουσι χωρὶς τῶν παρὰ τῶν εἰς ν
θηλυκῶν καὶ τῶν φύσει μακρᾷ παραληγομένων
οἷον ὁ πολυπάταγος τοῦ πολυπατάγου τῷ πολυ-
πατάγῳ παροξυτόνως. γίνεται δὲ κατὰ πλεο-
νασμὸν πολυπατάγῳ καὶ παροξύνεται. καὶ
πάλιν ἐὰν ὁ διχόμηνος, τῆς διχομήνου,
τῷ διχομήνῳ καὶ κατὰ πλεονασμὸν διχο-
μήνῳ. τοῦτο δὲ καὶ ἀπὸ τῆς διχομήνιος. διχο-
μήνιδος διχομήνιδι καὶ κατὰ συγκοπὴν δι-
χόμηνι. αἱ δὲ συγκοπτόμεναι ἀναβιβά-
ζουσι τὸν τόνον. οἷον ὀπίσθεν ὄπισθεν
ἐξαίρετος ἔξαιτος.

Regula pulcherrima. Nota

Αἱ εἰς ι ἐκφωνούμενον λήγουσαι δοτικαὶ
δισύλλαβοι ἐπ᾽ ὀνομάτων ὀξύνεσθαι θέλουσιν

π. cf. μεταπλασμὸν & sic
paulo post etiam corrigendū

χωρὶς εἰ μὴ ἀπὸ συναιρέσεως εὑρεθῇ ἢ πρὸς ἀντιδιαστολὴν ἑτέρου σημαινομένου ἢ χαρακτῆρι ἀκολουθήσει. καὶ ἀπὸ συναιρέσεως μὲν οἷον κέαρ κῆρ. λάαι λᾶι. μάντιι μάντι. μήτιι. μῆτι. αὗται γὰρ ἀπὸ συναιρέσεως δισύλλαβοι εἰσί. πρὸς ἀντιδιαστολὴν ἑτέρου σημαινομένου ἐπειδὴ τὸ τίνι βαρύνεται πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ τινὶ ὀξυτόνως, τὸ μὲν γὰρ ἐρωτηματικὸν βαρύνεται, τὸ δὲ ἀνταποδοτικὸν ὀξύνεται. ἢ χαρακτῆρι ἀκολουθήσει ἐπειδὴ δεῖ φθάντος ὄνομα κύριον, καὶ βαρύνεται πρὸς τὸν χαρακτῆρα τῶν μετοχῶν.

¶ πότε τῆς Τυνδάρεως εὐθείας ἡ δοτικὴ προξύνεται καὶ πότε προπαροξύνεται. τῆς Τυνδάρεος δὲ ὅτε ἡ γενικὴ διὰ τοῦ. ε. καὶ. ο. ἡ δοτικὴ παροξύνεται. οἷον Τυνδαρέου. Τυνδαρέῳ. ὅταν δὲ κλίνεται ἀττικῶς διὰ τοῦ. ε. καὶ. ω. οἷον Τυνδάρεως, τότε ἡ γενικὴ καὶ δοτικὴ ὁμοίως προπαροξύνεται οἷον τοῦ Τυνδάρεω, τῷ Τυνδάρεῳ, ὥσπερ τοῦ Μενέλεω, τῷ Μενέλεῳ. ¶ περὶ τὸν κ τῆς αἰτιατικῆς

Τυνδάρεος καὶ Τυνδάρεως in recto

¶ πότε δεῖ τὸ νίφαδα κλινόμενον κατὰ ἀποκοπὴν ποῖον τόνον ἐπιδέχεται; τὸ νίφαδα κλινόμενον κατὰ ἀποκοπὴν ἀναβιβάζει τὸν τόνον. οἷ δ᾽ ἀλευάμενοι νίφα λευκήν. ./.

π. ἑλ. νίφα

∴ ση. ὀξεῖαν ιστ

ση. μεταπλασμ

¶ πόθεν ἡ ψυχὴν αἰτιατικὴ γινομένη κατὰ πλεονασμὸν ποῖον τόνον ἐπιδέχεται; τὴν βαρεῖαν τάσιν οἷον ὡς παρὰ τῷ ποιητῇ. ψυχὰ δ' ἔτρεπε μώνυχας ἵππους. ἀντὶ τοῦ εἰς ψυχὴν τοὺς ἵππους ἔτρεψε, ὡς μὴ δυνάμενος ὀξυνθῆναι διὰ τὸν κανόνα τὸν λέγοντα. ὅτι πᾶσα αἰτιατικὴ τῶν ἑνικῶν εἰς α λήγουσα ἀποστρέφεται τὴν ὀξεῖαν τάσιν.

Cu. regulam

¶ διατί τὸ ἐρετρεᾶ καὶ στερεᾶ καὶ πτερεᾶ περισπῶνται. ἐπειδὴ ἀπὸ τοῦ ἐρετρέα καὶ πτερέα καὶ στερέα γίνεται κατὰ συναίρεσιν τοῦ ε καὶ α εἰς α μακρόν.

ἐρετρεᾶ
στερεᾶ
πτερεᾶ

¶ διατί τὸ θύγατρα προπαροξύνεται. ἐπειδὴ πᾶσα αἰτιατικὴ εἰς α λήγουσα ἔχουσα παροξυνομένην τὴν εὐθεῖαν προπαροξύνεται οἷον δημήτηρ δήμητρα. εἰ ἄρα δὲ ὡς ἡ θυγάτηρ εὐθεῖα παροξύνεται δηλονότι εὐλόγως ἡ θυγατέρα προπαροξύνεται καὶ ὅτι κατὰ συγκοπὴν γέγονε.

θύγατρα

δήμητρα

¶ διατί ἡ περισπωμένη οὔτε ἐπάνω βραχείας τίθεται οὔτε ἐπάνω θέσει μακρᾶς, ἀλλ' ἐπάνω φύσει μακρᾶς. ἐπειδὴ ἡ περισπωμένη διπλοῦς ἐστι τόνος. ἀπὸ γὰρ ὀξείας καὶ βαρείας σύγκειται ἐχο... ὡς δὴ ἐνθέντως ἐπάνω φύσει μακρᾶς τίθεται τῆς μακρᾶς διπλῆς οὔσης κατὰ τὸν χρόνον ἀπὸ δύο χρόνων σύγκειται. ἡ δὲ βραχεῖα ἀπὸ

Cur accentus circunflexus nō ponatur sup brevi neq: sup longa positione.

λείπει. videtur desiderari

Lege regulam in fine. 2ae. faciei chartae. 2ae

α cf. μικρῶν

□ cf. τόνων. ut patet ex paulo ante dictis

ἑνός. Τούτου χάριν ἐπάνω βραχείας οὐ τίθεται περισπωμένη· καὶ διὰ τί ἐπάνω θέσει μακρᾶς περισπωμένη οὐ τίθεται. ἐπειδὴ ἡ περισπωμένη ἐκ δύο □χρόνων σύγκειται τουτέστι ἀπὸ ὀξείας καὶ βαρείας. ∴ ἡ δὲ θέσει μακρὰ οὐκ ἐκ δύο χρόνων αμακρῶν συγκεῖται ἀλλ' ἐξ ἑνὸς ἡμίσου. Τούτου χάριν οὐ δύναται ἐπάνω θέσει μακρᾶς τίθεσθαι ἡ περισπωμένη.

Syllaba lōga positione unum tempus cum dimidio habet

¶ διὰ τί τὸ ἰξῶ ὁμοτονεῖ τῇ εὐθείᾳ. ἐπειδὴ πᾶσα αἰτιατικὴ τῶν ἑνικῶν εἰς ν λήγουσα φυλάττουσα τὸν ∴τόνον τῆς εὐθείας, πάντως καὶ τὸν χρόνον φυλάσσει ὑπεσταλμένων τῶν εἰς ν μονοσυλλάβων αἰτιατικῶν οἷον καλὸς καλόν. βραχὺς βραχύν. πληθὺς πληθύν. προσκεῖται φυλάττουσα τὸν χρόνον τῆς εὐθείας. διὰ τὸ ἰχθῦν προσκεῖται ὑπεσταλμένων τῶν εἰς ν ληγόντων μονοσυλλάβων αἰτιατικῶν □ κλεῖς κλεῖν. ζῶς ζῶν. κῖς κῖν

ἰξῶ

ὑπεσταλμένων exceptis

¶ πότερον αἱ εἰς ην λήγουσαι αἰτιατικαὶ ἀπὸ εὐθειῶν τῶν εἰς ους ληγουσῶν εἰσι, εἰ μὲν βαρύνεται ἡ εὐθεῖα βαρύνονται οἷον Σωκράτης σωκράτην. εἰ δὲ περισπᾶται ἡ εὐθεῖα καὶ ἡ αἰτιατική οἷον ἡρακλῆς ἡρακλῆν. εἰ δὲ ὀξύνεται ἡ εὐθεῖα βαρύνονται διὰ τοὺς αἰολεῖς κεχρῆσθαι ταῖς τοιαύταις αἰτιατικαῖς. δυσμενῆν γὰρ λέγουσιν καὶ κυκλοτερῆν καὶ εὐρυνεφῆν. ⁄.

σωκράτην

ἡρακλῆν

Aeoles

□ videtur deesse λ διὰ τό

∴ legendū χρόνον. & paulo post ubi legitur χρόνον reponendum τόνον. de accentu n. praecepta dat

¶ αἱ εἰς. ᾱ. λήγουσαι αἰτιατικαὶ συναιρούμεναι ποῖον τόνον ἐπιδέχονται; αἱ μὲν ἀπὸ παροξυνομένων περισπῶνται ἐν τῇ συναιρέσει· οἷον εὐσεβέα εὐσεβῆ. ἀναιδέα ἀναιδῆ. αἱ δὲ ἀπὸ παροξυτόνων ἐν τῇ ὀρθῇ οὖσαι, παροξύνονται ἐν τῇ συναιρέσει· οἷον διομήδεα. διομήδη.

εὐσεβέα
εὐσεβῆ
διομήδεα
διομήδη

¶ αἱ εἰς. ω. λήγουσαι αἰτιατικαὶ κατὰ ἀποκοπὴν οὖσαι ποῖον τόνον ἐπιδέχονται;

αἱ εἰς. ω. λήγουσαι αἰτιατικαὶ κατὰ ἀποκοπὴν οὖσαι τὸν τόνον τῆς ἀπαθοῦς φυλάττουσιν· οἷον ἀπόλλωνα ἀπόλλω. ἱδρῶτα ἱδρῶ. ἰχῶρα ἰχῶ. εἰ δὲ μὴ εἰσι κατὰ ἀποκοπὴν ἀλλ᾽ ἀπὸ τῶν εἰς. ω. θηλυκῶν ὀξύνονται· οἷον ἡ σαπφώ, τὴν σαπφῶ. ἀπὸ δὲ τῶν εἰς ως. θηλυκῶν οὖσαι περισπῶνται· οἷον ἡ αἰδὼς τὴν αἰδῶ. ἡ ἠὼς τὴν ἠῶ.

ἀπόλλω
ἱδρῶ
ἰχῶ
σαπφώ
αἰδῶ
ἠῶ

¶ Περὶ τόνου τῆς κλητικῆς

¶ Ἐν ποίᾳ συλλαβῇ ἡ κλητικὴ τῶν ἑνικῶν δέχεται τὸν τόνον; πᾶσα κλητικὴ ἐπὶ ταύτης συλλαβῆς ἔχει τὸν τόνον ἐφ᾽ ἧς καὶ ἡ εὐθεῖα, εἰ καὶ μὴ τὸν αὐτὸν τόνον. ὁ αἴας γὰρ παροξύνεται ἐπειδὴ ἡ πρὸ φύσει μακρᾶς οὐ τίθεται περισπωμένη. χωρὶς εἰ μὴ ἐπὶ τῆς. ᾱι. διφθόγγου καὶ τῆς. οι. αἶαν δὲ προπερισπᾶται ἐπειδὴ πᾶσα μακρὰ πρὸ βραχύ

αι. οι. > Diphthogi breues

o. i. dictio hñs circumflexum in ~~ante~~penultima potentia hẽt acutum in penultima. Et p consequēs hñs circumflexum in penultima habet acutum potentia in antepenultima. composita. n. est ex acuto & duobus grauib; ut dicet capite sequente. proinde qui hic ponat exempla περισπωμένης. forte commodius legeretur ὅτι δ' ἡ

ἐν ἑνὶ μέρει λόγου οὖσα ἐφ' ἑαυτῆς ἔχουσα τὸν τόνον κοινολεκτουμένη ἐπεκτεινομένη διὰ τοῦ. θ. ε. χ. καὶ ἐν στίχοις διὰ τὸ. δε. περισπωμένην δέχεται. πρόσκειται φύσει μακρὰ διὰ τὰς θέσεις. περὶ μιᾶς δὲ βραχείας ἵνα μὴ εὑρεθῇ περὶ δύο. ἐφ' αὐτῆς δὲ ἔχουσα τὸν τόνον διὰ τὸ μηδέν. ἐν ἑνὶ μέρει λόγου διὰ τὸ ζοὺς καταχθόνιος. κοινολεκτουμένη, ἐπειδὴ πολλάκις οἱ δωριεῖς παροξύνουσι τὰς τοιαύτας λέξεις. ἐπεκτεινομένη δὲ διὰ τὸ. θ. ε. χ. καὶ ἐν τοῖς στίχοις διὰ τὸ τοιάδε καὶ τοσάδε. ./.

ἡ περισπωμένη δυνάμει παροξύτονος ἐστὶ, ἀπὸ γὰρ ὀξείας καὶ δύο βαρειῶν σύγκειται. Lege caput sequens

¶ διὰ τί οὐδέποτε πρὸ φύσει μακρᾶς τίθεται ἡ περισπωμένη; ~~ὅτι~~ ὅτι ἡ περισπωμένη δυνάμει παροξύτονος ἐστὶ. ἀπὸ γὰρ ὀξείας καὶ βαρείας σύγκειται οἷον τεῦχος. κῆπος. μῆλον. δῶρον. εἰ εὑρίσκεται οὖν περισπωμένη (φύσει μακρὰ). εὑρίσκεται φύσει μακρᾶς οὔσης τῆς τελευταίας συλλαβῆς δυνάμει τρίτη ἀπὸ τέλους ὀξεῖα, ὅπερ ἐστὶν ἄτοπον. ἐμάθομεν γὰρ ὅτι φύσει μακρᾶς οὔσης τῆς τελευταίας συλλαβῆς τρίτη ἀπὸ τέλους οὐ πίπτει ὀξεῖα. τούτου οὖν χάριν πρὸ φύσει μακρᾶς οὐ τίθεται περισπωμένη. πρὸ δὲ μὴ οὔσης φύσει μακρᾶς τίθεται ἡ περισπωμένη οἷον φοῖνιξ κῆρυξ. /

ἡ περισπωμένη δυνάμει παροξύτονος ἐστι

Notādū documentum

.1.m.3.a fine

¶ διὰ τί οὐδέποτε περισπωμένη πρὸ δύο συλλαβῶν εὑρίσκεται. ~~ὅτι~~ ὅτι ἡ περισπωμένη δυνάμει

οὐ πρὸ φύσει μακρᾶς

— ἡ. περισπωμένη

παροξύτονός ἐστιν ἀπὸ ὀξείας καὶ βαρείας συγκειμένη οἷον παῖς· βοῦς· ἑρμῆς. ἡ δὲ προπερισπωμένη δυνάμει προπαροξύτονός ἐστιν ἀπὸ γὰρ ὀξείας καὶ δύο βαρειῶν σύγκειται οἷον κῆπος. μῆλον. τεῖχος. / ὥσπερ οὖν ἡ προπερισπωμένη πρὸ δύο συλλαβῶν εὑρίσκεται ἡ ὀξεῖα δυνάμει τετάρτη ἀπὸ τέλους ὅπερ ἄτοπον. ἔδει δὲ γὰρ ἡ ὀξεῖα ὑπερβαίνειν τὰς τρεῖς συλλαβάς. τούτου οὖν χάριν οὐ τίθεται περισπωμένη πρὸ δύο συλλαβῶν / . —

Cur in tertia à fine circumflexus nō inueniatur.

¶ πότερον αἱ διὰ τοῦ ντ κλινόμεναι γενικαὶ ἀπὸ τῶν εἰς ας βαρυτόνων εὐθειῶν καὶ ἀπὸ τῶν εἰς ας περισπωμένων συνεσταλμένον ἔχουσι τὸ α ἐν τῇ παραληγούσῃ ἢ ἐκτεταμένον; αἱ διὰ τοῦ ν τ κλινόμεναι γενικαὶ ἀπὸ τῶν εἰς ας βαρυτόνων εὐθειῶν συνεσταλμένον ἔχουσι τὸ α ἢ θέσει μακρὸν κατὰ τὴν παραλήγουσαν. οἷον θόαντος. βίαντος. / ἀπὸ δὲ τῶν εἰς ας περισπωμένων τῶν ὑπὲρ μίαν συλλαβὴν οὐσῶν ἐκτεταμένον ἔχουσι τὸ α ἐν τῇ γενικῇ οἷον ἀλλᾶς ἀλλᾶντος. πλεκᾶς πλεκᾶντος. γλιτᾶς γλιτᾶντος. πρόσκειται ὑπὲρ μίαν συλλαβὴν διὰ τὸ πᾶς παντός, τοῦτο γὰρ θέσει μακρὸν ἔχει τὸ α.

Regulam nota

Nota de. πᾶς. in obliquis. quantum habeat. α.

¶ διὰ τί τὸ ἀχιλλεὺς ὀξύνεται καὶ οὐ περισπᾶται, ἐπειδὴ κανών ἐστιν ὁ λέγων. τὰ εἰς ευς λήγοντα ἀρσενικὰ ἐπὶ ὀρθῆς πτώσεως, κοινολεκτούμενα ὀξύνεσθαι θέλουσιν οἷον πηλεύς. ἀτρεύς. βασιλεύς. πρόσκειται ἀρσενικά, διὰ τὸ ναῦς καὶ γραῦς. ταῦτα

In. ευς desinentia

ναῦς
γραῦς

γὰρ περισπῶνται καὶ οὐκ εἰσὶν ἀρσενικὰ ἀλλὰ θη-
λυκὰ οἷον νοῦς ἡ ναῦς καὶ γροῦς ἡ γραῦς. ἀλλ' εὐ-
θεῖ δὲ ἐπιζητεῖται ἐπειδὴ ἡ διογένεος γενικὴ γίνεται
παρὰ τοῖς δωριεῦσι καὶ τοῖς ἴωσι διογένους κα- διογένους
τὰ κρᾶσιν τοῦ ε καὶ ο εἰς τὴν ου δίφθογγον καὶ
περισπᾶται. πρόσκειται κοινολεκτούμενα ἐπειδὴ
οἱ αἰολεῖς βαρύνουσι ταῦτα ἀχίλλους καὶ ἄτρους ἀχίλλους
λέγοντες καὶ τὸ ἄρης εἰς ευς ἄρευς λέγουσι. ἄτρευς

ἄρευς

¶ καὶ διὰ τί τὸ ἀχιλλοῦ περισπᾶται; ἐπειδὴ πᾶ-
σα λέξις εἰς ου λήγουσα ἐν διφθόγγῳ ἐν τῷ
τέλει ἔχουσα τὸν τόνον περισπᾶται οἷον καλοῦ
σοφοῦ. χωρὶς τοῦ ἰδοὺ δεικτικοῦ καὶ ἰοὺ σχε- ἰδού
τλιαστικοῦ καὶ οὔ ἀρνητικοῦ. καὶ διὰ τί τὸ ἰ- ἰού
δοὺ καὶ ἰοὺ καὶ οὔ οὐ περισπῶνται ἀλλ' ὀξύνονται; οὔ
ἐπειδὴ ἐμιμήσαντο τὴν φύσιν τοῦ ὑποκειμένου
πράγματος. οἱ γὰρ δεικνύοντες τῷ δακτύλῳ
τὸν τύπον τῆς ὀξείας δηλοῦσι καὶ οἱ σχετλιάζον-
τες ὁμοίως ὀξεῖα κέχρηνται τῇ φωνῇ καὶ οἱ
ἀρνούμενοι τῇ κεφαλῇ ἀνανεύοντες τὸν τό-
πον τῆς ὀξείας δηλοῦσιν.

¶ ποῖον τόνον ἐπιδέχονται κατὰ τὴν κλητι-
κὴν τὰ διὰ τοῦ ωδης. περισπῶνται κατὰ τὴν
κλητικὴν οἷον εὐῶδες · γεῶδες

¶ διὰ τί τὸ σῶτερ συνέστειλε τὸ η εἰς ε ἐν τῇ σῶτερ
κλητικῇ καὶ ἀνεβίβασε τὸν τόνον; οἷον

ζιβωλετὴρ

ζιβωλετὴρ καὶ ὦ ζιβώλετερ αἰολικόν. ἔστι δὲ εἶδος ἀκάνθης. οἱ γὰρ αἰολεῖς τότε συστέλλουσι τὸ η εἰς ε ἐν τῇ κλητικῇ ὅτε βραχεῖα παραλήγει οἷον ὁ ζιβωλετὴρ ὦ ζιβώλετερ. ἡνίκα δὲ μακρὰ παραλήγει οὐ συστέλλουσι τὸ η εἰς ε ἐν τῇ κλητικῇ ὥσπερ ἐπὶ τοῦ χρηστήρ. ἔστι δὲ ὁ παρέχων τοὺς χρησμούς.

χρηστὴρ

ἄνερ
σῶτερ
πάτερ
δᾶερ

Διὰ τί τὸ ἄνερ. σῶτερ. πάτερ. δᾶερ. ἀναβιβάζουσι τὸν τόνον καὶ οὐχ' ὁμοτονοῦσι τῇ εὐθείᾳ. ἐπειδὴ κανών ἐστιν ὁ λέγων. τὰ εἰς ρ λήγοντα βραχυκατάληκτα ὑπὲρ μίαν συλλαβὴν ἀποστρέφονται τὴν ὀξεῖαν τάσιν, χωρὶς τῆς ὑπὲρ προθέσεως καὶ τοῦ ἀτὰρ αὐτὰρ συνδέσμου οἷον μάκαρ. ἧπαρ. ἄορ. ὕπαρ. δέλεαρ. πρόσκειται βραχυκατάληκτα διὰ τὸ πατὴρ καὶ ἀνὴρ ὀξυνόμενα. πρόσκειται ὑπὲρ μίαν συλλαβὴν διὰ τὸν γὰρ σύνδεσμον.

Regula attende

εὐρύοπα
ἀκάκητα
μητίετα
ἀκακήτης

Διὰ τί τὸ εὐρύοπα καὶ ἀκάκητα καὶ μητίετα οὐχ' ὁμοτονοῦσι τῇ εὐθείᾳ ἀλλὰ προπαροξύνονται; ἀκακήτης γάρ ἐστιν ἡ εὐθεῖα ὁ μὴ ἔχων κακίαν· ἐπειδὴ γινομένη ἡ εὐθεῖα κατὰ πλεονασμὸν εὐρύοπα ζεύς, καὶ ἀκάκητα ὁμοφωνήσασιν αὐταῖς αἱ κλητικαὶ καὶ ἐξ ἀνάγκης ὁμοτονήσασιν. Κανὼν γάρ ἐστιν ὁ λέγων ὅτι πᾶσα πτῶσις ὁμοφωνήσασα πτώσει κατὰ τὸν

Regula nota

αὐτοῦ ἀριθμὸν καὶ τὸν αὐτὸν ἐπιδέχεται τόνον οἷον ἡ μοῦσα ὦ μοῦσα. δεῖ προσθεῖναι χωρὶς τῶν εἰς. ευς. ληκτικῶν τῶν γινομένων ἰωνικῶς ἢ δωρικῶς τῶν ἀπὸ τῶν εἰς. ευς. διὰ τοῦ. εος. ληκτικῶν οἱ ἴωνες κιρνῶντες τὸ. ε. καὶ. ο. εἰς ευ. δίφθογγον κιρνῶσιν οἷον ὀδυσσέος ὀδυσσεῦς οὐχ ὁμοτονεῖ τῇ εὐθείᾳ ὁμοίως καὶ τὸ μητίετα κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον προπαροξύνεται.

ὀδυσσεῦς genitivus

¶ διατί τὸ δέσποτα προπαροξύνεται. ἐπειδὴ ὅτι δεσπότης ἢ ἐν συνθέσει γίνεται ἀδέσποτος. αὕτη οὖν ἡ εὐθεῖα ἔχει κλητικὴν ὦ ἀδέσποτε. ἥτις γίνεται κατὰ πλεονασμὸν εἰς. α. ἀδέσποτα καὶ ἀναλόγως προπαροξύνεται ὁμοτονοῦσα τῇ ἰδίᾳ εὐθείᾳ. μετὰ οὖν τὸν πλεονασμὸν ἀποσυντεθέντος ἐγένετο ἁπλῆ λέξις οἷον δέσποτα καὶ ἐφύλαξε τὸν αὐτὸν τόνον.

δέσποτα
ἀδέσποτε
ἀδέσποτα

¶ πότερον τὰ παρὰ τὸ ἔτος εἰς ης. γινόμενα ποῖον τόνον ἐπιδέχονται κατὰ τὴν κλητικήν; τὰ παρὰ τὸ ἔτος εἰς ης. γινόμενα παρ᾽ ἡμῖν ὀξύνονται κατὰ τὴν κλητικήν, παρὰ δὲ τοῖς ἀθηναίοις προπαροξύνονται μὲν κατὰ τὴν εὐθεῖαν ἐν δὲ τῇ κλητικῇ προπαροξύνονται. οἷον ὁ πεντάετης ὦ πεντάετες ὁ ἑξάετης ὦ ἑξάετες

πεντάετες
ἑξάετες

¶ πότερον τὰ παρὰ τὸ ἄγω καὶ ἄρχω εἰς ης. γινόμενα ποῖον τόνον ἐπιδέχονται κατὰ τὴν κλητικήν; τὰ

ω ϛ. μεταπλασμόν. familia
ris menda huic librario

παρὰ τὸ αὐτῶ καὶ ἀρκῶ εἰς ης γινόμενα βαρυτονούμενα μὲν κατὰ τὴν εὐθεῖαν ἔχουσι τὴν κλητικὴν προπαροξύτονον οἷον καταντης κάταντες. προσάντης πρόσαντες. αὐτάρκης αὔταρκες.

κάταντες
πρόσαντες
αὔταρκες

Πόθεν τὰ εἰς ων συγκριτικὰ ποῖον τόνον ἐπιδέχονται κατὰ τὴν κλητικήν; τὰ εἰς ων συγκριτικὰ ~~ποῖον τόνον ἐπιδέχονται~~ ὑπὲρ δύο συλλαβὰς ὄντα προπαροξύνονται κατὰ τὴν κλητικὴν οἷον ὁ βελτίων ὦ βέλτιον καὶ τὸ βέλτιον ὁ ἀμείνων ὦ ἄμεινον καὶ τὸ ἄμεινον. ὁ γλυκίων ὦ γλύκιον καὶ τὸ γλύκιον. ὡς οὐδὲν γλύκιον ἧς πατρίδος. πρόσκειται ὑπὲρ δύο συλλαβὰς διὰ τὸ ὦ κρεῖττον, τοῦτο γὰρ οὐ προπαροξύνεται κατὰ τὴν κλητικὴν ἀλλ' οὐδέ ἐστιν ὑπὲρ δύο συλλαβάς. καὶ ποίῳ λόγῳ τῶν εἰς ων συγκριτικῶν ὑπὲρ δύο συλλαβὰς προπαροξύνονται τὰ οὐδέτερα οἷον τὸ γλύκιον καὶ τὸ βέλτιον; λέγει ὁ Ἀπολλώνιος ὅτι τὰ συγκριτικὰ προπαροξύνεσθαι θέλουσι οἷον ὀξύτερος. βραδύτερος. σοφώτερος. ἁγιώτερος. ἐπεὶ οὖν τὰ εἰς ων συγκριτικὰ ὁ βελτίων καὶ τὰ ἄλλα διὰ τὴν ἐπὶ τέλους μακρὰν οὐκ ἠδύναντο προπαροξυνθῆναι κατὰ τὴν εὐθεῖαν. τούτου χάριν ἐν τῇ κλητικῇ τῆς μακρᾶς συσταλείσης ἡ κεχρεωστημένη τάσις ἐν τῇ εὐθείᾳ προσῆλθεν ἐν τῇ κλητικῇ.

ὦ βέλτιον
ἄμεινον
γλύκιον

Nota rationem

Apollonius

Πόθεν τὰ εἰς ω θηλυκὰ ποῖον τόνον ἐπιδέχονται κατὰ τὴν κλητικήν; τὰ εἰς ω θηλυκὰ ἢ μὲν εἰς ω.

ἔχουσι τὴν εὐθεῖαν ὀξυνόνται κατὰ τὴν κλητι κὴν ὁμοίως τῇ εὐθεία οἷον ἡ ἐρατὼ ὦ ἐρατώ. ἐὰν δὲ εἰς τὴν οι δίφθογγον ἔχωσι τὴν κλητικὴν περισπῶνται ὁμοίως τῇ δοτικῇ οἷον τῇ λητοῖ. κανὼν γάρ ἐστιν ὁ λέγων ὅτι πᾶσα πτῶσις συνεμπίπτουσα τῇ ... πτώσει ἑτέρᾳ κατὰ τὸν αὐτὸν ἀεὶ ῥυθμὸν ἢ τὸν αὐτὸν ἀποδέχεται τόνον ἐρατώ λητοῖ Regula nota

περὶ τοῦ τόνου τῆς εὐθείας τῶν δυϊκῶν

πότερον εἰ μὲν ἐστὶν εἰς .α. αἰτιατικὴ τῶν ἑνικῶν πόια πτῶσις (ὁμοφωνεῖ) ἡ εἰς .ε. λήγουσα εὐθεῖα τῶν δυϊκῶν; εἰ μὲν ἐστὶν εἰς α. αἰτιατικὴ τῶν ἑνικῶν ὁμότονος γίνεται ἡ εἰς .ε. λήγουσα εὐθεῖα τῶν δυϊκῶν τῇ γενικῇ τῶν ἑνικῶν. οἷον πόλεος πόλεε τείχεος τείχεε. μάντεος μάντεε. οὐδὲ γάρ ἐπὶ τῶν εἰς .α. ἡ αἰτιατικὴ τῶν ἑνικῶν. χωρὶς τῶν εἰς ος ὀξυτόνων γενικῶν, ἐπὶ τούτων γάρ οὐχ ὁμότονεῖ ἡ εἰς .ε. λήγουσα εὐθεῖα τῶν δυϊκῶν τῇ γενικῇ τῶν ἑνικῶν. οἷον μυὸς μύε. δρυὸς δρύε. κιός κίε σημαίνει τὴν σκώληκα. λιός λίε. σημαίνει δὲ τὸν λέοντα πόλεε τείχεε μάντεε μύε δρύε κίε λίε

πότερον ἡ εἰς .ε. λήγουσα εὐθεῖα τῶν δυϊκῶν ὀξύνεται ἢ οὔ; οὐδέποτε. τὸ γάρ τίνε καὶ τινέ πρὸς διάφορον σημασίαν διάφορον τόνον ἐδέξατο. τὸ μὲν γάρ πευστικὸν βαρύνεται. τὸ δὲ ἀνταποδοτικόν ἤγουν ἀόριστον ὀξύνεται οἷον τινέ. τινέ

ἀνταποδοτικὸν. ἤτοι. ἀόριστον

¶ πόθεν δῆλον ὅτι ἐν τοῖς δυϊκοῖς ἀπέγραπται τὴν περισπωμένην, ἤγουν τὸ μὲν ὅτι καὶ τοὺς ὀξυνόμενα καὶ προσλαμβάνοντα τὴν διὰ τῆς δε συλλαβῆς ἐπέκτασιν προπερισπῶνται οἷον οἵδε καὶ τούσδε; τῷ κανόνι τῷ λέγοντι ὅτι πᾶσα εὐθεῖα καὶ τὰ ἑξῆς. ἡ δὲ τῶν εὐθεῖα τῶν δυϊκῶν γενομένη κατ' ἐπέκτασιν τώδε οἷον τώδε οἱ ἄνθρωποι ἀντὶ τοῦ οὗτοι οὐ προπερισπᾶται ἀλλὰ παροξύνεται. ἐκ τούτου δῆλον ἐστὶν ὅτι ἀπέγραπται τὴν περισπωμένην

οἵδε
τούσδε

τώδε

¶ πότερον ἡ εἰς α λήγουσα εὐθεῖα τῶν δυϊκῶν μακρὸν ἔχει τὸ α ἢ βραχὺ καὶ ποῖον τόνον ἐπιδέχεται; ἡ εἰς α λήγουσα εὐθεῖα τῶν δυϊκῶν ἀεὶ μακρὸν ἔχει τὸ α καὶ ἢ παροξύνεται ἢ ὀξύνεται, οὐδέποτε δὲ προπαροξύνεται ἢ προπερισπᾶται διὰ τὴν ἐπὶ τῆς φύσει μακρᾶς.

α quanta sit in nominatiuo duali

¶ διὰ τί ὁ τεχνικὸς τὸ ἄμφω καὶ τὸ δύο θεματικὰ ἐκάλεσεν; ἐπειδὴ οὐκ ἐγένοντο ἀπὸ ἑνικῶν, τὸ γὰρ σημαινόμενον κωλύει. πῶς γὰρ ὁ δύο ἀριθμὸς δύναται ἑνικῷ ἀριθμῷ θεωρεῖσθαι

Technic(us)

ἄμφω
δύο

¶ πότερον τὸ ἄμφω καὶ τὸ δύο ἀεὶ διὰ μεγάλου γράφεται ἢ οὔ; τὸ μὲν ἄμφω διὰ τοῦ ω μεγάλου γράφεται καὶ χωρὶς ἄρθρου λέγεται. τὸ δὲ δύο καὶ διὰ τοῦ ο μικροῦ γράφεται καὶ διὰ τοῦ ω μεγάλου. καὶ κοινῶς μὲν διὰ τοῦ ο μικροῦ, ἀττικῶς δὲ διὰ τοῦ ω μεγάλου ἀλλ' ἀλόγως. δυϊκῷ γὰρ ἀριθμῷ τὸ ω ἰδικόν ἐστιν

δύο καὶ δύω → a D

:: γρ. εὐλόγως

τῆς αὐτῆς τῶν δυϊκῶν. ἐν μέτρῳ δὲ εὑρίσκεται καὶ διὰ τοῦ .ο. καὶ διὰ τοῦ .ω. οἷον τοῖν δύο μοιράων διὰ τοῦ .ο. δύω δυσὶν ἀντιφέρονται διὰ τοῦ .ω. ἔστι δὲ ἡ δοιῶ εὐθεῖα τῶν δυϊκῶν κατὰ διάλεκτον ὀξυτόνως καὶ διὰ τῆς .οι. διφθόγγου. ὡς παρὰ τῷ ποιητῇ. δοιὼ δ' οὐ δύναμαι ἰδέειν. καὶ πάλιν δοιαὶ μὲν μενελάῳ ἀρηγόνες εἰσὶ θεάων. καὶ ἔστιν ἀπὸ τοῦ δοιὸς δοιοῦ ὃ σημαίνει τὸ διπλοῦς.

δοιῶ

Homerus

Homerus

δοιός. οῦ. ὁ
διπλοῦς

Περὶ τοῦ τόνου τῆς γενικῆς καὶ δοτικῆς τῶν δυϊκῶν

Πῶς ὁ τεχνικὸς τὴν γενικὴν τῶν δυϊκῶν ἀπὸ γενικῆς τῶν πληθυντικῶν ἐποίησε; λέγων ἀπὸ τῆς τῶν εἰς .ες. εὐθειῶν ἀκόλουθος εἶναι ἡ γενικὴ τῶν δυϊκῶν, τῇ γενικῇ τῶν πληθυντικῶν μήπω κανονιασθείσης; ὅτι ἡ γενικὴ τῶν πληθυντικῶν σαφεστέρα ἐστὶ τῆς γενικῆς τῶν δυϊκῶν καὶ μᾶλλον ἐστὶ πᾶσι δῆλον. ἔστι τὸ πάντων καὶ ἀπάντων ἤπερ τὸ πάντοιν καὶ ἀπάντοιν. εἰκότως οὖν καὶ ἐκ τοῦ πᾶσι σαφεστέρου ὁ τεχνικὸς τὸ ἀσαφὲς ἐκανόνισεν

Technicus

Cur genitiuus dualis sequitur genitiuum pluralem

Ex notioribus & si sint posteriora fieri ignotiora & si sint priora

Πόθεν αἱ ἁπλαῖ γενικαὶ τῶν δυϊκῶν ποῖον τόνον φυλάττουσι; αἱ ἁπλαῖ γενικαὶ τῶν δυϊκῶν φυλάττουσι τὸν τόνον τῆς εὐθείας τῶν δυϊκῶν φυλάττουσι μὲν ἐν τῇ αὐτῇ συλλαβῇ οἷον τὼ μενέλεω τοῖν μενέλεων

Τὼ ἄλλω τοῖν ἄλλοιν.

Πότε δεῖ λέγειν ῥόδιαι καὶ πότε ῥόδιαι. ἐπὶ μὲν τοῦ κυρίου
ὀνόματος δεῖ λέγειν τὴν εὐθεῖαν τῶν πληθυντικῶν αἱ ῥόδιαι
ῥόδιαι παροξυτόνως πρὸς τὴν εὐθεῖαν τῶν ἑνικῶν ἐπειδὴ ἡ μονο
γενές ἐστι. ἐπὶ δὲ τοῦ θηλυκοῦ ῥόδιαι φασὶ προπα
ῥόδιαι ροξυτόνως. πρὸς δὲ τὴν εὐθεῖαν τῶν πληθυντικῶν τοῦ
ἰδίου ἀρσενικοῦ οἱ ῥόδιοι. καὶ πάλιν ὑπάτη καὶ ὕπα
ὑπάτη ται παροξυτόνως ἐπὶ τῆς χορδῆς, μονογενὲς γάρ ἐστι.
ὑπάται ὕπατοι δὲ καὶ ὕπαται προπαροξυτόνως ἐπὶ τοῦ
ὕπαται ὑψηλοῦ, παρεσχημάτισται γὰρ ἀρσενικῶς.

Herodian Τί λέγει ὁ Ἡρωδιανὸς ἐν τῷ καθόλου περὶ τῶν εἰς αι λήγου
ἐν τῷ κα σῶν εὐθειῶν τῶν πληθυντικῶν παρεσχηματισμένων
θόλου ἀρσενικοῖς; φησὶν ὅτι αἱ εἰς αι λήγουσαι εὐθεῖαι πλη
θυντικῶν παρεσχηματισμέναι ἀρσενικῶν, ἐὰν μὲν ὦσι
ἀπὸ τῶν εἰς ος, τῷ τόνῳ τοῦ ἀρσενικοῦ ἀκολουθοῦσι τοῦ
ὄντος τῆς εὐθείας τῶν πληθυντικῶν τοῦ ἰδίου ἀρσενικοῦ *
οἷον ποικίλοι ποικίλαι. λύκιοι λύκιαι. λυκίαι δὲ ἡ
λύκιαι λυκία τὸ μονογενές. ἐὰν δὲ μὴ ὦσιν ἀπὸ τῶν εἰς ος. τοῖς
λυκίαι ἑαυτῶν ἑνικοῖς ὁμοτονοῦσι κατὰ τὸν τόνον οἷον κρῆσσα
λυκία κρῆσσαι. θῆσσα. θῆσσαι. πᾶσα πᾶσαι. τύπτουσα
τύπτουσαι. διὸ τὸ πρῳαὶ καὶ δμωαὶ ὀξυνόμενον ὁμο
πρῳαὶ λογοῦσι πεπτωκέναι ἀπὸ ἑνικοῦ ὀξυτόνου τοῦ πρῳὴ
δμωαὶ ἢ δμωή.

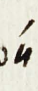

Περὶ τοῦ τόνου τῆς γενικῆς
τῶν πληθυντικῶν

·· σ. θρῆσσα θρῆσσαι

¶ διατί βαρύνεται τὸ τίνων. πάντων. ζώων. δμώων θώων. κράτων. παίδων καὶ τὰ ὅμοια; πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν θηλυκῶν βαρύνονται. οἷον αἱ τρῶαι τῶν τρωῶν, αἱ δμωαὶ τῶν δμωῶν. αἱ θωαὶ τῶν θωῶν ὃ σημαίνει τὴν ζημίαν. αἱ πέδαι τῶν πεδῶν. σημαίνει δὲ τοὺς δεσμούς. ταῦτα δὲ οὐ μόνον κατὰ τόνον διαφέρουσιν ἀλλήλων ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν γραφήν. τὰ μὲν θηλυκὰ τοῦ μὲν .ω. ἔχουσι τὸ .ι. προσγεγραμμένον ὅτε διὰ τοῦ .ω. γράφεται. τὸ δὲ τίνων πρὸς ἀντιδιαστολὴν τιμῶν. τὸ δὲ λάων πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ οἱ λαοὶ τῶν λαῶν. τὸ δὲ κράτων πρὸς ἀντιδιαστολὴν τὰ κράτη τῶν κρατῶν ὅ ἐστι καὶ διαφέρει κατὰ τὸν χρόνον τοῦ .α. τὸ δὲ δάδων ἀπὸ συναιρέσεως τῶν δαΐδων. τὸ δὲ πάντων κατὰ ἀφαίρεσιν τοῦ ἁπάντων ::

τίνων
πάντων
ζώων
δμώων
θώων
κράτων
παίδων

δάδων ἀπὸ συναιρέσεως τῶν δαΐδων καὶ πάντων ἀπὸ τοῦ ἁπάντων

¶ διατί τὸ χλούνων. χρήστων. ἐτησίων. καὶ ἀφύων βαρύνονται; ἐπειδὴ τὸ μὲν χλούνων ἀπὸ τοῦ χλίδυνος χλιδύνου ἐγένετο χλοῦναι χλούνων καὶ ἐφύλαξε τὴν ὀξεῖαν τάσιν. χλοῦναι δέ εἰσιν αἱ συναχθεῖσαι ἐν ταῖς χλίαις διαιτώμεναι καὶ διατρίβουσαι :: τὸ δὲ χρῆσται χρήστων πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ οἱ χρηστοὶ τῶν χρηστῶν. χρῆσται δέ εἰσιν οἱ δανείζοντες καὶ οἱ δανειζόμενοι :: τὸ δὲ ἐτήσιοι ἐτησίων λέγουσιν ὅτι συνεδραμμένον κατὰ τὴν γενικὴν τῶν

χλούνων
χρήστων
ἐτησίων
ἀφύων

χρῆσται qd

:. ſ. ἀφύης ἀφυῶν

πληθυντικῶν τοῦ ἐτήσιοι ἐτησίων :. ἐτήσιαι δὲ
εἰσὶν ἄνεμοι κατ᾽ ἔτος πνέοντες. τὸ δὲ ἀφύων πρὸς
ἀντιδιαστολὴν τοῦ ἀφύαι ἀφυῶν ἐβαρυτονήθη.
ἀφύαι δέ εἰσιν εἶδος ἰχθύων μικρῶν — ἀφύαι

Πόθεν οἱ δωριεῖς τρέποντες τὸ .ω. εἰς .α. ἐν ταῖς
θηλυκαῖς γενικαῖς τῶν πληθυντικῶν ποιοῦν τὸ
νον φυλάττουσιν. ὅταν οἱ δωριεῖς τρέπωσι τὸ .ω.
εἰς .α. ἐν ταῖς θηλυκαῖς γενικαῖς τῶν πληθυντι — Nota regulam
κῶν περισπῶσιν αὐτάς. κυανέων κυανεᾶν. ἀμφο
τέρων. ἀμφοτερᾶν καὶ ἐπὶ τῶν ὁμοίων λόγος ὁ — κυανεᾶν
αὐτός — ἀμφοτερᾶν

ſ. θηλυκῶν

Διὰ τί τὰ ἀρσενικὰ ἀπὸ τῶν πληθυντικῶν παρω
νύμως ἐσχημάτισται οἷον πόρνοι πόρνων, ἀπὸ
τοῦ πόρναι πορνῶν, ὥσπερ ἡ σημασία αὐτῶν
τοῖς θηλυκοῖς ἁρμόζει. τοιοῦτον δέ ἐστι τὸ παιδίσκη
ὡς ἀπὸ τοῦ λεκάνη λεκανίσκη. οὕτω καὶ ἀπὸ τοῦ παῖς
κοινοῦ ὀνόματος τῷ γένει ὁ παῖς καὶ ἡ παῖς γίνεται ὁ
παιδίσκος (οἱ παιδίσκος) οἱ παιδίσκοι τῶν παι
δίσκων βαρυτόνως. ἀπὸ δὲ τοῦ θηλυκοῦ ἡ παῖς
γίνεται ἡ παιδίσκη καὶ αἱ παιδίσκαι τῶν παιδι
σκῶν περισπωμένως ὡς ὁμογενές. Διὰ τί τὰ ἔχον
τα τὴν αὔξησιν τῶν πληθυντικῶν εἰς .ες. ὑπὲρ δύο
συλλαβὰς καὶ περισπῶσι τὴν γενικήν. τὸ γυναῖκες
γυναικῶν. καὶ θυγατέρες θυγατερῶν. ταῦτα δὲ οὐ
μόνον κατὰ τὴν γενικὴν τῶν πληθυντικῶν περισπώμενά — γυναικῶν
εἰσι ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν γενικὴν τῶν ἑνικῶν — θυγατερῶν

:. ſ. τὸ παιδίσκ. uel supfluit potius

./. ſ. Διὰ. ut
sit caput p se.

ὡς ὀξύτονα. φημὶ δὴ τὸ γυναικὸς θυγατρός. καὶ χωρὶς τῶν ἀριθμητικῶν παρὰ τοῖς ἀθηναίοις τοῖς μεταγενεστέροις οἷον χιλιάδες χιλιάδων μυριάδες μυριάδων.

γυναικός
θυγατρός
χιλιάδων
μυριάδων

¶ διὰ τί λέγει ὁ τεχνικὸς ὅτι τὸ δυσσόδων ἀρίσταρχος ἀλόγως ἐβάρυνεν; ὅτι δὴ ἀπὸ τοῦ δυσσοδέων γίνεται κατὰ κρᾶσιν, ὥσπερ ἀπὸ τοῦ δημοσθενέων δημοσθενῶν καὶ ἔδει περισπᾶσθαι. τὸ δὲ τριηρέων οἱ ἀθηναῖοι ἀναλόγως καὶ κατὰ ἀναλογίαν περισπωμένως ἀναγινώσκουσι οἷον τριηρῶν.

Technicus
Aristarchus
δυσσόδων
τριηρέων

¶ πῶς ἀναγινώσκεται παρὰ τοῖς ἀθηναίοις τὸ αὐταρκῶν καὶ συνήθων καὶ κακοήθων; τὸ αὐταρκῶν παρ' ἀθηναίοις βαρυτόνως ἀναγινώσκεται οἷον αὐτάρκων. καὶ τὸ ἐπίρρημα τὸ ἐξ αὐτοῦ γινόμενον αὐτάρκως βαρυτόνως ἐπεκράτησεν, εἰ καὶ ἀξιοῦσι τινὲς τῶν τεχνικῶν περισπωμένως αὐτὸ ἀναγινώσκειν. ὁμοίως καὶ τὸ συνήθων καὶ κακοήθων βαρυτόνως ἐπεκράτησεν ἀναγινώσκεσθαι. οἷον συνήθως, κακοήθως.

αὐταρκῶν
αὐτάρκως
συνήθων
συνήθως
κακοήθως

¶ διὰ τί τὸ ταχέων καὶ βραδέων ἀπὸ συνῃρημένων εὐθειῶν ὄντα βαρύνεται; ὅτι δὴ οὐ συναιροῦνται κατὰ τὴν γενικὴν τῶν πληθυντικῶν καὶ διὰ τοῦτο οὐ περισπῶνται.

ταχέων
βραδέων

¶ καὶ διὰ τί οὐ συναιρεῖται ἡ γενικὴ τῶν πληθυντικῶν; ὅτι δὴ οὐδὲ ἡ γενικὴ τῶν ἑνικῶν συναιρεῖται

οἷον ταχέος βραδέος· τούτου χάριν ὧδε ἡ γενικὴ τῶν πληθυντικῶν συναιρεῖται.

πόλεων
πράξεων
λέξεων

¶ διὰ τί τὸ πόλεων· πράξεων· λέξεων· προπαροξύνονται κατὰ τὴν γενικὴν τῶν πληθυντικῶν; ἐπειδὴ προπαροξύνεται ἡ γενικὴ τῶν ἑνικῶν· διὰ γὰρ τοῦ· ε· καὶ· ω· εἰσὶ καὶ προπαροξύνονται οἷον πόλεως πράξεως, διὰ τοῦτο καὶ ἡ γενικὴ τῶν πληθυντικῶν προπαροξύνεται. οἷον πόλεων πράξεων. καὶ διὰ τί αἱ γενικαὶ τῶν ἑνικῶν διὰ τοῦ· ε· καὶ· ω· οὖσαι προπαροξύνονται; ἐπειδὴ ἀπὸ πόλεος καὶ πράξεος τῶν κοινῶν γεγονότων ἐφύλαξε τὴν τάσιν.

¶ περὶ τόνου τῆς δοτικῆς τῶν πληθυντικῶν

ἀνάκτεσι
θοάντεσι

¶ αἱ διπλασιάζουσαι τὸ· σ· δοτικαὶ τῶν πληθυντικῶν ποῖον τόνον ἐπιδέχονται; αἱ διπλασιάζουσαι τὸ· σ· δοτικαὶ τῶν πληθυντικῶν ἴδιαι εἰσὶ τῶν ὑπὲρ δύο συλλαβάς, αἵτινες μόνον βαρύνονται καὶ ὅτι τῷ· ε· παραλήγονται. τὸ δὲ ποσσί διὰ τὸ· σ· ἔχον καὶ μὴ παραληγόμενον τῷ· ε· ὀξύνεται. τὸ δὲ οὐδέσι καὶ μηδέσι βαρύνονται, τῆς δοτικῆς τῶν ἑνικῶν ὀξυνομένης.

ποσί

μηδέσι
οὐδέσι

ἦασιν

¶ διὰ τί τὸ ἦασιν ἐπλεόνασε τῷ· α· καὶ ἐγένετο ἦσιν; ἐπειδὴ οὐδέποτε [illegible] τῆς· η· διφθόγγου σύμφωνον εὑρίσκεται οἷον μηα τούτου χάριν

— τὸ μετὰ τὴν ut charta 1 facie p.a in fine.

ἐν videtur deesse.

ἐπλεόνασε τὸ .α. καὶ ἐγένετο ἥλασιν.

Τὰ ἀττικὰ ποία πτώσει ὁμοτονοῦσι; τῇ εὐθείᾳ· οἷον οἱ μενέλεω τοῖς μενέλεως. οἱ λεὼ τοῖς λεώς

Περὶ τόνου τῆς αἰτιατικῆς τῶν πληθυντικῶν

Τοὺς ταχεῖς πόθεν ὁ τόνος; αἱ εἰς .σ. λήγουσαι εὐθεῖαι πληθυντικαὶ ἔχουσαι ὁμοφώνους αἰτιατικάς, καὶ ὁμοτόνους αὐτὰς ἔχουσιν. οἷον οἱ βραδεῖς τοὺς βραδεῖς, οἱ ἱππεῖς τοὺς ἱππεῖς οἱ ἰχθῦς τοὺς ἰχθῦς. οἱ βότρυς τοὺς βότρυς οἱ στάχυς τοὺς στάχυς.

Τοὺς μνῶας πόθεν ὁ τόνος; πᾶσα αἰτιατικὴ τῶν πληθυντικῶν ἀπαθὴς δισύλλαβος ὁμότονος ἐστὶ τῇ ὁμοίᾳ εὐθείᾳ τῶν πληθυντικῶν οἷον μοῦσαι μούσας.

Τὰ ἀττικὰ ποία πτώσει ὁμοτονοῦσι; ταῖς εὐθείαις τῶν πληθυντικῶν. οἷον οἱ εὔγεω τοὺς εὔγεως οἱ μενέλεω τοὺς μενέλεως. οἱ λεώ, τοὺς λεώς.

Τέλος σὺν θεῷ

cf. μῆνες μῆνας. ut paulo ante. de nominibus .n. q̄te declina. intelligenda regula

¶ Ex libro .2.° plinij historiae naturalis . diuersa lectio in. Co. tole tanae ecclesiae M.

Ex Cap. 1.

Mundũ & hoc quocunq: ~~alio~~ nomine alio appellare libuit cuius circumflexu degunt cuncta.

Infinitus ac finito similis

rerum naturae opus: ex rerum ipsa natura

aut si omnes una incubarent, totidẽ tamẽ

aut si hoc infinitus naturae omniũ artificijs possit assignari

Ex. Cap. 2.

nullarũ egens compagum

ullis suis partib9 sentiens

nec qa ad motum quo subinde uerti mox apparebit, talis &c

Ex Cap. 3.

tantae molis rotatae uertigine

An dulcis quidem & incredibili

medio p uerticẽ circulo

Cap. 4. includitur totũ in .3.°

haud dubie a celati argumento

solis cursui congruens tot saeculis ratio

Cap. 5.

Igneũ summo. Inde tot stellarum illos. tot collucentiũ oculos.

librari medio spacij tellurẽ

sic pari in diuersa nisu in suo queq: consistere

librantẽq: per quae pendeat

Cap. 6.

Hic reliqua sidera occultat, illustrat, hic uices tẽporũ &c.

Cap. 7.

atq: etiam ex uitijs hominũ ut pudicitiã

Aut ut homero placuit duos omnino poenã & beneficiũ

Orbonæ ad eadem larũ ara

animalia & aliqua etiam obscena

Atri coloris, aligeros

ad eternam gloriam uia. Hac processere romani

numinibus adscribant

et esse coeleste nomen cultura. Quis nõ interpretatione naturæ fateatur irridendũ, agere curã rerum humanarum

pollui credamus. Dubitemus ne uix prope, iudicare utrũ magis

hic inter line as insertur est

nisi iuuantibus sacris

una accusatur. una agitur ita sola laudatur, sola arguitur

uolubilis q: a plerisq: , a plerisq: uero et cæca etiã existimata

huic omnia expensa, huic referuntur accepta.

ociũ datur praepostere indutũ ra

Nec mortali æternitatẽ dare.

efficere non posse

id q: ẽẽ quod deum uocemus

uulgatã ꝓpter assiduam quæstionẽ de deo

Caput. 8

Hinc redeamus ad reliqua naturæ sydera. quæ affixa

lucentia ad munera mortalibus cũ suo quoq: homine orta moriuntur.

Sit ibi quoq: syderũ fulgor

ignea ui abundantia reddunt /. uĩ corrigendũ abundantiã

ut apud nos quoq: luminibus accensis

æterna coelestis est natura intexentibus

signiferi modo muctionib) non dilatis

Ita fieri, ne conuolutus

sed fundatur aduerso syderũ uerbere

+multũ q: ex eo in terris, inferiorẽ &c̃ — +Hæc uidet sincera lectio. ut multũ ex saturni ui in terris eẽ q terra frigida & sicca sit intelligatur

ignei ardentis à solis uicinitate

fieri deum, inde solis meatũ esse

ut temporũ ratio solis itineri congruat

diemq: maturans

olympiade circiter xxxij. q fuit urbis romanæ annus. cxvj. Magni — p. xlij — p. xiij. — ne.

in magno numinum ambitu est

Alij matris deum

trecenis & duodequadragenis dieb). Vbi nõ trecenis. l. trecẽtis nõ trecenis. l. triginta

magnitudine aut sex. Proximũ illi

nunquam ab eo xxij duab) partib) remotior ut cidenas et sosigenes docent

hor sydérũ statio. neq: cõmunis

Caput. 9.

cum laborare nõ creditur

ob id amori hui) fama traditur. Nõ sumus pfecto grati — Vera lectio

quando ipsum toties solem redeuntẽ ad principia cõseqr. Solis fulgore reliquorũ sydérũ tegi.

corrupta ⌐ ideo inaequali lumine assumi qui ex aduerso

⌐ in repercussu aquae uolitare

⌐ maculosa cernantur

Cap. 10.

corrup. ⌐ Similem magnitudinum umbrae quae indices extitere

corrup. ⌐ interpositu suo auferente terraque lunae subeunte repetinas

corrup. ⌐ neq: excedat latitudinem lunae

⌐ ut reliqua lumina in tenebris

⌐ statuti autem atq: menstrui sunt utriusq: defectus

Caput. 11.

⌐ Tertia ex utroq: uastitas solis aperitur: non sit ut necesse amplitudinem

⌐ immensum esse quam arborum &c. haec est emendata lectio haud dubie & item sequens. nec quod montem

⌐ Nec quod montem idam exoriens

⌐ sicut terrae paruitatem ipse definiens

Haec ÷ uera lectio ⌐ talemq: cerni umbram deficiente luna, palam fit: haud ulla amplius relinquitur dubitatio superari magnitudinem terrae. Id quidem et tacitis &c.

uera lectio ⌐ abscedit aut noctium opacitate terras reficit: ecusturas &c.

Cap. 12.

⌐ In uulgum extulit . Perses rex

⌐ qui alyate rege fectus est

⌐ Post eos utriusq: syderis in. DC. annos praecinit hipparchus menses gentium diesq: & horas & situs locorum & uisus populorum complexus aeuo teste

Sic legendum. Capite. n. sequenti dicit. pli. de defectibus. nec tamen cum fiant superne ubiq: cerni. ubi & eundem hipparchum adducit

Γ supra q: mortalia, tantorũ numinũ

Γ in defectibus scelera

Γ at in luna ueneficia

Γ minus mirum est quam constare in aliquos defectus . cc . xx in mēsib) redire in suos orbes . Certum est solis defectum

Cap . 13 .

Γ Statutis diebus horis q:

Γ Eundem bis in trigînta diebus . Eundē legendũ de sole nō eandem, sol . n . proxime nominatus nō hebetatur ut statim dicit . Itē lunæ sup terram defectus, ne minn occultat solis uero occultatur .

Γ sed ab alijs hoc cerni

Γ cum conueniat umbra terræ lunam hebetari . nũc ab occasus parte hoc ei accidere . nunc ab exortus . qua nã ratione cum solis exortu

Γ Nam ut in xv . diebus utrũq: sydus . / In xv . diebus possibile . in xy . ut uulgo legitur impossibile

Cap . 14 .

Γ cum æque ac noctu luceant, Idq: manifestũ fiat defectu solis

Caput . 15 .

Γ supra solē diximus sitas

Γ postea radiorũ eius contactu reguntur .

Γ Mox in auerso

Γ ab lxxx partibus, unde & nomē

Γ relictæ q: a sole totidē in partibus

Γ ad quos longissimis distantiæ suæ metis

Γ ueneris stella etiam stationes

Γ Mercurij stationē breuiore momento .

⌈ ꝑplexior motu multisq:

⌈ quoniam terra uerticibus duobus quos appellauerũt polos
centrũ coeli nec nõ & signiferi & obliqui inter eos siti. Oĩa autẽ

Cap. 16.

⌈ Venus pisciũ. ~~17~~ xvi.

⌈ per hunc stellæ quas dicimus feruntur.

⌈ non excedens eam

⌈ Saturnus duabus ut sol

⌈ matutinos inimicos cuiusq: fieri statioĩ in medijs

⌈ etiam nunc augeri: atq: à stationibus primis tres sꝑiores dimouere

⌈ parte triangulo solis radio

⌈ hoc non protinus potest intelligi

⌈ Cogit uapore percussus

⌈ tanto minores quãto hoc

⌈ Latitudo descendit parcius iam. cũ altitudo descẽdit

⌈ deprimente sustulerit in coelũ è priore triquetro

Cap. 17.

⌈ Primũ igitur dicatur. cum ueneris stella nunquam lõgius xlvi. partibus Mercurij xx. à sole abscedant, sæpe citra illas.

⌈ tantum q: circulis earũ sub terra est

⌈ et ad partes. xx. ꝑueniunt

⌈ & ipsę ocyus redire coguntur

⌈ cum sit illa semꝑ utriusq: extremitas summa

⌈ ac solẽ insequi ad stationẽ matutinam

⌈ ueneris quindecies pluribꝰ subit. Rursus saturni

⌈ Creberrimos in uirgine matutinos. Itẽ matutinos in aquario, rarissimos. in leone retrogradũ. in tauro & in geminis nõ fieri

⌈ aut cum minimũ denis detractis diebus, omnia ueneris lxviij · aut cum minimum · lij · Mercurij xiij · aut cum plurimum · xviij ·

Cap · 18 ·

⌈ extremæ q; orbitæ atram in obscuritatẽ

⌈ hebetante ceteros inflexos mundi conuexitate eos · præterq;

⌈ in triquetro seminam ambitur orbe

Cap · 19 ·

⌈ autumno in centrum incedens terræ

Cap · 20

⌈ magna coeli adsectatione

⌈ ex subiecto ꝑ hunc motũ egerat

⌈ ne radicata quidem sui parte · forte eradicata

Cap · 21 ·

⌈ Gallus sulpitius fuit noster

Cap · 22 ·

⌈ Ab ea ad mercuriũ dimidiũ eius spacij, et ab ea ad uenerẽ · a quo ad solem septuplũ · et inde septuplũ ad signiferis

⌈ ita septem tonis effici

⌈ in ea saturnum dorio moueri phthongo : Iouẽ phrygio

Cap · 23 ·

⌈ Possidonius minus · xl · stadiorũ a terra

⌈ uicies centum milia stadiorum · inde ad solẽ qnq;es milies

⌈ Plures autem in altitudinẽ · dcccc · nubes subire prodiderũt

⌈ inextricabilia sed prodenda qa sint prodita . ut legatur sed tn prodenda

⌈ æstimatio coniectanti constet animo

⌈ Nam cum . ccclx . & fere sex orbis solis ex circuitu

⌈ ita fieri eam medio solis ac terræ

⌈ xxxm . stadiorũ paulo amplius

⌈ & nec numerabilis multiplicatio efficitur

24

25

⌈ et comarũ modo in verticẽ hispidas

⌈ Iaculi modo vibrantur : ocyssime significantur .

⌈ Quinto consulatu suo . t. Imperator .

⌈ ac sine ullis radijs quos & discens nomine simili colore autẽ
electro rarus e margine emittit . Phitheus dohorũ .

⌈ Lampadias ardentes imitatur faces

⌈ fiunt & hirci villorum specie & nube aliqua circumdati

⌈ Octauio consule . itemq: pompeij

⌈ perennium stellarũ situs edat

⌈ His ipsis ludorũ eorum diebus

26

⌈ affixas . ideo q: ausus

⌈ ac sydera ad nomẽ expungere : organis

⌈ coelo in hereditatẽ

⌈ qui cretionem eam caperet

⌈ præter horam pli meridiano trans^cu^currit

28

⌈ plerumq: & circa solis orbẽ ... spiceæ coronæ & versicolores circuli

29

⸢ nobilia astra coelo q. inhaerentia

31.

⸢ Sp. posthumio. Q. Minutio

32.

⸢ Domitio Gai filio. Annio consule

34

⸢ scintillans transcucurrit, solis occasu

35

⸢ illuxisse ceu nubilo die

⸢ vidit hoc silanus proconsul

36

⸢ fieri videntur & cursus stellarum

37

⸢ & prosperi cursus nunciae

38

⸢ Quae sponte non subeant ad se trahit

⸢ ut inani coeli spiritu fundit

39.

⸢ alia concreta in pruinas, aut coacta in nubes, aut glaciata, ~~alia~~

⸢ alia flatu temporis alia vaporis.

⸢ Saturni transitus imbribus faciunt

41

⸢ quin partibus quoque

⸢ aequinoctio brumaeque cum tempestatibus confici sydus intelligimus

⸢ patrocinatur vastitas rei immensa

42

corpusq: haud dubio coniectatur argumento cum solē obūbrēt
ꝑspicuū alias

43

imitatur fulgetras
et uana ut quæ nullā habeant ^ratione aut quæ nulla ueniant ratiōe naturæ
Illa uero fatidica, Illa ~~uero~~ ex alto
posse & aquis aere erumpentib᷒
Qm̄ uentus aliud intelligatur q̄m fluctus aeris

44

Montiū uero flexus crebriq: uertices & cōplexu subito, aut confracta in numeros iuga. concaui ualliū sinus scindentes inæqualitate. ideo resultantē aëra causa uentorum. quæ causa etiam uoces multis in locis reciprocas facit

45

sine fine uentos generant. Jam quidā & specus q̄lis in dalmatia ore uasto præceps hiatu. in quem deiecto leui pondere turbini similis emicat procella, Loco est nomē Sempta.
Quin & in cyrenaica
confestim austro uoluente arenas
aures suas adeo hn̄t, cā nō deest
qui nō aura non procella sed mares appellatiōe quoq: ipsa uēti sūt
assiduo mundi incitatu
hic est ille generalis rerū naturæ spirit᷒

46

prodidere has obseruationes
tam ardua interuentu inter bella præsertim

transitus famae tenentibus

addisci noua inuentione

eruerunt, mores hominum senuere non fructus

47

Hebetius mox iudicatum est. Ratione secuta est octo addidit nimis subtili & concisa. proximis inter utraq: media placuit

Sunt enim quidam peculiares

aliqui uocant hellespontiam & eosdē alij aliter

nec ullo uiolentia inferior

recto ligustico mari perferens

iugi modici occursus tantus ille uentorū circius

Is dies sextum ante februarias idus competit ferme & hoc & in omnib⁊ quos deinde ponam per singulas inter calationes uno die anticipantibus rursus q: lustrū sequēti ordine seruantib⁊

fauonium quidam ad. viij. cal. Martij chelidoniā uocat

Data est autem exortus uergiliorū

post biduū autē exortus idem aquilonib⁊ constanti⁊ perflans

Mollire eos creditur solis uapor

nec ulli uentorū magis stati sunt dies. post eos

quod exoritur. xv. diebus ante aequinoctiū

cum hoc chorus incipit: chorus autumni

Seuitia tempestatum cludit more

Saluberrimus autē omnium aqlo. Noxius auster & magis sicc⁊ (.i. praesertim) fortassis quia humidus frigidior est.

⌈ p̄mutant & duo naturã cum sit auster africæ

⌈ qm̃ ille inferius ex imo mari

⌈ & in alijs multis rerum naturæ partib; manet

⌈ Maris itaq: existimantur impares numeri

48

⌈ Interim obducta nimium cute

⌈ maiores uero illati pondere incursuq: si late siccã rumpere nubem

⌈ è nube gelidi conuoluens

⌈ quod si maiore depressæ nubes eruperit specus sed minus lato

49

⌈ quod simul rupit nubem

⌈ distat a turbine quo stridor a fragore

⌈ ex eodẽ genere & aut longum ueluti fistula nubes aquam trahit

50

⌈ Siquidẽ calidi sicciq: halitus terræ raro admodũ tenuesq: dẽsentur in nubes

51

⌈ Martia princeps romanorũ

⌈ in Catilianis prodigijs

52

⌈ ex proxima atq: turpiore natura

⌈ cum sit illa ratio nõ inferi ictus sed aduersa saturni ea sydere proficisci subtilius ista cõsectati putant sicut cre martia à martis. qualiter cum uulsinis oppidũ thuscorũ

⌈ præterq̃ hæc p̄mo patrimonio facta ut natali die

⌈ in deductione oppidi

Γ impetratū uulsorū ~~agrū~~ urbē depopulatis agris subeūte
monstro quod uocauere oltam

Γ imperare naturae sacra audacis est credere

Γ & an peremptura sint factum: aut prius alia facta quae
lateant

54.

Γ in xvi. partes coelum in eo spectu diuisere thusci

Γ quarta retinet quod est reliquū

Γ itaq: plurimum refert unde uenerint fulmina

Γ omnia contrarias incubant partes; homo nisi cōuertat in
pcussas non respirat. supne icti considunt.

55

Γ Lauri fruticē
non iacit

Γ beluarū quas uitulos appellant

Γ armigera huius teli

56

Γ Spongiarū ferri similis fuit. haruspices praemonuerunt
supna uulnera. L. autem paulo

57

Γ A mamertinis & tudertib)

58.

Γ Magnitudine uelris, colore adusto

Γ in abcedi gymnasio

Γ in media terrarum

Γ Colitur & cassandriae quae potidea uocitata ÷, ob id deducta

Hos. differētiarū codicis toletani
reliqua lege facie sequente

Ex uarijs auctoribus

Plinius libro. 2. cap. 70. de Canopo stella meridionali ui detur dicere quod à rhodo absconditur, magis q: alexandriæ quod uidetur absurdiss. cum alexandria sit australior rhodo. Notat hanc incuriam plinij ringelbertus. fo 365. & eandem in proclo. Sed cum uerba Plinij sint. Idē a rhodo absconditur &c puto referendum ad septentrioné cuius paulo ante mentio. Ité procli littera sibi uidetur cōtra dicere nisi αφανὴς mutetur in ἐκφανὴς. Vide ibi

libro eodé cap. 8. signiferi auté ambitum peragit triceneis & duo de quinquagenis diebus pro triceneis emendat Ringelbertus trecenis. i. ccc. sic etiam legitur in Toletano

libro eodem. cap. 9. Ideo & inæquali lumine aspici qa ex aduerso demū plena reliquis diebus tantum ex se terris ostendat quantū ex sola ipsa concipiat. Ibidé Ringelb. corrigit. nō tantū ex se. sed non adstipulatur codex toletanus.

lib. eodé cap. 16. Sol arietis uicesima nona. Idé Ringelber. ibidem corrigit decima nona. Toletanus hēt uicesima nona sic xxix. ./.

Ex præfatione histo. natur.

Plinius Secundus uespasiano Cæsari suo. S.

Natos apud me

Dum maxime consenescit in patre. Nāq: tu solebas putare aliqd esse meas nugas.

ut obijcere molliam catullū

a uernaculis tuis & famulis

ut in quædam acta exeant. Sciant omnes quam ex æquo

Triumphalis & censorius tu Sex(ies) q: cos.

et nobis q(ui)de(m) q(u)ale in castrensi contubernio

nisi ut prodesse tantu(n)de(m) posset ut uelles

in ueneratione(m) tui pateant omnia: Illa nobis ad colendu(m) te &c.

ingentis facibus

tribunitiae potestatis facundiae

per aduocatum defenditur. Nec doctissimis Maniu(m) Persiu(m) haec legere nolo: Juniu(m) congrum uolo

praesertim cum de re praescriberet. quanto nos excusatius ab aliquo iudice defendimus.

ademi nuncupatione, quoniam plurimu(m) reffert sortiatur &c.

honoribus ineptis gaudente(m)

× forte opti me omniu(m) legeretur inemptis

hoc se facere quod cum pro innocentia rebus humanis su(m)mum esse profitebantur. Inde illa nobilis &c.

hoc attestabatur se uel inimico iudici a se probari posse

Te q(ui)dem in excellentissimo generis humani fastigio

& ideo cura ut quae tibi dicantur tam digna sint

Veru(m) dijs lacte rustici multaeq: gentes & mola tantu(m) salsa q(ui) non habent thura. Nec ulli &c.

euentus uarios. Jocunda dictu aut legentibus blanda

ut haec sordidissima sui parte, ut plurimaru(m) reru(m)

praeterea iter est non trita autoribus uia

Qui unus omnia ea tractauerit, Magna pars &c.

an omnia attingenda quae graeci τὰς &c.

ut in fastidiu(m) adducantur.

Qui difficultatib(us) uictis

Mirari & Liuium autore(m)

Non fuire composuisse

⌈ xx . rerum dignarũ cura

⌈ uoluminũ circiter . ii .

⌈ nequis uestrum putetis cessatũ horis

⌈ mussitamus . pluribus horis uiuim⁹

⌈ Nec fiducia operis hæc est sed indicatura

⌈ Vos qdem omnes patrẽ & fratrẽ diximus

⌈ historiam orsi a fine aufidei . vbi sit ea q̃ res iampridem peractas sectatur .

⌈ proinde occupantibus locũ faueo . ego uero & posteris

⌈ conferente autores me deprehendisse à uratissimis & pxi°mis

⌈ alij κέρας ἀμαλθείας quod copiæ cornu ut uel lactis

⌈ Iam Iam nos pandectæ . Enchiridia . Limon . Pinax . schediõ .

⌈ Nostri grossioris antiquitatum exemplorũ artiũq; facetis sim lucubrationẽ puto . Quia uinaculus erat & uocabatur paulominus asserit uarro in satyris ꝗ sustulit & flexibula

⌈ quoniam præ fama tympanum potius uideri posset

⌈ Me non penitet / . & ne in totum uidear græcos imitari ex illis mox uelim intelligi pingiq; conditoribus quos & c̃

⌈ Tria nõ ut amplius opinor absolute traduntur inscripta / ille fecit , quæ suis locis reddam , quo apparuit & c̃

⌈ sed & omnibus quos edidi

⌈ Ita enim uerius dixerim , q̃m audio & stoicos & dialecticos & epicureos quoq; . Nam de grãmaticis semp expectaui partu rire c̃

⌈ ceuberonis etiam aduersus Theophrastũ

⌈ ut appareat etiam Catoni

⌈ qui obtrectatione aliena scientiæ famã

⌈ qd enim attineo uolumine

⌈ multos fore qui tilegent

⌈ Corũ ego orationis sibi preter . ne plancus inlepide

Γ sic repercussit illas

Γ in litteris nris Valerius Soranus in libris q̄s epoptidō scripsit.

τέλος τοῦ περσιμέ

Ἐπιστολαὶ Πλάτωνος:

Πλάτων Διονυσίῳ εὖ πράττειν

ὡς χρὴ ἐμὲ καὶ σὲ ἔχειν πρὸς ἀλλήλους. εἰ μὲν ὅλως φιλοσοφίας καταπεφρόνηκας, ἐᾶν χαίρειν. εἰ δὲ παρ' ἑτέρου ἀκήκοας, ἢ αὐτὸς βελτίονα εὕρηκας τῶν παρ' ἐμοί, ἐκεῖνα τίμα. εἰ δ' ἄρα τὰ παρ' ἡμῶν σοι ἀρέσκει, τιμητέον καὶ ἐμὲ μάλιστα. νῦν οὖν ὥσπερ ἐξ ἀρχῆς σὺ καθηγοῦ. ἕψομαι δ' ἐγώ. τιμώμενος γὰρ ὑπὸ σοῦ τιμήσω σε. μὴ τιμώμενος δὲ ἡσυχίαν ἄξω. ἔτι δὲ σὺ μὲν ἐμὲ τιμῶν καὶ τούτου καθηγούμενος, φιλοσοφίας δόξεις τιμᾶν. καὶ αὐτὸ τοῦτο ὅτι διεσκόπεις καὶ ἄλλους πρὸς πολλῶν ἀδοξίαν σοι οἴσει ὡς φιλοσόφῳ ὄντι. ἐγὼ δὲ σὲ τιμῶν μὴ τιμῶντα, πλοῦτον δόξω θαυμάζειν τε καὶ διώκειν. τοῦτο δ' ἴσμεν ὅτι παρὰ πᾶσιν ὄνομα οὐ καλὸν ἔχει. ὡς δ' ἐν κεφαλαίῳ εἰπεῖν, σοῦ μὲν τιμῶντος, ἀμφοτέροις κόσμος. ἐμοῦ δὲ, ὄνειδος ἀμφοῖν :—

Μεγίστη φυλακὴ τὸ μὴ γράφειν, ἀλλ' ἐκμανθάνειν. οὐ γάρ ἐστι τὰ γραφέντα μὴ οὐκ ἐκπεσεῖν. διὰ ταῦτα οὐδὲν πώποτ' ἐγὼ περὶ τούτων ὧν βούλομαι γέγραφα. οὐδ' ἔστι Πλάτωνος σύγγραμμα οὐδὲν οὐδ' ἔσται. τὰ δὲ νῦν λεγόμενα, Σωκράτους ἐστὶ καλοῦ καὶ νέου γεγονότος :—

Πλάτων Διονυσίῳ εὖ πράττειν

Διατρίψας ἐγὼ παρ' ὑμῖν χρόνον τοσοῦτον καὶ διοικῶν τὴν ὑμετέραν ἀρχὴν πεπιστευμένος πάντων μάλιστα, τὰς ὠφελείας ὑμῶν λαμβανόντων τὰς διαβολὰς δυσχερεῖς οὔσας ὑπέμενον. ᾔδειν γὰρ ὅτι τῶν ὠμοτέρων οὐδὲν ἐμοῦ συνειδότος ὑμῖν, δόξει πεπρᾶχθαι. πάντες γὰρ οἱ συμπολιτευόμενοι μεθ' ὑμῶν ὑπάρχουσί μοι μάρτυρες. ὡς ἐγὼ πολλοῖς συνηγωνισάμην, ἀπολύσας αὐτοὺς οὐ σμικρᾶς ζημίας. αὐτοκράτωρ δὲ πολλάκις τὴν ὑμετέραν πόλιν διαφυλάξας, ἀπεπέμφθην ἀτιμότερον, ἢ πτωχὸν ὑμᾶς ἀποστελλόντων προσήκει, κελευόντων ἐκπλεῦσαι, τοσοῦτον παρ' ὑμῖν διατρίψαντα χρόνον. ἐγὼ μὲν οὖν περὶ ἐμαυτοῦ βου-

λάσσομαι τὸ λοιπὸν τρόπον ἀπανθρωπότερον· σὺ δὲ τοιοῦτος ὢν τυραννήσεις
μονωθεὶς μόνος. τὸ δὲ χρυσίον τὸ λαμπρόν, ὅπερ ἔδωκας εἰς ἀποστολὴν
ἄγει σοι Βακχεῖος, ὁ τὴν ἐπιστολὴν φέρων· οὔτε γὰρ ἐφόδιον ἐκεῖνο ἦν
ἱκανόν, οὔτε πρὸς τὸν ἄλλον βίον ξυμφέρον. ἀδοξίαν δὲ πλείστην μὲν
τῷ διδόντι σοι παρασκευάζον, οὐ πολλῷ δὲ ἧττον, καὶ ἐμοὶ τῷ λαμ-
βάνοντι. διόπερ οὐ λαμβάνω. σοὶ δ᾽ οὐδὲν διαφέρει δηλονότι καὶ
λαβεῖν καὶ δοῦναι τοσοῦτον· ὥστε κομισάμενος, ἄλλον τινὰ τῶν ἑταίρων
θεράπευσον, ὥσπερ ἐμέ. κἀγὼ γὰρ ἱκανῶς ὑπὸ σοῦ τεθεράπευμαι.
Καί μοι τὸ τοῦ Εὐριπίδου κατὰ καιρόν ἐστιν εἰπεῖν, ὅτι σοι πραγμάτων
ἄλλων ποτὲ ξυμπεσόντων, εὔξῃ τοιοῦτον ἄνδρα σοι παρεστάναι. ὑπο-
μνῆσαι δέ σε βούλομαι, διότι καὶ τῶν ἄλλων τραγῳδοποιῶν οἱ
πλεῖστοι, ὅταν ὑπό τινος ἀποθνήσκοντα τύραννον εἰσάγωσιν, ἀνα-
βοῶντα ποιοῦσι· φίλων ἔρημος ὦ τάλας ἀπόλλυμαι. χρυσίου δὲ
σπάνει ἀπολλύμενον, οὐδεὶς πεποίηκεν. κἀκεῖνο δὲ τὸ ποίημα τοῖς
νοῦν ἔχουσιν, οὐ κακῶς ἔχειν δοκεῖ· οὐ χρυσὸς ἀγλαὸς σπανιώτατος ἐν
θνατῶν δυσελπίστῳ βίῳ· οὐδ᾽ ἀδάμας, οὐδ᾽ ἀργύρου κλῖναι πρὸς
ἄνθρωπον δοκιμαζόμεν᾽ ἀστράπτει πρὸς ὄψεις, οὐδὲ γαίας εὐρυπέδου
γόνιμοι βρίθοντες αὐτάρκεις γύαι, ὡς ἀγαθῶν ἀνδρῶν ὁμοφράδμων
νόησις. ἔρρωσο· καὶ γίγνωσκε τοσοῦτον ἡμῶν διημαρτηκώς,
ἵνα πρὸς τοὺς ἄλλους βέλτιον προσφέρῃ:

Πλάτων Διονυσίῳ εὖ πράττειν

β Ἤκουσα Ἀρχεδήμου, ὅτι σὺ ἡγῇ χρῆναι περὶ σοῦ μὴ μόνον ἐμὲ ἡσυχίαν
ἄγειν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐμοὺς ἐπιτηδείους, τοῦ φλαῦρόν τι ποιεῖν ἢ
λέγειν περὶ σοῦ· Δίωνα δὲ μόνον ἐξαίρετον ποιῇ. οὗτος δὲ ὁ λόγος ση-
μαίνει, τὸ Δίωνα ἐξαίρετον εἶναι, ὅτι οὐκ ἄρχω ἐγὼ τῶν ἐμῶν ἐπιτη-
δείων. εἰ γὰρ ἦρχον ἐγὼ οὕτω, τῶν τε ἄλλων καὶ σοῦ καὶ Δίωνος, πλείω
ἂν ἦν ἡμῖν τε πᾶσιν ἀγαθά, τοῖς τε ἄλλοις Ἕλλησιν, ὡς ἐγώ φημι.
νῦν δὲ μέγας ἐγώ εἰμι, ἐμαυτὸν παρέχων τῷ ἐμῷ λόγῳ ἑπόμενον.
Καὶ ταῦτα λέγω, οὐχ ὡς ὑγιές τι Κρατιστόλου καὶ Πολυξένου πρὸς σὲ
εἰρηκότων· ὧν φασι λέγειν τὸν ἕτερον, ὅτι ἀκούοι Ὀλυμπίασι πολλῶν
τινων τῶν μετ᾽ ἐμοῦ σε κατηγορούντων. ἴσως γὰρ ὀξύτερον ἐμοῦ

ἀκούω. ἐγὼ μὲν γὰρ οὐκ ἠξίωσα. χρὴ δ' ὡς ἐμοὶ δοκεῖ οὕτω σε
ποιεῖν τοῦ λοιποῦ, ὅταν τι τοιοῦτον λέγῃ τις περὶ ἡμῶν τινός,
γράμματα πέμψαντα ἐμὲ ἐρέσθαι. ἐγὼ γὰρ τἀληθῆ λέγειν,
οὔτε ὀκνήσω, οὔτε αἰσχυνοῦμαι. ἐμοὶ δὲ δή, καὶ σοὶ τὰ πρὸς ἀλλή-
λους οὕτω τυγχάνει ἔχοντα. οὔτε αὐτοὶ ἀγνῶτές ἐσμεν οὐδενὶ
ἑλλήνων ὡς ἔπος εἰπεῖν, οὔτε ἡ συνουσία ἡμῶν σιγᾶται. μὴ
λανθανέτω δέ σε ὅτι οὐδ' εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον σιγηθήσεται.
τοιοῦτοι οἱ παραδεδεγμένοι αὐτὴν αὐτήν. ἅτε οὐκ ὀλίγην γεγενη-
μένην οὐδ' ἠρέμα. τί οὖν δὴ λέγω νυνί; ἐρῶ. ἄνωθεν ἀρξά-
μενος. πέφυκε ξυνιέναι εἰς ταὐτὸ, φρόνησίς τε καὶ δύναμις
μεγάλη. καὶ ταῦτ' ἄλληλα ἀεὶ διώκει καὶ ζητεῖ. καὶ συγγίγνεται. ἔπειτα
καὶ οἱ ἄνθρωποι χαίρουσι περὶ τούτων αὐτοί τε διαλεγόμενοι καὶ ἄλλων
ἀκούοντες ἔν τε ἰδίαις συνουσίαις καὶ ἐν ταῖς ποιήσεσιν. οἷον καὶ
περὶ ἱέρωνος ὅταν διαλέγωνται ἄνθρωποι καὶ παυσανίου τοῦ λα-
κεδαιμονίου, χαίρουσι τὴν σιμωνίδου ξυνουσίαν παραφέροντες
ἅ τε ἔπραξεν καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς. καὶ περίανδρον τὸν κορίνθιον,
καὶ θαλῆν τὸν μιλήσιον ὑμνεῖν εἰώθασιν, ἅμα καὶ περικλέα,
καὶ ἀναξαγόραν καὶ κροῖσον αὖ καὶ σόλωνα ὡς σοφούς. καὶ κῦ-
ρον ὡς δυνάστην. καὶ δὴ ταῦτα μιμούμενοι οἱ ποιηταί, κρέ-
οντα μὲν καὶ τειρεσίαν συνάγουσι. πολύιδον δὲ καὶ μίνω.
ἀγαμέμνονα δὲ καὶ νέστορα καὶ ὀδυσσέα καὶ παλαμήδην. ὡς
δ' ἐμοὶ δοκεῖ καὶ προμηθέα διί. ταύτῃ πῃ συνῆγον οἱ πρῶτοι
ἄνθρωποι. τούτων δὲ τοὺς μὲν εἰς διαφοράν, τοὺς δ' εἰς φιλίαν ἀλ-
λήλοις ἰόντας. τοὺς δὲ, τοτὲ μὲν εἰς φιλίαν. τοτὲ δ' εἰς διαφο-
ράν. καὶ τὰ μὲν, ὁμονοοῦντας, τὰ δὲ, διαφερομένους ᾄδουσι.
πάντα δὴ ταῦτα λέγω. τόδε βουλόμενος ἐνδείξασθαι. ὅτι οὐκ
ἐπειδὰν ἡμεῖς τελευτήσωμεν, καὶ οἱ λόγοι περὶ ἡμῶν αὐτῶν
σεσιγήσονται. ὥστ' ἐπιμελητέον αὐτῶν ἐστίν. ἀνάγκη γάρ
ὡς ἔοικε, μέλειν ἡμῖν καὶ τοῦ ἔπειτα χρόνου. ἐπειδὴ καὶ τυγχάνουσι
κατά τινα φύσιν οἱ μὲν ἀνδραποδωδέστατοι, οὐδὲν φροντίζοντες
αὐτοῦ. οἱ δ' ἐπιεικέστατοι πᾶν ποιοῦντες. ὅπως ἂν εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον

καὶ ἀκηκόασιν. ὃ δὴ καὶ ἐγὼ τεκμήριον ποιοῦμαι, ὅτι ἐστί τις αἴσθησις
τοῖς τεθνεῶσι τῶν ἐνθάδε· αἱ γὰρ βέλτισται ψυχαὶ μαντεύονται ταῦτ'
οὕτως ἔχειν· αἱ δὲ μοχθηρόταται οὔ φασι· κυριώτερα δὲ τὰ τῶν θείων
ἀνδρῶν μαντεύματα ἢ τὰ τῶν μή. οἶμαι δ' ἔγωγε τοῖς ἔμπροσθεν
περὶ ὧν λέγω, εἰ ἐξῆν αὐτοῖς ἐπανορθώσασθαι καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ·
περὶ γὰρ φιλοσοφίαν φημὶ ἐγὼ τὴν ἀληθινὴν δόξαν ἔσεσθαι τὰς
αὐτῶν συνουσίας, πάνυ ἂν σπουδάσαι ὥστε τὰ βελτίω λέγεσθαι περὶ
αὐτῶν, ἢ νῦν. τοῦτο οὖν ἡμῖν ἔτι σὺν θεῷ ἔξεστιν, εἴ τι ἄρα μὴ καλῶς
πέπρακται κατὰ τὴν ἔμπροσθεν συνουσίαν, ἐπανορθώσασθαι
καὶ λόγον ἡμῶν μὲν ὄντων ἐπιεικῶν βελτίω, φαύλων δέ, τοὐναντίον.
Καίτοι περὶ τοῦτο ἡμεῖς ἐπιμελούμενοι, οὐδὲν ἂν εὐσεβέστερον πράτ-
τοιμεν· οὐδ' ἀμελοῦντες ἀσεβέστερον. ὡς δὴ δεῖ γίγνεσθαι καὶ
τὸ δίκαιον ᾗ ἔχει, ἐγὼ φράσω. ἦλθον ἐγὼ εἰς Σικελίαν, δόξαν ἔχων
πολὺ τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ διαφέρειν, βουλόμενος δὲ ἐλθὼν εἰς Συρα-
κούσας συμμάρτυρα λαβεῖν σε, ἵνα μοι τιμῷτο φιλοσοφία
παρὰ τῷ πλήθει. τοῦτο δ' οὐκ εὐαγές μοι ἀπέβη. τὸ δ' αἴτιον οὐ
λέγω ὅπερ ἂν οἱ πολλοὶ εἴποιεν, ἀλλ' ὅτι ἐφαίνου οὐ πάνυ ἐμοὶ
πιστεύειν σύ· ἀλλ' ἐμὲ μέν πως ἀποπέμψασθαι ἐθέλειν, ἑτέρους
δὲ μεταπέμψασθαι· καὶ ζητεῖν τὸ πρᾶγμα τί τὸ ἐμόν ἐστιν
ἀπιστῶν ὡς ἐμοὶ δοκεῖ. Καὶ οἱ ἐπὶ τούτοις βοῶντες πολλοὶ ἦσαν
λέγοντες ὡς σὺ ἐμοῦ μὲν καταπεφρόνηκας, ἄλλα δ' ἐσπούδακας.
ταῦτα δὴ διαβεβόηται. ὃ δὴ μετὰ ταῦτα δίκαιόν ἐστι ποιεῖν, ἄ-
κουε, ἵνα σοι καὶ ἀποκρίνωμαι ὃ σὺ ἐρωτᾷς, πῶς χρὴ ἔχειν
ἐμὲ καὶ σὲ πρὸς ἀλλήλους. εἰ μὲν ὅλως φιλοσοφίας καταπε-
φρόνηκας, ἐᾶν χαίρειν. εἰ δὲ παρ' ἑτέρου ἀκήκοας ἢ αὐτὸς βελ-
τίονα ηὕρηκας τῶν παρ' ἐμοί, ἐκεῖνα τίμα. εἰ δ' ἄρα τὰ παρ' ἡμῶν
σοι ἀρέσκει, τιμητέον καὶ ἐμὲ μάλιστα. νῦν οὖν ὥσπερ καὶ ἐξ ἀρχῆς,
σὺ καθηγοῦ· ἕψομαι δὲ ἐγώ. τιμώμενος μὲν γὰρ ὑπὸ σοῦ, τιμή-
σω σε· μὴ τιμώμενος δέ, ἡσυχίαν ἕξω. ἔτι δέ, σὺ μὲν ἐμὲ τιμῶν καὶ
τούτου καθηγούμενος, φιλοσοφίαν δόξεις τιμᾶν. Καὶ αὐτὸ τοῦτο
ὅτι διεσκόπεις καὶ ἄλλους, πρὸς πολλῶν εὐδοξίαν σοι οἴσει ὡς φι-

λοσόφῳ ὄντι· ἐγὼ δέ σε τιμῶν μὲν τιμῶντα, πλοῦτον δόξῃ θαυμάζοντα τε καὶ διώκοντα· τοῦτο δ' ἴσμεν, ὅτι ἄρα πᾶσιν ὄνομα οὐ καλὸν ἔχει· ὡς δ' ἐν κεφαλαίῳ εἰπεῖν, σοῦ μὲν τιμῶντος, ἀμφοτέροις κόσμος· ἐμοῦ δέ, ὄνειδος ἀμφοῖν. περὶ μὲν οὖν τούτων ταῦτα. τὸ δὲ σφαιρίον οὐκ ὀρθῶς ἔχει· δηλώσει δέ σοι Ἀρχέδημος ἐπειδὰν ἔλθῃ· καὶ δὴ καὶ περὶ τοῦ δὲ ὃ τούτου τιμιώτερόν ἐστι καὶ θειότερον· καὶ μάλα σφόδρα ἐκεῖνος δηλωτέον· ὑπὲρ οὗ σὺ πέπομφας ἀπορούμενος· φῂς γὰρ δὴ κατὰ τὸν ἐκείνου λόγον, οὐχ ἱκανῶς ἀποδεδεῖχθαί σοι, περὶ τῆς τοῦ πρώτου φύσεως· φραστέον δή σοι δι' αἰνιγμῶν· ἵν' ἄν τι ἡ δέλτος, ἢ πόντου, ἢ γῆς ἐν πτυχαῖς πάθῃ, ὁ ἀναγνοὺς μὴ γνῷ· ὧδε γὰρ ἔχει· περὶ τὸν πάντων βασιλέα, πάντ' ἐστὶ καὶ ἐκείνου ἕνεκα πάντα· καὶ ἐκεῖνο αἴτιον ἁπάντων τῶν καλῶν· δεύτερον δὲ, περὶ τὰ δεύτερα· καὶ τρίτον περὶ τὰ τρίτα· ἡ οὖν ἀνθρωπίνη ψυχὴ περὶ αὐτὰ ὀρέγεται μαθεῖν, ποῖα ἄττα ἐστί· βλέπουσα εἰς τὰ αὑτῆς συγγενῆ· ὧν οὐδὲν ἱκανῶς ἔχει· Τοῦ δὴ βασιλέως πέρι καὶ ὧν εἶπον, οὐδέν ἐστι τοιοῦτον· τὸ δὴ μετὰ τοῦτο ἡ ψυχή φησιν· ἀλλὰ ποῖόν τι μήν; τοῦτ' ἐστίν ὦ παῖ Διονυσίου καὶ Δωρίδος τὸ ἐρώτημα· ὃ πάντων αἴτιόν ἐστι κακῶν· μᾶλλον δὲ ἡ περὶ τούτου ὠδὶς ἐν τῇ ψυχῇ ἐγγινομένη, ἣν εἰ μή τις ἐξαιρεθήσεται, τῆς ἀληθείας ὄντως οὐ μή ποτε τύχῃ· σὺ δὲ τοῦτο πρὸς ἐμὲ ἐν τῷ κήπῳ, ὑπὸ ταῖς δάφναις αὐτὸς ἔφησθα ἐννενοηκέναι· καὶ εἶναι σὸν εὕρημα· καὶ ἐγὼ εἶπον, ὅτι τοῦτο εἰ φαίνοιτό σοι οὕτως ἔχειν, πολλῶν ἂν εἴης λόγων ἐμὲ ἀπολελυκώς· οὐ μὴν ἄλλῳ γέ ποτ' ἔφην ἐντετυχηκέναι τοῦθ' ηὑρηκότι· ἀλλὰ ἡ πολλή μοι πραγματεία περὶ τοῦτ' εἴη· σὺ δὲ ἴσως μὲν ἀκούσας του, τάχα δ' ἂν θείᾳ μοίρᾳ κατὰ τοῦθ' ὁρμήσας, ἔπειτα αὐτοῦ τὰς ἀποδείξεις, ὡς ἔχων βεβαίως, οὐ κατέδησας, ἀλλ' ᾄττει σοι τοτὲ μὲν οὕτως· τοτὲ δὲ ἄλλως περὶ τὸ φανταζόμενον· τὸ δὲ, οὐδέν ἐστι τοιοῦτον. Καὶ τοῦτο οὐ σοὶ μόνῳ γέγονεν· ἀλλ' ἴσθι μηδένα πώποτέ μου τὸ πρῶτον ἀκούσαντα, ἔχειν ἄλλως πως, ἢ οὕτως κατ' ἀρχάς· Καὶ ὁ μὲν, πλέω ἔχων πράγματα, ὁ δὲ, ἐλάττω, μόγις ἀπαλλάττονται· σχεδὸν δὲ οὐδεὶς ὀλίγα. Τοῦτ'

δὴ κουόντων καὶ ἐχόντων οὕτω· σχεδὸν κατὰ τὴν ἐμὴν δόξαν εἰρήκαμεν,
οὐ συνετάξας ὅπως δεῖ πρὸς ἀλλήλους ἡμᾶς ἔχειν· ἔτι γὰρ βασα-
νίζεις αὐτὰ συγγιγνόμενός τε ἄλλοις καὶ παραθεώμενος παρὰ τὰ τῶν
ἄλλων καὶ αὐτὰ καθ' αὑτά, νῦν σοι ταῦτά τε, εἰ ἀληθὴς ἡ βάσανος,
προσφύσεται, καὶ οἰκεῖος τούτοις τε καὶ ἡμῖν ἔσῃ· πῶς οὖν ταῦ-
τ' ἔσται καὶ πάντα ἃ εἰρήκαμεν; τὸν Ἀρχέδημον νῦν τε ὀρθῶς ἐποίησας
πέμψας· καὶ τὸ λοιπόν, ἐπειδὰν ἔλθῃ παρὰ σὲ καὶ ἀπαγγείλῃ τὰ παρ'
ἐμοῦ, μετὰ ταῦτα ἴσως ἄλλαι σε ἀπορίαι λήψονται. πέμψεις
οὖν αὖθις, ἂν ὀρθῶς βουλεύῃ, παρ' ἐμὲ τὸν Ἀρχέδημον· ὁ δὲ ἐμπορευσάμενος
ἥξει πάλιν· καὶ τοῦτο ἐὰν δὶς ἢ τρὶς ποιήσῃς καὶ βασανίσῃς τὰ παρ' ἐμοῦ
πεμφθέντα ἱκανῶς, θαυμάζοιμ' ἂν εἰ μὴ τὰ νῦν ἀπορούμενα
πολύ σοι διοίσει, ἢ τὰ νῦν. θαρροῦντες οὖν ποιεῖτε οὕτως· οὐ μὴν γάρ
ποτε τῆς ἐμπορίας ταύτης οὔτε σὺ στελεῖς, οὔτε Ἀρχέδημος ἐμπο-
ρεύσεται καλλίω καὶ θεοφιλεστέραν. εὐλαβοῦ μέντοι μή ποτε ἐκπέσῃ
ταῦτα εἰς ἀνθρώπους ἀπαιδεύτους· σχεδὸν γάρ, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, οὐκ ἔστι
τούτων πρὸς τοὺς πολλοὺς καταγελαστότερα τε καὶ ἐνθουσιαστικώτερα.
πολλάκις δὲ λεγόμενα καὶ ἀεὶ ἀκουόμενα καὶ πολλὰ ἔτη, μόγις ὥσπερ χρυσὸς
ἐκκαθαίρεται μετὰ πολλῆς πραγματείας. ὃ δὲ θαυμαστὸν αὐτοῦ γέγον',
ἄκουσον. εἰσὶ γὰρ ἄνδρες ταῦτα ἀκηκοότες καὶ πλείους, δυνατοὶ μὲν
μαθεῖν, δυνατοὶ δὲ μνημονεῦσαι καὶ βασανίσαντες πάντῃ πάντως
κρῖναι, γέροντες ἤδη καὶ οὐκ ἐλάττω τριάκοντα ἐτῶν ἀκηκοότες,
οἳ νῦν ἄρτι σφίσι φασί, τὰ μὲν τότε ἀπιστότατα δόξαντα εἶναι, νῦν
πιστότατα καὶ ἐναργέστατα φαίνεσθαι, ἃ δὲ τότε πιστότατα, νῦν τοὐν-
αντίον. πρὸς ταῦτ' οὖν σκοπῶν, εὐλαβοῦ μή ποτέ σοι μεταμελήσῃ
τῶν νῦν ἀναξίως ἐκπεσόντων. μεγίστη δὲ φυλακὴ τὸ μὴ γράφειν,
ἀλλ' ἐκμανθάνειν· οὐ γὰρ ἔστι τὰ γραφέντα μὴ οὐκ ἐκπεσεῖν. διὰ
ταῦτα οὐδὲν πώποτ' ἐγὼ περὶ τούτων γέγραφα· οὐδ' ἔστι σύγγραμ-
μα Πλάτωνος οὐδέν, οὐδ' ἔσται· τὰ δὲ νῦν λεγόμενα, Σωκράτους ἐστὶ
καλοῦ καὶ νέου γεγονότος. ἔρρωσο καὶ πείθου· καὶ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην
νῦν πρῶτον πολλάκις ἀναγνοὺς, κατάκαυσον. ταῦτα μὲν ταύτῃ.
περὶ δὲ Πολυξένου ἐθαύμασας, ὅτι οὐ πέμπω σοι· ἐγὼ δὲ

καὶ περὶ λυκόφρονος καὶ τῶν ἄλλων τῶν παρὰ σοὶ ὄντων, λέγω καὶ πάλαι
καὶ νῦν τὸν αὐτὸν λόγον· ὅτι πρὸς τὸ διαλεχθῆναι καὶ φύσει καὶ τῇ μεθόδῳ
τῶν λόγων, πάμπολυ διαφέρεις αὐτῶν· καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἑκὼν ἐξε-
λέγχεται, ὥς τινες ὑπολαμβάνουσιν· ἀλλ' ἄκοντες. Καὶ δοκεῖς μέντοι
πάνυ μετρίως κεχρῆσθαί τε αὐτοῖς καὶ δεδωρῆσθαι. Ταῦτα μὲν περὶ
τούτων· πολλὰ ὡς περὶ τοιούτων. φιλιστίωνι δέ, εἰ μὲν αὐτὸς χρῇ, σφό-
δρα χρῶ· εἰ δὲ οἷόν τε, σπευσίππῳ χρῆσον καὶ ἀπόπεμψον. δεῖται σπευσίππῳ
δέ σου καὶ σπεύσιππος. ὑπέσχετο δέ μοι καὶ φιλιστίων, εἰ σὺ ἀφείης αὐτόν,
ἥξειν προθύμως ἀθήναζε. τὸν ἐκ λιθοτομιῶν εὖ ἐποίησας ἀφείς· ἐλα-
φρὰ δὲ ἡ δέησις· καὶ περὶ τῶν οἰκετῶν αὐτοῦ· καὶ περὶ ἡγησίππου τοῦ
ἀρίστωνος· ἐπέστειλας γάρ μοι, ἄν τις ἀδικῇ ἢ τοῦτον ἢ ἐκείνους· καὶ
σὺ αἴσθῃ, μὴ ἐπιτρέψειν. καὶ περὶ λυσικλείδου τἀληθὲς εἰπεῖν ἄξιον·
μόνος γὰρ τῶν ἐκ σικελίας ἀθήναζε ἀφικομένων οὐδὲν μετεβάλετο
περὶ τῆς σῆς καὶ ἐμῆς συνουσίας· ἀλλ' ἀεί τι ἀγαθὸν καὶ ἐπὶ τὰ βελτίω λέ-
γων περὶ τῶν γεγονότων διατελεῖ:-

Πλάτων Δίωνι συρρακουσίῳ εὖ πράττειν

ΟΙΜΑΙ μὲν φανερὰν εἶναι διὰ παντὸς τοῦ χρόνου τὴν ἐμὴν προθυμίαν
περὶ τὰς συμβεβηκυίας πράξεις· καὶ πολλὴν εἶχον περὶ αὐτῶν σπου-
δὴν εἰς τὸ συνδιαπερανθῆναι· οὐκ ἄλλου τινὸς ἕνεκα μᾶλλον, ἢ τῆς ἐπὶ
τοῖς καλοῖς φιλοτιμίας· νομίζω γὰρ δίκαιον εἶναι τοὺς ὄντας τῇ
ἀληθείᾳ ἐπιεικεῖς καὶ πράττοντας τοιαῦτα, τυγχάνειν δόξης τῆς προση-
κούσης· τὰ μὲν οὖν εἰς τὸ νῦν σὺν θεῷ εὖ ἔχει καλῶς· τὰ δὲ
περὶ τῶν μελλόντων, ὁ μέγιστός ἐστιν ἀγών· ἀνδρείᾳ μὲν γὰρ καὶ
τάχει καὶ ῥώμῃ διενεγκεῖν δόξειεν ἂν καὶ ἑτέρων εἶναί τινων· ἀληθείᾳ
δὲ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ μεγαλοπρεπείᾳ καὶ τῇ περὶ ταῦτα πάντα εὐ-
σχημοσύνῃ, ξυμφαίη τις ἂν τοὺς ἀντιποιουμένους τὰ τοιαῦτα
τιμᾶν, εἰκότως τῶν ἄλλων διαφέρειν· νῦν οὖν δῆλον μέν ἐστιν ὃ
λέγω· ἀναμιμνήσκειν δ' ὅμως δεῖ ἡμᾶς αὐτούς, ὅτι προσήκει πλεῖν
ἢ παίδων τῶν ἄλλων ἀνθρώπων διαφέρειν· τοὺς οἴεσθαι δή που. φανε-
ροὺς οὖν δεῖ ἡμᾶς γενέσθαι, ὅτι ἐσμὲν τοιοῦτοι, οἵους προφαμέν·

ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ σὺν θεῷ εἰπεῖν, ῥᾴδιον εἶναι· τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις συμ-
βέβηκεν ἀναγκαῖον εἶναι πλανηθεῖσι πολὺν τόπον, εἰ μέλλοιεν γνω-
σθῆναι· τὸ δὲ νῦν ὑπάρχον περὶ σέ, τοιοῦτόν ἐστιν ὥστε τοὺς ἐξ ἁπάσης
τῆς οἰκουμένης, εἰ καὶ νεανικώτερόν ἐστιν εἰπεῖν, εἰς ἕνα τόπον ἀπο-
βλέπειν· καὶ ἐν τούτῳ μάλιστα πρὸς σέ· ὡς οὖν ὑπὸ πάντων ὁρώμενος,
παρασκευάζου τόν τε Λυκοῦργον ἐκεῖνον ἀρχαῖον ἀποδείξων καὶ τὸν
Κῦρον· καὶ εἴ τις ἄλλος πώποτε ἔδοξεν ἤθει καὶ πολιτείᾳ διενεγκεῖν· ἄλλως τε
καὶ ἐπειδὴ πολλοὶ καὶ σχεδὸν ἅπαντες οἱ τῇδε λέγουσιν, ὡς πολλή ἐστιν
ἐλπὶς ἀναιρεθέντος Διονυσίου διαφθαρῆναι τὰ πράγματα διὰ
τὴν σήν τε καὶ Ἡρακλείδου καὶ Θεοδότου καὶ τῶν ἄλλων γνωρίμων φιλοτιμίαν.
μάλιστα μὲν οὖν μηδεὶς εἴη τοιοῦτος· ἐὰν δ' ἄρα καὶ γίγνηταί τις, σὺ φαί-
νου ἰατρεύων καὶ πρὸς τὸ βέλτιστον ἔλθοιτ' ἄν· ταῦτα δ' ἴσως γελοῖον
σοι φαίνεται εἶναι· τὸ ἐμὲ λέγειν, διότι καὶ αὐτὸς οὐκ ἀγνοεῖς· ἐγὼ δὲ
καὶ ἐν τοῖς θεάτροις ὁρῶ τοὺς ἀγωνιστὰς ὑπὸ τῶν παίδων παροξυνομένους,
μή τι δὴ ὑπό γε τῶν φίλων, οὓς ἄν τις οἴηται μετὰ σπουδῆς κατ' εὔ-
νοιαν παρακελεύεσθαι· νῦν οὖν αὐτοί τε ἀγωνίζεσθε καὶ ἡμῖν εἴ του
δεῖ ἐπιστέλλετε· τἀνθάδε παραπλησίως ἔχει, καθάπερ ὑμῶν πα-
ρόντων· ἐπιστέλλετε δὲ καὶ ὅτι πέπρακται ὑμῖν ἢ πράττοντες τυγχά-
νετε· ὡς ἡμεῖς πολλὰ ἀκούοντες οὐδὲν ἴσμεν· καὶ νῦν ἐπιστολαὶ πα-
ρὰ μὲν Θεοδότου καὶ Ἡρακλείδου ἥκουσιν εἰς Λακεδαίμονα καὶ Αἴγιναν·
ἡμεῖς δὲ καθάπερ εἴρηται πολλὰ ἀκούοντες περὶ τῶν τῇδε, οὐδὲν
ἴσμεν· ἐνθυμοῦ δὲ καὶ ὅτι δοκεῖς τισὶν ἐνδεεστέρως τοῦ προσήκοντος
θεραπευτικὸς εἶναι· μὴ οὖν λανθανέτω σε, ὅτι διὰ τοῦ ἀρέσκειν
τοῖς ἀνθρώποις, καὶ τὸ πράττειν ἐστίν· ἡ δ' αὐθάδεια ἐρημίᾳ σύνοικος. εὐτύχει:–

Πλάτων Περδίκκᾳ εὖ πράττειν

Εὐφραίῳ μὲν συνεβούλευσα, καθάπερ ἐπέστελλες, τῶν σῶν ἐπιμελούμε-
νον περὶ ταῦτα διατρίβειν· δίκαιος δ' εἰμὶ καὶ σοὶ ξενικήν τε καὶ ἱερὰν
ξυμβουλὴν λεγομένην, συμβουλεύειν· περί τε τῶν ἄλλων ὧν ἂν φρά-
ζῃς, καὶ ὡς Εὐφραίῳ δεῖ τανῦν χρῆσθαι· πολλὰ μὲν γὰρ ὁ ἀνὴρ χρή-
σιμος· μέγιστον δέ, οὗ καὶ σὺ νῦν ἐνδεὴς εἶ· διά τε τὴν ἡλικίαν καὶ διὰ

τὸ μὴ πολλοῖς αὐτοῦ περὶ ξυμβούλοις εἶναι τοῖς νέοις. ἔστι γὰρ δή τις φωνὴ τῶν πολιτειῶν ἑκάστης καθαπερεί τινων ζώων, ἄλλη μὲν δημοκρατίας, ἄλλη δ' ὀλιγαρχίας, ἡ δ' αὖ μοναρχίας. ταύτας φαῖμεν μὲν ἂν ἐπίστασθαι πάμπολλοι· πλεῖστον δ' ἀπολείπονται τοῦ κατανοεῖν αὐτάς, πλὴν ὀλίγων δή τινων. ἥτις μὲν ἂν οὖν τῶν πολιτειῶν τὴν αὐτῆς φθέγγηται φωνὴν πρός τε θεοὺς καὶ πρὸς ἀνθρώπους καὶ τῇ φωνῇ τὰς πράξεις ἑπομένας ἀποδιδῷ, θάλλει τε ἀεὶ καὶ σώζεται· μιμουμένη δ' ἄλλην φθείρεται. πρὸς ταῦτ' οὖν ἀφαῖος σοι γίγνοιτο, οὐχ ἥκιστα ἂν χρήσιμος καίπερ καὶ πρὸς ἄλλα ὢν ἀνδρεῖος. τοὺς γὰρ τῆς μοναρχίας λόγους, οὐχ ἥκιστα αὐτὸν ἐλπίζω ξυνεξευρήσειν τῶν περὶ τὴν σὴν διατριβὴν ὄντων. εἰς ταῦτ' οὖν αὐτῷ χρώμενος, ὀνήσει τε αὐτός, καὶ ἐκεῖνον πλεῖστα ὠφελήσεις. ἐὰν δέ τις ἀκούσας ταῦτα εἴπῃ, Πλάτων ὡς ἔοικε προσποιεῖται μὲν τὰ δημοκρατίᾳ ξυμφέροντα εἰδέναι, ἐξὸν δ' ἐν τῷ δήμῳ λέγειν καὶ ξυμβουλεύειν αὐτῷ τὰ βέλτιστα, οὐπώποτε ἀναστὰς ἐφθέγξατο; πρὸς ταῦτ' εἰπεῖν ὅτι Πλάτων ὀψὲ ἐν τῇ πατρίδι γέγονεν. καὶ τὸν δῆμον κατέλαβεν ἤδη πρεσβύτερον καὶ εἰθισμένον ὑπὸ τῶν ἔμπροσθεν πολλὰ καὶ ἀνόμοια τῇ ἐκείνου ξυμβουλῇ πράττειν. ἐπεὶ πάντων ἂν ἥδιστα καθαπερεὶ πατρὶ συνεβούλευεν αὐτῷ. εἰ μὴ μάτην μὲν κινδυνεύσειν ᾤετο· πλέον δ' οὐδὲν ποιήσειν. ταὐτὸν δ' οἶμαι δρᾶσαι ἂν καὶ τὴν ἐμὴν ξυμβουλήν. εἰ γὰρ δόξαιμεν ἀνιάτως ἔχειν, πολλὰ ἂν χαίρειν ἡμῖν εἰπών, ἐκτὸς ἂν γίγνοιτο τῆς περὶ ἐμὲ καὶ τὰ ἐμὰ ξυμβουλῆς. εὐτύχει.

Πλάτων Ἀρχύτᾳ Ταραντίνῳ εὖ πράττειν

Ἀφίκοντο πρὸς ἡμᾶς οἱ περὶ Ἄρχιππον καὶ Φιλωνίδην, τήν τε ἐπιστολὴν φέροντες, ἣν σὺ αὐτοῖς ἔδωκας καὶ ἀπαγγέλλοντες τὰ παρὰ σοῦ. τὰ μὲν οὖν πρὸς τὴν πόλιν, οὐ χαλεπῶς διεπράξαντο· καὶ γὰρ οὐδὲ παντελῶς ἦν φορτώδη. τὰ δὲ παρὰ σοῦ διῆλθον ἡμῖν λέγοντες ὑποδυσφορεῖς, ὅτι οὐ δύνασαι τῆς περὶ τὰ κοινὰ ἀσχολίας ἀπολυθῆναι. ὅτι μὲν οὖν ἥδιστόν ἐστιν ἐν τῷ βίῳ 17

τὸ τὰ αὑτοῦ πράττειν, ἄλλως τε καὶ ὅτε τις ἕλοιτο τοιαῦτα πράττειν,
οἷα καὶ σύ, σχεδὸν παντὶ δῆλον· ἀλλὰ κἀκεῖνο δεῖ σε ἐνθυμεῖ-
σθαι, ὅτι ἕκαστος ἡμῶν οὐχ αὑτῷ μόνον γέγονεν· ἀλλὰ τῆς γενέ-
σεως ἡμῶν· τὸ μέν τι ἡ πατρὶς μερίζεται· τὸ δέ τι οἱ γεννήσαντες·
τὸ δὲ, οἱ λοιποὶ φίλοι· πολλὰ δὲ καὶ τοῖς καιροῖς δίδοται τοῖς τὸν
βίον ἡμῶν καταλαμβάνουσι· καλούσης δὲ τῆς πατρίδος αὐτῆς
πρὸς τὰ κοινά, ἄτοπον ἴσως τὸ μὴ ὑπακούειν· ἅμα γὰρ ξυμβαίνει
καὶ χώραν καταλιμπάνειν φαύλοις ἀνθρώποις, οἳ οὐκ ἀπὸ τοῦ βελτίστου πρὸς
τὰ κοινὰ προσέρχονται· περὶ τούτων μὲν οὖν, ἱκανῶς· Ἐχεκρά-
τους δὲ καὶ νῦν ἐπιμέλειαν ἔχομεν· καὶ ἐς τὸν λοιπὸν χρόνον ἕξομεν
καὶ διὰ σέ, καὶ διὰ τὸν πατέρα αὐτοῦ Φρυνίωνα· καὶ δι᾽ αὐτὸν τὸν νεανίσκον :+

Πλάτων Ἀριστοδώρῳ εὖ πράττειν :+

Ἀκούω Δίωνός σε ἐν τοῖς μάλιστα ἑταῖρον· εἶναί τε νῦν καὶ γεγονέναι
διὰ παντὸς τὸ σοφώτατον ἦθος τῶν εἰς φιλοσοφίαν παρεχόμενον·
τὸ γὰρ βέβαιον καὶ πιστὸν καὶ ὑγιές, τοῦτο ἐγώ φημι εἶναι, τὴν ἀληθινὴν
φιλοσοφίαν· τὰς δὲ ἄλλας τε καὶ εἰς ἄλλα τεινούσας, σοφίας τε καὶ δεινό-
τητας, κομψότητας οἶμαι προσαγορεύων, ὀρθῶς ὀνομάζειν· ἀλλ᾽ ἔρ-
ρωσό τε καὶ μένε ἐν τοῖς ἤθεσιν, οἷσπερ καὶ νῦν μένεις :+

Λύσις Ἱππάρχῳ :+

Μετὰ τὸ Πυθαγόραν ἐξ ἀνθρώπων γενέσθαι, οὐδέποκα διασκεδασθήσεσθαι
τὸ ἄθροισμα τῶν ὁμιλητῶν ἐς τὸν ἐμαυτοῦ θυμὸν ἐβαλόμαν·
ἐπεὶ δὲ παρ᾽ ἐλπίδας, ὥσπερ ἀπὸ ναὸς μεγάλας φροντίδος ἐν ἐρήμῳ
πελάγει διαλυθείσας, ἄλλος ἄλλᾳ φορούμενοι διεσπάρημεν, ὅσιον
κἠμὲ μνάσασθαι, τῶν θείων καὶ σεμνῶν παραγγελμάτων· μηδὲ
κοινὰ ποιεῖσθαι τὰ σοφίας ἀγαθὰ τοῖς μηδ᾽ ὄναρ τὰν ψυχὰν κεκα-
θαρμένοις· οὐ γὰρ θέμις ὀρέγειν τοῖς ἀπαντῶσι τὰ μετὰ τοσούτων
ἀγώνων πορισθέντα· οὐδὲ γὰρ βεβάλοις τὰ ταῖν Ἐλευσινίαιν θεαῖν μυ-
στήρια διηγεῖσθαι· κατ᾽ ἰσότητα δ᾽ ἄδικοι, καὶ ἀσεβέες ἑκάτεροι οἱ ταῦτα
πράξαντες· Καλὸν δ᾽ ἀναλογίζεσθαι ὅσον χρόνον μᾶκος διαταδόμες

ἐκμετρήσαντες· ἀπορρυπτόμενοι σπίλους τοὺς ἐν τοῖς στάθεσιν ἁμῶν
ἐγκεκολαμμένους· ἕως ποκὰ διελθόντων ἐτέων· ἐγενόμεθα δεκτικοὶ
τῶν τήνου λόγων· καθάπερ γὰρ οἱ βαφεῖς προεκκαθάραντες ἔστυ-
ψαν τὰ βάψιμα τῶν ἱματίων, ὅπως ἀνέκπλυτον τὰν βαφὰν ἀνα-
πίωντι, καὶ μηδέποκα γενησομέναν ἐξίταλον, τὸν αὐτὸν τρόπον ὁ δαι-
μόνιος ἀνὴρ παρεσκεύαζε τοὺς φιλοσοφίας ἐρασθέντας, ὅπως μὴ
διαψευσθῇ περί τινα τῶν ἐλπιζομένων ἔσεσθαι καλῶν κἀγαθῶν·
οὐ γὰρ κιβδήλοις ἐνεπορεύετο λόγοις· οὐδὲ πάγαις· ἃς πολλοὶ τῶν σο-
φιστῶν τὼς νέως ἐμπλέκοντι· ποτ' οὐδὲν χρήσιμον σχολάζοντες· ἀλλὰ
θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων πραγμάτων ἦν ἐπιστάμων· οἱ δὲ προσχήματα ποιη-
σάμενοι τὰν τήνου διδασκαλίαν πολλὰ καὶ δεινὰ δρῶντι· σαγηνεύοντες
οὐ κατὰ κόσμον· οὐδ' ὡς ἔτυχε τοὺς νέους· τοιγαροῦν χαλεπούς τε
καὶ προπετέας ἀπεργάζονται τοὺς ἀκούοντας· ἐγκιρνάντι γὰρ ἤθεσι τεταρα-
γμένοις τε καὶ θολεροῖς· θεωρήματα καὶ λόγους καθαρούς· καθάπερ
εἴ τις ἐς φρέαρ βαθὺ βορβόρου πλῆρες ἐγχέοι καθαρὸν καὶ διειδὲς ὕδωρ·
τόν τε γὰρ βόρβορον ἐτάραξε καὶ τὸ ὕδωρ ἠφάνισεν· ὁ αὐτὸς δὲ τρόπος
τῶν οὕτως διδασκόντων τε καὶ διδασκομένων· πυκιναὶ γὰρ καὶ δασεῖαι
λόχμαι περὶ τὰς φρένας καὶ τὴν καρδίαν πεφύκαντι τῶν μὴ
καθαρῶς ὀργιασθέντων· πᾶν τὸ ἅμερον καὶ πρᾶον καὶ λογιστικὸν ἐπι-
σκιάζοισαι, καὶ κωλύοισαι προφανῆ μὲν αὐξηθέν· ἐγκαταδεδύκαντι
δὲ τῷ δάσει τούτῳ παντοῖαι κακότατες ἐμβοσκόμεναι καὶ κωλύοισαι
καὶ μηδαμῶς ἐῶσαι προκύψαι τὸν λόγον· ὀνομάξαι μὲν δὲ πρῶτον
ἐπελθὼν αὐτῶν τὰς ματέρας· ἀκρασίην τε καὶ πλεονεξίην· ἄμφω
δὲ πολύγονοι πεφύκαντι· τᾶς μὲν ὦν ἀκρασίας ἐξεβλάστασαν
ἀθέσμιοι γάμοι, καὶ μέθαι καὶ φθοραὶ καὶ παρὰ φύσιν ἁδοναί· καὶ σφο-
δραί τινες ὁρμαὶ μέχρι θανάτων καὶ κρημνῶν ἐκδιώκοισαι· ἤδη
γάρ τινας ἀνέκαξαν ἐπιθυμίαι, μήτε ματέρων μήτε θυγατέρων
ἀποσχέσθαι· καὶ δὴ παρωσάμεναι νόμον καὶ πατρίδα καὶ πόλιν· καὶ
τύραννον ἐκπεριαγαγοῖσαι τὼς ἀγκῶνας ὡς αἰχμαλώτους ἐπὶ
τὸν ἔσχατον ὄλεθρον μετὰ βίας ἄγοισαι κατέστασαν· τᾶς δὲ
πλεονεξίας ἐκπεφύκαντι ἁρπαγαί τε καὶ πατροκτονίαι ἱερο-

ουλίαι· φαρμακεῖαι· καὶ ὅσα τούτων ἀδελφά. Δεῖ δ' ὦν, τό γε
πρᾶτον τὰς ὕλας ταῖς ἐνδιαιτῆται ταῦτα τὰ πάθη· πυρί τε καὶ σιδά-
ρῳ καὶ πάσαις μαχαναῖς ἐκκαθάραντα· καὶ ῥυσάμενον τὸν λογισμὸν
ἐλεύθερον τῶν τοσούτων παθέων τότη ἤδη φυτεύεν τι χρηστὸν
αὐτῷ παραδιδόμεν· ἅπερ ἔμαθες μὲν, Ἵππαρχε, μετὰ σπουδᾶς,
οὐκ ἐφύλαξας δ', ὦ γενναῖε, γευσάμενος σικελικᾶς πολυτελείας· ἇς οὐ
χρεώ τοι γενέσθαι δεύτερον. Λέγοντι δὲ καὶ πολλοὶ τὺ δαμοσίᾳ φιλοσοφεῖν,
ὅπερ ἀπαξιώσε Πυθαγόρας· ὃς παρακαταθέμενος Δαμοῖ τᾷ αὐτοῦ θυγατρὶ τὰ
ὑπομνήματα, ἐπέσκαψεν μηδενὶ τῶν ἐκτὸς τᾶς
οἰκίας παραδιδόμεν· ἃ δὲ δυναμένα πολλῶν χρημάτων ἀποδό-
σθαι τὼς λόγως, οὐκ ἐβουλήθη· πενίαν δὲ καὶ τὰς τῶ πατρὸς ἐπισκάψιας
ἐνόμιζε χρυσοῦ τιμιωτέρας ἦμεν. Φαντὶ δὲ, ὅτι καὶ ἁ Δαμὼ θνα-
σκοῖσα, Βιστάλᾳ τᾷ ἑαυτᾶς θυγατρὶ, τὰν αὐτὰν ἐπιτολὰν ἐπέ-
τειλεν. ἀμὲς δ' ἄνδρες ἐόντες καὶ Πυθαγόρα φοιτηταὶ, οὐ γνησίως
αὐτῷ ποτιφερόμεθα· ἀλλὰ παραβάται τᾶν ὁμολογιᾶν γινόμεθα.
Εἰ μὲν οὖν μεταβάλλοιο, χαρήσομαι· εἰ δὲ μὴ, τέθνακάς μοι:

Ἐπιστολαὶ Χίωνος:

Χίων Ματρίδι χαίρειν.

Ἀπέδωκέ μοι Λύσις τὴν ἐπιστολὴν τρίτην ἡμέραν ἤδη ἐν
Βυζαντίῳ διατρίβοντι· δι' ἧς τὴν σαυτοῦ συγχώρησιν καὶ πάσης τῆς
οἰκίας ἐδήλωσάς μοι. ἄλλος μὲν οὖν ὅσοις ἔνεστι παραμυθήσασθαι,
ταῦτα διεξήει· καὶ τὰς ἐκ τῆς ἀποδημίας ἐλπίδας ἐξηριθμεῖτο·
ἐν ταύταις ἐπ' ἀντίρροπον λύπης εὐφροσύνην καθίστατο. ἐγὼ δὲ,
τοῦτο αὐτὸ ἀξιῶ παρ' ὑμῶν γενέσθαι, ὅπως ἆθλον μοι τῆς εἰκοτιζομένης
ἀρετῆς καταστήσητε, τὸ μακαρίους ὑμᾶς ποιῆσαι γονεῖς. ἀλλὰ
μὴ τὸ παραμυθίαν ἐκ τῆς ἐμῆς παιδείας προσδέχεσθαι, μὴ λυπου-
μένοις διὰ τὴν ἀτυχίαν· ἀλλ' ἐμοὶ δ' ὥσπερ ἀθλοφόρῳ μείζονά μοι προθεῖναι
τὰ ἆθλα· ἵνα κρατίων ἐπ' αὐτὰ ἀγωνιστὴς γένωμαι. οὕτως οὖν διακεῖσθαι,

ὦ πάτερ· καὶ παραμυθοῦ τὴν μητέρα· εἰ γὰρ ἄρα ἐκείνην μὲν
ἐν τοῖς παρηγορουμένοις· σὲ δ' ἐν τοῖς παρηγοροῦσι, τετάχθαι προσήκει:—

Τῷ αὐτῷ

Θράσων ἐμπορία ἔσται μὲν τοῦ πλούτου χρηστοῦ μᾶλλον, ἢ κατὰ
τὴν ἐπιτήδευσιν εἶναί μοι δοκεῖ. Καὶ νῦν ἐν Βυζαντίῳ γενόμενος,
ἔσχε τινὰ αὐτῷ χάριν. θεάσασθαι γάρ μοι βουλομένῳ τὰ περὶ
χώραν ἄξια θέας ὄντα, ἡγεμὼν τῆς ὁδοῦ ἐγένετο· ~~καὶ~~ καὶ τἆλλα
ἐπεμελήθη. ὅπως μὴ πονηρά τις ἡμῖν ἡ ὁδὸς καὶ κοινὴ γ᾽ ἐστὶ κἂν γέ-
νοιτο. ἀλλὰ ὀχημάτων τε χάριν καὶ τῆς ἄλλης παρασκευῆς ἧς ἁβρο-
τέρα τοῦτον ὡς ἡμᾶς πλέοντα ᾠήθην ταύτῃ τῇ μαρτυρίᾳ συμπα-
ραπέμψαι δεῖν. ἵνα ἀντιτύχῃ τῶν αὐτῶν. θέας μὲν οὖν, οὐδὲν
οἶμαι χρῄζει. κατεστρατευμένος ἐκ πολλοῦ χρόνου τοῦ πόντου. εἰς
δὲ τὴν οἰκίαν δῆλον ὡς κατὰ τὸ σὸν αὐτοῦ ἔθος ὑποδέξῃ προθύμως
αὐτόν. ἐγὼ δὲ ὥρμημαι μὲν ἐκ πολλοῦ. ἀνέμου δέ, οὐκ ἐπιτυγχάνω:—

Τῷ αὐτῷ

Πολλὴν χάριν οἶδα τοῖς ἐπισχοῦσιν ἡμᾶς ἀνέμοις· καὶ τὴν ἐν Βυζαν-
τίῳ διατριβὴν βιασαμένοις. Καίτοι τὸ πρῶτον ἠχθόμην αὐτοῖς
ἐπαγόμενος. ἀλλὰ γὰρ ἀξία πρόφασις καὶ χρονιωτέρας μονῆς ἐφά-
νη Ξενοφῶν ὁ Σωκράτους γνώριμος. οὗτος γὰρ ὁ Ξενοφῶν, ὅτε τῶν
ἐπ' Ἀρταξέρξην στρατευσαμένων Ἑλλήνων, Κύρῳ δέ, συμμαχούντων ἦν·
καὶ τὸ μὲν πρῶτον μετά τινος τῶν στρατηγῶν ἦν, οὐδὲν πολυπρα-
γμονῶν. ὅτι μὴ στρατιώτην ἐχρῆν· καίπερ εἷς ὢν τῶν Κύρῳ τιμίων·
ὡς δὲ Κῦρός τε ἀπέθανεν ἐν τῇ πρώτῃ μάχῃ, καὶ οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἑλ-
λήνων παρασπονδηθέντες, ἀπετμήθησαν τὰς κεφαλάς, ᾑρέθη
στρατηγὸς ἀνδρείας τε ἕνεκα καὶ τῆς ἄλλης σοφίας δοκῶν ἄριστα ἂν
διαπράξασθαι τὴν σωτηρίαν τοῖς Ἕλλησι· καὶ οὐκ ἐψεύσθησαν αὐτοὶ
τῆς ἐλπίδος. ἀλλὰ διὰ μέσης πολεμίας γῆς ὀλίγην στρατιὰν ἄγων
διεσώσατο. ἑκάστης ἡμέρας τοῖς βασιλέως στρατηγοῖς παρα-
ταττόμενος. θαυμαστὰ μὲν γὰρ οὖν καὶ ταῦτα. πολὺ δὲ

τούτων θαυμασιώτερόν τε καὶ μεῖζον, ὅπερ αὐτὸς ἐγὼ νῦν ἐθεασάμην.
πεπονηκότες γὰρ οἱ Ἕλληνες πολυχρονίῳ καὶ χαλεπῇ στρατείᾳ, καὶ μηδὲν
ἄλλο ἀρνύμενοι τῶν κινδύνων ἆθλον, πλὴν τῆς σωτηρίας δεξαμένων αὐτοὺς
κατὰ φόβον Βυζαντίων, ἔγνωσαν διαρπάσαι τὴν πόλιν. καὶ πολὺς
τάραχος αἰφνιδίως κατέσχε τοὺς Βυζαντίους. ἐπεὶ δὲ ὡπλίζοντό τε οἱ ξένοι
σαλπιγκτής. καὶ σαλπιγκτὴς ἐσήμαινεν, ἐγὼ μὲν ἀσπίδα καὶ λόγχην ἁρπάσας, ἔδρα-
μον ἐπὶ τὸ τεῖχος. οὗ καὶ τῶν ἐφήβων τινὰς συνεστηκότας ἑώρων. ἦν δὲ
ἡ φυλακὴ τῶν τειχῶν, οὐδὲν ὠφέλιμος, πολεμίων κατεχόντων τὴν
πόλιν. ἀλλ' ὅμως ῥᾷον ἐνομίζομεν ἀμύνασθαι πλεονεκτοῦντες
τῷ τόπῳ. ἢ ἀπολέσθαι γε βραδύτερον. κἀν τούτῳ ταραττομένων
τῶν Ἑλλήνων, ἑωρῶμεν καὶ μὴν τὸν ἄνδρα καλὸν πάνυ καὶ πρᾶον ἰδέσθαι
διεξιόντα δι' αὐτῶν καὶ παύοντα τῆς ὀργῆς ἕκαστον. οὗτος δὲ ἦν ὁ Ξε-
νοφῶν. ὡς δὲ ἐκ τῶν ἐναντίων παρεκάλουν αὐτὸν οἱ στρατιῶται ἕνα
ὄντα πολλοῖς πείθεσθαι καὶ ἀναπαῦσαι ποτὲ αὐτοὺς τῆς ταλαιπωρίας
καὶ χαλεπῆς ἄλλης. ἀναβάντες οὖν ἐπὶ πόδα ἔφη καὶ βουλεύσασθαι.
ὃ γὰρ δέος μὴ διαφύγοι, ἢ βουλομένοις τὸ πρᾶγμα ἐφ' ἡμῖν κείμενον.
ὡς δὲ τοῦτό γε αὐτὸ ἀπαθὲν ᾐδέσθησαν, εἰς μέσον καταστὰς ὁ Ξενοφῶν,
θαυμαστοῖς λόγοις διέθετο, ὥστε τὸ τέλος αὐτῶν ἐδήλωσεν. οὐ γὰρ ἡμῖν
γε σαφῶς ἐξηκούοντο. τοὺς γοῦν πρὸ μικροῦ διαρπάζειν ἐγνωκότας
τὴν πόλιν μετρίους κατὰ τὴν ἀγορὰν ἑωρῶμεν, ὠνουμένους τὰ ἐπι-
τήδεια ὡς τῶν ἄλλων Βυζαντίων ἕκαστον. καὶ μηδὲν ἔτι ἐκείνου τοῦ
ἀδίκου καὶ ἁρπακτοῦ ἄρεως πνεούσας. αὕτη δὲ ἡ ὄψις ἐπίδειξις ἦν
τῆς Ξενοφῶντος ψυχῆς, ὅπως καὶ φρονεῖν καὶ λέγειν ἐδύνατο. οὐ μὴν ἐγώ γε
ἡσυχίᾳ τὸν ἄνδρα παρελθεῖν ὑπέμεινα. καὶ ταῦτα ὁμοίως Βυζαντίοις
ἀπεπονθὼς ὑπ' αὐτοῦ. ἐπεὶ δὲ δία τοῖς ἀνέμοις, καὶ αὐτὸς εἷς ἦν τῶν διαρ-
παγησομένων. ἀλλ' ἐγνώρισα αὐτῷ ἐμαυτόν. ὁ δέ, καὶ τῆς σῆς πρὸς
Σωκράτην φιλίας ἀνεμιμνήσκετο, κἀμὲ φιλοσοφεῖν παρίστατο.
καὶ τἄλλα οὐ στρατιωτικῶς μάλα, ἀλλὰ καὶ πάνυ φιλανθρώπως
διελέγετο. νῦν δὲ εἰς Θρᾴκην ἄγει τὸ στράτευμα. Σεύθης γὰρ ὁ τῶν Θρᾳκῶν
βασιλεὺς πρός τινας ὁμόρους πολεμῶν, μετεπέμψατο ἐν τιμῇ
μισθὸν αὐτοῖς ὑπισχνούμενος. οἱ δὲ ὑπήκουσαν. οὐ γὰρ ἄποροι

διαλυθῆναι βούλονται· ἀλλὰ καὶ κτήσασθαί τι ἐκ τῶν πόνων· ἕως δὲ
ἔτι στρατευόμενος ἦν· ἐπειδὴ πολυμενῶν προθυμότερον εἰς Ἀθήνας
πλεύσεσθαι φιλοσοφήσαντα· μέμνησαι γὰρ δήπου ὅτι παρέτρεπ-
μες σπουδαίως ἐπὶ φιλοσοφίαν καὶ θαυμάσια δ' ἐξηγοῦ περὶ τῶν κατ' ὁ-
ποίων σπουδασάντων περὶ αὐτὴν μέρος, τὰ ἄλλα μέν, εἶχες πειθόμενον·
ἐκεῖνο δὲ καὶ πάνυ φοβούμενον· ἐδόκει γάρ μοι τὰ λοιπὰ ὄντως σπουδαι-
ότερους ποιεῖν ὅσων ἐφάψαιτο· καὶ γὰρ τὸ σῶφρον καὶ τὸ δίκαιον οὐκ
ἄλλοθεν ἀρύεσθαι τοὺς ἀγροίκους, ἢ φιλοσοφίας ᾤμην· τὸ δὲ πρακτικὸν
καὶ σφοδρὸν ἀλύειν τῆς ψυχῆς καὶ μαλθάσσειν ἐπὶ τὸ ἥσυχον· ἀπορραθυμη-
σεῖν γὰρ εἶναι καὶ ἠρεμίας τὰ θαυμαστὰ ὥς μοι ἔλεγες ἐγκώμια φιλο-
σόφων· δ' ἀνὴρ νῦν μοι κατεφάνης ὁ φιλοσοφήσας· τἆλλα μὲν ἀμεί-
νων ἔσομαι, θαρραλέος δὲ οὐκέτι· οὔτε στρατιώτης εἶναι δυνήσομαι, οὔτε
ἀριστεὺς εἰ δέοι· ἀλλὰ μεθήσω ταῦτα πάντα ὥσπερ ἐστὶ λῆρος κενῷ τινὶ
ἔσω δή· παντὸς ἔργου λαμπροτέρου κηληθεὶς τῇ φιλοσοφίᾳ· ἠγνόεις
δ' ἄρα ὅτι καὶ πρὸς ἀνδρείαν εἰσὶν ἀμείνους οἱ φιλοσοφήσαντες· καὶ μάλιστα δὲ
αὐτὸ παρὰ Ξενοφῶντος ἔμαθον· οὐκ ἐπειδὴ διειλέχθη μοι περὶ αὐτοῦ,
ἀλλ' ἐπεὶ τοιοῦτος ὢν ἐφάνη ὁποῖος ἐστί· μάλιστα γὰρ δὴ μετασχὼν
τῶν Σωκράτους λόγων, ἀρκεῖ καὶ στρατεύματα καὶ πόλεις σώζειν· καὶ
οὐδὲν αὐτὸν ἐποίησε φιλοσοφία αὐτῷ τε καὶ τοῖς φίλοις ἀχρειότερον·
ἡσυχίας μὲν οὖν, ποιητικώτερα τάχα εὐδαιμονίας· ἤδη μέντοι καὶ
πρᾶξαι καλῶς ἐκεῖνα, ὁ καλῶς ἠρεμεῖν δυνάμενος· ἔστι καὶ μείζων
ἂν εἴη τοῦ πολεμιστοῦ, ὅσος ὁ πλεονεξίαν καὶ ἐπιθυμίαν· καὶ τὰ ἄλλα
πάθη χειρούμενος ὧν καὶ οἱ νικῶντες τοὺς πολεμίους ἡττῶνται· κἀγὼ
δὲ ἐλπίζω φιλοσοφήσας, τά τε ἄλλα κρείττων ἔσεσθαι, καὶ οὐχ ἧττον
ἀνδρεῖος ἀλλ' ἧττον θρασύς· ταῦτα μὲν οὖν οὐ τοῦ ἱκανουμένου, ἀλλὰ
καὶ τοῦ πάνυ πολλοῦ πόρρω, γίνωσκε δέ με ἤδη πρὸς τὸ πολὺ ὄντα·
καὶ γὰρ δὴ ἡ γένοιτο καὶ τὰ τῶν ἀνέμων αἰσιώτερα :—

Τῷ αὐτῷ

πιτυχόντες τῶν περὶ σῆμον κατ' ἐμπορίαν ὡς ὑμᾶς πλεόντων, ἐγνώ-
μεν καὶ τὰ περὶ Ἰνθω συντυχοῦντα ἡμῖν δηλῶσαι· ἕω μὲν γὰρ ζεφύρου
ἀποβιάζουσι· κἀγὼ προὔλεγον τοῖς σὺν ἡμῖν ναύταις, ἐπ' εἶχε τὸν ἔκπλουν·

καὶ ταῦτα ἐν Βυζαντίῳ διατρίβειν δυναμένοις· οἱ δ' οὐκ ἐπείθοντο· ἀλλὰ καὶ παρόντες τὴν πρόρρησιν ἐχλεύασαν· προσβεβλῆσθαί μοι νόσον τινὰ ἀστρονομίας ὑπὸ Ἀρχεδήμου τοῦ ἀστρονόμου λέγοντες· κἀγὼ μέχρι μέν τινος, ἀντεῖχον· καταναυμαχούμενος δ' ὑπ' αὐτῶν ἧξα· καὶ ταῦτα οὐδὲ αὐτὸς εὖ εἰδὼς ὅτι ἀληθὲς αὐτοῖς προλέγοιμι· ἅμα δὲ καὶ πνεῦμα οὔριον καὶ καλὸς πλοῦς προφαινόμενος, ἀπιστότερον ἐποίει τὰ προηγορευμένα· ὡς δ' ἀνήχθημεν ἕως μὲν Σηλυμβρίαν παραλλάξαι, κατεβιώσαμεν ἐφόδοις πρόσφορον· ἀρχόμενοι γε καὶ μέχρι τῆς ἀποβάσεως ἐλάσασθαι· ὡς δὲ τριάκοντά που σταδίοις ἀπ' αὐτῆς προεκόψαμεν, δεινὸς ἡμᾶς χειμὼν κατέλαβε. καὶ πολὺν μὲν χρόνον οὐδαμοῦ καθορμίσαι τὴν ναῦν δυνάμενοι, πονηρῶς πάνυ διεκείμεθα· μόλις δέ ποτε ἀπιδόντες τὴν Πέρινθον ἐβιαζόμεθα πρὸς αὐτήν· κωπηλάται ἀγαθοὶ γενόμενοι· τοῖς μὲν γὰρ ἱστίοις, οὐ φορητὸς ἦν ὁ ἄνεμος· καὶ δεινὰ παθόντες ἵνα μὴ λέγω τὰ μεταξύ, μέσων που νυκτῶν κατήχθημεν ἐς Πέρινθον· καὶ τότε μὲν κατεδάρθομεν· ἐπεγένετο δ' ἡμῖν καὶ ἕτερος χειμών, οὐδὲν τοῦ θαλαττίου μετριώτερος· Περίνθιοι γὰρ ὑπὸ Θρᾳκῶν ἐπολεμοῦντο· καὶ τοῦτο δὲ οἱ πάντες ἀγνοήσαντες ἧκεν, οὐκ ἐπυθόμεθα· καίπερ δώδεκα ἡμέραις ἐν Βυζαντίῳ διατρίψαντες· ἀλλ' ὡς ἧκε αἰφνίδιος ἡ καταδρομὴ τῶν βαρβάρων ἐγένετο· ἀναστάντες ὅπου ἐξῄειμεν, ὁρμώμενοι τὴν πόλιν ὡς ᾠόμεθα ἐγώ τε καὶ Ἡρακλείδης καὶ Ἀγάθων ὁ χρηστός· εἵποντο δὲ ἡμῖν καὶ τῶν θεραπόντων, Βαίτυλος καὶ Ποδάρκης· καὶ Φίλων ὁ θρασύς· ἦμεν δὲ μέν, ἄνοπλοι· τῶν δὲ θεραπόντων παρήρτητο ἑκάστῳ μάχαιρα· Φίλων μὲν γὰρ καὶ δόρυ ἐκόμιζε· μικρὸν δὲ προελθόντες ἀπὸ τοῦ λιμένος, ὁρῶμεν στρατόπεδόν τε, οὐ πρόσω τῆς πόλεως· καὶ τὸ δεινότερον ἱππέας τρεῖς· οὐ πόρρω ἡμῶν· καὶ Φίλων μὲν δούς μοι τὴν λόγχην ἵν' αὐτὸς ᾖ δρομικώτερος, ἐπὶ τὴν ναῦν ἔφυγε· ἐγὼ δὲ οὐκ ἐθίζων ὠκύτερον ἵππου ἐμαυτὸν εἶναι, περὶ τὸν βραχίονα ἑλίξας θοἰμάτιον καὶ τὴν λόγχην διηγκυλωμένος, ἔμενον· τὸ αὐτὸ δὲ καὶ ἐποίουν καὶ οἱ θεράποντες· Ἡρακλείδης δὲ καὶ Ἀγάθων λίθους ἔχοντες, ὄπισθεν ἡμῶν ἐκρύπτοντο· προσελάσαντες δὲ οἱ Θρᾷκες πρὶν ἐς ἐφικτὸν ἐλθεῖν, ἠκόντισαν τρεῖς λόγχας ἕκαστος· καὶ αἱ μέν, μικρὸν πρὸ ἡμῶν

ἔπαισαν· οἱ δ' ἀναστρέψαντες ὡς δὴ πεπληγμένου αὐτοῖς τοῦ ὄχλου ἤλαυ-
νον ἐς τὸ στρατόπεδον· ἀμυνόμενοι δ' ἡμεῖς ταῖς λόγχαις, ἀνεχωρήσαμεν
ἐπὶ τὴν ναῦν, καὶ λύσαντες τὰ ἀπόγεια, ἐπλέομεν· νῦν δ' ἐν Χίῳ
ἐσμέν, πάνυ ἐπιτηδείως τῶν ἀνέμων ἡμῖν περὶ πάντα τὸν πλοῦν χρη-
σαμένων. λέγει οὖν Ἀρχέδημος, ὅτι ἐρίφων ἐπιτολία δύσις, οὐ κατὰ
θάλατταν μόνον σημαίνει χαλεποὺς χειμῶνας· ἀλλὰ καὶ κατὰ
γῆν χαλεπωτέροις. ἔχεις γὰρ ἐκ τῆς ἡμετέρας συντυχίας παῖξαι
πρὸς αὐτόν.

Τῷ αὐτῷ

Ἀφίγμεθα ἐς Ἀθήνας καὶ Πλάτωνι τῷ Σωκράτους γνωρίμῳ διαλε-
γόμεθα· τἄλλα τε γὰρ πάντας σοφὸς ἀνήρ, ἔτι καὶ τὴν φιλοσοφίαν
οὐκ ἀπολείπεται τοῦ ἔργῳ τοῖς γνωρίμοις ποιεῖν· ἀλλὰ καὶ πάνυ ἀμφήκει
πρός τε τὸ πρακτικὸν τοῦ βίου καὶ πρὸς ἡσυχίαν ἀποφαινόμενα· ἔγρα-
φες δέ μοι καὶ περὶ τῆς πρὸς αὐτὸν φιλίας, ὅτι οὐ μικρὸν πλεονέ-
κτημα τὴν πρὸς Σωκράτην συνουσίαν ἠσθῆσθαι ἐς αὐτὸν ἔχοιμι. ἴσθι
οὖν, ὅτι πάντων μὲν ποιεῖται λόγον, καὶ τῶν μετὰ ἡμέραν ὁμιλη-
σάντων Σωκράτει· οὐδενὶ δ' οὕτως αὐτὸν οἰκεῖοι, ὡς τῷ μάλιστα ἀπο-
λαύειν αὐτοῦ δυναμένῳ. Καὶ κατὰ τοῦτο γοῦν ἐσπουδάκαμεν,
μὴ μειονεκτεῖν τῆς Πλάτωνος φιλίας· ἀλλ' ἐν τούτοις τετάχθαι
ὑφ' ὧν ἀπαρχὴν φησί, ὅτι αὐτὸς ἀπονίνασθαι δύναται· οὐ γὰρ ἧττονα
εὐδαιμονίαν εἶναι λέγει τὸ ἀγαθοὺς ποιεῖν, τοῦ ἀγαθὸν γίνεσθαι. Τὸ
μὲν οὖν ὠφελεῖσθαι τοῖς δυναμένοις τῶν φίλων, αὐτὸς παρέχει.
Τὸ δ' ὠφελεῖν οὐχ ἧττον λαμβάνει παρὰ τῶν ὠφελεῖσθαι δυναμένων.

Τῷ αὐτῷ

Ἐκομισάμην φαιδίμους ταρίχου ῥοδίων καὶ μέλιτος ἀμφορέας πέντε
καὶ τοῦ μεσσίτου οἴνου κεράμια ὀκτώ· καὶ πρὸς τούτοις, τρία ἀρ-
γυρίου τάλαντα. καὶ τῆς μὲν πίστεως ἐκεῖνον ἐπαινῶ· τῆς δὲ
ἐπιμελείας, σέ. ἐπιγινώσκω ἤδη μέντοι τῶν ἐπιχωρίων γενημά-
των ἀπαρχάς τινας, βουλοίμην ἄν σε ἀποστέλλειν, ἂν ἐπιτρέπῃ
ὁ καιρός· τούτοις γὰρ καὶ τοῖς ἄλλοις φίλοις τέρπεσθαι ἔνεστι καὶ Πλάτωνα

σοφίζεσθαι ἀδωροδόκητον ὄντα χρημάτων· οὐδὲ εἰς ἐμέ γε πόθος καὶ μάλιστα ἐν Ἀθήναις τε ὄντι καὶ Πλάτωνι διαλεγομένῳ. ἐστὶ καὶ ἄτοπ ἴσως πεπλευκέναι μὲν ἡμᾶς εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἵνα ἧττον φιλοχρήματοι γινώμεθα· μηδὲν δ' ἧττον καὶ ἐκ πόντου πλεῖν πρὸς ἡμᾶς τὴν φιλοχρημοσύνην· χαριέστερον δ' ἂν ποιήσαις ταῦτα πέμπων ὅσα τῆς σπερίδος ἡμᾶς, οὐχ ὅσα πλούτου ἀναμνήσει :

Ξφ αἰσχ

Ἀρχέπολις Λήμνιος μὲν ἐστὶ ὡς λέγεται τὸ γένος· φαῦλος δὲ καὶ ἀτέκμαρτος ἄνθρωπος καὶ στασιαστὴς πρὸς πάντας· μάλιστα δὲ πάντων πρὸς ἑαυτόν· οὗτος δὲ τοῦτο καὶ λελυμένος τὴν ἀποπληξίαν· καὶ πᾶν ὅ,τι ἂν οἰηθείη λέγων· νοεῖ δ' ἀεὶ τὰ μωρότατα. οὗτος τὸ μὲν πρῶτον, ὡς πυνθάνομαι, ταμίας τε ἐν Λήμνῳ γενόμενος καὶ τὰς ὁμοίας μετιὼν ἀρχάς, οὐκ εὐπρεπῶς ἀνεστρέφετο. ὡς δὲ ἔδοξεν αὐτῷ καταφοιτῆσαι καὶ φιλοσοφίας, εἰς Ἀθήνας κατέπλευσε· κἀκεῖ πολλὰ μὲν Πλάτωνι δυσηρέστησε· πολλὰ δ' ἡμᾶς ἐβλασφήμησεν· οὐδὲν γὰρ αὐτῷ χρήσιμοι ἐφαινόμεθα περὶ ἀρετῆς ἀλλ' οὐ περὶ χρηματισμοῦ τὰς διαλέξεις ποιούμενοι. νῦν δὲ καὶ εἰς τὸν πόντον ἐμπορεύεσθαι φησὶν οὐκ ἀφρόνως. εἰ δὴ τοῦτο μόνον ἑαυτῷ προσήκειν λελόγισται, ἀλλὰ τὸ ἀσχέμητον αὐτοῦ καὶ ἄστομον οὐδὲ ταύτην ἐπιδείξεται τὴν φρόνησιν· ἵνα ὅς τε ἐστὶν ἤδη καὶ ἐς ὃ χρήσιμος· πρὸς γὰρ τὸ εὖ φανταζόμενον μετεωρίζεται. οὗτος ἐπιλαθόμενος τῶν βλασφημιῶν, προσῆλθέ μοι καὶ ἐδεήθη σοι γράψαι περὶ αὐτοῦ. ἐγὼ δὲ ἐκείνῳ μὲν ἵνα μὴ ἀναξίῳ ὄντι Βελλεροφόντου σχῆμα περιθῶ, ἐπεὶ γὰρ ἐπιστολὴν ἔδωκα· οὐδὲ ἐκεῖ τι ὁμοίως ψευσάμενος. ταύτην δὲ παραναγνωσομένῳ λυσιτελὲς ἐνεχθεῖσα· οἶμαι δὲ ἡ πᾶσα φιλανθρωπία δοξάσθαι σε δι' αὐτὸν ἄνθρωπον καὶ ἀποδείξει τινὰ ὅτι οὕτως ἀμείβεται χείρων τοὺς βλασφημήσαντας. τοῦτο γὰρ ἓν ἐστὶ τῶν μαθημάτων αὐτοῦ, ἃ σὺ ἐχλεύαζες· τὸ μηδένα κακῶς ἀμείβεσθαι μέχρι τοῦ μὴ αὐτὸν ἀγαθὸν εἶναι. τοῦτο δ' ἔσται ἐὰν εὐποιΐαις αὐτοὺς ἀμειβώμεθα. οἶδα μὲν οὖν ὅτι οὐδὲν πείσεται ἄτρωτος ὢν τὴν ψυχὴν ὑπὸ μωρίας· ὅμως δ' οὖν ἡμῶν αὐτῷ χάριν, γενέσθω τοῦτο τὸ πολίτευμα· τὰ δὲ περὶ αὐτοῦ λελυμένως καὶ ἀπροκαλύπτως

ἐδήλωσα· πρὸς ἄλλον μὲν οὐδένα πώποτε βλασφημήσας τοῦτον οὔτε
οὐδένα· πρὸς σὲ δὲ τοῦ ἐμοῦ νοῦ ὑπὸ μηδενὸς παρακατεχόμενον
λόγου, ἁπλοῦν καὶ σαφῆ δίκαιον εἶναι: —

Τῷ αὐτῷ:

Ἀποδίδωσί σοι τὸ γράμμα Ἀρχέπολις ὁ Λήμνιος· ἐμπορευόμενος
ἐς τὸν Πόντον, ἐδεήθη μου ὅπως αὐτὸν συστήσαιμί σοι· ἐγὼ δὲ ἀσμένως
ἐδεξάμην· καὶ γὰρ οὐδὲ φίλος μοι ὢν ἐτύγχανε· κέρδος οὖν μέγα
ᾠήθην ἀφορμὴν λαβεῖν τοῦ ποιῆσαί τινα φίλον μὴ ὄντα πρότερον.
Εἰς ὃ κέρδος συλλήψῃ μοι καὶ σὺ φιλανθρώπως αὐτὸν ἀποδεξάμενος·
πείθομαι δὲ καὶ μέτριον αὐτὸν ἔμπορον εἶναι· καὶ γὰρ φιλοσοφήσας πρό-
τερον, εἶτα ἐμπορεύεται: —

Χίων Βίωνι χαίρειν

Ὀλιγωρίαν μὲν σοῦ τοσαύτην περὶ ἐμέ, οὐκ ἂν ἤλπισα ἔσεσθαι· οὔτε
ἐβουλόμην προσδέξασθαι· θαυμάζω δὲ τὴν συντυχίαν, δι' ἣν οὐδὲν
πέως ἧκέ μοι παρὰ σοῦ γράμμα· καὶ ταῦτα συνεχῶς γραφόντων μοι
τῶν ἄλλων φίλων· ὑπὲρ μὲν οὖν τῶν γενομένων, ἐγὼ αὐτὸς ὑπὲρ σοῦ
ἀπολογήσομαι· τὸ δὲ λοιπὸν οἵτε οἱ μὴ ἀποδιδόντες αἴτιοι γε-
γόνασι, φύλαξαι τοῦτο τὸ συνεχῶς γράφειν· οὕτως γὰρ καὶ τῶν
ἀποδωσόντων ἐπιτεύξῃ· εἰ δὲ σὺ μὴ γράφων, φύλαξαι καὶ τοῦτο.
ῥᾳδία δέ ἐστιν ἡ αὐτοῦ φυλακή· καίτοι γε ἐάν τι ἐν τῇ ἡμετέρᾳ φιλίᾳ
τοσοῦτον, ὅσον καὶ τὰ δι' ἰσχὺν ῥήμη νικᾶν δύνασθαι· ἢ ἐπιλέλησαι
τοῦ Ἡραίου καὶ τοῦ Καλλιχόρου καὶ τῶν παρὰ Καλλισθένει διατριβῶν
καὶ ὅσοις ἄλλοις τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς ἐκεράσαμεν, ἢ αὐτὸς μὲν
οὐκ ἐπιλέλησαι, ἐμὲ δὲ φιλοσοφίας γευσάμενον, ἀμνημονεῖν
αὐτῶν ὑπολαμβάνεις· δῆλον οὐ προσήκει σοι οὔτε ἑαυτῶν φαῦλα
ἔχειν περὶ τὴν φιλίαν, οὔτε περὶ ἐμοῦ φαῦλα εἰκάζειν· ἀλλὰ
καὶ ὡς μεμνημένον αὐτῆς, καὶ ὡς μεμνημένῳ, γράφειν συνεχέ-
στερον: —

Χίων Ματρίδι

Πλάτωνι ἀδελφιδοῦ θυγατέρες εἰσὶ τέσσαρες· τούτων τὴν πρε-
σβυτάτην ἐδίδου Σπευσίππῳ πρὸς γάμον καὶ μετ' αὐτῆς προῖκα
τριάκοντα μνᾶς· πέπομφε δ' αὐτῷ ταύτας Διονύσιος· ἐγὼ οὖν

ἀσπαστὸν ἡγησάμενος τὸν καιρὸν, τάλαντον προστίθημι τῇ προικί· καὶ
μέχρι μὲν πολλοῦ, ἠναίνετο· ἐξεπολιόρκησα μὲν δ' αὐτὸν πάνυ ἀλη-
θεῖ τε δικαίῳ λόγῳ· ἔφαμεν γὰρ ὅτι οὐκ ἐς πλοῦτον, ἐς δὲ φιλίαν σοι
συμβαλλόμεθα· τὰς δὲ τοιαύτας δωρεὰς δέχεσθαι δεῖ· αὗται γὰρ
τιμὴν χαρίζουσιν· αἱ δὲ ἄλλαι ἀτιμάζουσιν· τιμᾶς μὲν οὖν φιλανθρωπίαν·
ἀτιμάζεις δὲ πλοῦτον· ἥρμοσται δὲ καὶ τὰς ἄλλας παῖδας ἤδη τοῖς
χαριεστάτοις Ἀθήνησιν· ἀλλ' οἱ μὲν, πλουτοῦσι· σὺ δ' ὅπως δὲ χαρι-
έστερος ὤν, πένεται· τοσοῦτον τὸ κέρδος φημὶ δὴ κλαῦσαι σοι, οὐ μὲν
ἡμῖν, οὐκ οἶδ' ὅτι προσγενέσθαι ἐν παντὶ τῷ βίῳ δυνήσεται: —

Τῷ αὐτῷ:

Καὶ πόθῳ ... παρὰ Διάνορος τὴν ἐπιστολὴν ἐν ἡμέρᾳ ἀναγκάζεσθαι
παρακαλεῖς· ἱκανὸν γὰρ εἶναι πρὸς τὴν τηνικαῦτα ἀποδημίαν πέντε
ἐτῶν χρόνον· ἐκ τούτου δὲ τὴν ἐπὶ ξενιτείαν ἔρχεσθαι· ἐπειδὲ, ὅσος με
πόθος ἔχει ὑμῶν καὶ τῆς πατρίδος, αὐτοὶ σαφῶς ἴστε· ἔοικε δ' οὖν
αὐτὸς οὗτος ὁ πόθος βιάζεσθαί με πλείω χρόνον διατρίβειν Ἀθήνησιν.
ὀψιμαθέστερος γὰρ εἶναι οἷς συμπαθῶ βούλομαι· τοῦτο δὲ τὸ κράτος
μόνη ἔχει φιλοσοφία· πανταέτης δὲ χρόνος ὦ πάτερ οὐχ ὅπως
φιλοσοφοῦσιν ἀπαρκεῖν ἔμοιγε φαίνεται, ἀλλ' οὐδὲ τοῖς ἐμπορευομένοις
ἐπιμελεστέρου· καίτοι γε οἱ μὲν, ἐπὶ τὰ ἀτελέστατα στέλλονται· ἡμεῖς δὲ
ἀρετὴν ἐμπορευόμεθα, οὐδενὸς ἄλλου, πλὴν φύσεως καὶ φιλοπονίας
καὶ χρόνου δέοντες· ὧν ἃ μὲν, οὐ παντελῶς ἡμῶν ἀπολείπεται· χρόνου
πενταετί[αι] · μέντοι δεόμεθα· διατρίψαντες οὖν ἄλλην πενταετίαν, ἀναστρέ-
ψομεν θεοῦ γε σώζοντος· σὺ δὲ, ὦ λογιώτατε ἐκπέμπων ἡμᾶς ὑπέ-
μεινας, τοῦτο χρὴ καὶ χρονιζόντων ἡμῶν ἀνέχεσθαι· καὶ ταῦτ' εἰδότα, ὡς
οὐχὶ τὸ ἐκπλεῦσαι ἐπὶ παιδείαν ἀγαθοὺς ποιεῖ, τὸ δὲ χρονίσαι περὶ
παιδείαν σπουδάζοντας: —

Τῷ αὐτῷ:

Πρότερον μὲν ὦ πάτερ ἐγράφουσοι, δεκαετίαν ἐκπληρώσας, οὕτως ἐπαν-
έρχεσθαι πρὸς ὑμᾶς ἐβουλόμην· νῦν δὲ ἀκούσας τὴν τυραννίδα,
οὐκ ἂν ἔτι ὑπομείναιμι ἐν ἀσφαλεστέρῳ τῶν πολιτῶν εἶναι· ἀλλ' ἢν
ἄρξῃ τὸ ἔαρ πλευσοῦμαι θεοῦ σώζοντος· νῦν μὲν γὰρ μετόπωρος

ἐπὶ τοῦ χειμῶνος, οὐκ ἐδυνάμην. ἐπεὶ καὶ τέως ἄτοπον ὁμοίους ἡμᾶς εἶναι τοῖς ἐνταῦθα, ἄν τι ταραχθῇ τῆς πατρίδος, ἀποδιδράσκουσιν ὅπῃ τύχοι. ἀλλὰ μὴν τότε μάλιστα παρεῖναι, ὅτε ἀνδρῶν ὠφελησόντων δεῖται. εἰ δὲ καὶ παντάπασιν ἐν ἀδυνάτῳ εἴη τὸ ὠφελεῖν, τὸ γοῦν μετέχειν βλάβης ἑκόντα, ἀρετὴ μὲν παραπλησία μοι δοκεῖ· χάρις δὲ ἴσως ἐνδεεστέρα. θαρραλεώτερον δέ σοι γέγραφα, ἐπεὶ καὶ Λύσις τὴν ἐπιστολὴν ἐκόμισεν :—

Τῷ αὐτῷ

Ὄντως Κλέαρχος ὥς μοι ἔγραφες, οὐχ οὕτως Σιλωνὸν δέδοικε κατειληφότα αὐτοῦ τὸ φρούριον, ὡς ἡμᾶς φιλοσοφοῦντας. ἐπεὶ ἐκεῖνον μέν γε οὐκ ἀπέβαλε τέως τοῖς πολιορκήσασιν ὥς πυνθάνομαι. ἐπ' ἐμὲ δὲ ἧκέ τις Θρᾷξ, δορυφόρος αὐτοῦ γενόμενος. ἐγὼ γὰρ μετὰ ταῦτα καὶ μικροῦ ὕστερον ἢ γραφῆναί σοι τὴν περὶ τῆς νόσου περὶ ἡμῶν ἐπιστολήν, ἐπεχείρισεν· ἀνειληφὼς δὲ ἐμαυτὸν ἱκανῶς ἤδη καί μοι περὶ ἕκτην ὥραν μόνῳ περιπατοῦντι ἐν τῷ ὁδῷ, καὶ περί τινος σκέμματος φροντίζοντι, αἰφνιδίως προσῆλθεν. ἐγὼ δὲ ἀθρόως μὲν ὑπενόησα ὅπερ ἦν. ὡς δὲ ξιφίδιον τι ὁρῶ κακῶς μεταλαμβάνουσαν, βοήσας τε αὐτὸν ἐξέπληξα καὶ προσδραμὼν τὴν δεξιὰν αὐτοῦ μετειληφότος ἤδη τὸ ἐγχειρίδιον, καταλαμβάνω. καὶ τὸ λοιπὸν δὴ λακτίζων καὶ παρασύρων τὸν βραχίονα ἐξέβαλον αὐτοῦ τὸ ξίφος· καὶ ἐτρώθην μὲν, κατενεχθέντος αὐτοῦ ἐπὶ τὸν πόδα, οὐ χαλεπῶς δὲ ὅμως. ἐκ τούτου δὴ ἰλιγγιῶντα ἔδησα τῷ ἰδίῳ ζώματι, ἀποστρέψας εἰς τοὐπίσω τὼ χεῖρε. καὶ πρὸς τοὺς στρατηγοὺς ἄγω. κἀκεῖνος μὲν ἔτισε δίκην. ἐγὼ δὲ, οὐδὲν δειλότερος εἰς τὸν φόβον γέγονα, ἀλλὰ τῶν ἐτησίων παυσαμένων ὅπως ἂν ἄγω πλάσσομαι. ἄτοπον γὰρ τυραννουμένης τῆς πατρίδος ἡμᾶς δημοκρατεῖσθαι. καὶ τὰ μὲν ἐμὰ ὡς ἂν ἔχῃ, ἀσφαλῶς ἔχει. ἀγαθὸς γὰρ καὶ ζῶν καὶ ἀποθνήσκων ἔσομαι. ὅπως δ' ἔτι καὶ ὑπὲρ τῆς πατρίδος πολιτευώμεθα, πεῖθε τὸν Κλέαρχον, ὅτι φιλοσο-

ὁδῷ οὖν

φήσαντες ἡσυχίας ἐχόμεθα· καὶ τέως ἀπο-
λίποντοι τὰς ψυχὰς ἔχομεν· ταῦτα δὲ καὶ διὰ
Νυμφίδος πέμπε θε αὐτοῦ, ὃς ἡμῖν μὲν φίλος· ἐκείνω
δὲ καὶ συγγενής ἐστι· οὕτως γὰρ ἂν πορρωτάτω πά-
σης ὑποψίας ἀπάγοιτο· ἀπροκαλύπτως δέ σοι
γράφομεν· ἐπεὶ καὶ πιστοῖς ἐπιτιθέμεθα ἀνδράσι
τὰς ἐπιστολάς· καὶ Κλέαρχος ὡς ἐδήλοις καλῶς
ποιῶν, περιεργῶν ταῦτα οὐ πολυπραγμονεῖ:

τῷ αὐτῷ:

Ἐκ Βυζαντίου θρασύτερον μέν, ταχεῖ δὲ ὅμως πλῷ δια-
σωθείς, ἔγνων, αὐτός τε ἐπιμεῖναι χρόνον ὃν ἄν μοι
καλῶς ἔχειν δοκῇ, καὶ πρὸς ὑμᾶς ἐκπέμψαι Κρω-
βύλον τὸν θεράποντα, ἵνα τὴν κάθοδον πράττοιμι
ὠφελίμως τῇ πατρίδι· τὸ μὲν γὰρ ἡμέτερον ἀσφαλές,
οὐκ ἔτι Κλεάρχῳ ἐστίν· βούλομαι δ' ἐπὶ πρᾶξιν
ἐλθεῖν ἅπαξ, καὶ καθόλου σοι τὴν ἐμὴν γνώμην δηλῶσαι·
ἐμοὶ γὰρ δοκεῖ τῇ μὲν πατρίδι ὁ μέγιστος εἶναι κίν-
δυνος μετὰ τῆς τυραννίας ἤδη παρούσης· νῦν τε γὰρ ὡς
πυνθάνομαι σφαγάς τε ἀνδρῶν καὶ φυγὰς ὑπο-
μένει· στερομένη μὲν τῶν ἀρίστων πολιτῶν·
τοῖς δὲ ἀσεβεστάτοις δουλεύουσα. Καὶ ἐς αὖθις οὐχ
ὁ τυχὼν αὐτῇ κίνδυνος μή ποτε ἐκ τῆς πολ-
[illegible] τυραννίας οἷς μὲν πόθος τοῦ τυραννεῖν,
οἷς δὲ συνήθεια δουλείας γένηται· καὶ τὸ λοιπὸν
ἐς μοναρχίαν ἀκατάλυτον περιστῇ τὰ πράγματα·
μικραὶ γὰρ δὴ ῥοπαὶ καὶ τῶν πολυχρονίων σχεδὸν
ἁπάντων ἀπαύστων ἀρχαὶ εἰσὶ κακῶν· καὶ ἔοικεν ὅμοιον
τι ποιοῦσι τοῖς νοσήμασι τῶν σωμάτων· ὥσπερ
γὰρ ἐκεῖνα περὶ μὲν τὰς ἀρχὰς ῥᾷον ἀπολύεται

τῶν ἄρθρων ἐνισχύσαντα καὶ δυσίατα, ἢ καὶ τελέως
ἀνίατα γίνεται, οὕτω καὶ τὰ ἐν ταῖς πολιτείαις
νοσήματα, μέχρι μὲν μήπω τι ἐλευθερίας ἰσχύει
καὶ ἐπέρχεται τὸ δουλούμενον, παράταξις λίαν
ἰσχυρὰ γίνεται πρὸς τὸ βουλόμενον τὸ πλῆθος·
ἐπειδὰν δὲ ἅπαξ ὑπερισχύσῃ τὸ κακὸν καὶ μη-
κέτι ᾖ τοῖς ἄλλοις λόγος ὅπως αὐτοῦ ἀπαλλά-
ξωσιν ἑαυτούς, ἀλλ' ὅπως ἂν ῥᾷστα ἐν αὐτῷ δια-
γοῖεν, τότε ὁ παντελὴς ὄλεθρος γίνεται. ἡ μὲν
οὖν πατρὶς ἐν τοιούτοις κακοῖς καὶ κινδύνοις ἐστί·
ἐγὼ δέ, εἰ μὲν αὐτὸ ἐφ' ἑαυτοῦ βούλοιο τοὐμὲ σκέ-
πτεσθαι, καὶ πάνυ ἀσφαλὴς εἶναι. δουλείαν γὰρ
ταύτην ἔγωγε νομίζω ἣ μετὰ τῶν σωμάτων
καὶ τὰς ψυχὰς ὑφ' ἑαυτὴν ἔχει· ἡ δὲ τῆς μὲν ψυχῆς
οὐδ' ὁτιοῦν ἁπτομένη, τὸ δὲ σῶμα μόνον ἔχουσα,
οὐδὲ δουλεία τυγχάνειν ἔμοιγε δοκεῖ. τεκμήριον
δέ· ἅτε δουλείας κακὸν τοῦτο ἐστὶ ψυχὴν κατα-
βαίνει· ἐπεὶ ἄλλως οὐδὲ κακὸν λέγοιτο ἄν. φόβος
γὰρ τοῦ παθεῖν τι καὶ ἐκ τοῦ παθεῖν λύπη τὰ
δεινότατα τοῖς μὴ ἐλευθέροις· τί οὖν ἄν τις μὴ
φοβῆται μέλλον κακόν, μηδὲ ἐστὶ τῶν γινομένων
ἄχθηται, δουλεύσοι; καὶ πῶς ὅγε μὴ ἔχων τὰ
δουλείας κακά. ἴσθι οὖν τοιοῦτον μὲν με ὑπὸ
φιλοσοφίας γενόμενον ὁποῖον κἂν δήσῃ Κλέ-
αρχος, κἂν ὁτιοῦν δράσῃ τῶν χαλεπῶν, οὐδέ-
ποτε ποιήσῃ δοῦλον· οὐδέποτε γάρ μου τὴν
ψυχὴν χωρήσεται ἐν ᾗ τὸ δοῦλον ἢ τὸ ἐλεύθερ-
ον· σῶμα γε ἀεὶ σὺν τύχαις κρεῖττον, κἂν ὑπ' ἀν-
δρὶ μὴ τάττηται δεσπότῃ. ἢν δέ με ἀποκτείνῃ

μεγαλοψυχία

τότε σὺ τὴν τελείαν ἐλευθερίαν χαριεῖταί μοι. οὐ γὰρ οὐδὲ τὸ περιέχον σῶμα ᾠκείωσε τῇ ἑαυτοῦ δουλείᾳ. ταύτῃ τινὰ οἰκονομίαν ἐμὴν ψυχὴν δοκεῖς κεχωρισμένην τοῦ σώματος. οὐ μόνον δὲ ἐγὼ ὅ ἂν πάσχω ἐλεύθερος, ἀλλὰ καὶ Κλέαρχος ὅ ἂν διαθῇ με δοῦλος γενήσεται. φοβούμενος γὰρ διαθήσει. δέος δέ, οὐδὲν ἔχει ψυχῆς ἐλευθερία.

Τὰ μὲν οὖν ἐμὰ ἐφ' ἑαυτῷ σκοπῶν ὡς ὁρᾷς ἀσφαλέστερα εἰς τὸ παθεῖν, ἢ Κλεάρχῳ εἰς τὸ δρᾶσαι. καὶ τό γε ἐμὸν οὐκ ἐπιμελείας, ἀλλ' ὀλιγωρίας δεῖται. τὸ γὰρ ἀρχὴν φροντίζειν περὶ αὐτῶν, ἀνδρὸς ἀτίμου πάντῃ ἐλευθέρου. τὰ δὲ τῆς πατρίδος συνημμένα μοι, οὐκ ἐπιτρέπει τὴν αὐτονομ ταύτην ἐλευθερίαν. ἀλλ' ὑπὲρ πολιτεύεσθαι ἀναγκάζει καὶ κίνδυνον ἔχειν. κίνδυνον δέ, οὐχὶ μὴ αὐτός τι πάθω, ἀλλὰ μὴ παρασχὼν τι τὴν πατρίδα οὐκ ὠφελήσω. διὰ τοῦτό μοι ἀνάγκη καίπερ μὴ φοβουμένῳ θάνατον, προνοεῖν, ὅπως μὴ πρότερον ἀποθάνω, ἢ ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀποθανεῖν δυνήσομαι. πολιτεύου δὴ πρὸς τὸν τύραννον ἃ καὶ πρότερον οὖν οἱ ἔγραφον, πείθ αὐτὸν ὅτι ἡσυχίας ἐρασταί ἐσμεν. καὶ γράφε ἡμῖν, ἐὰν καὶ ἄλλο τι σοι δοκῇ πρὸς τὴν ἀληθῆ πολιτείαν διήκειν. ἐπεὶ ἀνάγκη μοι εἰς τὴν τῆς πατρίδος ἐλευθερίαν ἀφαιροῦντι τῆς ἐμαυτοῦ, φροντίζοντι περὶ τούτων ὡς βουλομένῳ:

Τῷ αὐτῷ

Ἐπὶ μὲν τῷ συμπεπεῖσθαι τὸν τύραννον οἷς περὶ ἐμοῦ πρὸς αὐτὸν ἔλεγες, συγχαίρω τῇ περὶ ἰ

γράφω γὰρ καὶ αὐτὸς ὡς σὺ ἐβουλεύσας· ἀπαλλάξω μὴν
αὐτοῦ ἀπὸ τὸ πλῆθος· ὡς μάλιστα ἔνεστι· τοὐν-
αντίον γὰρ ἂν ποιῶν ψευσαίμην τοὺς ἐμαυτοῦ
πολίτας καὶ φίλους, ὧν δ' ἐξ ἐμοῦ ἤλπισαν· καὶ
ταῦτα οὐκ ἀξίους ὄντας ἀπατᾶσθαι· τὸ δὲ ὠμὸν
εἶναι τὸν τύραννον τελέως καὶ χαλεπόν, ὠφελιμώ-
τερον ἔγωγε ἡγοῦμαι τῇ πόλει, ἢ τὸ δημοκρατεῖν
αὐτοῦ· καὶ περικαλύπτεσθαι δόξαν μετριότητος.
Τὸ δ' αἴτιον, ὅτι οἱ μὲν χαλεποὶ διαφθείρονται ταχέως
καὶ ἂν μὴ καταλυθῶσι, μῖσος ὅμως τυραννίδος
κατέλιπον τῷ πλήθει· καὶ παντελῶς τὴν μοναρ-
χίαν ἐφ' ἑαυτῶν διέβαλον· οὕτως οὖν συμβαίνει
τὸν γοῦν λοιπὸν χρόνον, φυλακτικωτέρους γίνε-
σθαι καὶ προνοητικωτέρους τῆς δημοκρατίας
ἅπαντας. ὅταν δέ τις δουλωσάμενος ἐκ δημοκο-
πήσῃ τοὺς δουλωθέντας καὶ ἀναιρεθῇ ταχέως, πολ-
λὰ ὅμως ἐγκαταλείπει τυραννίδος ἐν ἑκάστοις κακά·
ὧν οἱ μὲν ἔτι ποθοῦνται ὠνήσασθαι· οἱ δέ, ἄλλως
δημαγωγηθέντες, τυφλοὶ τῶν κοινῇ συμφερόντ-
ων εἰσί· καὶ τόν τε ἀναιρεθέντα οἰκτείρουσιν ὡς δὴ μέτρι-
ον καὶ τὴν τυραννίδα, οὐχ ὡς ἀνήκεστόν τι φυλάττονται
κακόν· ἀγνοοῦντες κἂν πάντα τις ᾖ μέτριος τύ-
ραννος διὰ τοῦτο καταλυτέος ἐστίν· ὅτι δὲ ἔξεστιν
αὐτῷ καὶ χαλεπῷ εἶναι· Κλέαρχος δὴ ὠμὸς ὤν, αὐ-
τός τε ἐχθρότατος εἶναι μισούμενος· καὶ τοῖς ἄλλοις
δυσκατορθωτέραν ποιήσει τὴν τυραννίδα· προσ-
ποιούμενος δ' εἶναι μέτριος, αὐτός τε ἂν ταύτην
τὴν δόξαν ἐκαρπώσατο· τοῖς τε βουλομένοις
ὕστερον εὐέμβατον ἀπολίποι τὴν ἀκρόπολιν·

Ἀλλὰ ταῦτα μὲν καὶ σοὶ δῆλα δὴ φανερά· τοῦ δὲ
τρόπου τῆς γραφῆς ἐν ἀποδόσει τῶν ἐπιστολῶν,
χαίρω ὅτι δὴ σύ γε ἀσφαλῆ ἐνόμισας· καὶ τὸ τῆς
μαρτυρίας μὴ ἀτόπως εἰρῆσθαι· ἔπεμψα δέ σοι
καὶ τὸ ἀντίγραφον τῆς πρὸς τὸν Κλέαρχον ἐπιστολῆς·
δι' ἣν ... ποιήσας ἐπὶ τῇ δὲ αὐτῇ
ἡ γυνή μου καταφρονῇ, ὡς λογομανοῦντος τελέως :—

Χίων Κλεάρχῳ :—

Ἐμαθήτευσα μὲν φιλοσοφίας χάριν διατρίβοντι τῶν πο-
λιτῶν τινὲς φίλων καὶ ὁ πατὴρ ἔγραψεν, ὡς δι' ὑπο-
ψίας εἴην πρὸς σέ· καὶ τὰς αἰτίας ἐκέλευον ἀπο-
λύσασθαι· τοῦτο γὰρ δὴ καλὸν εἶναι ἐμοὶ καὶ
ἄμεινον· ἐγὼ δέ, ὅτι μὲν ὀρθῶς παρῄνουν ταῦτα,
σαφῶς ᾔδειν· ἠγνόουν δὲ ἀφ' ὧν διεβλήθην· καὶ
τοῦτό μοι πρὸς τὴν ἀπολογίαν ἦν ἄπορον· οὐδὲ
γὰρ αὐτὸς παρῆν, ὅτε παρέλαβες τὴν ἀρχήν,
οὔτε ἀπὼν ἐδυνάμην ἐναντιοῦσθαι, οὐδ' ὅλως
ἢ λόγος, ἢ ἔργον τι τῶν ἐμῶν, ἐπιμέμιχεν τινὰ ἀρχὴν
πρὸς τὰ αὐτόθι πράγματα· τίνας δὲ ἂν δι' ὑπο-
ποιεῖ πρὸς μόναρχον ἐναντιώσεις ἀνθρώπου μετ' ὀλίγων
οἰκετῶν ἀποδημοῦντος, οὐκ ἔσω ηὕρισκον· καὶ
διὰ τοῦτό με ἠπόρουν ἀπολογίας ὅτι οὐδὲν ἑώρων
τὸ κατηγορούμενον· οὐκ ἠπόρουν δὲ πάλιν τῷ
μηδὲν ἐννοεῖσθαι τοιοῦτον ὁποῖον ἴσως ὑποπτεύομαι·
Ἀλλὰ καὶ πάνυ ἔχων πεῖσαι σε ὅτι ἡ ἐμὴ ψυχή, οὐδενὶ
ἐμβατός ἐστι τῶν τοιούτων βουλημάτων· οἶμαι γε
ὅσον, εἰ καὶ μὴ πεφιλοσόφηκα, ἱκανὸν ἂν γενέσθαι
τεκμήριον τοῦ μὴ ἀπεχθῶς ἔχειν πρὸς σέ, τὸ μηδὲ ἠδι-
κῆσθαι τι ὑπὸ σοῦ· οὐδὲ γὰρ οἱ ἀφιλοσόφητοι μὴ παθόν-

πάντα πᾶσί γε μανέντες καθηδύνειν τινὰ τὰς ἀπεχθεί-
ας ἐπαναιροῦνται· οὐδὲ ὁρῶντάς τινας ὥσπερ παιδι-
κῶν ἐπιτηδευμάτων, οὕτω καὶ μίσους λαμβάνουσι
πολλοῦ δεῖ· ἀλλὰ καὶ πάνυ ἐπίστανται ὅτι οὐδὲν
ἀνοίας ἀπεχθείας ἀνιαρώτερον· ὅταν δὲ ὑπὸ ἀνηκέ-
στου τινὸς διαιρεθῶσιν ἀπὸ ἀλλήλων τὰς ψυχάς,
τότε ἀπεχθάνονται· καὶ οὐδὲ τότε ἔχοντες· ἡμῖν
δὲ μέχρι τῆς νῦν ἡμέρας, οὐδὲν οὔτε μέγα οὔτε
μικρὸν ὑπῆρκται πρὸς ἀλλήλους, ἀπεχθείας
ἔργον· ἀλλὰ σὺ μὲν, οὐδὲν πλέον ὑπονοίας καὶ
λόγου· ἐγὼ δὲ καθαρεύω τὴν ψυχὴν καὶ ἀπὸ
τούτων· τί οὖν βουλόμενος ἐξαίφνης στασιάζω
πρὸς σέ· καὶ ταῦτα μηδέπω καὶ τήμερον ἑωρα-
κὼς ἀρχομένην ὑπὸ σοῦ τὴν πατρίδα· ἢ μὴ διὰ
φυσῶσί με αἱ πολλαὶ τριήρεις καὶ οἱ ἱππεῖς· ἵνα εἰ
μηδὲν ἄλλο ὑποπτεύοις, τό γε δύνασθαί με
ἐχθρὸν εἶναι· ἀλλὰ ἀπεδήμησα μὲν σὺν ὀκτὼ
θεράπουσι καὶ φίλοις δύο· Ἡρακλείδῃ καὶ Ἀγαθω-
νι· ἀναλώσας [illegible], δύο τῶν οἰκετῶν ἀποβαλών.
Ταῦτα δὲ, οὐκ οἶδ' ὅπως πείθουσί σε ἱκανὴν εἶναι
πρόφασιν ἐπὶ σέ· ἐκεῖνο δ' οὖν σκόπει ὅτι εἰ
συνήδειν ἐμαυτῷ δικαίως ὑποπτευομένῳ,
οὐκ ἄν ποτε ἑκὼν ἐμαυτὸν ἐνεχείριζον τῷ ὑπο-
πτεύοντι, ἢ οὕτω τις θρασὺς ἀπεχθῶν εἰμί,
ὥστε μηδὲ τὴν πρὸς ἐμαυτὸν φυλάττειν φι-
λίαν, ἀλλ' ἔχοντί τι ἐγχειρίζειν τὸ σῶμα τοῖς δι-
καίως ἀποτιμωρησομένοις· ἀλλὰ ταῦτα μὲν,
καὶ τοῖς μὴ φιλοσοφήσασιν ἱκανή· μᾶλλον δὲ
πέρα τοῦ ἱκανοῦ ἀπολογία· ἐγὼ δὲ, οὐδ' ἄλλως

ἀφυὴς γενόμενος πρὸς τὰ ἐκ φιλοσοφίας ἀγαθά,
ὅπερ ἔλαβον τῇ φύσει ὡς μάλιστα ἐνῆν· καὶ νεανὶ
γενόμενος, οὐκ ἀρχὰς οὐδὲ φιλοτιμίας ἑλόμην·
ἀλλὰ εὐθέως θεατὴς ἤρων γενέσθαι τῆς φύσεως τῶν
λόγων· καὶ οὗτος μὲν ὁ ἔρως ἤγαγεν εἰς Ἀθήνας·
καὶ Πλάτωνι ἐποίησε φίλον· καὶ μέχρι γε νῦν,
οὔπω αὐτοῦ πεπλήσομαι. φύσεως μὲν οὖν οὕτως
ἔσχον πρὸς ἡσυχίαν· ὡς ἔτι παντελῶς νέος ὤν, κα-
ταφρονῆσαι πάντων· ὅσα ἀρχὴν ταρακτικώτερον
βίου δύναται. ἐλθὼν δ' εἰς Ἀθήνας, οὔτε ἐκώνησε-
τον, οὐδ' ἐμαυτῆς εἰς ἐμπήσσοντος ὥσπερ Λακεδαιμο-
νίοις οἷον Ἀθηναίοις ἐπολέμουν· οὐδὲ ταῦτα ἐπαιδευ-
όμην, ἀφ' ὧν τυράννοις ἢ βασιλεῦσιν ἐχθρὸς ἐσό-
μαι· ἀλλὰ ἀνδρὶ ἡσυχίας ἐραστῇ διελεγόμην
τὸν ἐπίσημα θεολόγον παιδευόμενος· καί μοι
πρῶτόν τι τὸ ἀπ' αὐτοῦ ἐπηγγέλθη, ἡσυχίαν ποθ-
ταύτην γὰρ τοῦ κατὰ φιλοσοφίαν λόγου φῶς
εἶναι· τὴν δὲ πολιτείαν ἐς πολὺ πραγματειώδην
ὥσπερ ζόφου τινὰ ἐπικαλύπτειν· καὶ ἀνάρμοστον
ποιεῖν τοῖς ἐρανοῦσιν· ὡς δ' οὔτε πεφυκέναι
καλῶς ἐδόκουν πρὸς αὐτήν, οὔτε πείθεσθαι
ῥᾳδίως περὶ αὐτῆς, τηνικαῦτα ἤδη θεὸν παντ-
επόπτην καὶ κόσμου κατασκευὴν ἐμάνθανον·
καὶ φύσεως ἀρχὰς ἑώρων, καὶ δικαιοσύνην τιμᾶν
ἐδιδασκόμην· καὶ ὅσα τοιαῦτα ἄλλα παι-
δεύει φιλοσοφία· καὶ οὐδὲν οἶδ' ὅπως τοῦ [illegible]
ταῦτα· ἀλλ' οὐδὲ τοῦ ζῆν τιμιώτερον. τί
γὰρ κάλλιον, ἢ ἄνθρωπον ὄντα θνητῆς φύσεως καὶ θείου
κεκραμένον μοίρᾳ, μόνοις ἀκηράτοις τοῖς ἀθανάτ-

ἑαυτοῦ· Καὶ ταῦτα πρὸς τὸ συγγενὲς ἄγειν· συγγενὴ
δέ, τῷ θείῳ τὰ θεῖα λέγω ταῦτα· ηὐχόμην τὸ
καὶ σπουδάζων μαθεῖν· πολιτείας δέ, ἀνέξῃ γὰρ
μετὰ παρρησίας μου λέγοντος, οὐδὲ μεμνῆσθαι
ἠξίουν· ἔμαθον δέ, ἄλλα τε πολλὰ καὶ ταῦτα,
οἷς νῦν χρήσομαι πρὸς σέ· τὸν μὲν μὴ ἀδικοῦντα
τιμᾶν· τὸν δ᾽ ἀδικοῦντα, ἄριστον μὲν ὑβρισταῖς
ἀμείβεσθαι· εἰ δὲ μή γε, ἡσυχίᾳ· καὶ φίλον μὲν τιμι-
ώτατον ἡγεῖσθαι· ἐχθρὸν δὲ μηδένα ἑαυτῷ κατα-
σκευάζειν· ἀλλὰ καὶ τὸν ὄντα, φίλον ποιεῖσθαι· καὶ
μηδὲν τηλικοῦτον νομίζειν κακόν· ὅσον ἂν ταρά-
ξας τὴν ψυχὴν καὶ οἰκείων ἔργων τρέψας πρὸς
ἕτερα. ἆρά γε ἐπιβουλῶ μοι νομίζεις χρῆσθαι
ταῦτα ἀδοτί; μηδαμῶς· ἀλλὰ σοὶ μέν, ἀ-
ποκείσθω πολέμων ἔργα καὶ πολιτειῶν· ἡμῖν δέ,
τῆς σῆς τοσοῦτον ἀποτετιμήσθω τυραννίδος,
ὅσον ἀταράχῳ ἀνδρὶ δοκεῖ ἐν ἡσυχάσαι· πάθο-
μαι δ᾽ ὅτι ἣν καὶ διαλέγεσθαί με ἀφῇς τοῖς φίλοις,
ἠρεμαίοις ἂν αὐτοῖς ποιήσαιμι καὶ ἀπολιτεύτους
ὧν σὺ βούλει· διεξιὼν τὰ ἀεὶ ἡμῖν μελετώμενα
ἡσυχίας ἐγκώμια· ἐπεὶ καὶ τέως ἂν εἴην μὴ ταῦ-
τα φρονῶν, ἀχάριστος· φέρε γὰρ ἄν μοι παραιτου-
μένῳ τί ὧν σὺ ὑπέσχες ἢ πρᾶγμα ἐπιστάτῃ θεὸς
ἡσυχία· Καὶ ταῦτα λέγει· ἀχάριστος εἶ καὶ πο-
νηρὸς ὦ Χίων· καὶ οὔτε τῶν καλῶν ἐκείνων μα-
θημάτων, οὔτε ὅλως σεαυτοῦ μνήμην ἔχεις, ἐμοὶ
χρώμενος· δικαιοσύνην ἤσκησας, καὶ σωφροσύ-
νην ἐκτήσω· καὶ θεοὺς ἔμαθες καὶ τὴν σεαυτοῦ
πρὸς αὐτοὺς συγγένειαν ἀνενεώσω· καὶ τῶν παρ-

νοτο ρ τοῖς θαυμάζων δὲ τοῖς ἄλλοις, κατεφρο-
νήσας φιλοτιμίας καὶ πλούτου· καὶ ὅσα τούτοις ὅ-
μοια. εἶτα νῦν ὅτε ἀποδιδόναι σε δεῖ τὴν χάριν
μείζονι ἤδη νόμῳ καὶ κρείττονι ψυχῇ συνόντα μοι
καὶ διαλεγόμενον ἀπολαῦσαί με, οὐδὲ μεμνημένος
ὅτι οὐ ταῦτα ἀλλὰ μόνον ἐκ φιλοσοφίας ἔμαθες
ἀλλὰ καὶ τὸ ζητεῖν δεξιῶς ἃ μήπω οἶδας, καὶ πρὶν
ἂν σύ με ζητήσαιας ἢ ἔροιο, ἐμοῦ φερόμενος
ταῦτ᾽ ἂν λέγοι, τί ἂν ἀποκρίναιμι μὲν πρὸς αὐτὴν
δίκαιον. ἐγὼ μὲν γὰρ οὐδὲν ὁρῶ. ἀλλὰ μέντοι
ἴσθι, ὡς ἐγὼ ταῦτα πρὸς ἐμαυτὸν ἀεὶ λέγω. λέγει
γὰρ ἕκαστος πρὸς ἑαυτὸν ἃ φρονεῖ· καὶ οὐκ ἄν ποτε
αὐτῶν ἀπολαφθείην· ὥστε οὐδέν σοι δέος δεξιὸν με
ἄλογον. οὐδὲ γὰρ οὐχ ἅψεται τῶν σῶν πρα-
γμάτων ἡ ἐμὴ ἡσυχία: +

Χίων Πλάτωνι χαίρειν

Δυσὶν ἡμέραις τῶν Διονυσίων ἔμπροσθεν τοῖς
πιστοτάτοις μοι τῶν θεραπόντων Πυλάδην
καὶ Φιλόκαλον ἐξέπεμψα ὡς σέ. μέλλω γὰρ τοῖς
Διονυσίοις ἐπιτίθεσθαι τῷ τυράννῳ· πολιτευσά-
μενος ἐκ πολλοῦ ἀνύποπτος αὐτῷ γενέσθαι.
πέμπεται δὲ ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ πομπὴ τῷ
Διονύσῳ· καὶ δοκεῖ ὀλιγωρότερον ἔσεσθαι αὐτῷ
τὰ τῶν δορυφόρων. εἰ δὲ μή, κἂν διὰ πυρὸς
ἐλθεῖν δέῃ, οὐκ ὀκνήσομεν οὐδὲ καταισχυνοῦμεν
οὔτε ἑαυτούς, οὔτε τὴν σὴν φιλοσοφίαν· καὶ
τὰ τῶν συνωμοτῶν δέ, ἐστὶν ἡμῖν ἰσχυρά· πίστει
ἢ πλήθει, ἰσχυρότερα. οἶδα μὲν οὖν ὡς ἀναιρε-
θήσομαι· τελειώσας δὲ μόνον τὴν τυραννοκτονίαν,

τοῦτο παρέρχομαι· μετὰ τροπαίου γὰρ
ἂν καὶ νικητηρίων, ἀπολίποιμι τὸν βίον,
ἢ καταλύσας τὴν τυραννίδα, ἐξ ἀνθρώπων ἀπαλ-
λάσσομαι· σημαίνει γάρ μοι καὶ ἱερὰ καὶ οἰωνίσ-
ματα, καὶ πᾶσα ἁπλῶς μαντεία, θάνατον, κα-
τορθώσαντι τὴν πρᾶξιν· ἐθεασάμην δὲ καὶ
αὐτὸς ἐναργέστερον, ἢ κατ᾽ ὄνειρον ὄψιν· ἔδοξε
γάρ μοι γυνὴ θεῖόν τι χρῆμα κάλλους καὶ μεγέ-
θους, ἀναδῆσαί με κοτίνῳ καὶ ταινίαις· καὶ μετὰ
μικρὸν ἀποδεῖξαί τι μνῆμα καλὸν, καὶ
εἰπεῖν· ἐπειδὴ κέκμηκας ὦ Χίων, ἤδη ἐς τοῦτο
τὸ μνῆμα ἀναπαυσόμενος· ἐκ τούτου δὴ
τοῦ ὀνείρατος, εὔελπις εἰμὶ καλοῦ θανάτου τυχ-
εῖν· νομίζω γὰρ, μηδὲν κίβδηλον εἶναι ψυχῆς μάν-
τευμα· ἴσως καὶ σὺ οὕτως ἐγίνωσκες· εἰ δὲ
καὶ ἀληθεύσειεν ἡ μαντεία, μακαριώτατον
ἐμαυτὸν ἡγοῦμαι γενήσεσθαι, ἢ εἴ μοι βίος μοι
μετὰ τὴν τυραννοκτονίαν ἐς γῆρας ἐδίδοτο.
καὶ γάρ μοι μεγάλα διαπραξαμένῳ πρό-
τερον ἐξ ἀνθρώπων ἀπαλλάττεσθαι, ἢ χρόνου τι
σὺν αὐτοῖς ἀπολαῦσαι· καὶ ἃ ἂν δρασόμενοι, πολὺ
νομισθήσεται μείζονα οἷς πεισόμεθα· καὶ
αὐτοὶ τιμιώτεροι ἐσόμεθα τοῖς εὐπαθοῦσιν,
ἐν τῷ ἰδίῳ θανάτῳ τὴν ἐλευθερίαν αὐτοῖς ὠνη-
σόμεθα· μείζων γὰρ ὀφείλεται τοῖς εὐεργετηθεῖσιν
εἶναι φαίνεται, ἧς ὁ δράσας οὐ μεταλαμβάνει.
Οὕτως μὲν δὴ προθύμως ἔχομεν πρὸς τὴν μαν-
τείαν τοῦ θανάτου· σὺ δὲ χαῖρε ὦ Πλάτων
καὶ εὐδαιμονοίης ἐς τέλεον γῆρας· προσαγορεύω
δέ σε ὕστατα ὡς πείθομαι:

κηπουρῶ

σύνοικων

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA
DE
SALAMANCA

ὑός

ηι ηι

eius ℟ Dns regnauit. euouae ℣ Nimis honora

Quem dicunt homines esse filium hominis dixit iesus
discipulis suis respondens petrus dixit tu es xps filius dei
uiui. et ego dico tibi quia tu es petrus et sup hanc petram
hedificabo ecclesiam meam ℣ Beatus es symon bariona
quia caro et sanguis non reuelauit tibi sed pater meus qui
est in celis. Grego ℟ Ego pro te rogaui petre ut non defic
at fides tua et tu aliquando conuersus confirma fratres
tuos ℣ Caro et sanguis non reuelauit tibi sed pater me
qui est in celis. Ciuuali ℟ Petre amas me tu scis do
mine quia amore pa sce oues meas ℣ Si
iohannis diligis me plus his tu scis do
mine quia amo te Pa sce ℟ Cum esset petrus in cru
ce uenit turba multa maledicens cesarem et fecerunt

ORA· Æ·SCHINES·IN· TIM